

สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น
ในสถานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว : กรณีศึกษา
โครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนซ์ กรุงเทพมหานคร

นางสาวภาณี ศรีอาจ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเคหศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเคหการ ภาควิชาเคหการ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DWELLING OF JAPANESE ELDERLY LIVING IN LONGSTAY ACCOMODATION
: A CASE STUDY OF RIEI LUMPINI RESIDENCE, BANGKOK

Miss Phathini Sriart

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Housing Development Program in Housing

Department of Housing

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในสถานที่พักเพื่อการ
ท่องเที่ยวพำนักระยะยาว กรณีศึกษา : โครงการริเออิ ลุมพินี
เรสซิเดนซ์ กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวภาณี ศรีอาจ

สาขาวิชา

เคหการ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ไตรรัตน์ จารุทัศน์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เลอสม สถาปิตานนท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.กุนทลทิพย พานิชักดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ไตรรัตน์ จารุทัศน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ มานพ พงศทัต)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ยุพา วงศ์ไชย)

.....กรรมการ
(นายพิเชษฐ์ ศุภกิจจานุสนดี)

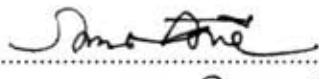
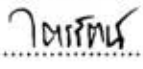
ภาตินี ศรีอาจ : สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในสถานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว
บ้านกระยะยาว: กรณีศึกษา โครงการ ริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนซ์ กรุงเทพมหานคร (A
DWELLING OF JAPANESE ELDERLY LIVING IN LONGSTAY ACCOMODATION: A CASE STUDY
OF RIEI LUMPINI RESIDENCE, BANGKOK.) อ.ที่ปรึกษา: รศ. ไตรรัตน์ จารุทัศน์, 195หน้า.

นับตั้งแต่เศรษฐกิจเกิดวิกฤตในกลางปีพ.ศ.2540 เป็นต้นมาประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาด้านเศรษฐกิจต่างๆ ส่งผลให้เกิดการเลิก
จ้างงาน ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ได้มีการนำเสนอนวัตกรรมหลากหลายในการแก้ปัญหา เพื่อดึงเงินตราต่างประเทศเข้ามา โดยหนึ่งใน
แนวคิดที่น่าสนใจ คือ การทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจและผู้สูงอายุระดับโลก ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในตลาด Silver Market ที่จะสามารถ
สร้างรายได้ให้กับประเทศได้อีกวิธีหนึ่ง และมีนโยบายในการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวในกลุ่มที่พักอาศัยระยะยาว (Long Stay) โครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิ
เดนซ์เป็นโครงการที่พักอาศัยรองรับชาวญี่ปุ่นโครงการหนึ่ง ที่มีอายุ 55ปีขึ้นไป และยังได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(BOI)
ในด้านที่พักเพื่อการท่องเที่ยวระยะยาว

วัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อสังเกตสภาพกายภาพสถานที่พักอาศัยและพฤติกรรมกรอยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ซึ่งจะ
นำมาวิเคราะห์ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของสภาพกายภาพและพฤติกรรมของผู้พักอาศัย จากผลการศึกษพบว่า ผู้พักอาศัยมีความต้องการพัก
อาศัยเฉพาะชาวญี่ปุ่น, มาพักอาศัยเพื่อการพักผ่อนร่างกาย มาเพื่อการท่องเที่ยวและใช้ชีวิตในต่างแดน ในประเทศที่มีค่าครองชีพต่ำกว่าประเทศตน
อาจเข้ามาพักอาศัยร่วมกับบุตรที่เข้ามาทำงานยังประเทศไทย หรือมาพักอาศัยเพียงลำพังแต่ใช้บริการการดูแลสุขภาพของทางบริษัทริเออิ การ
ดำเนินงานวิจัย เก็บข้อมูลเดือน ก.ย.2549 - ก.พ.2550 กับผู้ที่อยู่อาศัยเกิน 1 เดือนขึ้นไป และทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆในโครงการฯ ผล
การศึกษาทั้งหมด จะสะท้อนให้เห็นความต้องการในอนาคตของที่พักอาศัยประเภทท่องเที่ยวพักอาศัยระยะยาวที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการ
ปรับปรุงกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอยเดิมให้ตอบสนองต่อความต้องการอย่างแท้จริง เพื่อคุณภาพชีวิตและเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงให้กับประเทศไทยใน
ด้านนี้

จากการศึกษาพฤติกรรมกรพักอาศัย พบว่า เป็นผู้ที่มีการศึกษาดี ร่างกายแข็งแรง สนใจวิถีชีวิต ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมไทย เลือกพัก
ที่ประเทศไทย เพราะค่าครองชีพต่ำ, บริการสุขภาพ,สภาพภูมิอากาศ โดยแหล่งที่มาของเงิน ที่นำมาใช้จ่ายในแต่ละเดือนของผู้พักอาศัยนั้น ส่วนใหญ่
มาจากเงินออมและเงินเกษียณ และยังมิกลุ่มผู้ที่ยังทำงานอยู่หลังจากเกษียณอายุงานแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการประกอบธุรกิจส่วนตัว หรือการสอน
ภาษาญี่ปุ่นให้กับคนไทยทำให้มีรายได้ที่แน่นอนในแต่ละเดือน เมื่อเทียบเป็นค่าเงินบาทของไทยถือว่าเป็นผู้ที่มีกำลังซื้อสูง จะใช้ไปเพื่อการท่องเที่ยว
พักผ่อน และการพักผ่อนร่างกาย การตรวจสุขภาพ กิจกรรมที่นิยมเล่นภายในโครงการคือ เข้าห้องซาวน่า เข้าห้องฟิตเนส ผู้อยู่อาศัยกลุ่มนี้ชอบการจับ
หัดโดยเฉพาะเทศหญิง ด้านงานเทศกาลรื่นเริงงานประเพณีที่ทางโครงการจัดขึ้นนั้นพบว่า ชอบร่วมกิจกรรม การศึกษาความต้องการที่พักอาศัย
พบว่าต้องการที่พักใกล้ชุมชน ใกล้โรงพยาบาล สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบคมนาคมที่สะดวก ต้องการสวนเพื่อการพักผ่อนภายในโครงการ
หรืออยู่ใกล้สวนสาธารณะ ปัญหาที่พบ คือ ปัญหาขณะเดินทางออกไปทำธุระข้างนอกโครงการฯ พบในเรื่องการสื่อสารเป็นอันดับหนึ่ง, การไม่รู้จัก
เส้นทาง,และด้านอาหาร พื้นที่ส่วนกลางนั้นต้องการห้องสปาหิน แบบญี่ปุ่น ในพื้นที่ห้องพักอาศัย พบว่า ต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขห้องน้ำ ที่ปัจจุบันมี
ขนาดเล็กไม่เหมาะสมสำหรับการใช้รถเข็น และยังขาดอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานสำหรับบริการผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะต่อโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนซ์ ในเรื่องการปรับปรุงองค์ประกอบภายนอกอาคาร เช่น สวนพักผ่อน ที่พบปะเพื่อน พื้นที่
ใช้สอยส่วนกลางภายในอาคารต้องเหมาะสมกับพฤติกรรมการใช้ของผู้พักอาศัย ส่วนพื้นที่ใช้สอยภายในห้องพักต้องมีการปรับปรุงให้ได้ตามเกณฑ์
มาตรฐาน เหมาะสมกับการใช้สอยของผู้ใช้ และการบริการในส่วนกิจกรรมการท่องเที่ยวของโครงการนั้นควรมีทางเลือกที่หลากหลายส่งเสริมให้
ผู้สูงอายุมีกิจกรรมที่ดีต่อสภาพร่างกายและจิตใจ, เรื่องที่ตั้ง และสิ่งแวดล้อมนั้นควรมีอยู่ในพื้นที่ที่มีชาวญี่ปุ่นอาศัยอยู่ มีแหล่งจับจ่ายใช้สอยสินค้า
ญี่ปุ่น รวมถึงมีการคมนาคมที่สะดวกสบาย

ภาควิชา.....เคหการ.....ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา.....เคหการ.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา.....2549.....

487 41586 25 : MAJOR HOUSING

KEY WORD : LONGSTAY / JAPANESE / ACCOMODATION

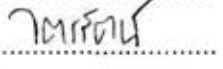
PHATHINI SRIART : A DWELLING OF JAPANESE ELDERLY LIVING IN LONGSTAY ACCOMMODATION : A CASE STUDY OF RIEI LUMPINI RESIDENCE, BANGKOK.THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF.TRIRAT JARUTHAT, 195 pp.

Since the economic crisis in 1997, Thailand has had to face various economic problems resulting in termination of employment. Various ideas have been raised to solve these problems by attracting foreign currency. One of the interesting ideas is making Thailand a center of elderly care in the world to generate income in the country. The Riei Lumpini Residence is one of the projects to accommodate elderly Japanese.

The purpose of the study was to investigate the physical characteristics of the residence and the living behaviors of the Japanese elderly to determine their compatibility. The findings indicated that the residents, especially the Japanese, had a need to reside in Thailand for various purposes including physical rehabilitation, tourism, and living in a foreign country with a lower cost of living. These elderly may live with their expatriate children or live alone using the healthcare services of the Riei Company. Data was collected during the period of time between September2006 and February 2007.

The study findings should shed light on the needs of long-stay residents in the future, that a guideline for the improvement of activities and space utilization to best serve the needs of the residents and hence to increase their quality of life in Thailand. They chose Thailand because of the low costs of living, the availability of healthcare services. As for the sources of their spending money, most financial support came from their savings and pensions. Moreover, there were some residents who continued to work after retirement such as running their own business or teaching the Japanese language to Thai people. Thus, they were able to earn a steady monthly income. Favorite activities in the residence were using the sauna and fitness club. They also liked to take a nap and they enjoyed festivities and cultural activities organized in the residence. In terms of the needs of residents, it was discovered that they needed a residence in the community with proximity to a hospital and transportation. They also wanted a garden in dwelling place or near a community park for relaxation, a living room for neighbor and a Japanese-styled rock spa. The problems they had when they went out were communication problems, a lack of knowledge about how to get around Bangkok, and food-related. Finally, what they wanted to see improved was the size of the bathroom which was too small for a wheelchair and lacked the standard equipment required by the elderly residents.

Based on findings, the common space should suit the living behaviors of the residents, and the space in the unit should be improved to meet living standards and to satisfy the needs of the residents. Finally, this type of project should be located in an area where there are a lot of Japanese residents, shopping centers for Japanese products, and ease of transportation

Department :.....Housing.....Student's Signature :
Field of Study :.....Housing.....Advisor's Signature :
Academic Year :.....2006.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ลุล่วงสำเร็จลงได้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ไตรรัตน์ จารุทัศน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณาจารย์ทุกท่านประจำที่ภาควิชาเคหการ ซึ่งเป็นผู้แนะนำและสนับสนุนช่วยเหลือ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ อันเป็นผลดีต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จนสามารถทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ได้ ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบทุกท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.กฤษณทิพย์ พานิชภาคี, รองศาสตราจารย์มานพ พงศทัต, ศาสตราจารย์ยุพา วงศ์ไชย, และ คุณพิเชษฐ ศุภกิจจานุสันต์ ที่ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงเพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ในภาควิชาเคหการทุกคนที่คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่ดีมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ คุณนัตซีโก๊ะ เอกาวา, วรณภา จันทร์คล้าย, เอกรัตน์ ทับทิม, อัญชลี ดั่งเงิน, และเจ้าหน้าที่ภายในโครงการริเออ ลุมพินี เรสซิเดนส์ทุกท่าน เจ้าหน้าที่บริษัท แอลพีเอ็นเดเวลล็อปเมนต์ ที่เมตตาช่วยเหลือในการ เก็บรวบรวมข้อมูล และผู้อยู่อาศัยทุกท่าน ที่ได้สละเวลาในการทำแบบสอบถาม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา-มารดา ครอบครัว เพื่อนๆ ทุกคน บริษัทCOT ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้เสมอมา คอยให้คำปรึกษาตลอดการศึกษา จนสามารถทำให้การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนผัง.....	ต
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
1.3 ขอบเขตงานวิจัย.....	6
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
1.7 แผนการดำเนินงานวิจัย.....	9
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....	10
2.2 พฤติกรรมของผู้สูงอายุในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก.....	15
2.3 ประเภทที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ.....	18
2.4 ความเป็นมาของการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว.....	22
2.5 แนวคิดในการทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจดูแลผู้สูงอายุระดับโลก.....	30
2.6 โครงสร้างประชากรโลกและประชากรญี่ปุ่น.....	34
2.7 ตลาดนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นของประเทศไทย.....	36
2.8 รูปแบบการใช้ชีวิตสังคมชาวญี่ปุ่น.....	38
2.9 ระบบประกันสุขภาพของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น.....	42
2.10 วันสำคัญสำหรับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น.....	48

2.11 มาตรฐานการออกแบบอาคารสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชรา (Universal Design).....	49
2.12 กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชราพ.ศ. 2548.....	53
2.13 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	66
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
3.3 วิธีทำการศึกษ.....	69
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 4 รายละเอียดโครงการ.....	77
4.1 ประวัติความเป็นมาของโครงการ.....	77
4.2 การบริหารงานภายในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนส์.....	90
บทที่ 5 การวิเคราะห์ผลการศึกษา.....	100
5.1 ข้อมูลทั่วไปข้อมูลทั่วไป ด้านประชากร และด้านสังคมเศรษฐกิจ.....	100
5.2 ข้อมูลกายภาพของโครงการโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนส์.....	104
5.3 ข้อมูลพฤติกรรมและกิจกรรมการอยู่อาศัย.....	122
บทที่ 6 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	138
6.1 สรุปผลการศึกษา และอภิปรายผล.....	138
6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	161
รายการอ้างอิง.....	165

ภาคผนวก.....169

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....195

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1-1	แสดงการคาดการณ์จำนวนประชากรโลกและประชากรผู้สูงอายุ	1
ตารางที่ 1-2	แสดงจำนวนสัดส่วนประชากรสูงอายุ 22 อันดับทั่วโลก	2
ตารางที่ 1-3	แสดงแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาเพื่อการท่องเที่ยว พำนักระยะยาว (International Long Stay Tourist Arrival to Thailand).....	3
ตารางที่ 1-4	แสดงรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น (Life Style of Japanese seniors).....	4
ตารางที่ 2-1	แสดงรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น (Life Style of Japanese seniors)	17
ตารางที่ 2-2	แสดงระบบสวัสดิการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุในต่างประเทศ.....	20
ตารางที่ 2-3	แสดงการจำแนกชั้นของวัยแห่งชีวิตที่มีผลกับลักษณะที่อยู่อาศัย.....	21
ตารางที่ 2-4	ตลาดนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นของประเทศไทยเปรียบเทียบกับตลาดนักท่องเที่ยว ชาวจีนและตลาดนักท่องเที่ยวจากประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลกระหว่างปี พ.ศ. 2542-2547	37
ตารางที่ 2-5	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นอายุ 65 ปีขึ้นไปเดินทางมาเยือน ประเทศไทยจากปี พ.ศ. 2542-2547	37
ตารางที่ 2-6	แสดงตัวอย่างสิทธิประโยชน์ของการดูแลที่บ้าน (Home Care)	46
ตารางที่ 4-1	แสดงอัตราค่าเช่า (บาท) ห้องธรรมดา (Standard Room).....	90
ตารางที่ 4-2	แสดงอัตราค่าเช่า (บาท) ห้องซูพีเรียร์ (Superior Room).....	90
ตารางที่ 4-3	แสดงตัวอย่างรายการอาหารระหว่างวันที่ 27 พ.ย.-2 ธ.ค. 2549	94
ตารางที่ 4-4	แสดงตัวอย่างรายการอาหารระหว่างวันที่ 18 ธ.ค. – 23 ธ.ค. 2549	95
ตารางที่ 4-5	แสดงมาตรฐานลำดับช่วงเวลาในการดูแลผู้สูงอายุของบริษัทเออี	96
ตารางที่ 4-5	แสดงมาตรฐานลำดับช่วงเวลาในการดูแลผู้สูงอายุของบริษัทเออี (ต่อ).....	97
ตารางที่ 4-6	แสดงลำดับช่วงเวลาในการดูแลผู้สูงอายุ กรณีผู้สูงอายุ ที่ต้องการการดูแลเฉพาะ	91
ตารางที่ 5 -1	แสดงร้อยละของตัวแทนแต่ละครัวเรือนจำแนกตามเพศ.....	100
ตารางที่ 5-2	แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามช่วงอายุ.....	100
ตารางที่ 5-3	แสดงร้อยละระดับการศึกษาของกลุ่มตัวแทน	101
ตารางที่ 5-4	แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพการสมรส	101

ตารางที่ 5-5 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามสถานภาพการทำงาน.....	101
ตารางที่ 5-6 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามสถานภาพการทำงาน.....	102
ตารางที่ 5-7 เปรียบเทียบสภาพการทำงานปัจจุบันกับอาชีพหลังการเกษียณ.....	102
ตารางที่ 5-8 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามแหล่งที่มาของเงินเพื่ออยู่อาศัย.....	103
ตารางที่ 5-9 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	103
ตารางที่ 5-10 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน.....	104
ตารางที่ 5-11 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ชนิดที่พักอาศัยในประเทศญี่ปุ่น.....	104
ตารางที่ 5-12 แสดงทำเลที่ตั้งที่ต้องการให้อยู่ใกล้สถานที่พำนักระยะยาว.....	114
ตารางที่ 5-13 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนกับความพอใจในรูปแบบภายนอกอาคาร.....	115
ตารางที่ 5-14 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนกับความพอใจในรูปแบบภายในอาคาร และห้องพักอาศัย.....	115
ตารางที่ 5-15 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนกับความต้องการ สวนพักผ่อนภายในโครงการ.....	115
ตารางที่ 5-16 แสดงร้อยละความพอใจในขนาดห้องพักที่พอใจของกลุ่มตัวแทน.....	115
ตารางที่ 5-17 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนกับความต้องการ ระเบียบในการทำกิจกรรม.....	116
ตารางที่ 5-18 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนกับความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้สูงอายุ.....	116
ตารางที่ 5-19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้สูงอายุ ต่อเพศและอายุ.....	117
ตารางที่ 5-20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้สูงอายุ ต่ออายุ และชั้นที่พัก.....	117
ตารางที่ 5-21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้สูงอายุ ต่อเพศและระยะเวลาการพักอาศัย.....	118
ตารางที่ 5-22 แสดงระดับราคาค่าเช่าห้องต่อเดือนที่สามารถจ่ายได้.....	118
ตารางที่ 5-23 บริเวณที่เป็นสถานที่พบบปะกับเพื่อนภายในโครงการ.....	119
ตารางที่ 5-24 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะเตียง.....	119

ตารางที่ 5-25 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะเตียงเมื่อเปรียบเทียบ ผู้ที่พักอาศัยร่วมด้วย	120
ตารางที่ 5-26 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยต่อ ปัญหาพื้นที่ส่วนกลางภายในโครงการ	120
ตารางที่ 5-27 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยต่อจุดที่พบปัญหาพื้นที่ส่วนกลาง ภายในโครงการ	120
ตารางที่ 5-28 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยที่พบปัญหาในส่วนห้องพักอาศัย	121
ตารางที่ 5-29 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยจุดที่พบปัญหาในส่วนห้องพักอาศัย.....	121
ตารางที่ 5-30 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามการบริการด้านสุขภาพ	122
ตารางที่ 5-31 แสดงลำดับการบริการที่ต้องการภายในโครงการพักอาศัยเพื่อการ ท่องเที่ยวพำนักระยะยาว	122
ตารางที่ 5-32 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาวีซ่า	123
ตารางที่ 5-33 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาวีซ่า	123
ตารางที่ 5-34 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่ต้องการพำนัก ระยะยาว ภายในโครงการ	123
ตารางที่ 5-35 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามการเปรียบเทียบระยะเวลาที่ต้องการ เข้ามาพำนักระยะยาวในโครงการฯ ต่อระยะเวลาของวีซ่าที่ได้รับ	124
ตารางที่ 5-36 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามช่วงเดือนที่ผู้พักอาศัยต้องการมาพำนัก ภายในประเทศไทย	124
ตารางที่ 5-37 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนเฉลี่ยครั้งที่เดินทางกลับ ประเทศญี่ปุ่นระหว่างมาพำนักภายในประเทศไทย	125
ตารางที่ 5-38 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเดือนที่เดินทางกลับ ประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งคราวระหว่างการ เข้ามาพักภายในโครงการฯ	125
ตารางที่ 5-39 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามประสบการณ์ในการพักอาศัย เพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว	125
ตารางที่ 5-40 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามประสบการณ์เคยรู้จักธุรกิจ ประเภทโครงการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว	126
ตารางที่ 5-41 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลที่เดินทางมาพำนัก ระยะยาวในประเทศไทย	126

ตารางที่ 5-42 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลที่ตัดสินใจเลือกพัก ที่โครงการริเออิช	127
ตารางที่ 5-43 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการเข้าพักอาศัย ภายในโครงการริเออิช ลุมพินี เวสซีเดนส์	127
ตารางที่ 5-44 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างต่อการเชิญชวนคนรู้จักมาพักในโครงการ.....	127
ตารางที่ 5-45 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามผู้ที่พักอาศัยด้วยระหว่างพัก ภายในโครงการริเออิช	128
ตารางที่ 5-46 แสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเข้ามาพักอาศัยในประเทศไทย.....	128
ตารางที่ 5-47 แสดงบุคคลที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเข้ามาพักอาศัยในประเทศไทย.....	128
ตารางที่ 5-48 แสดงร้อยละของจำนวนคำตอบทั้งหมดจำแนกตามจำนวนเพื่อน	129
ตารางที่ 5-49 แสดงร้อยละของจำนวนคำตอบทั้งหมดจำแนกตามเชื้อชาติของเพื่อน ที่มีการปฏิสัมพันธ์	129
ตารางที่ 5-50 แสดงร้อยละของกลุ่มผู้พักอาศัยเรื่องงานอดิเรกที่สนใจทำภายในโครงการ	130
ตารางที่ 5-51 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามการหลับพักผ่อนในเวลากลางวัน	130
ตารางที่ 5-52 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามเวลาที่ตื่นนอน และเข้านอน	131
ตารางที่ 5-53 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างต่อการรับรู้ข่าวสารประจำวัน ระหว่างพักอาศัยพักในโครงการฯ	131
ตารางที่ 5-54 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามการเดินทางออกกำลังกาย	132
ตารางที่ 5-55 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามความถี่ ของการเดินทางออกกำลังกาย	132
ตารางที่ 5-56 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามเวลา ของการเดินทางออกกำลังกาย	132
ตารางที่ 5-57 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามการเดินทางออกกำลังกาย.....	132
ตารางที่ 5-58 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามความถี่ ของการเดินทางออกกำลังกาย.....	133
ตารางที่ 5-59 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามเวลา ของการเดินทางออกกำลังกาย.....	133
ตารางที่ 5-60 แสดงความถี่ในการใช้สอยพื้นที่ส่วนกลาง ภายในโครงการจัดเตรียมไว้ให้.....	133

ตารางที่ 5-61 แสดงช่วงเวลาในการใช้สอยพื้นที่ส่วนกลาง ภายในโครงการจัดเตรียมไว้ให้.....	134
ตารางที่ 5-62 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามการออกไปทำธุระนอกโครงการฯ	135
ตารางที่ 5-63 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยต่อปัญหาที่พบ ขณะออกไปทำธุระนอกโครงการฯ	135
ตารางที่ 5-64 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยกับความต้องการ ศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ.....	136
ตารางที่ 5-65 แสดงสิทธิพิเศษที่ต้องการในการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อ พำนักระยะยาวในประเทศไทย.....	136

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนผ้ง

	หน้า
แผนผ้งที่ 2-1 แสดงกรอบของการจัดการการดูแล	47
แผนผ้งที่ 2-2 แสดงระบบประกันการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุญี่ปุ่น	47
แผนผ้งที่ 2-3 แสดงวัตถุประสงค์ของการออกแบบ Universal Design	50
แผนผ้งที่ 3-1 แสดงกลุ่มประชากรในการทำวิจัย	67
แผนผ้งที่ 3-2 แสดงกลุ่มประชากรในการทำวิจัยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง	68
แผนผ้งที่ 3-3 แสดงการเก็บข้อมูลภาพรวม	73
แผนผ้งที่ 3-4 แสดงขั้นตอนการศึกษาตามวัตถุประสงค์	74
แผนผ้งที่ 3-5 แสดงการแบ่งประเด็นการศึกษา	75
แผนผ้งที่ 4-1 การบริหารองค์กรโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ ฝ่ายบริษัทริเออิฯ	91
แผนผ้งที่ 4-2 การบริหารองค์กรบริษัทโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ ฝ่ายบริษัทแอล.พี.เอ็นฯ	92

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2-1 แสดงสัดส่วนประชากรสูงอายุของประชากรโลก (ช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป).....	34
ภาพที่ 2-2 แสดงการคาดการณ์ประชากรประชากรโลก.....	34
ภาพที่ 2-3 แสดงปรีะมิตช่วงอายุประชากรญี่ปุ่น.....	35
ภาพที่ 2-4 แสดงการเปลี่ยนแปลงปรีะมิตช่วงอายุประชากรญี่ปุ่น.....	35
ภาพที่ 4-1 แสดงแผนที่ที่ตั้งโครงการและการเข้าถึงโครงการ.....	78
ภาพที่ 4-2 แสดงการเข้าถึงโครงการ ลุ่มพินี่ สาทร และโครงการริเออี ลุ่มพินี่เรสซิเดนส์	73
ภาพที่ 4-3 แสดงบริเวณทางเท้าถนนนราธิวาสราชนครินทร์.....	80
ภาพที่ 4-4 แสดงทางเข้า โครงการ ลุ่มพินี่ สาทร และโครงการริเออี ลุ่มพินี่เรสซิเดนส์	80
ภาพที่ 4-5 แสดงโครงการริเออี ลุ่มพินี่เรสซิเดนส์	81
ภาพที่ 4-6 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่1.....	82
ภาพที่ 4-7 แสดงพื้นที่บริเวณชั้นที่1.....	82
ภาพที่ 4-8 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่2.....	83
ภาพที่ 4-9 แสดงส่วนรักษาความปลอดภัยในอาคาร, บริเวณพักผ่อน, ส่วนต้อนรับ ,ร้านอาหารญี่ปุ่น.....	83
ภาพที่ 4-10 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 3	84
ภาพที่ 4-11 แสดงบริเวณสระว่ายน้ำ.....	84
ภาพที่ 4-12แสดงห้องออกกำลังกาย	84
ภาพที่ 4-13 แสดงห้องซาวน่า.....	84
ภาพที่ 4-14 แสดงห้องพยาบาล.....	85
ภาพที่ 4-15 แสดงห้องประชุม.....	85
ภาพที่ 4-16 แสดงห้องสมุดและอินเตอร์เน็ต.....	85
ภาพที่ 4-17 แสดงโถงลิฟต์.....	85
ภาพที่ 4-18 แสดงห้องซาวน่า.....	85
ภาพที่ 4-19 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 4-5	86
ภาพที่ 4-20 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 6-9	86
ภาพที่ 4-21 แสดงการตกแต่งภายในชั้นที่ 4	87
ภาพที่ 4-22 แสดงการตกแต่งภายในห้องน้ำชั้นที่ 4	87
ภาพที่ 4-23 แสดงแบบแปลนขยายห้องแบบธรรมชาติ	88

ภาพที่ 4-24 แสดงส่วนห้องนอน.....	88
ภาพที่ 4-25 แสดงส่วนรับแขก, รับประทานอาหาร	88
ภาพที่ 4-26 แสดงส่วนครัว, ห้องน้ำ.....	88
ภาพที่ 4-27 แสดงแบบแปลนขยายห้องสุวีเรียร์ (Superior)	89
ภาพที่ 4-28 แสดงห้องนอน.....	89
ภาพที่ 4-29 แสดงส่วนรับแขก.....	89
ภาพที่ 4-30 แสดงส่วนรับประทานอาหาร	89
ภาพที่ 4-31 แสดงห้องครัว.....	89
ภาพที่ 4-32 แสดงห้องน้ำ.....	89
ภาพที่ 5-1 แสดงพื้นที่ถนนระหว่างโครงการลุมพินีสาทร และโครงการริเอธิ พื้นที่สนาม.....	106
ภาพที่ 5-2 แสดงพื้นที่ทางเดินเท้าหน้าโครงการลุมพินีสาทร และโครงการริเอธิ.....	106
ภาพที่ 5-3 แสดงรูปตัดอาคารพักอาศัย	107
ภาพที่ 5-4 แสดงลักษณะบันได และราวจับ	108
ภาพที่ 5-5 แสดงที่จอดรถและทางเชื่อมเข้าสู่อาคาร	108
ภาพที่ 5-6 แสดงการจัดผังหน่วยพักอาศัยชั้น 4-5	109
ภาพที่ 5-7 แสดงการจัดผังหน่วยพักอาศัยชั้น 6-9	110
ภาพที่ 5-8 แสดงสัดส่วนเฟอร์นิเจอร์	110
ภาพที่ 5-9 แสดงสัดส่วนของพื้นที่ใช้สอยต่างๆภายในหน่วยพักอาศัย ขนาด 30 ตารางเมตร	111
ภาพที่ 5-10 แสดงสัดส่วนของพื้นที่ใช้สอยต่างๆภายในหน่วยพักอาศัย 74 ตารางเมตร	111
ภาพที่ 5-11 แสดงสัดส่วนของหน้าต่าง.....	112
ภาพที่ 5-12 แสดงการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ส่วนครัว.....	112
ภาพที่ 5-13 แสดงสัดส่วนของพื้นที่ใช้สอยภายในห้องน้ำ.....	113
ภาพที่ 6-1 แสดงห้องลิฟต์	142
ภาพที่ 6-2 แสดงองค์ประกอบลิฟต์ตามกฎหมายกระทรวงฯ	142
ภาพที่ 6-3 แสดงองค์ประกอบลิฟต์ตามกฎหมายกระทรวงฯ	143
ภาพที่ 6-4 แสดงตัวอย่างการสร้างกิจกรรมและป้ายเตือนความจำ.....	144
ภาพที่ 6-5 แสดงตัวอย่างผังห้องพักอาศัยในโครงการ	144
ภาพที่ 6-6 แสดงการตกแต่งภายในห้องน้ำชั้นที่ 4	145
ภาพที่ 6-7 แสดงรูปตัดห้องพักอาศัย	147

ภาพที่ 6-8 แสดงองค์ประกอบส่วนห้องนอน	148
ภาพที่ 6-9 แสดงองค์ประกอบภายในห้องพักอาศัย	149
ภาพที่ 6-10 แสดงองค์ประกอบภายในห้องพักอาศัย	150
ภาพที่ 6-11 แสดงกิจกรรมการพักผ่อนภายนอกโครงการ.....	157
ภาพที่ 6-12 แสดงกิจกรรมวันลอยกระทง.....	159
ภาพที่ 6-13 แสดงกิจกรรมงานสังสรรค์บริเวณร้านอาหารของโครงการ.....	159
ภาพที่ 6-14 แสดงกิจกรรมสังสรรค์วันคริสต์มาส.....	160

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่เศรษฐกิจเกิดวิกฤตในกลางปีพ.ศ.2540 เป็นต้นมาประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาด้านเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่งผลกระทบทางด้านการเงินและการคลังของประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งปัญหาด้านเงินทุนต่างประเทศที่ไหลออกเป็นจำนวนมากและอัตราแลกเปลี่ยนที่พุ่งขึ้นไปจากเดิมมาก ตลอดจนการล้มละลายของธุรกิจเอกชนทั้งรายใหญ่รายย่อย ส่งผลให้เกิดการเลิกจ้างงาน ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL- Non Performance Loan) นำไปสู่การปิดตัวของสถาบันการเงินหลายแห่งในที่สุด

แม้ในปัจจุบันประเทศไทยจะผ่านวิกฤตทางเศรษฐกิจนั้นมาแล้วแต่ระบบสถาบันการเงินและระบบเศรษฐกิจของไทยยังน่าเป็นห่วง ยังคงต้องการปัจจัยที่พอจะสามารถเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจที่ตกต่ำให้พลิกฟื้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีการนำเสนอแนวคิดหลากหลายในการแก้ปัญหา เพื่อดึงเงินตราต่างประเทศเข้ามา โดยหนึ่งในแนวคิดที่น่าสนใจคือ การทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจและผู้สูงอายุระดับโลก ซึ่งเป็นทรัพยากรที่จะสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศได้อีกวิธีหนึ่ง ในด้านของที่อยู่อาศัยนั้นจากการที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาเพื่อนำเงินตราเข้าสู่ประเทศไทย โดยมีเป้าหมายรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่น้อยกว่า 5 แสนล้านบาท ภายในปี พ.ศ. 2549 เพื่อรองรับนโยบายในการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวในกลุ่มที่พำนักระยะยาว (Long Stay) คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2544 ให้จัดตั้งบริษัทไทยจัดการลงสเตย์ จำกัด (TLM) โดยมอบหมายให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าว ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลุ่มลงสเตย์และพักอาศัยระยะยาวในพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศไทยได้รับความสะดวก สบาย ความปลอดภัยในชีวิตตลอดจนการดูแลรักษาของนักท่องเที่ยวกลุ่มลงสเตย์ โดยส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 1-1 แสดงการคาดการณ์จำนวนประชากรโลกและประชากรผู้สูงอายุ

จำนวนประชากร	ปี 2545	ปี 2553	ปี 2563	ปี 2573	ปี 2583
จำนวนประชากรทุกกลุ่มอายุ (ล้านคน)	6,233	6,823	7,517	8,139	8,667
จำนวนประชากรอายุ50ปีขึ้นไป (ล้านคน)	1,138	1,410	1,833	2,254	2,688
สัดส่วน %	18	21	24	28	31

ตารางที่ 1-2 แสดงจำนวนสัดส่วนประชากรสูงอายุ 22 อันดับทั่วโลก

Target Country	Population	Retirement No.	Ratio %
1.Japan	127,417,244	24,816,520	19.5
2.China	1,306,313,812	99,286,464	7.6
3.south Korea	48,422,644	4,156,571	8.6
4.Singapore	4,425,720	356,783	8.1
5.hong Kong	6,898,686	874,837	12.7
6.Australia	20,090,437.00	2,597,276	12.9
7.Newzealand	4,035,461	472,737	11.7
8.Sweden	8,900,000	1,602,000	18
9.Norway	4,500,000	630,000	14
10.Finland	5,200,000	780,000	15
11.Denmark	5,300,000	954,000	18
12.England	59,800,000	9,800,000	16.4
13.France	60,700,000	10,000,000	16.5
14.Italy	57,700,000	11,300,000	19.6
15.Germany	82,000,000	11,000,000	13.4
16.Ireland	4,000,000	462,487	11.6
17.Belguim	10,270,000	1,800,000	17.5
18.Switzerland	7,400,000	1,150,000	15.5
19.Netherlands	16,000,000	2,400,000	15
20.USA.	295,734,000	59,644,000	20.2
21. NA	32,140,000	4,317,984	13.4
22. NA	143,420,309	20,365,684	14.2
Total	2,310,668,313	268,767,343	-

ที่มา: บริษัทไทยลอสเตย์ ปีพ.ศ.2548

จากข้อมูลสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เรื่องขนาดตลาดของนักท่องเที่ยว แนวโน้มการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ปี 2547 ตลาดนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวกลุ่มผู้สูงอายุ จากประเทศต่าง ๆ นั้น เป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ นับเป็นพันล้านคน เพราะในปัจจุบัน จากตารางที่ 1 โลกมีประชากรกว่า 6,233 ล้านคน (ณ ปี 2545) และเป็นประชากรสูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวนถึง 18% คิดเป็นจำนวนประมาณ 1,138 ล้านคน ซึ่งมีสัดส่วนสูงเพิ่มขึ้นทุกปี นับว่า ผู้สูงอายุเป็นตลาด (Silver Market) ที่มีขนาดใหญ่และมีอัตราการขยายตัวสูง ผู้สูงอายุในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี มีการศึกษาสูง มีอายุยืนยาวกว่าในอดีต และเป็นกลุ่มที่ใช้เงินที่มีอยู่ เพื่อการพักผ่อนมากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ ผู้สูงอายุปัจจุบันมีลักษณะและพฤติกรรมแตกต่างไปจาก

เดิมมาก เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุมีรายได้และมีอำนาจการใช้จ่ายของตัวเอง มีอิสระที่จะตัดสินใจในการดำเนินชีวิต ตลาดสินค้าอุปโภค บริโภค ตารางที่ 1-3 แสดงแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (International Long Stay Tourist Arrival to Thailand)

Country of Residence	2003		2004		2005	
	Number	Δ (%)	Number	Δ (%)	Number	Δ (%)
1.Japan	25,404	4.53	29,013	14.21	33,000	0.38
2.United Kingdom	27,745	12.25	29,555	6.25	29,945	1.09
3.Germany	24,345	6	23,794	-2.26	23,992	0.91
4.USA.	16,701	5.76	17,949	7.48	19,874	2.6
5.China	11,871	4.87	14,528	22.38	17,800	-4.01
6.Sweden	10,439	15.95	11,343	8.66	13,001	7.05
7.Australia	7,929	0.33	8,648	9.15	9,987	15.48
8.France	8,379	10.05	8,340	-0.47	8,900	0.83
9. Korea	8,294	12.13	8,199	-1.15	8,230	7.73
10.Switzerland	7,753	7	7,251	-6.47	7,330	14.62
11.Netherlands	6,637	10.21	6,602	-0.53	6,810	14.25
12.Canada	5,734	16.59	5,577	-2.74	5,722	1.32
13.Italy	5,268	12.16	5,053	-4.08	5,099	3.15
14.Norway	-	21.63	4,315	3.43	4,930	7.05
15.Denmark	3,755	7.38	4,015	6.92	4,300	14.22
16.Finland	2,842	18.76	3,199	12.56	3,654	6.71
17.Singapore	2,426	-0.86	2,958	21.93	3,330	22.52
18.Belguim	2,241	964	2,330	3.97	2,510	7.1
19.NA	1,542	-2.34	1,620	5.06	1,174	9.51
20.Russia	671	18.97	1,049	56.33	1,123	14.62
21.Hong Kong	994	-17.17	1,146	15.29	1,100	13.74
Total	185,142	-	196,484	-	211,811	-

ที่มา: บริษัทไทยลอสเตย์ ปีพ.ศ.2548

ในตารางที่2 แสดงจำนวนสัดส่วนประชากรสูงอายุ 22 อันดับทั่วโลกและตารางที่3 แสดงแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว(International Long Stay Tourist Arrival to Thailand)นั้น มีนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว เดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 211,811คน เพิ่มขึ้นจากปี 2546 ร้อยละ 7.15 และคิดเป็นร้อยละ 4.88 ของ

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทุกประเภทที่เดินทางเข้าประเทศไทย จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เรียงตามลำดับดังนี้ชาวญี่ปุ่น33,000คน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 8.42 รองลงมาคือชาวอังกฤษ 29,945คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.47 ชาวเยอรมัน 23,992คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.30 ชาวอเมริกัน 19,874คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.82 และชาวจีน 17,800คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.33 จะเห็นได้ว่าประเทศญี่ปุ่นมีจำนวนผู้สูงอายุสูงที่สุด รวมถึงการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวมีจำนวนที่สูงที่สุดเช่นกัน ช่วง 10 ปีในระดับภูมิภาคอาเซียนประเทศไทยยังเป็นจุดหมายหลักในการเดินทางเข้ามาของคนญี่ปุ่น ซึ่งถูกมองไปพร้อมกับประเทศมาเลเซียและฟิลิปปินส์ด้วย โดยในปี 1997 มีนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นเข้ามา 972,056 คน และในปี 2002 เพิ่มขึ้นเป็น 1,233,239คน จากเดิมที่ประเทศสิงคโปร์คือเป้าหมายหลักที่เป็นที่นิยมมากกว่ากลับมีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง อันเนื่องมาจากประเทศไทยมีค่าครองชีพที่ถูกกว่า การที่คนญี่ปุ่นเป็นชนชาติที่มีช่วงอายุที่ยืนยาวที่สุดในโลก โดยเฉพาะสำหรับเพศชายจะมีอายุประมาณ 71.1 ปี ส่วนเพศหญิงมีอายุเฉลี่ย 84 ปี ประกอบกับชาวญี่ปุ่นนั้นมีรูปแบบการใช้ชีวิตในวัยของผู้สูงอายุน่าสนใจ โดยผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในปัจจุบันจำนวนมากสนใจที่จะยังคงทำกิจกรรมต่างๆ หรือทำงานต่อไปแม้จะถึงวัยเกษียณแล้ว ในความเป็นจริงแล้วช่วงวัยก่อนเกษียณเป็นช่วงเวลาที่จำเป็นต้องพิจารณาถึงการใช้ชีวิตหลังจากนั้นหรือที่เรียกว่า “Secondary Life” ซึ่งในวัฒนธรรมดั้งเดิมวัยเกษียณของชาวญี่ปุ่นนั้น จะต้องใช้ชีวิตที่สงบ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สงบ นอกจากนี้รัฐบาลญี่ปุ่นยังมองเห็นความสำคัญของประชากรผู้สูงอายุเป็นสิ่งสำคัญ โดยในระบบประกันสังคมของประเทศญี่ปุ่น มีระบบประกันที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุอยู่คือ ระบบประกันเงินบำนาญ (Pension Insurance) ระบบประกันการดูแลระยะยาว (Long-Term Care Insurance) ตารางที่ 4 แสดงรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น (Life Style of Japanese seniors)

Long stayers	ชาวญี่ปุ่นผู้ซึ่งเกษียณที่อาศัยอยู่ในญี่ปุ่นระหว่างช่วง“Secondary Life” ของพวกเขาแต่จะมีการเดินทางเพื่อไปท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นระยะเวลานาน
Migrant retirees	ชาวญี่ปุ่นผู้ซึ่งเกษียณที่อาศัยอยู่ในญี่ปุ่นระหว่างช่วงฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อน และเปรียบเทียบการใช้ชีวิตเสมือนนก โดยที่คนกลุ่มนี้จะใช้เวลาในการเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศในภูมิภาคเขตร้อนขึ้นระหว่างช่วงฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว
Immigrants	ชาวญี่ปุ่นผู้ซึ่งมีโอกาสที่จะเข้าไปอยู่หรือมาพักอาศัยแบบถาวรในประเทศอื่น และกลับมาที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งคราว

ที่มา: Hiroyoshi Ono, “The Phillipine as Retirement Haven for the Japanese,”

จากข้อมูลเรื่องการตลาด และจำนวนนักท่องเที่ยวรวมถึงลักษณะทางสังคมของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่น่าสนใจ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่า แนวโน้มความต้องการในเรื่องการพักอาศัยแบบลอสเตย์ยังเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง สำหรับโครงการที่พำนักเพื่อการท่องเที่ยวระยะยาวสำหรับชาวญี่ปุ่นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มี 1 โครงการที่น่าสนใจ คือ โครงการริเออิจิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ (Riei Lumpini Residence) เป็นโครงการที่บริษัทแอล.พี.เอ็น.ดีเวลลอปเม้นท์จำกัด(มหาชน) ได้ลงนามร่วมกับคุณฮาจิเมะ คาบาชาวา ประธานบริษัทริเออิจิ จำกัด ประเทศไทย ในนามของบริษัทริเออิจิ (ประเทศไทย) จำกัด. ในสัญญาให้เช่าอาคาร “ลุมพินี เรสซิเดนส์” อาคารเซอริวิส อพาร์ทเมนต์ มูลค่า 60 ล้านบาท บนถนนนราธิวาสราชนครินทร์ ติดห้างแมคโครสาทร เพื่อดำเนินธุรกิจด้านเซอริวิส อพาร์ทเมนต์และลอสเตย์ในประเทศไทย โดยมีกลุ่มเป้าหมายจำนวน 70% เป็นชาวญี่ปุ่นที่ทำงานในกรุงเทพมหานคร และอีก 30% เป็นชาวญี่ปุ่นที่เกษียณอายุแล้วและต้องการมาพักผ่อนระยะยาวในประเทศไทย เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามาใช้ชีวิตในประเทศไทยมากขึ้น สัญญาดังกล่าวเริ่มต้นตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2546 ถึงเดือนกรกฎาคม 2549 และได้มีการต่อสัญญาระยะยาวแล้วในขณะนี้ โดยบริษัทริเออิจิ(ประเทศไทย)จำกัดจะเป็นผู้ดำเนินงานด้านการตลาดในประเทศญี่ปุ่นและไทย ด้วยการสนับสนุนของบริษัท ริเออิจิ จำกัด ประเทศไทย และเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 เลขที่ 1804/2549/18ส.ค.2549 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment : BOI) ให้การสนับสนุนการลงทุนของบริษัท ริเออิจิ (ประเทศไทย) จำกัด ในประเภทลอสเตย์บ้านพักและศูนย์สวัสดิการผู้สูงอายุแล้ว ในชื่อใหม่ คือ ริเออิจิ ซีเนียร์ ลิฟวิง เซอริวิส คัมพานี จำกัด (Riei Senior Living Service Company Limited)

บริษัท ริเออิจิ จำกัด ประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินธุรกิจทางด้านศูนย์สุขภาพ บ้านพักผู้ป่วยและผู้สูงอายุ และธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักคนชราในนามคอมมิวนิแคร์ ทะเวนตีโฟร์ (Communicare 24) นอกจากนี้ ธุรกิจที่สำคัญอีกประเภทคือ การบริหารและจัดการบ้านพักแก๊งค์กรเอกชนขนาดใหญ่ในประเทศญี่ปุ่นที่มีสวัสดิการบ้านพักสำหรับพนักงาน ซึ่งบริษัทริเออิจิ จำกัด มีส่วนแบ่งทางการตลาดอยู่ในอันดับที่ 1 ของธุรกิจประเภทนี้ นอกจากนี้ ยังดำเนินธุรกิจในการให้บริการบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคภายในโรงแรม การบริหารและจัดการภายในร้านอาหารและฝ่ายจัดเลี้ยงของโรงแรม ฯลฯ

จากข้อมูลเบื้องต้นดังกล่าวยังชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ อีกเรื่องคือขนาดตลาดที่มีความต้องการในเรื่องการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทยมีอัตราสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นที่มีอัตราเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทยในอัตราสูงที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศอื่นๆ รวมถึงกลุ่มผู้สูงอายุด้วย ซึ่งการรอบรับกับความต้องการครั้งนี้ทางหน่วยงานต่างๆที่ได้รับผิดชอบ ยังมีได้มีการทำออกมาตราฐานเพื่อที่จะควบคุมดูแลเรื่องมาตรฐานที่พักและ

บริการ ซึ่งการศึกษาในเชิงลึกการศึกษาการพักอาศัยของชาวญี่ปุ่นนี้ เพื่อที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตแก่ผู้พักอาศัย ซึ่งเมื่อผู้พักอาศัยมีความเป็นอยู่ที่ดี ก็จะช่วยให้สิ่งเหล่านี้เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศไทยได้อีกทางหนึ่งได้ด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพกายภาพของสถานที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น
2. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น
3. เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสภาพกายภาพสถานที่พักอาศัยและพฤติกรรมของผู้พักอาศัย

1.3 ขอบเขตงานวิจัย

1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา

1.1 ผู้พักอาศัยที่เป็นผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ที่พักอาศัยในโครงการ ริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป และยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 การศึกษาลักษณะทางกายภาพของโครงการ ในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ, การใช้พื้นที่ภายในโครงการเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ในการใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในโครงการ ริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์

2.2 การศึกษาพฤติกรรมการพักอาศัยต่างๆ สิ่งแวดล้อมภายใน และภายนอกอาคาร และพฤติกรรมภายนอกโครงการ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายที่พักในโครงการ

2.3 การศึกษาปัญหาการพักอาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่เกิดขึ้นในโครงการ ริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์

2.4 วิเคราะห์ความสำคัญของปัญหาและโอกาสในการพัฒนาที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

3. ระยะเวลาที่ทำการศึกษา

3.1 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิเบื้องต้นตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2549

3.2 การเก็บข้อมูลภาคสนามเบื้องต้นภายในโครงการ ริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์

พร้อมทำการทดลองสัมภาษณ์(Pre-test) ดำเนินการระหว่างเดือนกันยายน 2549

3.3 ใช้เวลาเก็บข้อมูลภาคสนามกลุ่มเป้าหมาย โดยการใช่วิธีสังเกต ,แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ระหว่างเดือน กันยายน 2549 -มกราคม 2550

3.4 ใช้เวลาการเก็บข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมในพื้นที่ที่ทำการศึกษาระหว่างเดือนมกราคม 2550 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2550

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว¹ หมายถึง การพักผ่อนระยะเวลานานในต่างประเทศเกิน 30 วันขึ้นไป ซึ่งไม่ใช่การอพยพย้ายถิ่น หรือไปมีถิ่นฐานที่ถาวรในต่างประเทศลักษณะโดยทั่วไปของล่องสเตรย์ คือ ต้องอาศัยอยู่เป็นระยะเวลานาน คือ จะอยู่นานกว่าการอยู่ในต่างประเทศโดยทั่วไป แต่ต้องกลับมายังประเทศญี่ปุ่น, มีจุดมุ่งหมายที่จะทำกิจกรรมเพื่อเป็นการพักผ่อน, เน้นการอาศัยอยู่กับที่มากกว่าการเดินทางท่องเที่ยว โดยการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศคือ การหาประสบการณ์ ในต่างประเทศที่ไม่สามารถพบได้ในชีวิตประจำวัน ในขณะที่ล่องสเตรย์ คือ การหาประสบการณ์ที่พบได้ในชีวิตประจำวันซึ่งจะมีลักษณะที่เหมือนกับการใช้ชีวิตประจำวันในต่างประเทศ, ต้องมีหรือเช่าที่พักในต่างประเทศเพื่ออยู่อาศัยในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่อยู่โรงแรมแบบนักท่องเที่ยวทั่วไป, ต้องมีเงินทุนในประเทศของตนเพียงพอที่จะอาศัยอยู่ในต่างประเทศ ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับรายได้ที่ได้รับจากต่างประเทศเท่านั้น โดยจำแนกนักท่องเที่ยวล่องสเตรย์ เป็น4ประเภท/กลุ่มเป้าหมาย คือ (1)นักท่องเที่ยวนักกระยะนาน โดยเฉพาะในฤดูหนาวรวมทั้งผู้มารักษาสุขภาพในเมืองไทยเป็นครั้งคราว (2)นักท่องเที่ยวก่อหลังเกษียณที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไปโดยเน้นกลุ่มที่มีสุขภาพดีและช่วยเหลือตนเองได้ (3)กลุ่มนักเรียนและนักศึกษาที่มาเรียนหรือรับการอบรมหลักสูตรต่างๆในประเทศไทย (4)กลุ่มนักกีฬาที่เข้ามาเก็บตัวฝึกซ้อมในประเทศไทย

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ

- ศึกษาทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ, เอกสาร, บทความ, เว็บไซต์, และงานวิจัยต่างๆ

¹ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งชาติ, อ้างถึงใน <http://www2.tat.or.th/longstay>[ออนไลน์]

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ

- สำรวจพื้นที่ใช้สอยต่างๆภายในโครงการ
 - การสัมภาษณ์ผู้พักอาศัยด้วยล่ามภาษาญี่ปุ่น และแบบสอบถามภาษาญี่ปุ่น ตามแต่จะ
ได้รับความยินยอม
 - การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการด้วยล่ามภาษาญี่ปุ่น
 - การสังเกตพฤติกรรมผู้พักอาศัยในการใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมต่างๆ
 - การสัมภาษณ์ผู้ที่ทำงานภายในโครงการริเอชิ ลุมพินี เรสซิเดนส์
- โดยการศึกษาจะนำรูปแบบการศึกษา เพื่อนำไปเป็นปัจจัยในด้านต่างๆมาวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาดังลักษณะทางกายภาพที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและปัญหาที่แท้จริง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจ การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และข้อมูลทุติยภูมิต่างๆ โดยใช้การพรรณนาเชิงวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ โดยนำข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจ การสัมภาษณ์ จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ในเชิงสถิติ โดยอาศัยโปรแกรมspssช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัญหาที่พักอาศัยที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อันจะเป็นแนวทางนำไปสู่การออกแบบทางกายภาพของที่พักอาศัยประเภทสถานที่ท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นให้ดีขึ้น และมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมการอยู่อาศัย สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง
2. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการอยู่อาศัย ซึ่งจะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการที่พักอาศัยในโครงการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในอนาคตได้
3. เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ต่อนักวิจัย หน่วยงานทางภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องในการจัดการกำหนดแนวทางเรื่องที่พักอาศัยให้ได้มาตรฐานสากล และธุรกิจการดูแลสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ รวมถึงการกระตุ้นให้ภาครัฐสนับสนุนอย่างจริงจังในการส่งเสริมแนวความคิดนี้ได้อย่างแท้จริง

1.7 แผนการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินงานวิจัย	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
	49	49	49	49	49	50	50	50
1. นำเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์								
2. ทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หลักฐานผลงานวิจัย								
3. สรุปและวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง								
4. ออกแบบสอบถามและ นำไปทดลอง ใช้ (Pilot test)								
5. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร								
6. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS								
7. สรุปผลงานวิจัย								
8. จัดทำรูปเล่มงานวิจัย								
9. นำเสนอผลงานวิจัย								

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัย หรือสมมติฐานที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
2. พฤติกรรมของผู้สูงอายุในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก
3. ประเภทที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ
4. ความเป็นมาของการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว
5. แนวคิดในการทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจดูแลผู้สูงอายุระดับโลก
6. โครงสร้างประชากรโลกและประชากรญี่ปุ่น
7. ตลาดนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นของประเทศไทย
8. รูปแบบการใช้ชีวิตสังคมชาวญี่ปุ่น
9. ระบบประกันสุขภาพของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น
10. วันสำคัญสำหรับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น
11. มาตรฐานการออกแบบอาคารสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชรา (Universal Design)
12. กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราพ.ศ. 2548
13. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

2.1.1 การเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุและความต้องการของผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุนั้น มีทั้งทางด้านร่างกาย (Physical Aging) และจิตใจ (Psychological Aging) โดยการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเมื่ออย่างเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ¹ ได้แก่สภาพร่างกายจะค่อย ๆ เสื่อมลงไป การทำงานของอวัยวะไม่ปกติ ร่างกายจะอ่อนแอเกิดการ

¹ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, แนวทางการจัดบริการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : 2543), หน้า 12-15.

เปลี่ยนแปลงของเซลล์ในสมอง ความรู้สึกซ้ำเกิดการเปลี่ยนแปลงของต่อมต่าง ๆ เช่น ต่อมเหงื่อ ทำให้ผิวหนังแห้งและแตก เกิดอาการคัน ระบบย่อยและการขับถ่ายเสื่อมลง เนื่องจากผู้สูงอายุ เคี้ยวอาหารไม่ละเอียด เพราะความเสื่อมของฟัน เกิดการจุกเสียด การดูดซึมและการขับถ่ายไม่ดี ดิ้นก เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการหายใจ มีอาการลิ้นหัวใจแข็ง เกิดโรคหัวใจได้ง่าย เกิดการแทรกซ้อนภายหลังการเจ็บป่วย โดยเฉพาะผู้ที่เจ็บป่วยนาน ๆ จะเกิดอาการตามบริเวณข้อ ตะโพก มือและไหล่ หรือเกิดอาการอักเสบของหลอดเลือดและเกิดการอุดตันในทางเดินอาหาร

การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ ในผู้สูงอายุระบบการทำงานของประสาทและสมองเสื่อม ประสิทธิภาพลง ไม่ค่อยปรับให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจและอารมณ์หลายประการโดยการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจของผู้สูงอายุที่พบ คือ มีการรับรู้ต่อสิ่งใหม่ได้ยาก เพราะความสามารถในการจำลดถอยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์เป็นกลไกเกี่ยวเนื่องกับการสนองตอบความต้องการของจิตใจต่อการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคม มีการสร้างวิถีดำเนินชีวิตของตนเอง เพราะการมีอายุมากขึ้นก็คือ การเดินเข้าสู่ความตาย การยอมรับต่อสภาวะดังกล่าวของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุพัฒนาวิถีดำเนินชีวิตให้กับตนเองเป็นโลกใหม่ของวัยสูงอายุ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปตามเหตุผลและความพึงพอใจของแต่ละบุคคลมีความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมเฉพาะสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและตรงกับความสนใจของตนเองเท่านั้น โดยมีอารมณ์เป็นพื้นฐาน มีอาการเหงาหรือว่าเหว ทำให้ขาดความสนใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม อาจพบการเจ็บป่วยทางร่างกายร่วมด้วยได้ เช่น มีอาการปวดท้อง กลืนอาหารไม่ได้ โดยตรวจหาสาเหตุไม่ได้มีความวิตกกังวล ซึ่งเป็นผลมาจากความไม่แน่ใจในการปรับตัว ทำให้เกิดความกลัวและวิตกกังวล มีอาการย้ำคิดย้ำทำ ขาดความมั่นใจ เป็นผลทำให้เกิดใจสั้นและมีโรคทางกายตามมาได้มีอาการซึมเศร้า ซึ่งพบได้มากในผู้สูงอายุที่ขาดความอบอุ่นในครอบครัวมาก่อนซึ่งกลุ่มอาการผิดปกติทางจิตใจมากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละคน สูญเสียความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เนื่องจากลักษณะของสังคมปัจจุบันมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากกว่าครอบครัวขยาย ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ซึ่งเป็นผู้สูงอายุกับบุตรหลานของตนลดลง บทบาททางด้านการให้คำปรึกษาดูแลและสั่งสอนจึงน้อยลง ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวเกิดความว่าเหวและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าน้อยลง

ความต้องการของผู้สูงอายุ นั้น คณะผู้วิจัยสรุปจากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุขได้ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ บั๊จยี่สี่ (อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัยและยารักษาโรค)

2. ความต้องการด้านจิตใจ ได้แก่ ความรัก การได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากครอบครัว กลุ่มและสังคม

3. ความต้องการทางสังคม คือ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการเป็นบุคคลสำคัญและต้องการมีชีวิตหรือทำกิจกรรมร่วมกับในชุมชน

2.1.2 ประชากรผู้สูงอายุแบ่งตามกลุ่ม

วิฑูร แสงสิงแก้วในทางการแพทย์ได้จัดผู้สูงอายุโดยแบ่งตามวัยเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. ผู้สูงอายุวัยเริ่มต้น (Young Old) เป็นผู้มีอายุระหว่าง 60-70 ปี ส่วนใหญ่มีสุขภาพอนามัยที่ช่วยเหลือตัวเองได้ และยังสามารถประโยชน์ให้แก่สังคมได้, 2. ผู้สูงอายุวัยปานกลาง (Medium Old) เป็นผู้มีอายุระหว่าง 70-80 ปี กว่าครึ่งหนึ่งยังมีสุขภาพที่ยังช่วยเหลือตัวเองได้ และเริ่มจะต้องมีผู้คอยช่วยเหลือดูแลบ้าง การทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมทำได้น้อยลงตามลำดับ, 3. ผู้สูงอายุวัยปลาย (Oldest Old) เป็นผู้มีอายุมากกว่า 80 ปี ส่วนใหญ่ของผู้สูงอายุกลุ่มนี้จะต้องได้รับการดูแลจากบุตรหลานและคนอื่นๆ

2.1.3 Silver วัยแห่งผู้สูงอายุ

ผู้ที่มีวัยตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่ใช้วลีซิลเวอร์ (Silver)² ซึ่งเป็นวัยที่เต็มไปด้วยความสุข ซึ่งมีคำจำกัดความมาจาก คำต่างๆเหล่านี้

1. S-Secured : มีความมั่นคงทางด้านการทำงาน,การเงิน และครอบครัว
2. I-Independent : เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจสูง
3. L-Laugh : ร่ารวยอารมณ์ขัน มีทัศนคติต่อชีวิตที่ดี
4. V-Vivid : กระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวา ไม่ซึมเศร้าหดหู่
5. E-Exercise : ออกกำลังกายและใส่ใจสุขภาพอยู่เสมอ
6. R-Relax : ทำกิจกรรมให้ตัวเองได้ผ่อนคลาย

แต่อย่างไรก็ตามผู้สูงอายุในวัยที่เรียกว่าซิลเวอร์ นี้ ก็ยังต้องการความเข้าใจจากลูกหลาน เพราะเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ทั้งร่างกายและจิตใจ ดังนั้นลูกหลาน ควรทำความเข้าใจให้ดี เพื่อให้ผู้สูงอายุในวัยนี้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่แข็งแรง

2.1.4 ความสำคัญผู้บริโภค

การมุ่งสนใจลูกค้า นั้น หมายถึง การเข้าใจถึงลูกค้าหรือผู้บริโภคในลักษณะที่แตกต่างกัน ลูกค้าหรือผู้บริโภคอาจจำกัดอยู่แต่เพียงว่าเป็นลูกค้าเท่าที่มีอยู่ในตลาดที่กำลังจะซื้อสินค้าในขณะใดขณะหนึ่งเท่านั้น แต่ถ้าลองหันกลับมาวิเคราะห์ลูกค้าควบคู่กับความมุ่งหมายของธุรกิจที่กำลังทำอยู่ และกำลังจะดำเนินต่อไปเป็นระยะยาวแล้ว ก็จะเห็นได้ทันทีว่า คำว่า ลูกค้าหรือผู้บริโภค

² “เติมชีวิตสดใสให้พ่อแม่ เติมความเข้าใจให้วัย Silver,” *Reader’s Digest* 06/05, (มิถุนายน 2548) : 11.

นั้นมีความหมายต่อธุรกิจในทางปฏิบัติ กล่าวคือ ธุรกิจทุกประเภทย่อมต้องการที่จะอยู่รอดและเจริญเติบโต การที่จะให้สำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้น ธุรกิจจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากลูกค้าอย่างสม่ำเสมอและมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ สินค้าและบริการที่ธุรกิจผลิตออกมาและส่งออกภายใต้กิจกรรมต่าง ๆ ของกระบวนการตลาดจะต้องได้รับการตอบสนองและสนับสนุนด้วยดีจากลูกค้า และควรจะต้องมีการซื้อที่ต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อจะได้รับผลกำไรในระยะยาว ดังนั้น ผู้บริโภคในที่นี่จึงหมายความว่า ลูกค้าที่ธุรกิจจะต้องสามารถผูกมัดจิตใจเอาไว้ให้ยังคงจงรักภักดีที่จะสนับสนุนธุรกิจต่อไปทุกครั้ง มากกว่าที่จะมองถึงการพยายามให้ซื้อในครั้งหนึ่งครั้งใดเท่านั้น ถ้าพิจารณาในอีกแง่หนึ่ง ถ้าธุรกิจสามารถสร้างลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้นหรือเข้าใจถึงความต้องการอื่น ๆ ของลูกค้า ความหมายของคำว่า ลูกค้า ก็จะหมายถึงลูกค้าจำนวนเดียวกันนั้นที่มีทางจะซื้อสินค้ามากขึ้นกว่าเดิม รวมกับลูกค้าใหม่ที่อาจสร้างขึ้นใหม่ได้

ดังนั้น การสนใจในตัวผู้บริโภค (Customer - Orientation) จึงหมายถึง การเข้าใจถึงกลไกของจิตใจผู้บริโภคทุกคนในทุกแง่มุม เพื่อให้สามารถรักษาลูกค้าเก่าให้ซื้อมากขึ้นและซื้ออีกซ้ำครั้งเรื่อย ๆ เพื่อให้มีลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้นและเป็นลูกค้าที่ดีเหมือนลูกค้าเก่า และเพื่อให้ลูกค้าเก่าไปชักชวนลูกค้าใหม่ที่ไม่เคยคิดจะเป็นลูกค้ามาก่อนเลย วิธีการที่สำคัญคือ ธุรกิจจะต้องสนใจผู้บริโภคทุกคนที่ต่างก็ต้องการสินค้าและบริการมาบำบัดความต้องการ และจะต้องเข้าใจผู้บริโภคเหล่านี้ว่ามีกลไกในทางพฤติกรรมอย่างไร พฤติกรรมผู้บริโภคจึงเป็นหัวใจของการตลาดโดยแท้จริง

ด้วยแนวความคิดใหม่ที่หันมาให้ความสำคัญกับผู้บริโภค ทำให้กิจกรรมทางการตลาดเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ธุรกิจต่าง ๆ เริ่มตระหนักถึงความจริงที่ว่า จะต้องหาทางตอบสนองความพอใจให้แก่ลูกค้าของตนให้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดแนวทางการจัดการงานตลาดที่เปลี่ยนไปดังนี้

(1) ต้องให้ความสำคัญกับการตลาดมากขึ้น (Marketing - oriented) โดยจะต้องไม่มีแนวความคิดแบบเดิมที่ถือว่า ธุรกิจมีหน้าที่เพียงพยายามให้มีการขายสินค้าที่ผลิตได้ให้หมดไปเท่านั้น หากแต่จะต้องคิดว่า ต้องเริ่มต้นด้วยการสำรวจดูความต้องการของตลาด แล้วจึงค่อยนำมาพิจารณาเพื่อผลิตเฉพาะสินค้าที่ตลาดต้องการมากกว่า

(2) เห็นถึงความสำคัญของผู้บริโภค (Customer - oriented) ธุรกิจจะต้องพยายามปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และคิดค้นสินค้าใหม่อยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้มีสินค้าที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้มากขึ้นและดีขึ้นยิ่งกว่าเดิม สินค้าใดที่ล้าสมัยและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ก็จำเป็นต้องมีการคิดค้นและปรับปรุงขึ้นใหม่เพื่อช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของผู้บริโภคให้ดีขึ้น

การตลาดที่เน้นอารมณ์ของผู้บริโภค หรือ Emotion Marketing หมายถึง ความพยายามที่จะเข้าใจลูกค้า ทั้งในเรื่องของการดำเนินชีวิต และความต้องการ โดยใช้อารมณ์ความรู้สึกเข้าไปจับ เช่น ความรู้สึกรัก กลัว ภาควมใจ อิจฉาริษยา พึงพอใจ เป็นต้น เพื่อที่จะสามารถออกแบบสินค้าและบริการที่ตอบสนองของความต้องการของลูกค้า Emotion Marketing ยังหมายรวมถึงการทำให้ลูกค้ารู้สึกว่ารู้อกิจใส่ใจลูกค้า เพราะไม่ว่าจะเป็นธุรกิจประเภทใด ถ้าลูกค้าเห็นว่าบริษัทเอาใจใส่พวกเขาและสามารถตอบสนองของความต้องการของพวกเขาได้ ระดับความพอใจสูงสุด ความพอใจต่อบริษัท ความภักดีต่อสินค้า และความเต็มใจที่จะแนะนำสินค้าต่อผู้อื่น ก็ จะสูงตามไปด้วย ซึ่งจะส่งผลกระทบยาวต่อกำไรของธุรกิจ

2.1.6 แนวความคิดเรื่องการเลือกที่อยู่อาศัย

ผู้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกที่อยู่อาศัยของมนุษย์ส่วนใหญ่ จะเน้นถึงการเข้าถึง (Accessibility) การบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสภาพสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่นั้น ๆ โดยสามารถรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ ได้ดังนี้

(1) Brain Goodall³

ได้เสนอแนะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่อยู่อาศัย ได้แก่ รายได้ การเข้าถึงแหล่งงาน โดยผู้มีรายได้ต่ำจะพยายามมีที่อยู่อาศัยใกล้กับที่ทำงาน (โดยเฉพาะการมีที่ทำงานในเขตอุตสาหกรรม) เพราะจะประหยัดค่าเดินทาง โดยอาจเสียค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าเช่าบ้าน นอกจากนี้ปัจจัยที่เน้นด้านเศรษฐกิจแล้ว เขายังได้กล่าวถึงปัจจัยทางสังคม ได้แก่ สภาพของครอบครัว การแบ่งแยกผิว เชื้อชาติ และชนชั้น มีอิทธิพลในการเลือกที่อยู่อาศัยด้วยและเขาได้ กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกที่อยู่อาศัยว่าผู้อาศัยจะพิจารณาคุณสมบัติของที่อยู่อาศัย 3 ประการ คือ 1. ลักษณะของบ้าน ได้แก่ ความเก่าใหม่ของบ้าน ขนาดของบ้านที่เหมาะสมกับขนาดของครอบครัว และคุณสมบัติของส่วนประกอบภายในบ้าน, 2. ลักษณะของชุมชนผู้อยู่อาศัย มักจะเลือกบริเวณที่อยู่อาศัยที่มีสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมเหมือนกับตนเอง, 3. ความสัมพันธ์ของที่ตั้งนั้นๆ กับพื้นที่โดยรอบ ได้แก่ ความสะดวกในการเดินทางไปยังแหล่งงาน ย่านการค้า อุตสาหกรรม และการติดต่อสัมพันธ์กับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

³ Brain Goodall, *The Economic of Urban Areas*. (Oxford : pressman Press, 1972.)

(2) Berry and Frank E. Horton⁴

บุคคลทั้งสองได้เสนอว่าปัจจัยพื้นฐานที่กำหนดการเลือกที่อยู่อาศัย 3 ประการ คือ 1.ราคาหรือค่าเช่าที่พักอาศัย, 2.ชนิดของที่พักอาศัย, และ 3.ที่ตั้งของที่พักอาศัย ซึ่งรวมถึงสภาพแวดล้อมของชุมชน และที่ตั้งของแหล่งงานด้วย ปัจจัยทั้งที่ได้กล่าวมา 3 ประการ มีความสัมพันธ์ควบคู่ไปกับเหตุผลส่วนตัว ในการเลือกที่พักอาศัยของแต่ละบุคคล อาทิเช่น จำนวนเงินที่บุคคลพอใจที่จะจ่ายสำหรับที่อยู่อาศัย ซึ่งขึ้นกับระดับรายได้, ที่พักอาศัยที่ต้องการขึ้นกับสถานภาพสมรส และขนาดของครอบครัว, วิธีการในการดำเนินชีวิตซึ่งจะมีผลต่อชนิดของชุมชนที่ต้องการจะอยู่, และสถานที่ทำงาน รวมทั้งระยะทางจากบ้านไปยังแหล่งงานด้วย

(3) K.J. Button⁵

ได้เสนอองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ ในการเลือกบริเวณที่อยู่อาศัย คือ 1. รายได้ของครอบครัวเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจคนมีรายได้สูงจะมีโอกาสเลือกที่อยู่อาศัยได้มากกว่า โดยพยายามเลือกบริเวณที่มีค่าเช่าที่ดินต่ำ ใกล้เส้นทางคมนาคมขนส่งและเข้าถึงได้สะดวก, 2. คุณภาพสิ่งแวดล้อม นอกจากจะมีสิ่งแวดล้อมที่ดีแล้ว ความสัมพันธ์ของเพื่อนบ้านก็เป็นข้อสำคัญอีกประการหนึ่ง แต่จะต้องมีรายได้และรสนิยมในระดับเดียวกัน

(4) Richard F. Muth

ได้กล่าวถึงความแตกต่างในการเลือกที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้สูง และรายได้ต่ำกว่าประชากรที่มีรายได้สูงจะมีแหล่งที่พักอยู่ในเขตชานเมือง เพราะพอใจที่จะอยู่ในบริเวณที่มีความหนาแน่นต่ำ เนื่องจากต้องการบ้านในบริเวณที่ไม่แออัด แต่ประชากรที่มีรายได้ต่ำจะอยู่ใกล้ศูนย์กลางเมือง เพื่อความสะดวกในการเดินทางไปทำงานและกิจการอื่น ๆ

2.2 พฤติกรรมของผู้สูงอายุในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก

ในสังคมตะวันตกเมื่อแก่ตัวลง ผู้สูงอายุจะไม่ร่วมชายคาเดียวกันกับลูกหลาน ส่วนใหญ่จะไปอยู่ในชุมชนผู้สูงอายุ เพราะชาวตะวันตกยังคงนิยมชีวิตที่เป็นอิสระ และมีค่านิยมว่า ถ้าผู้สูงอายุแยกตัวออกมาอยู่ตามลำพัง จิตใจจะแข็งแรง ช่วยเหลือตัวเองได้ดี อีกทั้งสังคมของชาวตะวันตก ก็มีสวัสดิการให้คนสูงอายุอย่างพร้อมสมบูรณ์ มีบำเหน็จบำนาญ มีระบบพยาบาลที่ดี มีสถานดูแลคนชรา เพราะฉะนั้น การอยู่เองตามลำพังจึงไม่ใช่เรื่องยาก และทำให้จิตใจเข้มแข็ง ช่วยเหลือตนเองได้ดี

⁴ B.J.Berry and F.F. Horton, Geographic Perspectives on Urban Systems. (Washington D.C.: National Industrial Conference Board, 1970.)

⁵ K.J. Button. Urban Economics. (London: Mc Milan Press, 1976.)

ผู้สูงอายุในสังคมตะวันตกจึงมีการวางแผนหรือการเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุโดยเห็นว่ามี ความสำคัญพอ ๆ กับการวางแผนในการประกอบอาชีพหรือการวางแผนในการแต่งงาน การเกษียณอายุจะเป็นสิ่งที่น่าพอใจสำหรับคนที่เต็มใจจะเกษียณและมีการเตรียมตัวก่อนเกษียณ⁶

การเลือกที่อยู่อาศัยหลังการเกษียณของผู้สูงอายุชาวตะวันตกนั้น Leedy และ Wynbrandt ได้เสนอผลการศึกษาว่าการตัดสินใจในเรื่องที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยการ ตัดสินใจที่จะพักอาศัยอยู่เดิม หรือย้ายไปหาที่อยู่ใหม่นั้น จะคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐาน 5 ประการ คือ

1. ลักษณะของที่อยู่อาศัยและงบประมาณในการซื้อ การก่อสร้าง
2. ความสะดวกในการเดินทางไปทำงาน
3. ขนาดของบ้านมีความเหมาะสมพอดีกับครอบครัว
4. ความสะดวกในการเดินทางไปโรงเรียนของลูก ๆ หลาน ๆ
5. สภาพเพื่อนบ้านและสภาพสังคมแวดล้อม

ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาอย่างเช่น กลุ่มประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย อัฟริกา และ อเมริกาใต้นั้น ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังคงจะต้องทำงานต่าง ๆ เพื่อหาเลี้ยงชีพของตนเอง ตราบ จนกว่าพวกเขาจะไม่สามารถทำงานได้อีกต่อไป จากนั้นก็จะตกเป็นภาระของบุตรคนโตใน ครอบครัวนั้น ๆ ที่จะทำหน้าที่ดูแลเอาใจใส่ โดยผู้สูงอายุจะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับลูกหลานภายในบ้าน นั้น และจะได้รับความเคารพ ความยำเกรง ความเอาใจใส่

ผลการศึกษาของ Palmore⁷ พบว่าผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นชอบอาศัยอยู่กับบุตร เนื่องจาก ร้อยละ 58 ต้องการได้รับความดูแลจากบุตรร้อยละ 30 ต้องการให้บุตรเป็นเพื่อน ผู้สูงอายุที่ อาศัยอยู่กับบุตร ยังรู้สึกที่ตนเองมีประโยชน์แก่ครอบครัว ได้ให้คำปรึกษา ดูแลบ้านในขณะที่ คนอื่นไม่อยู่ ช่วยเลี้ยงหลาน ช่วยทำงานบ้านและผู้สูงอายุเหล่านี้ จะมีความพึงพอใจที่ได้ให้ ความช่วยเหลือดังกล่าว

ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในปัจจุบันจำนวนมากสนใจที่จะยังคงทำกิจกรรมต่างๆ หรือทำงาน ต่อไปแม้จะถึงวัยเกษียณแล้ว ในความเป็นจริงแล้วช่วงวัยก่อนเกษียณเป็นช่วงเวลาที่จะต้อง พิจารณาถึงการใช้ชีวิตหลังจากนั้นหรือที่เรียกว่า "Secondary Life"⁸ ซึ่งในวันฉนวนธรรมดั้งเดิมวัย

⁶ บัญชา บุรณสิงห์, "ความต้องการที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่ทำงานในบริษัทชั้นนำในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหาร สาขาเคหการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539), 21.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 25.

⁸ Winston Conrad B. Padojinog, and Ma. Cherry Lyn S. Rodolfo. Discussion Paper Series NO.2004-31 [Online]. Available from: <http://www.pids.gov.ph> Developing the Japanese Market for Philippine Tourism and Retirement Services :Prospects and Impediments, Philippine Institute for Development Studies 2004

เกษียณของชาวญี่ปุ่นนั้น จะต้องใช้ชีวิตที่สงบ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สงบ นอกจากนี้รัฐบาลญี่ปุ่นยังมองเห็นความสำคัญของประชากรผู้สูงอายุเป็นสิ่งสำคัญ โดยในระบบประกันสังคมของประเทศญี่ปุ่น มีระบบประกันที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุอยู่คือ ระบบประกันเงินบำนาญ (Pension Insurance) ระบบประกันการดูแลระยะยาว (Long-Term Care Insurance)

ตารางที่ 2-1 แสดงรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น (Life Style of Japanese seniors)

Long stayers	ชาวญี่ปุ่นผู้ซึ่งเกษียณที่อาศัยอยู่ในญี่ปุ่นระหว่างช่วง“Secondary Life” ของพวกเขาแต่จะมีการเดินทางเพื่อไปท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นระยะเวลายาว
Migrant retirees	ชาวญี่ปุ่นผู้ซึ่งเกษียณที่อาศัยอยู่ในญี่ปุ่นระหว่างช่วงฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อน และเปรียบเทียบการใช้ชีวิตเสมือนนก โดยที่คนกลุ่มนี้จะใช้เวลาในการเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศในภูมิภาคเขตร้อนขึ้นระหว่างช่วงฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว
Immigrants	ชาวญี่ปุ่นผู้ซึ่งมีโอกาสที่จะเข้าไปอยู่หรือมาพักอาศัยแบบถาวรในประเทศอื่น และกลับมาที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งคราว

ที่มา: Hiroyoshi Ono, “The Phillippine as Retirement Haven for the Japanese,”

อย่างไรก็ตาม ด้วยความจำเป็นในด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทำให้วิถีชีวิตของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่พักอยู่กับครอบครัวและลูกหลาน ผู้สูงอายุเริ่มหันมาใช้บริการจากสถานประกอบการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น จนเริ่มถือเป็นเรื่องธรรมดาที่ผู้สูงอายุแยกออกมาอาศัยอยู่ต่างหากจากลูกหลานและครอบครัว มาอยู่ในชุมชนหรือสถานบริการที่มีความพร้อมด้านการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ที่ดูแล ให้ความเอาใจใส่ได้ตลอดเวลา ประกอบกับระบบประกันสังคมและระบบเงินออกเลี้ยงชีพหลังเกษียณ ทำให้ผู้สูงอายุสามารถเลือกใช้บริการในสถานบริการ หรือบ้านพักที่ให้บริการดูแลผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ขึ้นกับความสามารถในการใช้จ่ายและกำลังซื้อ

กระแสความนิยมในการใช้ชีวิตบั้นปลายของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในต่างประเทศเริ่มสูงขึ้นนับแต่ปี พ.ศ. 2541 เมื่อสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจเกิดพลิกผัน ชาวญี่ปุ่นโดยทั่วไประมัดระวังในการใช้จ่ายและลดความฟุ่มเฟือยไม่จำเป็นต่าง ๆ ลง ส่งผลให้คนสูงอายุกลุ่มหนึ่งหรือลูกหลานในครอบครัวเห็นประโยชน์ของการเข้าใช้บริการดังกล่าวในต่างประเทศที่มีมาตรฐานการบริการใกล้เคียงกับในญี่ปุ่นและมีราคาไม่แพง⁹

⁹ เบ็ญจา จีรภัทรพิมล, “ผู้สูงอายุและสภาพความเป็นอยู่ในญี่ปุ่น,” วารสารญี่ปุ่น (2539) : 3-5.

2.3 ประเภทที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ

ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุในต่างประเทศนั้นมีหลากหลายประเภท ซึ่งสามารถสรุปได้ตามลักษณะความต้องการการพึ่งพิงบุคคลอื่น ดังนี้¹⁰

2.3.1 ประเภทที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุต้องการพึ่งพิงบุคคลอื่น

(1) ปรับปรุงที่อยู่อาศัยเดิม การปรับปรุงที่อยู่อาศัย แต่ที่ไม่สามารถเปลี่ยนไปได้คือ ทำเล ถ้าบ้านห่างไกลจากสถานที่ที่จำเป็น การปรับปรุงบ้านก็ไม่ใช่ทางเลือกที่ดี

(2) หาผู้อยู่อาศัยร่วม เมื่อผู้สูงอายุบางคนเสียคู่สมรสไป และยังคงมีบ้านที่ใหญ่เกินความต้องการ ก็สามารถให้ผู้อื่นเช่าอยู่ร่วมได้ ซึ่งการจ่ายค่าเช่า อาจจ่ายเป็นเงินสดหรือแลกเปลี่ยนกับการบริการในบ้านก็ได้ ซึ่งมักมีปัญหาในการเลือกคนอยู่ร่วม

(3) การเปลี่ยนแปลงทรัพย์สิน การเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินมี 2 วิธีคือ Home Equity Loan และ Reverse Annuity Mortgage สำหรับ Home Equity Loan เป็นการเปลี่ยนค่าของบ้านโดยลบกับเงินกู้ที่มีอยู่ โดยที่ตนเองยังอาศัยอยู่ในบ้านและยังมีสภาพคล่องทางการเงินโดยนำบ้านไป refinance ใหม่ ส่วน reverse annuity mortgages หรือการกู้เงินแล้วจ่ายคืนเป็นรายปี ซึ่งจะบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน และสามารถที่จะใช้ส่วนเกินเป็นรายได้เสริม โดยวิธีนี้ทรัพย์สินจะเป็นผลต่างระหว่างมูลค่าตลาดกับจำนวนเงินที่เป็นหนี้เกี่ยวกับบ้าน

(4) การขายแล้วเช่ากลับ (Sale and Lease-Back) คือ การที่เจ้าของทรัพย์สินขายสิทธิครอบครองออกไปให้กับผู้มีกำลังซื้อ แล้วผู้ขายก็ทำสัญญาเช่ากลับมาใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ

(5) การย้ายเข้าไปอยู่ในบ้านที่เล็กกว่าเดิม ซึ่งมีประโยชน์ คือ ทำให้ค่าครองชีพต่ำลง มีพื้นที่ในการดูแลเด็กลง โดยการซื้ออาจจะไปซื้อ ห้องชุด หรือ co-operation unit ก็ได้ (เป็นการซื้อหุ้นในที่พักอาศัย เป็นรูปแบบหนึ่งของการเป็นเจ้าของและการจัดการกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของสหรัฐอเมริกา) นอกจากนี้อาจจะย้ายเข้าไปอยู่ในบ้านเช่า ซึ่งก่อให้เกิดสภาพคล่องทางการเงิน ไม่ต้องกังวลกับการซ่อมแซม สามารถเปลี่ยนที่อยู่ได้เมื่อต้องการ และมีที่ให้เลือกเช่าได้หลายแห่ง

¹⁰ Harris C. W. and Dines N.T., *Time-Saver Standards for Landscape Architecture* (New York: McGraw-Hill, 1997), p.24.

(6) การซื้อบ้านร่วมกับเพื่อน การอยู่อาศัยประเภทนี้เหมาะกับบุคคลที่เป็นหม้ายหรือโสด แต่ควรมีการตกลงเบื้องต้นในขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายและข้อกำหนดอื่น ๆ ด้วย

(7) การอยู่ในบ้านพักตากอากาศ (Resort) ควรซื้อบ้านพักตากอากาศในชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ หรือบ้านในเมืองที่มีคุณภาพแบบบ้านพักตากอากาศ หรือไม่ก็ไปซื้อบ้านพักตากอากาศนอกสหรัฐ ซึ่งจะช่วยให้ค่าใช้จ่ายถูกกว่า

(8) ที่อยู่อาศัยในชุมชนผู้สูงอายุเป็นการจัดสร้างชุมชนสำหรับผู้เกษียณอายุในทำเลต่าง ๆ โดยปกติมักจะเป็นโครงการขนาดใหญ่ มีทั้งที่เป็นบ้านขนาดใหญ่ อยู่ได้ 1-2 คน หรือเป็นการเช่าห้องพักในอาคารชุด ที่มีกิจกรรมต่าง ๆ มีการดูแลสุขภาพ และอาหาร

(9) Mobile Home ข้อเสีย คือ ไม่สามารถควบคุมค่าเช่าและที่ตั้งได้ ถูกจำกัดด้วยกฎหมายท้องถิ่น โครงสร้างของบ้านมีความทนทานน้อย

(10) ที่อยู่อาศัยในบ้านสงเคราะห์ (Subsidized Housing หรือ Public Housing) เป็นโครงการที่รัฐบาลจัดให้เพื่อเป็นการช่วยเหลือ ในบางกรณีอาจมีการเสียค่าใช้จ่ายแต่ในราคาถูก

2.3.2 ประเภทที่อยู่อาศัยที่ผู้สูงอายุต้องการพึ่งพิงหรือกึ่งพึ่งพิงบุคคลอื่น

(1) การอยู่ร่วมกับครอบครัว อาจสูญเสียความเป็นส่วนตัวและการเป็นอิสระของผู้สูงอายุ

(2) การปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะกับอาการเจ็บป่วย ไม่ต้องย้ายออกจากบ้านเดิม เช่น ขจัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคกีดขวางออกไป จัด Ramp สำหรับรถเก้าอี้เข็น หรือติดตั้งลิฟต์ จัดให้ให้มีราวจับในห้องน้ำ หรือที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม การจัดให้มี Remote control หรือ การเปลี่ยนเตียงให้เป็นแบบเดียวกับโรงพยาบาล

(3) Senior Citizen Care ผู้สูงอายุจะได้รับการดูแล มีกิจกรรมในแต่ละวัน โดยผู้สูงอายุไม่ต้องย้ายจากบ้าน

(4) Foster Care เป็นการดูแลพิเศษโดยพยาบาล โดยที่ผู้สูงอายุยังคงอาศัยอยู่ในบ้านของตนเอง ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายในการบริการสูง

(5) การดูแลโดยผู้ดูแลอิสระ เป็นโปรแกรมการดูแลผู้สูงอายุ โดยการรวมกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อเข้ารับการดูแลร่วมกันในสถานที่แห่งหนึ่ง โดยวิธีนี้ผู้สูงอายุไม่ต้องย้ายออกจากบ้าน

(6) Nursing Home เป็นการดูแลผู้สูงอายุในระดับที่เข้มข้นที่สุด โดยมีระดับการควบคุมและบริการที่ดี เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการปกป้องด้านสุขภาพ และความปลอดภัย ซึ่งเป็นสถานที่อยู่อาศัยแหล่งสุดท้ายที่ผู้สูงอายุปรารถนาเข้าไปอยู่

(7) Congregate Housing มีลักษณะเป็นการเช่า มีการบริการอย่างดี ผู้สูงอายุที่เข้าไปอยู่ไม่จำเป็นต้องเจ็บป่วย ซึ่งรวมถึงการบริการต่าง ๆ เช่น อาหาร การดูแลสุขภาพ อนามัยและการขนส่ง

(8) การเช่าอพาร์ทเมนต์ มีลักษณะเช่นเดียวกับ Congregate Housing จนแทบแยกกันไม่ออก ทั้งในด้านการดูแลสุขภาพ อาหารและกิจกรรม แต่โดยทั่วไปจะแยกกันที่ว่า apartment จะมีการบริการอาหารให้เพียง 1 มื้อ ส่วน congregate housing จะมีการอาหารให้ครบทั้ง 3 มื้อ

ตารางที่ 2-2 แสดงระบบสวัสดิการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุในต่างประเทศ

การตัดสินใจ	ไม่ต้องพึ่งพิง	กึ่งพึ่งพิง	ต้องพึ่งพิง
ตัดสินใจว่าไม่ย้าย	- Sale Leas-Back - Equity Conversion - Home Sharing - Remodelling	- Adult Day Care - Professional Home Care - Medical Remodelling	-Foster Care
ตัดสินใจว่าย้าย	- Subsidized Housing - Trading Down - Co-Purchase - Transient Living - Retirement Community - Resort Living	- Living with Family - Caring for a Parent - Congregate Housing - Senior Citizen Centre	- Nursing Home

2.3.3 วัฏจักรชีวิต ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และเชื้อชาติ

วัฏจักรชีวิต ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และเชื้อชาติ เป็นสาเหตุที่จะทำให้คนเราตัดสินใจเปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย 3 สาเหตุด้วยกัน คือ

(1) วัฏจักรชีวิต ในรายงานส่วนมากเห็นความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดหรือวัยแห่งชีวิตกับการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย ตั้งแต่ เริ่มมีครอบครัว ขยายครอบครัวเจริญจนถึงขึ้นอยู่ตัว

และแยกย้ายกันมีครอบครัว ล้วนแต่มีการเปลี่ยนแปลงย้ายที่อยู่ด้วยกันทั้งนั้น ในช่วงแรกของชีวิตคือ ตอนแต่งงานจะมีแนวโน้มในการแยกครอบครัวมากที่สุด ในช่วงเยาว์วัยและหัวหน้าครอบครัวกำลังมีความก้าวหน้าในอาชีพ จะเป็นช่วงที่มั่นคงที่สุด คือ ไม่มีการย้ายที่อยู่ ชั้นสุดท้าย คือ ช่วงที่เด็กเติบโตแยกย้ายออกไปจากครอบครัว อาจมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น วัยที่มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 20-30 ปี หลังจากนั้นการย้ายจะไม่ค่อยมี จนกว่าจะถึงวัยเด็กเติบโตแยกย้ายออกไปจากบ้าน จึงจะมีการปรับตัวในเรื่องที่อยู่อาศัยอีกครั้ง

Short, J.R. ได้จำแนกชั้นของวัยแห่งชีวิตที่มีผลกับลักษณะที่อยู่อาศัยที่ต้องการเฉพาะในช่วงที่บุคคลนั้นๆ มีความรับผิดชอบ ตัดสินใจเกี่ยวกับที่พักอาศัยของตนได้ ดังต่อไปนี้ ตารางที่ 2-3 แสดงการจำแนกชั้นของวัยแห่งชีวิตที่มีผลกับลักษณะที่อยู่อาศัย

ชั้นของวัยชีวิต	ลักษณะที่อยู่อาศัยที่ต้องการ
1. ก่อนมีบุตร (Pre-child Stage)	ห้องชุด ห้องเช่าราคาถูก อยู่ในเมือง
2. เริ่มมีบุตร (Child-bearing)	บ้าน
3. เลี้ยงดูบุตร (Child-rearing)	บ้านของตนเอง คอนข้างใหม่อยู่แถบชานเมือง
4. ปล่อยบุตร (Child-launching)	เช่นเดียวกับชั้น 3 แต่อาจมีสภาพแวดล้อมดีกว่า
5. บุตรแยกย้ายออกจากบ้าน (Post-child)	บ้านพักของตนเองที่ถาวร มั่นคง
6. ชีวิตบั้นปลาย (Later life)	ห้องชุด บ้านพักคนชรา หรืออยู่กับบุตรหลาน

(2) ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม รายงานจากกระทรวงเกษตรของประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีรายได้สูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวิชาชีพชอบเปลี่ยนที่อยู่อาศัย ผู้มีฐานะดีมักจะนิยมย้ายที่อยู่ระหว่างเมือง ในระยะทางไกลมากกว่าที่จะย้ายแหล่งที่อยู่ในเมืองนั่นเอง ผิดกับกลุ่มสังคมที่มีฐานะค่อนข้างยากจนจะนิยมเปลี่ยนที่อยู่อาศัยภายในเมืองเดียวกัน ใ่อย่างไรก็ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นตัวร่วมผลสานกับปัจจัยอื่นด้วย เช่น อายุ ของหัวหน้าครอบครัว สภาพของตัวบ้าน ลักษณะการถือครอง การเข้าถึง และอื่นๆ เป็นตัวสัมพันธ์ร่วมด้วย

(3) เชื้อชาติ สำหรับสังคมในสหรัฐอเมริกาหรือยุโรปนั้น มีชนกลุ่มน้อยอาศัยปะปนอยู่กับชาวผิวขาว ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ประกอบด้วยพวกนิโกร จีน ญี่ปุ่น หรืออินเดียแดง ปรากฏว่า ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้มักอยู่บ้านเช่า มีครอบครัวขนาดใหญ่ และสมาชิกอยู่ในวัยหนุ่มสาว

มาก และมักจะอพยพเข้ามาอยู่ในชุมชน องค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้มีส่วนทำให้พวกเขาต้องเปลี่ยนที่อยู่อาศัยอยู่บ่อยครั้ง

อาจกล่าวได้ว่า ความต้องการในการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย เนื่องมาจากความไม่พอใจในสภาพทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม ซึ่งความไม่พอใจสภาพแวดล้อมสามารถแยกออกเป็น ไม่พอใจสภาพทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคม อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับวิถีชีวิตด้วย

2.4 ความเป็นมาของการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว¹¹

ความเป็นมาของล่องสเคย์ เมื่อกกล่าวถึง ความหมายของการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวนั้น ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันโครงการนี้ มีความคิดเห็นและให้คำจำกัดความแตกต่างกันไป

จุดประสงค์ของการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว อาทิเช่น เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นที่พำนักระยะยาวของนักท่องเที่ยวที่มีกำลังการใช้จ่ายสูง, เพื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้าเสริมสร้างความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจไทย, เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในภาคอุตสาหกรรม และภาคการบริการที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย, เพื่อขยายกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น, และเพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ทางเลือกอื่น นอกเหนือจากพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก เป็นต้น

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการส่งเสริมตลาดนี้ อาทิเช่น เป็นการช่วยเหลือโรงแรมและรีสอร์ทที่มีมากให้มีผู้พำนักมากขึ้น, เป็นการช่วยเหลือ นำอสังหาริมทรัพย์ที่ว่างหรือติดหนี้มาใช้ประโยชน์ และเกิดรายได้เข้ามา, และเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับประเทศ เช่น อาชีพแม่บ้าน ผู้ดูแลผู้สูงอายุ พนักงานโรงแรม พนักงานทำความสะอาด เกษตรกรผู้ผลิตอาหาร บริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการที่พัก พนักงานขับรถ ร้านขายของ เป็นต้น

2.4.1 ความหมาย

(1) การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว มีความหมายคล้ายกับการท่องเที่ยวโดยทั่วไป แต่จะเน้นระยะเวลาตั้งแต่ 2 สัปดาห์ จนถึง 2 – 3 เดือน หรือ 2-3 ปี โดยทั่วไปจะมีความหมายโดยนัยว่า เป็นการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้เกษียณอายุ (ตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป) และยังมีสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ดูแลตนเองได้ และผู้ที่มีฐานะดี โดยเข้ามาอยู่อาศัยชั่วคราวเป็น

¹¹ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, “จำนวนนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ปี พ.ศ.2547” (กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายส่งเสริมการตลาดต่างประเทศ, 2547).

ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาสั้นกว่าการท่องเที่ยวทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน การพักผ่อนส่งเสริมสุขภาพและเพื่อการนันทนาการอื่น ๆ¹²

ตามความหมายนี้เองธุรกิจการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวจะดูเหมือนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยทั่วไป แต่ที่แตกต่างคือ การท่องเที่ยวพำนักระยะยาวนี้จะต้องมีการพัฒนาสิ่งเหล่านี้เพิ่มขึ้น อาทิเช่น การจัดเตรียมที่พักอาศัยที่ได้มาตรฐานสากล และมีราคาไม่แพงมากจนเกินไป, การจัดเตรียมที่พักอาศัยที่เพียงพอพร้อมไปด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุที่พำนักระยะยาว, การจัดเตรียมและการรวบรวมเครื่องอำนวยความสะดวกด้านการดูแลสุขภาพ, กิจกรรมต่างๆ ที่ไม่เพียงแค่ออกกำลังกาย และการสร้างสรรคสิ่งใหม่ๆ แต่เพื่อจิตใจร่างกาย และจิตวิญญาณด้วย, สนับสนุนการพำนักระยะยาวในเรื่อง การคมนาคม, ภาษา, การสื่อสาร, วิซ่า, การธนาคาร, การซื้อของ และการพัฒนาตนเอง เป็นต้น

ในขณะที่ กรมส่งเสริมการค้าส่งออกได้ให้คำจำกัดความของลองสเตย์ ว่าเป็น ธุรกิจบริการเพื่อสุขภาพระยะยาว (Long Stay and Health Care) เป็นการให้บริการร่วมกันระหว่างโรงพยาบาล รีสอร์ท โรงแรมตามสถานพักผ่อนสวຍงามทั่วประเทศ โดยใช้บริการด้านสุขภาพเป็นจุดขาย และให้บริการพักผ่อนระยะยาวพร้อมทั้งบริการสุขภาพอย่างครบวงจร

(2) การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว¹³ หมายถึง การพักผ่อนระยะเวลานานในต่างประเทศ ซึ่งไม่ใช่การอพยพย้ายถิ่น หรือไปมีถิ่นฐานที่ถาวรในต่างประเทศลักษณะโดยทั่วไปของลองสเตย์ คือ ต้องอาศัยอยู่เป็นระยะเวลานาน คือ จะอยู่นานกว่าการอยู่ในต่างประเทศโดยทั่วไป แต่ต้องกลับมายังประเทศญี่ปุ่น, มีจุดมุ่งหมายที่จะทำกิจกรรมเพื่อเป็นการพักผ่อน, เน้นการอาศัยอยู่กับที่มากกว่าการเดินทางท่องเที่ยว โดยการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศคือการหาประสบการณ์ ในต่างประเทศที่ไม่สามารถพบได้ในชีวิตประจำวัน ในขณะที่ลองสเตย์ คือ การหาประสบการณ์ที่พบได้ในชีวิตประจำวันซึ่งจะมีลักษณะที่เหมือนกับการใช้ชีวิตประจำวันในต่างประเทศ, ต้องมีหรือเช่าที่พักในต่างประเทศเพื่ออยู่อาศัยในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่อยู่โรงแรมแบบนักท่องเที่ยวทั่วไป, ต้องมีเงินทุนในประเทศญี่ปุ่นเพียงพอที่จะอาศัยอยู่ในต่างประเทศ ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับรายได้ที่ได้รับจากต่างประเทศเท่านั้น

(3) ลองสเตย์ คือ ธุรกิจบริการเพื่อสุขภาพระยะยาว¹⁴ เป็นการให้บริการร่วมกันระหว่างโรงพยาบาล รีสอร์ท โรงแรมตามสถานที่พักผ่อนสวຍงามทั่วประเทศ โดยใช้บริการด้านสุขภาพเป็นจุดขาย ให้บริการพักผ่อนระยะยาว พร้อมทั้งบริการด้านสุขภาพอย่างครบวงจร

¹² พุฒิปงษ์ พุทธินันท์และคณะ, "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย กรณีศึกษาชาวญี่ปุ่น", (ปริญญามหาบัณฑิต บริหาร รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2544), หน้า 8.

¹³ บริษัท Long Stay Foundation ประเทศญี่ปุ่น, อ้างถึงใน <http://www2.tat.or.th/longstay>[ออนไลน์]

¹⁴ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก, อ้างถึงใน <http://www2.tat.or.th/longstay>[ออนไลน์]

ทั้งนี้เพื่อให้บริการแก่ กลุ่มลูกค้าเป้าหมายผู้สูงอายุชาวต่างประเทศที่ต้องการเข้ามาพักผ่อนระยะยาวแบบลองสเตย์นี้เป็นลักษณะการไปพำนักในต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้หมายความว่า การไปอยู่อาศัยเป็นการถาวรในประเทศนั้นๆ กลุ่มลูกค้าเป้าหมายผู้สูงอายุ หรือวัยเกษียณอายุ ซึ่งส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน แล้วมีกำลังซื้อสูงจะสามารถเดินทางออกนอกประเทศเป็นเวลานานๆ ได้ และต้องการหลบเลี่ยงอากาศหนาวจัดในฤดูหนาวมาพักในประเทศที่อบอุ่นกว่า มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมประเพณีกับประชาชนในท้องถิ่น มีการท่องเที่ยวเปลี่ยนบรรยากาศเป็นครั้งคราว รวมทั้งต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เมื่อเจ็บป่วยก็ได้รับการดูแลรักษาอย่างมีมาตรฐาน

เพื่อให้การส่งเสริม และพัฒนาธุรกิจบริการเพื่อสุขภาพระยะยาว เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีประสิทธิภาพ กระทรวงพาณิชย์โดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศต่างๆ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมโรงพยาบาลเอกชน สมาคมโรงแรมไทย สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย และสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว จึงส่งเสริมการให้บริการพักผ่อนพร้อมการดูแลสุขภาพอย่างครบวงจร การเพิ่มขีดความสามารถ และสร้างความเชื่อมั่นด้านการให้บริการ โดยจัดโครงการมอบประกาศนียบัตรรับรองมาตรฐานสถานบริการ ธุรกิจบริการเพื่อสุขภาพระยะยาว (Silver Merit Award) แก่สถานบริการ (Long Stay Provider) ที่ได้มาตรฐาน เพื่อประกันความมั่นใจให้แก่ลูกค้า ชาวต่างประเทศที่จะเข้ามาใช้บริการ และมาตรการอำนวยความสะดวกการพักระยะยาวในไทย โดยสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองออกวีซ่าพิเศษ (O-A) แก่ชาวต่างประเทศที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปี ขึ้นไป ที่ประสงค์เข้ามาพำนักในประเทศไทยระยะยาวคราวละไม่เกิน 1 ปี ต่ออายุวีซ่าได้ โดยมีหลักฐานการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ไทยไม่น้อยกว่า 800,000 บาท หรือหลักฐานการมีรายได้ไม่น้อยกว่าเดือนละ 65,000 บาท/เดือนหรือมีเงินฝากและเงินได้รวมทั้งปีไม่น้อยกว่า 800,000 บาท

(4) การพำนักระยะยาว¹⁵ หมายถึง การเป็นนักท่องเที่ยวที่มีวันพักตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป โดยในระยะแรกจะเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เกษียณอายุการทำงานแล้ว ที่ต้องการเดินทางมาใช้ชีวิตเป็นหลักและท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมเสริม (คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งชาติ

¹⁵ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งชาติ, อ้างถึงใน <http://www2.tat.or.th/longstay/> [ออนไลน์]

2.4.2 กลุ่มเป้าหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว การท่องเที่ยวแบบล่องสแควร์ มีมานานแล้ว โดยเกิดขึ้นจากประชากรในประเทศตะวันตกและประชากรในประเทศที่เรียกตัวเองว่าประเทศพัฒนาแล้ว ประชากรผู้มีรายได้อ่อนจะแสวงหาความสุขให้ตนเองด้วยการไปท่องเที่ยวในต่างถิ่น ทั้งภายในประเทศของตนเองและต่างประเทศ โดยใช้ระยะเวลาอันยาวนานและนิยมไปกันเป็นกลุ่ม โดยจัดรูปแบบเป็นชมรม (club) ขึ้น แต่พวกที่นิยมไปอิสระเป็นบุคคลก็มีอยู่บ้าง การเดินทางไปท่องเที่ยวระยะยาวแต่ละครั้งนั้นจะมีวัตถุประสงค์เจาะจงชัดเจน ในระยะหลังๆนี้ความหมายของล่องสแควร์ ได้พัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวหลายรูปแบบที่เป็นการพักผ่อนวันแต่ก็ยังคงยึดแนวคิดหลักอันเดิม คือการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อการใดการหนึ่งโดยเฉพาะ

ดังนั้นการท่องเที่ยวแบบล่องสแควร์ จึงมีความหมายกว้างขวางในยุคปัจจุบันครอบคลุมถึงการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆที่มีไปเที่ยวแบบทั่วไปแต่เป็นการไปพักผ่อนชั่วคราวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใดการหนึ่งโดยเฉพาะ สำหรับระยะเวลานั้น ขึ้นอยู่กับกิจกรรมตามวัตถุประสงค์แต่ละวัตถุประสงค์

จากแนวคิดดังกล่าวนี้ ทำให้กำหนดประเภทของการท่องเที่ยวแบบล่องสแควร์ สำหรับชาวต่างชาติที่เข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทยตามวัตถุประสงค์ที่เข้ามาได้ 4 กลุ่มหลัก ดังนี้

กลุ่มที่1 กลุ่มที่ต้องการเข้ามาใช้ชีวิตบั้นปลายในการท่องเที่ยวได้แก่ ผู้เกษียณอายุการทำงาน ผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแล

กลุ่มที่2 กลุ่มที่หนีร้อน หนีหนาว และเข้ามาเพื่อรักษาสุขภาพ ได้แก่ ผู้ที่มาเข้ารับการรักษายาบาลและพักผ่อน ผู้ที่ต้องการหลบสภาพอากาศที่รุนแรงประเทศของตนบางช่วง เช่น ร้อนจัด หนาวจัด

กลุ่มที่3 กลุ่มที่เข้ามาเพื่อการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่เข้ามาศึกษาในระดับต่างๆ หรือผู้เข้าอบรมในหลักสูตรระยะสั้น นักเรียนแลกเปลี่ยนตามโครงการต่างๆ

กลุ่มที่4 กลุ่มที่เข้ามาเพื่อฝึกซ้อมกีฬา ได้แก่ นักกีฬาที่เข้าเก็บตัวฝึกซ้อมก่อนการแข่งขัน กลุ่มเยาวชนที่เข้ามาเรียนและฝึกหัดกีฬาบางประเภท เช่น กีฬาออล์ฟ มวยไทย ฯลฯ

โดยสรุปแล้วลูกค้าเป้าหมายของธุรกิจล่องสแควร์ ในวิทยานิพนธ์นี้ คือ ผู้สูงอายุชาวต่างประเทศที่ต้องการเข้าพักอาศัยเป็นระยะเวลานาน ซึ่งกลุ่มลูกค้าเป้าหมายผู้สูงอายุส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน และมีกำลังซื้อสูงสามารถเดินทางออกนอกประเทศเป็นเวลานาน ๆ ได้ และต้องการหลบเลี่ยงอากาศหนาวจัดในฤดูหนาวมาพักในประเทศที่อบอุ่นกว่า มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมประเพณี กับประชาชนในท้องถิ่น มีการท่องเที่ยวเปลี่ยนบรรยากาศเป็นครั้งคราว รวมทั้งต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เมื่อเจ็บป่วยก็ได้รับการดูแลรักษาอย่างมีมาตรฐาน

2.4.3 การเตรียมการรองรับตลาด

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวได้พิจารณากำหนดสิ่งที่จะต้องดำเนินการรองรับนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว โดยกำหนดเป็น 3 ส่วน ได้แก่

(1) ที่พัก แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1.โรงแรมและรีสอร์ท ที่สร้างไว้แล้วและยังเหลือจำหน่ายหรือให้เช่า ประเภทนี้เหมาะกับตลาดระดับสูงซึ่งมีกำลังใช้จ่ายมาก และต้องการความสะดวกสบายเพราะมีบริการที่พร้อมสรรพอยู่แล้ว, 2.อพาร์ทเมนต์ อาคารชุด และบ้านจัดสรร ที่สร้างไว้แล้วและยังเหลือจำหน่ายหรือให้เช่า ซึ่งอาจต้องปรับปรุงบางส่วนให้มีสภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อช่วยกระตุ้นให้มีการจำหน่ายหรือให้เช่าได้เพิ่มมากขึ้น, 3.ที่พักซึ่งสร้างขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดจากกลุ่มประเทศต่างๆ

(2) บริการ และกิจกรรม อาทิเช่น การเข้าเมือง การสื่อสาร ความปลอดภัย ความสะดวกต่างๆ ในการดำรงชีวิต กิจกรรมต้องมีความหลากหลายเพื่อให้อยู่ได้นานวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของบริการจะต้องจัดให้มีศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ หรือ One Stop Service Center ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จนี้ จะทำหน้าที่ให้ข้อมูล และประสานงานติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้ามาพำนักระยะยาวแบบครบวงจร เช่น การจัดหาที่พักที่ได้มาตรฐานตามความต้องการของลูกค้า การติดต่อกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อขอขยายระยะเวลาในการพำนักต่อ การประสานงานธนาคารพาณิชย์เพื่อเปิดบัญชี ฯลฯ โดยคณะกรรมการนโยบายและแผนธุรกิจ ภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งชาติ จะเป็นผู้พิจารณากำหนดโครงสร้างและแนวทางการทำงานของศูนย์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการ

(3) บุคลากร หมายถึง ต้องมีทักษะและความพร้อม โดยเฉพาะเรื่องภาษาต่างประเทศ รวมถึงการให้บริการแก่ผู้สูงอายุนอกจากนี้ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว การท่องเที่ยวแบบพำนักนาน (Long Stay Tourism) เป็นหนึ่งในการท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะ (Special Interest Tourism) เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยเช่นกัน โดยต่อไปนี้จะกล่าวถึงทฤษฎีสังคมวิทยาการท่องเที่ยว ความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวแบบพำนักนานนิยามของการท่องเที่ยวแบบพำนักนานสำหรับคนญี่ปุ่นวัยเกษียณ ตลอดจนประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้รับเมื่อเดินทางท่องเที่ยวพำนักนานในบางประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวประเภทนี้

2.4.4 จุดเด่นของธุรกิจ

จุดเด่นของธุรกิจล่องสแตย์ ที่คณะผู้วิจัยสรุปได้ คือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันระหว่างโรงพยาบาล รีสอร์ท และโรงแรม ทำให้เกิดความหลากหลายของการบริการและสามารถ

ดึงดูดใจลูกค้าได้มากขึ้นเพื่อดึงให้ผู้สูงอายุพักอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาที่นานกว่าการท่องเที่ยวทั่วไป คือ เน้นการเข้ามาพักอาศัยอยู่เป็นที่มากกว่าการเดินทาง จึงต้องมีสถานที่พักเพื่อการใช้ชีวิตประจำวัน และมีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการพักผ่อนในระหว่างการใช้ชีวิตประจำวัน

2.4.5 เกณฑ์ในการรักษามาตรฐานของธุรกิจ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานที่ควบคุมมาตรฐานการให้บริการธุรกิจท่องเที่ยว ด้วยการมอบประกาศนียบัตรรับรองมาตรฐานสถานบริการธุรกิจบริการเพื่อสุขภาพระยะยาวแก่สถานบริการที่ได้มาตรฐาน เพื่อประกันความมั่นใจให้แก่ลูกค้าชาวต่างประเทศ ในขณะที่เกณฑ์ในการรักษามาตรฐานของธุรกิจและผู้สูงอายุยังไม่มีข้อกำหนดแน่ชัด

2.4.6 ความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวแบบพำนักรถไฟ

เนื่องจากนักท่องเที่ยวแบบพำนักรถไฟนั้นอยู่ในวัยเกษียณจึงเป็นผู้ที่มีทั้งเวลา มีรายได้จากเงินบำนาญเพื่อการใช้จ่ายใช้สอย และเป็นผู้ที่มีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่ชีวิตบั้นปลาย จึงมักให้ความสนใจในการศึกษาสิ่งใหม่ ๆ ที่ตนเองไม่เคยรับรู้มาก่อนเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ และเพื่อพัฒนาตนเอง ดังนั้น นักท่องเที่ยวจึงให้ความสำคัญต่อการสานสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ (Human Relationships) อย่างจริงจัง จึงเป็นเหตุให้การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่มีความสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายหลักของการท่องเที่ยวแบบพำนักรถไฟอย่างแท้จริง

2.4.7 นิยามของการท่องเที่ยวแบบพำนักรถไฟสำหรับคนญี่ปุ่นวัยเกษียณ

วารสารของสมาคมเพื่อการท่องเที่ยวแบบพำนักรถไฟหรือ Long Stay Club ซึ่งจัดพิมพ์ในประเทศญี่ปุ่นเพื่อแจกจ่ายให้กับสมาชิกกว่า 800 ราย ได้ระบุถึงคุณลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยวแบบพำนักรถไฟว่ามีองค์ประกอบ 5 ประการดังต่อไปนี้

- (1) การท่องเที่ยวแบบพำนักรถไฟเป็นการเดินทางที่มีจุดประสงค์เพื่อใช้เวลาว่างที่มีเหลืออยู่อย่างมากมาใช้ในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชาวบ้านท้องถิ่น
- (2) การท่องเที่ยวแบบพำนักรถไฟเป็นการใช้ชีวิตแบบอยู่กับที่มากกว่าการออกเดินทางท่องเที่ยวเรื่อยไป
- (3) ในการท่องเที่ยวแบบพำนักรถไฟนั้น นักท่องเที่ยวจะต้องมีที่พักอาศัยซึ่งไม่ใช่แบบที่นักท่องเที่ยวทั่วไปพักอยู่ เช่น โรงแรม หากแต่เป็นที่อยู่อาศัยซึ่งมีความเหมาะสมกับการพำนักรถไฟและมีการติดตั้งสิ่งจำเป็นต่อการอยู่อาศัย เช่น ห้องครัว โดยอาจเป็นการเช่าที่อยู่

อาศัยหรือการมีที่อยู่อาศัย เช่น ห้องครัว โดยอาจเป็นการเช่าที่อยู่อาศัยหรือการมีที่อยู่อาศัยไว้เองในครอบครองก็ได้

(4) ในการท่องเที่ยวแบบพำนักนานนั้น นักท่องเที่ยวทุกคนจะต้องมีรายได้จากประเทศญี่ปุ่นโดยไม่จำเป็นต้องแสวงหางานทำในประเทศที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปพำนักนาน

(5) การท่องเที่ยวแบบพำนักนานไม่ใช่การย้ายถิ่นฐานถาวรแต่ประการใด หากแต่เป็นการอยู่อาศัยด้วยระยะเวลาในประเศใดประเทศหนึ่ง ๆ ซึ่งนักท่องเที่ยวทุกคนจะต้องเดินทางกลับประเทศญี่ปุ่นในท้ายที่สุด

จากคุณลักษณะทั้ง 5 ประการดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแนวความคิดเรื่องการท่องเที่ยวแบบพำนักนานของคนญี่ปุ่นวัยเกษียณในอุดมคตินั้น มีวัตถุประสงค์หลักคือการเปิดโอกาสให้คนญี่ปุ่นได้ใช้ช่วงเวลาของชีวิตที่เหลืออยู่อย่างมีคุณค่าและเป็นประโยชน์แก่มนุษย์โลก ด้วยการแลกเปลี่ยนด้านภาษาและวัฒนธรรมพร้อมทั้งอาสาช่วยเหลืองานในโครงการต่าง ๆ ของชุมชนร่วมกับคนท้องถิ่น โดยไม่คิดเบียดเบียนสิทธิการทำกินของคนในพื้นที่ เพราะนักท่องเที่ยวแบบพำนักนานสามารถใช้เงินบำนาญของตัวเองเพื่อการยังชีพได้อย่างพอเพียง นอกจากนี้การท่องเที่ยวแบบพำนักนานยังเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เพราะเน้นการอาศัยอยู่กับที่มากกว่าเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง จึงมิใช่การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความสะดวกสบายอย่างเช่นการท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้ การท่องเที่ยวแบบพำนักนานในอุดมคดียังยืนยันอย่างชัดเจนว่า มิได้เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการบังหน้าโดยให้นักท่องเที่ยวแสวงหาผลประโยชน์ของการได้รับใบอนุญาตให้อยู่ในประเทศ หรือวีซ่าชนิดพิเศษที่มีชื่อว่า O-A Visa เพื่อย้ายถิ่นฐานอย่างถาวรของตนเองและครอบครัว อีกทั้งโครงการการท่องเที่ยวแบบพำนักนานนั้นมิได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการบังหน้าของการแสวงหาการทำหรือการประกอบธุรกิจการค้าเชิงพาณิชย์ของนักท่องเที่ยวแต่ประการใดทั้งสิ้น

2.4.8 ประสพการณ์บางประการของนักท่องเที่ยวแบบพำนักนานคนญี่ปุ่นวัยเกษียณ¹⁶

โครงการ Silver Columbia เป็นโครงการเพื่อการท่องเที่ยวแบบพำนักนานในประเทศสเปนและประเทศฟิลิปปินส์ของคนญี่ปุ่นวัยเกษียณโครงการหนึ่ง ซึ่งแม้จะยังไม่สามารถประเมินได้ว่ามีความสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใด แต่จากการที่วารสารของสมาคมเพื่อการท่องเที่ยวแบบพำนักนานในประเทศญี่ปุ่นได้ตีพิมพ์ข้อความตอนหนึ่งนั้นชี้ให้เห็นว่า แท้ที่จริงแล้วคนญี่ปุ่นวัย

¹⁶ ประเทือง หงสรานการ, “ความต้องการและความพร้อมในการสนองตอบความต้องการเรื่องการท่องเที่ยวแบบพำนักนานเพื่อการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมโดยชุมชนไทย กรณีศึกษากลุ่มลูกค้าเป้าหมายคนญี่ปุ่นวัยเกษียณ,” (ปริญญาธรรมาภิบาลศึกษาศาสตร์, 2549), ภาควิชาสหวิทยาการ สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549).

เกษียณที่ไปพำนักนานในต่างแดนน่าจะมีความรู้สึกอึดอัดกับการใช้ชีวิตในรูปแบบที่คล้ายกับนิคมคนชรา ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทั้งในด้านภาษาและวัฒนธรรมกับผู้คนท้องถิ่นเพียงใด

การที่คนชราใช้ชีวิตในต่างแดนโดยที่ไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจทางภาษาและวัฒนธรรมกับคนท้องถิ่นนั้นจะก่อให้เกิดความสนุกสนานได้อย่างไรการใช้ชีวิตที่แม้จะสะดวกสบายพร้อมไปด้วยสระว่ายน้ำและสนามเทนนิสหากแต่ถูกจำกัดให้อยู่ในบริเวณที่รอบล้อมไปด้วยรั้วสูง ๆ ที่มีพนักงานรักษาความปลอดภัยอยู่เวรยามตลอด 24 ชั่วโมงนั้น จะต่างจากการอยู่ในคุกก็เพียงแต่คนในออกไปและคนนอกเข้ามาได้เท่านั้นเอง การใช้ชีวิตไปกับการท่องเที่ยวแบบพำนักนานนี้ จึงทำให้ชีวิตของคนญี่ปุ่นวัยเกษียณกลับมาที่มีความกระชุ่มกระชวยอีกครั้งอย่างเห็นได้ชัดสำหรับนักท่องเที่ยวแบบพำนักนานนั้น การทำงานอย่างตรากตรำมาตลอดระยะเวลา 30 ปี หากแต่ยังได้รับการระลึกถึงตัวตนของเขา (Recognition) จากชาวบ้านโดยเขาสามารถหยิบยื่นให้ความช่วยเหลือผู้อื่นผ่านโครงการอาสาสมัครของชุมชนท้องถิ่นได้ เพราะชาวบ้านเน้นที่ความเป็นคนดีของนักท่องเที่ยวคนนั้น ๆ ในการที่จะใช้ชีวิตร่วมกันในพื้นที่การท่องเที่ยวแบบพำนักนานในต่างแดนยังเป็นการช่วยให้ชาวญี่ปุ่นได้เดินทางออกนอกประเทศที่เต็มไปด้วยชีวิตที่เป็นทางการและสังคมที่มีรูปแบบตายตัวอย่างสังคมญี่ปุ่น มาสู่โลกต่างแดนที่เต็มไปด้วยสิ่งที่ไม่คาดหมายไปในชีวิตของเขาเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี

การท่องเที่ยวแบบพำนักนานในต่างแดนของคนญี่ปุ่นวัยเกษียณนั้นเพิ่มความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ และมีสัดส่วนมากกว่าการอาศัยอยู่อย่างถาวรในต่างแดนแสดงให้เห็นว่า จำนวนนักท่องเที่ยวแบบพำนักนานคนญี่ปุ่นวัยเกษียณนั้นโดยเฉลี่ยและมีสัดส่วนเกือบสองในสามของจำนวนคนญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ต่างแดนทั้งหมด ซึ่งนับเป็นอัตราการขยายตัวและสัดส่วนที่พึงให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง ในขณะที่ปัจจัยที่สำคัญในการท่องเที่ยวแบบพำนักนานของคนญี่ปุ่นวัยเกษียณนั้น คือ โอกาสของการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับคนท้องถิ่นอย่างแท้จริงในช่วงระยะเวลาการพำนักนานของนักท่องเที่ยวจึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการบริหารโครงการการท่องเที่ยวแบบพำนักนานด้วยการให้ความสำคัญกับโครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในประเทศอื่น ๆ รวมทั้งประเทศไทยด้วยนั้น มิได้ดำเนินไปเพื่อขานรับความต้องการของนักท่องเที่ยวแบบพำนักนานคนญี่ปุ่นวัยเกษียณในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์กับคนท้องถิ่นแต่ประการใด การให้น้ำหนักแก่โครงการอสังหาริมทรัพย์ที่ปรากฏอยู่ในประเทศอื่น ๆ รวมทั้งประเทศไทยด้วยนั้น มิได้ดำเนินไปเพื่อขานรับความต้องการของนักท่องเที่ยวแบบพำนักนานคนญี่ปุ่นวัยเกษียณในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์กับคนท้องถิ่นแต่ประการใด การให้น้ำหนักแก่โครงการอสังหาริมทรัพย์โดยหวังให้เป็นที่พักพอใจของนักท่องเที่ยวจำนวนมากเหล่านี้ อาจยังประโยชน์ให้แก่กลุ่มคนเพียงหยิบมือเดียวที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หากแต่มิได้ยังประโยชน์ให้แก่คนไทยโดยรวมในการมีโอกาสเรียนรู้แลกเปลี่ยนหรือแม้แต่ดัดแปลงและประยุกต์ใช้วัฒนธรรมญี่ปุ่นที่เห็นว่าเป็นประโยชน์เพื่อประเทศชาติแต่อย่าง

ได้ไม่ การหันกลับมาเน้นที่ความต้องการด้านจิตวิญญาณของนักท่องเที่ยวด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนไทยที่เสริมสร้างความเท่าเทียมกันของมนุษยชาติ

2.5. แนวคิดในการทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจดูแลผู้สูงอายุระดับโลก และ ศูนย์กลางการบริการสุขภาพ (Medical Tourism Hub)¹⁷

2.5.1 ความหมาย

ส่วนแนวคิดของธุรกิจดูแลผู้สูงอายุเป็นการพัฒนาจากธุรกิจท่องเที่ยว แต่กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เจาะจงและชัดเจนคือ ผู้สูงอายุชาวต่างชาติ รวมทั้งขอบเขตของบริการจะครอบคลุมบริการด้านต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุ เช่น บริการดูแลด้านสุขภาพ ด้านโภชนาการ ด้านกิจกรรมสันทนาการ ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

2.5.2 ความเป็นมาของแนวคิด

ประเทศไทยประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ทำให้เกิดปัญหาหนี้ต่างประเทศสูง การว่างงานเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงมอบให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ดำเนินนโยบาย 3 ประการ คือ 1) นโยบายดึงเงินตราจากต่างประเทศ 2) นโยบายการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ของอสังหาริมทรัพย์ และ 3) นโยบายส่งเสริมการจ้างงานด้านอุตสาหกรรมบริการ ด้วยการเสนอ “โครงการจัดบริการที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุจากต่างประเทศที่จะมาพำนักในประเทศไทย” ขึ้น ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับข้อมูลจากงานวิจัยของนักศึกษาปริญญาโทสำหรับผู้บริหาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในเรื่อง ความต้องการบ้านพักอาศัย ของกลุ่มผู้บริหารเมื่อเกษียณอายุ ที่สรุปว่า ธุรกิจดาวรุ่ง ได้แก่ บ้านพักคนชรา และ ตลาดคลื่นลูกใหม่ คือ ตลาดผู้สูงอายุ

ในอดีต ได้เคยมีการเสนอแนวคิดให้ไทยจัดบริการดูแลผู้สูงอายุจากต่างประเทศแต่มีผู้คัดค้านด้วยเหตุผล 2 ประเด็นคือ

- (1) ผู้สูงอายุจากต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศไทย ต้องมาเสียชีวิตในประเทศไทย จึงถูกมองว่า จะมาอยู่ในลักษณะสุสานของผู้สูงอายุต่างชาติ
- (2) การดำเนินธุรกิจดังกล่าว เสมือนเป็นการนำอาณาจักรไทยไปให้ชาวต่างประเทศครอบครอง

¹⁷ พุทธิพงษ์ พุทธินันท์และคณะ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจพำนักระยะยาวในประเทศไทย กรณีศึกษาชาวญี่ปุ่น”, (ปริญญามหาบัณฑิต บริหาร รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2544.

ดังนั้น เมื่อกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมต้องการจะผลักดันแนวคิดดังกล่าวอีกครั้ง จึงมอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการคือ กรมประชาสงเคราะห์จัดการประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดบริการดูแลผู้สูงอายุระดับโลก ซึ่งได้ข้อสรุปขั้นต้นบางประการ ดังนี้

ก) ข้อดี ได้แก่

1.ทำให้เกิดเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้ในการสร้างรายได้เข้าประเทศ และช่วยเน้นศักยภาพด้านการบริการของประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการบริการทางการแพทย์และการนวดแผนไทย ให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้นในระดับสากล

2.เกิดการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมบริการซึ่งจะทำให้เพิ่มรายได้ให้แก่คนไทย ทำให้คนไทยมีงานทำเพิ่มขึ้น เช่น งานดูแลผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ด้านโภชนาการ นักกายภาพบำบัด โดยคาดว่า ในแต่ละสถานบริการ หากรับผู้สูงอายุไว้ดูแล 20 -30 คน จะใช้ผู้ปฏิบัติงานจำนวนใกล้เคียงกับผู้รับบริการ

3.การที่มีผู้สูงอายุชาวต่างชาติมาใช้จ่ายในประเทศไทย ย่อมทำให้เงินตราหมุนเวียนในประเทศได้สูงขึ้น โดยข้อมูลจากศูนย์วิจัยกสิกรไทยระบุว่า หากสามารถดึงดูดชาวต่างชาติที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ ให้เลือกมาพักในประเทศไทยได้ปีละอย่างน้อย 15,000 คนหรือร้อยละ 1 ของตลาดนักท่องเที่ยววัยทองในปัจจุบัน โดยใช้เวลาพักอยู่ในประเทศไทยประมาณ 3 เดือน และใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณคนละ 50,000 บาทต่อเดือน ก็จะสามารถสร้างรายได้เข้าประเทศคิดเป็นมูลค่าถึงประมาณ 2,250 ล้านบาท ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศให้ดีขึ้น เพราะไม่เพียงแต่ผู้สูงอายุเข้ามาใช้บริการตามโครงการนี้เท่านั้น ผู้ที่เป็นญาติมิตรอาจจะเข้ามาเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ หรือเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวโดยมีผู้สูงอายุร่วมเดินทางมาด้วย ซึ่งรายจ่ายของชาวต่างประเทศนี้นำเข้ามาใช้จ่ายในประเทศไทยนั้น เฉลี่ยคนละประมาณ 3,706.02 บาทต่อวัน

4.จะมีผลโดยตรงและโดยอ้อมในการชะลอการไหลออกของแรงงานไทยที่จะไปทำงานในต่างประเทศซึ่งต้องแยกจากครอบครัว หรือใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากและอาจประสบปัญหาในต่างประเทศได้

5. ถือเป็นธุรกิจใหม่ที่น่าสนใจและยังสามารถเปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติมาร่วมทุนกับไทยได้ โดยกำหนดเกณฑ์การลงทุนให้เหมาะสม

ข) ข้อเสีย ได้แก่

1.ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายรองรับเกี่ยวกับการดูแลสถานเลี้ยงดูผู้สูงอายุ รวมทั้งการดำเนินธุรกิจในลักษณะนี้ อาจกระทบต่อกฎหมาย หรือระเบียบของหน่วยงานอื่น

2. ทรัพยากรมนุษย์ เช่น แพทย์ พยาบาล บุคลากรด้านการแพทย์ เป็นต้น จะถูกดึงไปให้บริการชาวต่างประเทศ ทั้งที่สัดส่วนบุคลากรดังกล่าวกับประชาชนไทยยังอยู่ในระดับต่ำมาก
3. หากโครงการดังกล่าวเกิดขึ้น อาจได้รับการต่อต้านจากคนในท้องถิ่นในประเทศไทยซึ่งเมื่อได้มีการเสนอในที่ประชุมว่าด้วยผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ เคยมีการแสดงความไม่พอใจมาแล้ว
4. เคยมีผู้สูงอายุชาวต่างประเทศเข้ามาใช้บริการในลักษณะการขายบริการทางเพศ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม

ค) ข้อสังเกตบางประการที่น่าสนใจ เช่น

1. บริการด้านการแพทย์ที่จะนำเสนอเพื่อชาวต่างชาติ นั้น เหมาะสมหรือไม่ เพราะปัจจุบันเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และหมอตลอดจนพยาบาลของไทย ก็ยังขาดแคลนไม่เพียงพอต่อความต้องการสำหรับคนไทยด้วยกัน
2. ต้องมีการจัดหน่วยงานหรือองค์การที่มารับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
3. งบประมาณและเงินลงทุนที่อาจไม่พร้อมในสภาวะปัจจุบัน
4. ปัญหาด้านข้อกฎหมายที่อาจต้องมีการเพิ่มเติมเพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ
5. ควรมีการบริหารจัดการโครงการนำร่อง เพื่อศึกษาผลดี – ผลกระทบในระยะแรก รวมทั้งความคุ้มค่าในการลงทุน
6. ควรมีการวิจัยอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยมีการประสานงานกับสถานทูตไทยในประเทศที่มีการดำเนินธุรกิจดังกล่าวอยู่ เช่น ประเทศในแถบสแกนดิเนเวีย หรือออสเตรเลีย เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าสนใจนำมาประกอบการศึกษาความเป็นไปได้ดังกล่าว

ผลการประชุมคณะทำงาน ได้ข้อสรุปว่า หากต้องการดำเนินการโครงการนี้ ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาล ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ ก็ต้องดำเนินการ ในลักษณะธุรกิจระดับชาติ และต้องอาศัยข้อมูลที่ครบถ้วนทุกด้าน จึงควรต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมในรูปแบบการวิจัย โดยมอบหมายให้คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นผู้ดำเนินการ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า จนกระทั่งปัจจุบันความคืบหน้าของงานวิจัยดังกล่าว ยังหยุดอยู่เพียงบทคัดย่อ

2.5.3 จุดเด่นของธุรกิจ

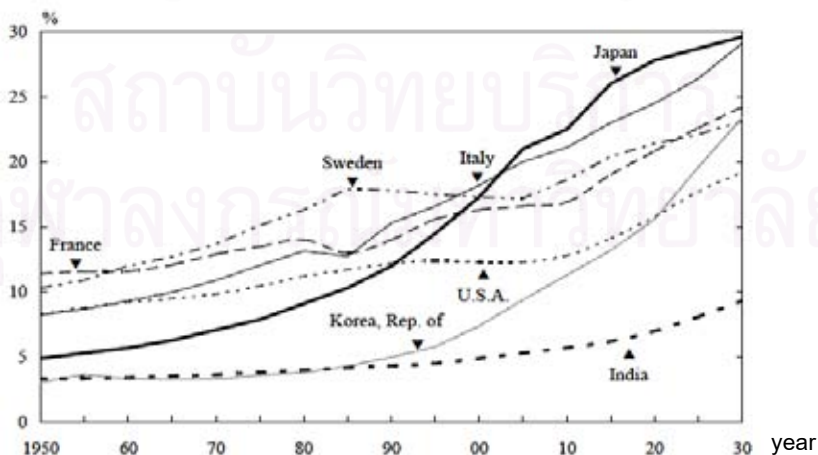
จุดเด่นของธุรกิจดูแลผู้สูงอายุชาวต่างชาติ คือ การเป็นเสมือนบ้านหลังที่สองของผู้สูงอายุ ที่ต้องการใช้ชีวิตหลังเกษียณโดยมีผู้ดูแลเอาใจใส่ ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ โดยมี การให้บริการครบวงจรที่ผู้สูงอายุ สามารถเลือกบริการแบบเหมา หรือ เลือกเฉพาะกิจกรรมที่ชอบ เช่น ติ๊กอล์ฟ ตกปลา ท่องเที่ยว นวดแผนไทย สปา เป็นต้น

2.5.4 สรุปแนวคิดสำหรับธุรกิจดูแลผู้สูงอายุระดับโลก

ควรมีลักษณะพื้นฐานที่สำคัญที่ต่างจากธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวทั่วไป คือ ธุรกิจดูแลผู้สูงอายุระดับโลก (Adult Care Center) นั้น ควรรวมบริการในด้านต่าง ๆ อย่างครบวงจร สำหรับให้บริการผู้สูงอายุต่างชาติทั้งด้านการรักษาพยาบาล การดูแลอำนวยความสะดวก การจัดกิจกรรมนันทนาการทั้งในและนอกสถานที่ การท่องเที่ยว โดยมีการดำเนินที่พักอาศัยที่สมบูรณ์แบบ เพื่อใช้เป็นที่พักอาศัยในระหว่างพักอยู่ในประเทศไทย โดยความพร้อมของประเทศไทยที่สามารถรองรับธุรกิจดังกล่าวได้มีหลายประการ เช่น 1. ค่าครองชีพและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ยังต่ำกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ความพร้อมด้านแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่หลากหลาย, 2. อุบัติภัยของคนไทยที่โอบอ้อมอารี และให้เกียรติ เคารพผู้สูงอายุ, 3. ความพร้อมด้านที่พักอาศัยและอาหารมีคุณภาพ, 4. กิจกรรมรองรับมีหลากหลาย เช่น กีฬาออล์ฟ ตกปลา นวดแผนไทย โบราณสถานและโบราณวัตถุ เป็นต้น, 5. ภาครัฐพร้อมให้การสนับสนุนและสามารถออกนโยบายส่งเสริม

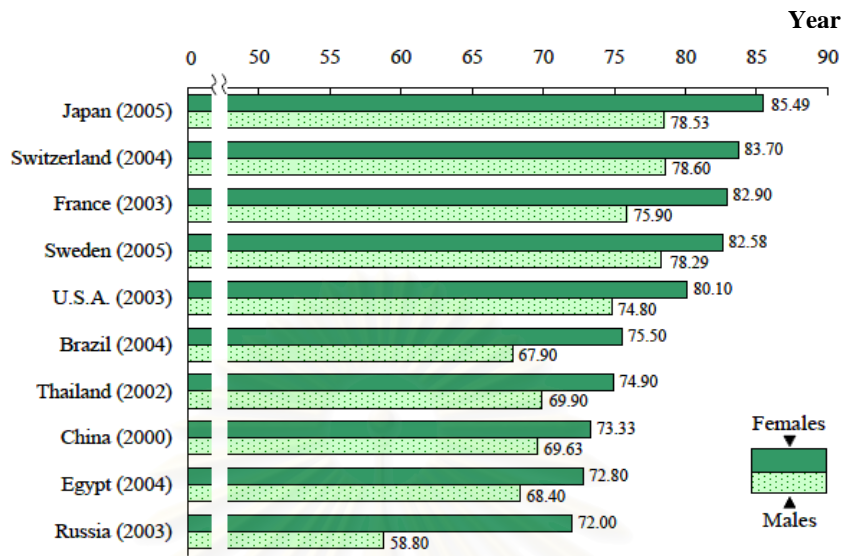
2.6 โครงสร้างประชากรโลกและประชากรญี่ปุ่น

ภาพที่ 2-1 แสดงสัดส่วนประชากรสูงอายุของประชากรโลก (ช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป)

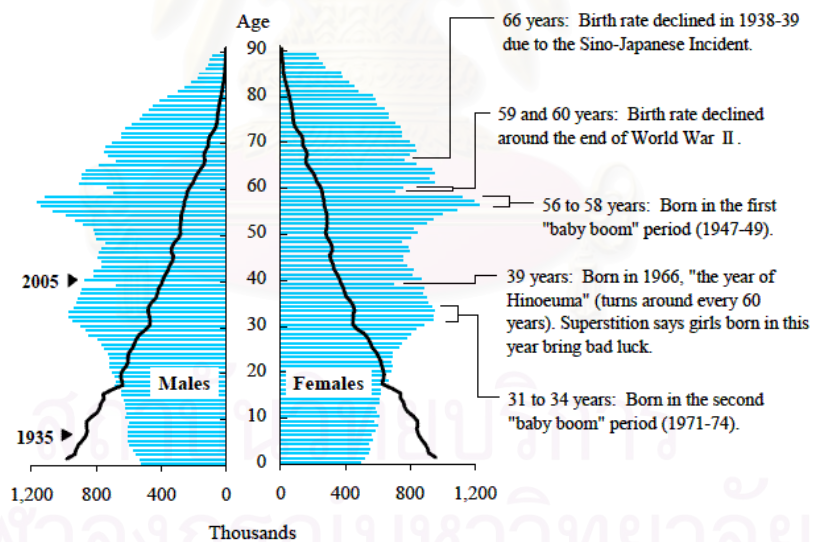
ที่มา : Statistics Bureau, MIC; กระทรวงสุขภาพแรงงานและสวัสดิการสังคม; องค์สหประชาชาติ

ภาพที่ 2-2 แสดงการคาดการณ์ประชากรประชากรโลก

ที่มา : Statistics Bureau, MIC; กระทรวงสุขภาพแรงงานและสวัสดิการสังคม; องค์สหประชาชาติ

ภาพที่ 2-3 แสดงปีระมิตช่วงอายุประชากรญี่ปุ่น

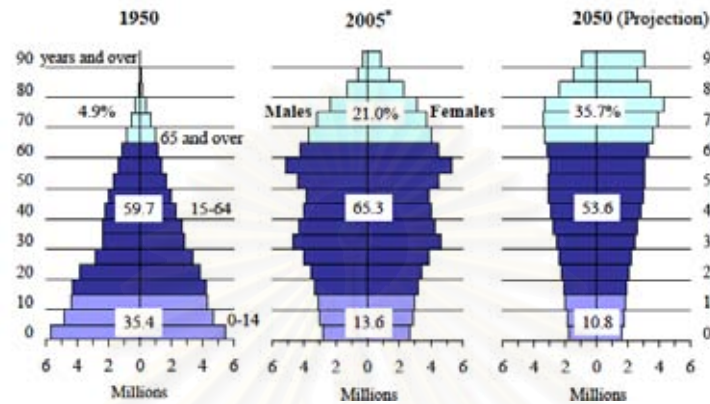

ที่มา: Statistics Bureau, MIC

จากภาพที่ 2-3 ปีระมิตช่วงอายุประชากรญี่ปุ่น ช่วงอายุ 66 ปี มีอัตราการเกิดลดลงในปี ค.ศ. 1938-1939 ซึ่งเป็นช่วงที่เกี่ยวข้องกับยุค ชิโน-เจแปนนิส (Sino - Japanese) ช่วงอายุ 59-60 ปีมีอัตราการเกิดลดลง ช่วงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ช่วงอายุ 56-58 ปี นั้นเป็นช่วงแรกเริ่มของกลุ่มคนที่เกิดในยุค Baby Boom ซึ่งตรงกับช่วงปี ค.ศ.1949-1949 ส่วนคนที่มีอายุอยู่ในช่วง 39

ปี เกิดระหว่างปี ค.ศ.1966 ความเชื่อทางไสยศาสตร์ของญี่ปุ่นในปี ฮิโนเออูมะ (Hinoeuma) จะเวียนมาทุกๆ 60 ปี ซึ่งเป็นปีที่เชื่อว่าหากเด็กผู้หญิงเกิดมาในช่วงนี้จะนำความโชคร้ายมาสู่ครอบครัวนั้น

ภาพที่ 2-4 แสดงการเปลี่ยนแปลงปิระมิดช่วงอายุประชากรญี่ปุ่น

ที่มา: Statistics Bureau, MIC; กระทรวงสุขภาพแรงงานและสวัสดิการสังคม

จากภาพที่ 2-4 ปิระมิดการเปลี่ยนแปลงช่วงอายุประชากรญี่ปุ่น ตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1950 ประชากรช่วงอายุ 15-64 ปี มีสัดส่วนสูงที่สุด ร้อยละ 59.7 รองลงมาคือช่วงอายุ 0-14 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 35.4 ประชากรสูงอายุมีเพียง ร้อยละ 4.9 ของประชากรทั้งหมด ในปี ค.ศ. 2005 ประชากรช่วงอายุ 15-64 ปี มีสัดส่วนสูงที่สุด ร้อยละ 65.3 รองลงมาคือช่วงอายุ 0-14 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 13.6 ประชากรสูงอายุมี ร้อยละ 13.6 ของประชากรทั้งหมด ส่วนในปี ค.ศ. 2050 ปีคาดการณ์นั้น มีสัดส่วนประชากรช่วงอายุ 15-64 ปี มีสัดส่วนสูงที่สุด ร้อยละ 53.6 รองลงมาคือช่วงอายุ 0-14 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 10.8 ประชากรสูงอายุมี ร้อยละ 35.7 ของประชากรทั้งหมด จะเห็นได้ว่าประชากรญี่ปุ่นมีอัตราการเกิดที่ลดลง แต่มีสัดส่วนประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้น และยังมีช่วงอายุที่ยืนยาวอีกด้วย

2.7 ตลาดนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นของประเทศไทย

กลุ่มผู้บริโภควัยสูงอายุเป็นส่วนแบ่งการตลาดที่มีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวที่พึงได้รับความเข้าใจและศึกษาเกี่ยวกับความต้องการที่มีอยู่อย่างถ่องแท้ เพื่อก่อให้เกิดความสามารถในการสนองตอบความต้องการเหล่านั้นได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะยังประโยชน์ให้เกิดผลสำเร็จด้านการตลาดในระยะยาวอย่างยั่งยืน เนื่องจากชาวญี่ปุ่นเป็นตลาดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่มีความสำคัญ เพราะในหมู่ประเทศภาคพื้นเอเชียด้วยกันแล้ว ประเทศไทยกำลังประสบกับปรากฏการณ์สังคมวัยสูงอายุอย่างรุนแรง เมื่อมองว่าประเทศไทยเป็น 1 ใน 10

ประเทศปลายทางเพื่อการท่องเที่ยวแบบพำนักนานของคนญี่ปุ่นวัยเกษียณ ประเทศไทยเองก็ตั้งอยู่ไม่ไกลจากประเทศญี่ปุ่นนัก อีกทั้งนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นในภาพรวมยังเป็นตลาดที่มีความสำคัญลำดับต้น ๆ ของประเทศไทยมาโดยตลอด โดยคิดเป็นร้อยละ 10-12 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดมีมาเยือนในแต่ละปี เมื่อเปรียบเทียบกับตลาดนักท่องเที่ยวชาวจีนและตลาดนักท่องเที่ยวจากประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำต่าง ๆ ของโลก (ตารางที่ 1-) แล้ว จะเห็นถึงศักยภาพที่สูงยิ่งของตลาดนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งโอกาสแห่งพัฒนาการของตลาดนักท่องเที่ยวแบบพำนักนานคนญี่ปุ่นวัยเกษียณในประเทศไทยสืบเนื่องมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นวัย 65 ปีขึ้นไปที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้นทุกปี (ยกเว้นปี พ.ศ. 2544 และ ปี พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นปีแห่งการเกิดเหตุการณ์ก่อการร้ายสากลวันที่ 11 กันยายนในประเทศสหรัฐอเมริกา และการเริ่มการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส

ตารางที่ 2-4 ตลาดนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นของประเทศไทยเปรียบเทียบกับตลาดนักท่องเที่ยวชาวจีนและตลาดนักท่องเที่ยวจากประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลกระหว่างปี พ.ศ. 2542-2547

สัญชาติ	ปี พ.ศ. 2542	ปี พ.ศ. 2543	ปี พ.ศ. 2544	ปี พ.ศ. 2545	ปี พ.ศ. 2546	ปี พ.ศ. 2547
ในภาพรวม	8,651,260	9,578,826	10,312,509	10,872,976	10,082,109	11,737,413
ญี่ปุ่น	1,059,872	1,202,164	1,177,599	1,239,421	1,042,349	1,212,213
จีน	813,596	753,781	801,362	797,976	606,635	729,848
สหราชอาณาจักร	515,162	619,659	660,449	704,416	736,520	757,268
สหรัฐอเมริกา	461,671	518,053	527,779	555,353	514,863	627,506
เยอรมนี	389,466	390,030	402,992	411,049	386,532	455,170
ฝรั่งเศส	255,247	256,948	251,717	271,395	237,690	274,049
สวีเดน	119,935	150,515	238,369	215,894	204,002	224,761
อิตาลี	126,572	133,247	122,263	129,293	97,526	126,399

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, สมุดสถิติรายปีประเทศไทย พ.ศ. 2549 (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดบางกอกบลิ๊อค, 2549), น. 393.

ตารางที่ 2-5 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นอายุ 65 ปีขึ้นไปที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยจากปี พ.ศ. 2542-2547

ปี พ.ศ.	จำนวน (ราย)	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง
2542	61,494	+12.20
2543	70,102	+14.00
2544	65,736	-6.23
2545	72,477	+10.25
2546	59,959	-17.27
2547	63,168	+5.35

ที่มา : รายงานสถิติจากกองตรวจคนเข้าเมือง วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2549

2.8 รูปแบบการใช้ชีวิตสังคมชาวญี่ปุ่น¹⁸

2.8.1 ลักษณะของชุมชนญี่ปุ่น

(1) การรวมตัวกันทางวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่น จากการศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีภูมิประเทศเป็นเกาะจึงทำให้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมักเป็นวิวัฒนาการภายในประเทศมากกว่าเป็นแรงผลักดันจากวัฒนธรรมภายนอก ส่งผลให้วัฒนธรรมญี่ปุ่นเกิดการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น จนทำให้ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมเป็นแบบเดียวกัน (Homogeneous Culture) แม้ว่าประเทศญี่ปุ่นเองจะมีชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ อาศัยร่วมในประเทศด้วย เช่น ชาวไอนุ ชาวเกาหลี และกลุ่มบุราคูมิน เป็นต้น

(2) วัฒนธรรมแบบเดียวกันของประเทศญี่ปุ่น การที่ประเทศญี่ปุ่นมีคนหลากหลายชาติพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกัน หากแต่ยังคงมีวัฒนธรรมแบบเดียวกันในสังคมได้นั้น อาจเป็นเพราะรูปแบบและการขัดเกลาทางสังคม การปลูกฝังทางศาสนา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และวิธีการหาเลี้ยงชีพ ที่ส่งผลให้คนญี่ปุ่นมักกระทำสิ่งต่าง ๆ เหมือนกันกับกลุ่มที่ตนสังกัดอยู่เสมอ โดยอาจมีสาเหตุและที่มาของวัฒนธรรมแบบเดียวกันรวม 9 ประการดังนี้

(ก) การอยู่ร่วมกันอย่างแออัดในพื้นที่แคบ ๆ อาจสร้างนิสัยของความร่วมมือร่วมใจกัน

¹⁸ ประเทือง หงสรานการ, ความต้องการและความพร้อมในการสนองตอบความต้องการเรื่องการท่องเที่ยวแบบพำนัคนานเพื่อการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมโดยชุมชนไทย กรณีศึกษากลุ่มลูกค้าเป้าหมายคนญี่ปุ่นวัยเกษียณ (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสห มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549).

(ข) การปลูกฝังทางศาสนา กล่าวคือ ในการปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชนเช่นนั้นจะมีรูปแบบที่แน่นอน ชัดเจน และตายตัว เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติตามได้อย่างเคร่งครัดอันอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้คนญี่ปุ่นปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มที่ตนสังกัดอยู่

(ค) รูปแบบของสังคมที่ปรากฏในการพร่ำสอนตามสถานศึกษาโดยครูบาอาจารย์ เป็นเสมือนเบ้าหลอมนักเรียน / นักศึกษาให้ออกมาเป็นพิมพ์เดียวกันแบบเซ็ทโต๊ะ (มาจาก Set ในภาษาอังกฤษ) หรือระบบการทำตามรูปแบบเดียวกัน

(ง) ประเพณีปฏิบัติของคนญี่ปุ่น ที่ต้องทำให้ตนเองไม่เพียงเข้ากับสังคมได้เท่านั้นแต่ยังต้องทำตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคมอีกด้วย ดังนั้น คนญี่ปุ่นทุกคนในสังคมจึงต้องทำตนให้ไม่แตกต่างไปจากคนอื่น ๆ

(จ) คนญี่ปุ่นมีความเชื่อว่า สังคมญี่ปุ่นเป็นสังคมชนชาติเดียวกันคือชนชาติญี่ปุ่น และยึดถือว่าคนญี่ปุ่นแต่ละคนนั้นได้ผ่านขั้นตอนทางประวัติศาสตร์มาอย่างเดียวกัน จึงมีวัฒนธรรมความนึกคิด พื้นฐานที่มา และขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเดียวกัน มีพลังทางสมองเหมือนกันดังนั้น คนญี่ปุ่นจึงรวมตัวกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนไม่ว่าจะอยู่แห่งหนตำบลใดในโลก

(ฉ) ลักษณะการทำเกษตรกรรมของครอบครัวญี่ปุ่นในอดีตและชีวิตชุมชนหมู่บ้านชนบททำให้คนญี่ปุ่นร่วมมือร่วมใจกันทำตนเป็นกลุ่ม และเมื่อประเทศญี่ปุ่นมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจระบบหมู่บ้านและองค์กรธุรกิจก็ได้ใช้วิธีที่ได้ใช้วิธีการเดียวกันในการจัดการกับผู้อยู่อาศัย กล่าวคือ การร่วมมือร่วมใจกันสร้างสรรค์และพัฒนาบริษัทและองค์กรเพื่อให้บรรลุถึงความสำเร็จร่วมกัน

(ช) พ่อ แม่ และครูบาอาจารย์ จะสั่งสอนให้เด็กทำตัวให้เข้ากับผู้อื่น แบบอย่างของบุพการีและครูบาอาจารย์จะเป็นหนทางสนับสนุนให้เด็กเรียนรู้จักการอิงกลุ่ม

(ซ) พันธะและหน้าที่ของปัจเจกชน (หรือกิริ) ก่อให้เกิดความต่อเนื่องของการสร้างบุญคุณและการตอบแทนบุญคุณระหว่างสมาชิกในสังคมญี่ปุ่นเพื่อการพึ่งพิงกันทางสังคม

(ฅ) การจัดลำดับชั้นในสังคม และระบบอาวุโส (Hierarchy) ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีลำดับชั้นทางสังคมโดยแสดงให้เห็นถึงสถานภาพของคู่สนทนาว่าเป็นผู้ที่อยู่สูงกว่าหรือเท่าเทียมกัน หรือต่ำกว่าและเป็นการสนทนาอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ โดยสถานภาพดังกล่าวปรากฏชัดเจนในการใช้ภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ คนญี่ปุ่นยังนิยมการจัดลำดับชั้นในเรื่องอื่นๆ ด้วย ตัวอย่างเช่น การจัดว่าสถานภาพของคนยุโรปและคนอเมริกันสูงกว่าสถานภาพของคนเอเชียด้วยกันเอง โดยเฉพาะผู้ที่ประสบความสำเร็จมีอำนาจและมีกำลังทรัพย์มากกว่า จะสามารถคุ้มครองผู้ที่ด้อยอาวุโสกว่าและผู้ที่อยู่ในระดับชั้นทางสังคมที่ต่ำกว่าได้ ดังนั้น ผู้ที่มีฐานะทางสังคมสูงกว่าจึงเป็นผู้ดูแลคนในสังกัดของกลุ่ม จนทำให้เกิดความผูกพันระหว่างคนในกลุ่มมากยิ่งขึ้น

(ญ) การเคารพผู้สูงอายุ ที่ถือกำเนิดมาจากรากฐานสำคัญของประการ กล่าวคือ จากการศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นสังคมที่มีลำดับชั้นสูงต่ำ และจากความเชื่อในเรื่องของการมีกตัญญู กตเวทิตาที่ระบุให้คนมีหน้าที่และมีพันธะต่อบุพการีตามคำสอนของปราชญ์ขงจื้อคนญี่ปุ่นนั้นให้ความสำคัญต่อการบูชาบรรพบุรุษมาแต่โบราณตามอย่างความเชื่อพื้นฐาน 5 ประการของลัทธิความเชื่อขงจื้อในเรื่องของความผูกพันระหว่างผู้ที่ตายไปแล้วและลูกหลานที่ยังมีชีวิตอยู่ ในขณะที่คนไทยเองก็ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ เพราะถือว่าเป็นผู้ที่มีพระคุณในการให้กำเนิด เลี้ยงผู้อุ้มชู และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในชีวิตมามาก

(ฎ) วิธีการแสดงออกซึ่งการให้ความเคารพแก่ผู้สูงวัย ในรูปของการจัดลำดับที่นั่ง และการให้สิทธิแก่ผู้สูงวัยก่อนผู้อื่น ตัวอย่างเช่น ห้องโถงของบ้านญี่ปุ่นที่เป็นทั้งห้องทานข้าว ระหว่างเวลากลางวันและเป็นห้องนอนในเวลากลางคืนนั้นจะมีโทโกโนมะ (Tokonoma) อยู่ ซึ่งเป็นที่แขวนป้ายเขียนแบบม้วนยาวกลม ที่วางงานศิลปะหรือที่ซึ่งมีไว้เพื่อการจัดวางดอกไม้ ที่นั่งถัดมาจากโทโกโนมะ คือที่นั่งสำหรับผู้มีเกียรติสูงสุดซึ่งหมายถึงชายผู้สูงอายุที่สุดในบ้านนั่นเอง รองลงมาคือที่นั่งของภรรยาของชายผู้นี้ และลดหลั่นกันลงมาตามสถานภาพของคนในครอบครัว ตามอายุและตามเพศ นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังได้รับเกียรติเหนือคนอื่น ๆ เช่น การได้รับอาหารก่อน การได้เดินนำหน้าก่อน การได้อาบน้ำร้อนน้ำแรก การได้ทานอาหารตามรสชาติที่ชื่นชอบ หรือแม้แต่การที่เด็ก ๆ เดินทางมาเยี่ยมและเดินทางมาในวันเกิดของบุพการีทุกปี ตลอดจนถึงการฉลองอายุครบรอบอายุ 61 ปีแต่บุพการี เป็นต้น ในขณะที่คนไทยมักแสดงออกซึ่งความเคารพผู้สูงวัยด้วยการกราบ การไหว้ ตลอดจนถึงการแสดงออกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนในการรับฟัง ข้อคิดเห็นและคำแนะนำเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและพัฒนาหน้าที่การงาน เป็นต้นทัศนคติที่ยึดหยุ่นต่อการใช้เวลา ในขณะที่คนญี่ปุ่นในวัยรุ่นและวัยกลางคนต่างก็มีความเคร่งครัดต่อการใช้เวลา ในทางตรงกันข้าม คนญี่ปุ่นวัยเกษียณมักให้ความสำคัญแก่ตนเองในการใช้เวลากระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม จึงทำให้คนญี่ปุ่นวัยเกษียณมีอิสระในการพักผ่อนยามว่างมากขึ้น เช่นเดียวกับคนไทยในวัยเกษียณที่นิยมการดูและผลหมากรากไม้หรือการทำกิจกรรมเบา ๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความชุ่มชื้นให้แก่ชีวิตอยู่เป็นนิรันดร์

(3) วิถีชีวิตของหมู่บ้านชนบทและสังคมเมือง หมู่บ้านต่าง ๆ ในชุมชนบทของประเทศไทยมีความสามารถรวมตัวกันได้อย่างเหนียวแน่นจากสาเหตุหลัก 3 ประการ กล่าวคือ 1. เพื่อความอยู่รอดของชุมชนเอง, 2. เพื่อให้เกิดความสามารถในการบริหารระบบชลประทานให้มีแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้ในการเพาะปลูกข้าวอยู่เสมอ, 3. เพื่อป้องกันภัยธรรมชาติและอันตรายอื่น ๆ ที่จะมากล้นทำลายชุมชน ทั้งนี้ พิธีกรรมเพื่อการฉลองในเทศกาลต่าง ๆ (Festivals) ของศาสนาฮินดูยังมีบทบาทสำคัญต่อการรวมตัวของสมาชิกในหมู่บ้านอีกด้วย ชาวญี่ปุ่นในหมู่บ้านมีความเชื่อว่าการที่ตนเองได้ทำงานร่วมกับชุมชนนั้น นอกจากจะทำให้หมู่บ้านมีเศรษฐกิจที่เลี้ยงตนเอง

ได้แล้วยังเป็นการสร้างความอยู่รอดของชุมชน เป็นการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่ชีวิต และตนเองยังได้รับผลตอบแทนจากการทำงานภายในชุมชนอีกด้วย

ดังนั้น เมื่อประเทศญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมและการใช้ชีวิตในสังคมเมืองมีบทบาทสำคัญต่อชาวญี่ปุ่น ชาวญี่ปุ่นที่อพยพมาจากหมู่บ้านชนบทก็ได้นำพาเอาแนวคิดและความเชื่อเรื่องครอบครัวติดตัวมาด้วย ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ครอบครัวที่มีลักษณะความสัมพันธ์ทางเครือญาติ และ (2) ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพ่อ-แม่-ลูก ที่ถือเป็นความร่วมมือกันภายในชุมชน โดยมีลักษณะคล้ายความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ลักษณะเช่นนี้จะแสดงออกในการรวมตัวกันของพนักงานบริษัทหรือองค์กรต่าง ๆ กล่าวคือ เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจจากการทำงานประจำวันแล้ว พนักงานบริษัทก็จะร่วมรับประทานอาหารและดื่มสังสรรค์ และในวันหยุดสุดสัปดาห์ก็จะใช้เวลาร่วมกันทำกิจกรรมเชิงสนทนาการต่าง ๆ เพื่อสร้างความผูกพันทางสายเลือดที่ไม่เข้มแข็งและไม่เหนียวแน่นนั้นให้กลมเกลียวมากยิ่งขึ้น อันถือเป็นความสัมพันธ์แนวดิ่งและตั้งอยู่บนพื้นฐานของระบบอาวุโสเป็นสำคัญ

บริษัทญี่ปุ่นจึงมีรูปแบบของกลุ่มที่มีการพึ่งพาอาศัยกัน ผู้อาวุโสหรือผู้นำจะเป็นผู้มีความเมตตา เกื้อหนุน ช่วยเหลือ และปกป้องผู้อยู่ใต้การดูแลของตนเอง ในขณะที่ผู้ที่ด้วยอาวุโสกว่าหรือบรรดาลูกน้องก็จะเสียสละและแสดงความจงรักภักดีต่อกัน จึงก่อให้เกิดการจ้างงานตลอดชีพและรูปแบบของสภาพแรงงานญี่ปุ่นที่สะท้อนให้เป็นถึงระบบครอบครัวและระบบอาวุโส แทนรูปแบบของสภาพแรงงานทั่วไปที่เป็นการเผชิญหน้าระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

(4) รูปแบบการใช้ชีวิตของสังคมเมืองในประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะและเป็นภูเขาเสียส่วนใหญ่ จึงทำให้ที่ดินประมาณ 1 ใน 3 ของประเทศถูกนำมาใช้เป็นพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยจึงก่อให้เกิดความหนาแน่นของประชากรสูง ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2488 นั้น ประเทศญี่ปุ่นต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ เพราะการปฏิรูปประเทศหลังภาวะสงครามนั้นส่งผลให้มีการบูรณะอาคารบ้านเรือนที่ถูกทำลายระหว่างสงครามใหม่ทั้งหมด โดยการสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ในครั้งนี้เป็นการสร้างเพื่อรองรับครอบครัวที่มีขนาดเล็กในสังคมเมือง เมื่อประเทศญี่ปุ่นมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจในรูปแบบของสังคมอุตสาหกรรม จึงทำให้วิถีชีวิตเมืองเข้ามาแทนที่วิถีชีวิตแบบชนบทสตรีเป็นผู้มีส่วนร่วมในตลาดแรงงานมากขึ้น และการผลิตในภาคอุตสาหกรรมก่อให้เกิดปัญหามลภาวะแก่ประชากร

การใช้ชีวิตในสังคมเมืองเป็นการจำกัดโอกาสที่คนต่างรุ่นต่างวัยจะอาศัยเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ที่ดูแลซึ่งกันและกัน หลังจากประเทศญี่ปุ่นออกกฎหมายเพื่อสวัสดิการผู้สูงอายุ (Senior Welfare Act) ในปี พ.ศ. 2506 แล้ว ก่อให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมียุโรปายเพื่อที่อยู่อาศัยของคนญี่ปุ่นวัยสูงอายุ โครงการที่อยู่อาศัยดังกล่าวเป็นโครงการที่ผนวกเอาสถานที่อยู่

อาศัยเข้ากับสิ่งอำนวยความสะดวกที่พึงมีแก่ผู้สูงอายุ รัฐบาลประเทศญี่ปุ่นได้เชิญชวนให้ภาคธุรกิจเอกชนเข้าร่วมโครงการดังกล่าวที่จะมีมูลค่าถึง 2 ล้านล้านเยนในอนาคตอันใกล้นี้ โดยเป็นโครงการที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างบริษัท มูลนิธิ สวัสดิการสังคม และองค์กรทางศาสนาของประเทศญี่ปุ่นเข้าด้วยกัน เพื่อให้บริการที่คิดค่าธรรมเนียมกับผู้สูงอายุจนกว่าผู้สูงอายุจะเสียชีวิต โครงการนี้อาจจะอยู่ในรูปแบบของโรงพยาบาล หรือรีสอร์ทและอาคารห้องชุดที่มีบุคลากรทางการแพทย์และพยาบาลพร้อม นอกจากนี้ กฎหมายเพื่อการดูแลผู้สูงอายุ (Elder Care Laws) ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2529 ทำให้ผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพกายและสุขภาพจิตสามารถเข้ารับการรักษาได้ แต่ผู้สูงอายุจะถูกนำส่งกลับบ้านของตนเองทันทีที่หายจากอาการเจ็บป่วย ทั้งนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุเหล่านี้จะมีเฉพาะตามเขตเมืองใหญ่และในย่านประชากรที่มีฐานะดีเท่านั้น จึงเป็นเหตุให้ประชากรสูงอายุชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่มักใช้ชีวิตที่บ้านเพียงลำพังกับคู่สมรสในวัยเกษียณ

(5) ความรักธรรมชาติของคนญี่ปุ่น สำหรับคนญี่ปุ่นแล้วธรรมชาติไม่ได้เป็นเพียงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเท่านั้น หากแต่ยังบ่งบอกว่าตัวเขาเองนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของธรรมชาติด้วยเช่นกัน คนญี่ปุ่นจึงชื่นชมความงดงามของธรรมชาติและศิลปะอย่างลึกซึ้ง

(6) รูปแบบห้องชุดพักอาศัยของญี่ปุ่น แบบแอลดีเค (LDK)¹⁹ คือ อักษรย่อ ที่ใช้ทั่วไปในวงการอสังหาริมทรัพย์ของประเทศญี่ปุ่นแบบร่วมสมัย เพื่ออธิบายขนาดของอพาร์ทเมนต์ โดยทั่วไปขนาดของห้องจะอยู่ที่ 2 LDK, 3LDK ซึ่งแต่ละตัวอักษรมีความหมายดังนี้ L = ห้องรับแขก, ห้องพักผ่อน, D = ห้องรับประทานอาหาร, K = ห้องครัว ในอักษรย่อที่กล่าวถึงรูปแบบนี้ ไม่ได้อ้างถึงห้องน้ำ แต่โดยปกติแล้วห้องน้ำก็เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของที่อยู่อาศัย ในส่วนของห้องรับประทานอาหาร และห้องครัวนั้น ไม่ได้แยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง แต่ห้องรับประทานอาหารเป็นส่วนหนึ่ง หรืออยู่ถัดไปของห้องครัว ดังนั้น ขนาดและราคาห้องมาตรฐานจะขึ้นอยู่กับห้องรับแขก, ห้องพักผ่อน อย่างไรก็ตามการบ่งบอกด้วยขนาดของห้องรับแขก ไม่มีความจำเป็นในการตกแต่งของญี่ปุ่นแบบดั้งเดิมด้วยเสื่อตาทามิ (Tatami) เพราะการตกแต่งด้วยเสื่อตาทามินั้นสามารถปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยได้หลายรูปแบบ ดังนั้นห้องรับแขก สามารถใช้เป็นห้องทำงาน ห้องนอนรูปแบบญี่ปุ่น ในเวลาเดียวกัน เช่นเดียวกับขนาดของห้องรับประทานอาหารก็จะขึ้นอยู่กับความจำเป็นของผู้พักอาศัย มากไปกว่านั้น ห้องรับแขกแต่ละห้อง ยังสามารถแยกออกไปด้วยการใช้ประตูบานเลื่อน คล้ายๆการใช้ ฟุซุมาะ (Fusuma) ดังนั้นห้องรับแขกสามารถทำให้เป็นห้องใหญ่ได้หนึ่งห้อง

¹⁹ [[http://en.wikipedia.org/wiki/Japanese_toilet\(Online\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Japanese_toilet(Online))]

2.9 ระบบประกันสุขภาพของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น²⁰

2.9.1 นโยบายประกันสุขภาพการดูแลระยะยาวผู้สูงอายุญี่ปุ่น

ในประเทศญี่ปุ่น ที่ซึ่งมีอัตราการเพิ่มจำนวนประชากรผู้สูงอายุมากขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์โลก ประเด็นเรื่องการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญมากในหลักประกันพื้นฐานของประชากร ซึ่งให้ความสำคัญไปพร้อมกับประเด็นด้านการตรวจสุขภาพ และระบบบำนาญ ตามธรรมเนียมเดิมของชาวญี่ปุ่นนั้น สามี ภรรยา หรือ บุตรของผู้สูงอายุจะต้องมีการจัดเตรียมประกันสุขภาพการดูแลระยะยาวไว้สำหรับผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม การดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ เป็นการเตรียมให้โดยสมาชิกในครอบครัว, ซึ่งไม่สามารถจัดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมนี้ได้ เช่นเดียวกับ การเพิ่มของจำนวนประชากรที่ต้องการการดูแล และไม่สามารถเปลี่ยนมุมมองด้านนี้ของประชาชนได้ ภายใต้สภาวะแวดล้อมนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นได้มีอัตราการเพิ่มของระบบการดูแล และแรงงานที่เพิ่มขึ้น ในช่วงระยะเวลาของแผน “Gold Plan's 1999” เป็นปีเป้าหมายนี้ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ 10 ปีของการส่งเสริมการดูแลสุขภาพ และการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ เดิมได้ถูกวางแผนไว้แล้วในปี 1989 และได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น New gold Plan 1994 ด้วยการนำจำนวนเป้าหมายมาปรับเปลี่ยนใหม่ นอกจากนี้ในปี 1997 ระบบประกันการดูแลระยะยาว ได้กลายเป็นกฎหมาย ซึ่งมีผลการดูแลครอบคลุมถึงรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นที่เกิดจากการดูแลระยะยาว มีผลบังคับใช้ในช่วงเดือนเมษายน ปี 2000 โดยจะจ่ายเงินทดแทนให้ในด้านบริการขั้นพื้นฐาน และ การบริการการดูแลที่บ้านสำหรับผู้สูงอายุที่จำเป็น

ประเทศญี่ปุ่นกำลังประสบปัญหาเช่นเดียวกับประเทศเนเธอร์แลนด์ และประเทศเยอรมันนี้ในการวางแผนด้านการดูแลระยะยาวไว้ในระบบประกันสังคม ซึ่งระบบประกันการดูแลระยะยาวนั้น เป็นประกันที่อยู่ในอันดับที่ 5 ในระบบประกันสังคมของญี่ปุ่น รองจาก 1)ระบบประกันสุขภาพ (Medical Care) 2) ระบบประกันเงินบำนาญ (Pension Insurance) 3) และ 4) ระบบประกันความคุ้มครอง (Protective Insurance) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ระบบประกันการว่างงาน (Unemployment Insurance) และระบบประกันการชดเชยการเกิดอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน(Occupational Accident Compensation Insurance) จำนวนประชากรสูงอายุทั้งหมดในประเทศที่พัฒนาแล้วนั้นจะเป็นแรงผลักดันให้ระบบประกันการดูแลระยะยาวนำไปสู่การปฏิบัติได้ ประเทศญี่ปุ่นพยายามที่จะส่งเสริมแผนงานนี้ให้มีความหลากหลายเพื่อเป็น

²⁰ Japan's Policies on Long-Term Care Insurance Programs [Online]. Available

from: <http://www.Kaigo.gr.jp/JLChp.html>.

แบบอย่างให้ประเทศอื่นๆที่พัฒนาแล้วนำ Gold Plan และระบบประกันการดูแลระยะยาว (Long-Term Care) ไปใช้

2.9.2 ระบบประกันสุขภาพของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น²¹

กระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการของญี่ปุ่นเป็นผู้ดูแลเรื่องของผู้สูงอายุ โดยมีระบบค่ารักษาพยาบาลประชาชาติที่คุ้มครองการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นระบบนี้เป็นระบบที่ใช้เงินกองทุนประกันสุขภาพ จากข้อมูลของกระทรวงฯ พบว่า ในพ.ศ. 2539 ค่ารักษาพยาบาลประชาชาติมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 26.54 ล้านล้านเยน (201.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 จากปี พ.ศ. 2538 แต่คาดว่าในอนาคต ค่ารักษาจะลดลงเพราะรัฐบาลออกมาตรการลดระยะเวลาในการเข้าพักในสถานพยาบาลของผู้สูงอายุ

เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2540 รัฐบาลญี่ปุ่นได้ผ่านร่างกฎหมายการจัดตั้งระบบการประกันสุขภาพอีกระบบหนึ่งเพื่อใช้ในปี พ.ศ. 2543 เพื่อเพิ่มเงินด้านสุขภาพแก่ประชาชนมากขึ้น โดยระบบประกันสุขภาพดังกล่าวเป็นการให้บริการดูแลรักษาพยาบาลระยะยาวแก่ผู้ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป และเบี้ยประกันที่รัฐจะจัดเก็บจากผู้ที่มีอายุ 40-64 ปี คาดว่า เฉลี่ยตกคนละประมาณ 2,500 เยน/เดือน (ประมาณ 20 เหรียญสหรัฐ)

ปัจจุบันมีผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นประมาณ 20,000 คน รอเข้าสถานสงเคราะห์คนชรา นอกจากนี้ Nursing Home ที่มีอยู่เฉพาะในโตเกียว จำนวน 250 แห่ง ดำเนินการโดยรัฐครึ่งหนึ่งและโดยเอกชนครึ่งหนึ่ง ค่าใช้จ่ายของผู้สูงอายุในบ้านพักคนชรา เริ่มตั้งแต่ 40,000 – 120,000 บาทต่อเดือนต่อคน ขณะเดียวกันสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุของเอกชนในประเทศญี่ปุ่น (Private Nursing Home) มีจำนวนน้อย และผู้เข้ารับการบริการต้องเสียค่าใช้จ่ายที่สูงมากเมื่อเทียบกับสถานพยาบาลของภาครัฐ

จากตัวเลขแนวโน้มการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นได้เพิ่มภาระแก่รัฐบาลที่ต้องจ่ายบำนาญแก่ผู้เกษียณอายุ คาดว่ารัฐบาลญี่ปุ่นจึงได้รับเปลี่ยนแปลงระเบียบปฏิบัติ โดยขยายอายุเกษียณจาก 60 เป็น 65 ปี และลดเงื่อนไขการให้สวัสดิการต่างๆ และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นออกไปพักผ่อนระยะยาวในต่างประเทศ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในด้านการกินอยู่ ที่พักอาศัย และค่ารักษาพยาบาลที่สูงมากโดยไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศเป้าหมายด้วย²²

²¹ Japan External Trade Organization – JETRO, “ระบบประกันสุขภาพของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น” 2543. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

ผู้สูงอายุจึงมีความต้องการสำคัญ 2 ด้านคือ ด้านร่างกายต้องการได้รับการดูแลพยาบาลเป็นอย่างดีเพราะผู้สูงอายุมักมีปัญหาโรคต่าง ๆ จากความเสื่อมถอยของร่างกาย ขณะเดียวกัน ความต้องการทางจิตใจจะเน้นเรื่องสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น คือ ต้องการเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องจากคนรอบข้าง ถ้าได้รับการตอบสนอง ก็จะเกิดความพอใจและมีความสุข

ตัวเลขสัดส่วนผู้สูงอายุเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งในระดับโลก และในประเทศไทยโดยตัวเลขผู้สูงอายุในญี่ปุ่นเพิ่มสูงที่สุดในโลก

ด้านระบบประกันสุขภาพในญี่ปุ่น รัฐบาลญี่ปุ่นโดยกระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการให้ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้สูงอายุภายใต้ระบบดังกล่าวแต่ด้วยจำนวนสถานบริการผู้สูงอายุของรัฐในประเทศญี่ปุ่นไม่เพียงพอที่จะรองรับผู้สูงอายุได้ อีกทั้ง ค่าใช้จ่ายของสถานบริการเอกชนก็สูงกว่าสถานบริการของรัฐ ทำให้รัฐบาลต้องรับภาระหนักในการดูแลผู้สูงอายุ รัฐบาลญี่ปุ่นจึงต้องการที่จะขยายอายุเกษียณจาก 60 เป็น 65 ปีในอนาคต และลดเงื่อนไขการให้สวัสดิการต่าง ๆ ลงรวมทั้งสนับสนุนให้ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นออกไปพักผ่อนระยะยาวในต่างประเทศ เพื่อเป็นการลดภาระของรัฐบาล

2.9.3 กฎหมายสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุญี่ปุ่น

บ้านพักสำหรับผู้สูงอายุ, การบริการการดูแลขั้นพื้นฐาน, การดูแลชั่วคราวที่เรียกว่า “แผนการอาศัยอยู่ระยะสั้น” ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับการบริการอื่น ๆ ครอบคลุมโดยกองทุนที่ได้มาจากภาษีจากรัฐบาลกลางและหน่วยงานท้องถิ่นภายใต้กฎหมายสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุปี 1963

เมื่อกฎหมายสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุได้ประกาศบังคับใช้นั้น ได้ออกกฎหมายมาเพื่อผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ผู้ที่ไม่มีญาติดูแล นโยบายนี้จะดำเนินไปพร้อมกับความเชื่อทั่วไปของช่วงเวลาที่คนในครอบครัวควรที่จะดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในความดูแลของตน อย่างไรก็ตามเมื่อความต้องการระบบการดูแลระยะยาวที่เพิ่มขึ้นมีผลบังคับที่กว้างขึ้น จำนวนผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลที่มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นบริการขั้นพื้นฐานที่จะสามารถรับบริการได้

2.9.4 ระบบการบริการสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุญี่ปุ่น

บริการขั้นพื้นฐานใน บริการการพยาบาลพิเศษไม่ว่าจะเป็น การดูแลที่บ้านหรือในสถานบ้านพักที่ได้ถูกจัดเตรียมไว้ตามที่ กฎหมายสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุนั้นจัดอยู่ในงบประมาณประจำแต่ละปีที่ได้รับจากกระทรวงการคลัง เหตุผลที่กระทรวงการคลังเป็นผู้จัดเตรียม

²² ศูนย์วิจัยกิจการไทย, “ศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในไทย สู่ทางและโอกาสในการลงทุน” (กรุงเทพมหานคร: 2540), หน้า 5 (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

งบประมาณเพื่อสวัสดิการนี้ เนื่องจากเป็นเงินที่มาจากเงินภาษี จากเหตุผลนี้เอง ระดับการให้บริการที่จัดเตรียมไว้ ไม่สามารถตอบสนองได้อย่างเพียงพอกับการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของความต้องการในอนาคต

ภายใต้แผนงานนี้ โรงพยาบาลได้ดำเนินการอย่างแท้จริงในการนำเสนอพื้นที่การพักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการดูแล ในสถานที่เฉพาะประชากรทุกคนของญี่ปุ่นมีระบบประกันสุขภาพนี้ครอบคลุม ดังนั้นประชาชนสามารถเข้าไปใช้โรงพยาบาลที่พวกเขาเลือกซึ่งอาจขึ้นอยู่กับสถานภาพทางรายได้ด้วย โดยผู้สูงอายุที่ได้รับประกันสุขภาพโดยเฉพาะการจ่ายรวมต่ำกว่าวัยที่ยังทำงานอยู่ ซึ่งเรียกว่า “ระบบการบริการสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ (Health Service System for the Elderly)” (ระบบการจ่ายร่วมซึ่งถูกนำเสนอเมื่อไม่นานมานี้ มีอัตราจ่ายร่วมที่ประมาณ 5% ของรายจ่ายทั้งหมด)

2.9.5 สิทธิประโยชน์จากระบบประกัน

(1) การบริการ การดูแลที่บ้าน (Home Care Service)

- (ก) พยาบาลจะไปตรวจสุขภาพให้ตลอด 24 ชม. ที่ต้องการ
- (ข) การบริการการฟื้นฟูสุขภาพที่บ้าน และการดูแลช่วงกลางวัน
- (ค) การตรวจสุขภาพ
- (ง) การบริการดูแลชั่วคราว
- (จ) การดูแลช่วงกลางวัน
- (ฉ) การดูแลแบบเป็นกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุด้วยจิตแพทย์
- (ช) การบริการอาบน้ำที่บ้านด้วยรถอาบน้ำเคลื่อนที่
- (ฌ) การบริการอุปกรณ์การดูแล (รถเข็น, เตียงพิเศษ เป็นต้น)
- (ฉ) การติดตั้งอุปกรณ์ในบ้านด้วยระบบควบคุมด้วยรีโมทสำหรับผู้สูงอายุ (Minor home remodeling) เช่น การลดระดับพื้นภายในบ้าน, การเพิ่มราวจับ, มีระบบลิฟต์ หรือราวเลื่อนที่สามารถยกรถเข็นผู้สูงอายุขึ้นลงได้ เป็นต้น

(2) การบริการภายในหน่วยงานรัฐ

- (ก) บ้านพักคนชรา
- (ข) การบริการสุขภาพพื้นฐานสำหรับคนชรา
- (ค) โรงพยาบาลสำหรับคนชรา

(3) การจัดการการบริการการดูแล

ตารางที่ 2-6 แสดงตัวอย่างสิทธิประโยชน์ของการดูแลที่บ้าน (Home Care)

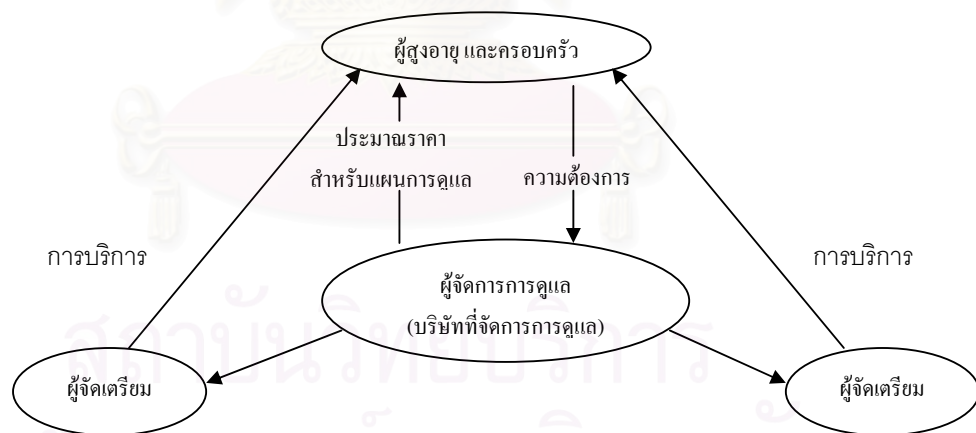
วัน	เช้า	บ่าย	เย็น	กลางคืน
จันทร์	Home Care Aid	Nurse Visit พยาบาลตรวจ สุขภาพ	Home Care Aid พยาบาลตรวจ สุขภาพ	รถตรวจสุขภาพ
อังคาร	Home Care Aid	บริการการดูแลช่วงกลางวัน		รถตรวจสุขภาพ
พุธ	Home Care Aid	-		รถตรวจสุขภาพ
พฤหัสบดี	Home Care Aid	บริการการดูแลช่วงกลางวัน		รถตรวจสุขภาพ
ศุกร์	Home Care Aid	พยาบาลตรวจสุขภาพ		รถตรวจสุขภาพ
เสาร์	Home Care Aid	บริการการดูแลช่วงกลางวัน		รถตรวจสุขภาพ
อาทิตย์	Home Care Aid	-		รถตรวจสุขภาพ

เพิ่มการบริการที่เตรียมไว้ด้วย

ที่มา: Japan's Policies on Long-Term Care Insurance Programs

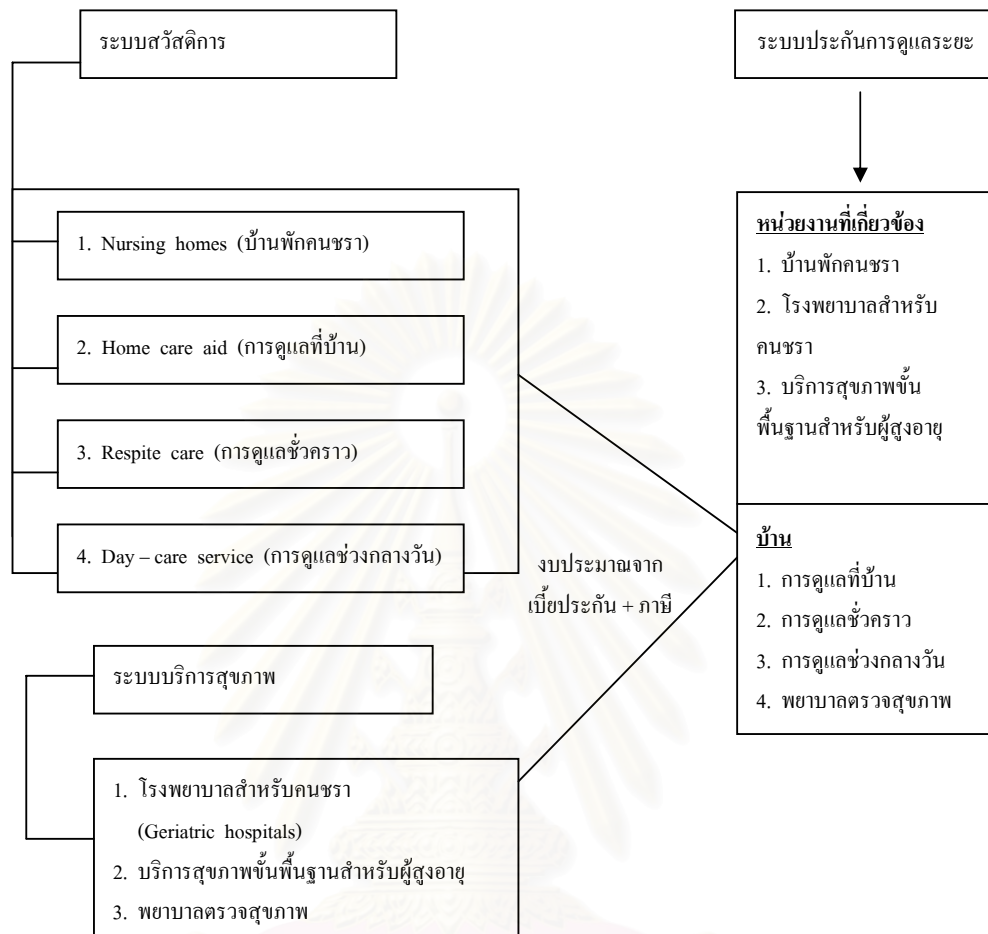
แผนผังที่ 2-1 แสดงกรอบของการจัดการการดูแล

ร่วมมือกันและตรวจตราการบริการ

ที่มา: Japan's Policies on Long-Term Care Insurance Programs

แผนผังที่ 2-2 แสดงระบบประกันการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุญี่ปุ่น

ที่มา: Japan's Policies on Long-Term Care Insurance Programs

2.10 วันสำคัญสำหรับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น²³

2.10.1 วันเคารพผู้สูงอายุ

วันเคารพผู้สูงอายุกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการในปี 1966 เนื่องจากรัฐบาลได้ตระหนักถึงจำนวนผู้สูงอายุที่จะมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคต และคิดว่าคนในชาติทั้งหมดควรจะได้เห็นความสำคัญของเรื่องนี้ ดังนั้นวันที่ 15 กันยายน ของทุกปี ชาวญี่ปุ่นจึงไปเยี่ยมพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ ปู่ย่า ตายาย และผู้สูงอายุที่ตนรู้จักเพื่อเป็นการแสดงความเคารพ

²³ มหากาพย์ สกฤตครุ สุมาลี แพศชเรตตี และทัศนีย์ วรจรรยาวงศ์, 12 เดือนในญี่ปุ่น, ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : แอริคอท, 2541), หน้า 65.

ชาวญี่ปุ่นไม่เพียงแต่จัดงานฉลองการมีอายุยืนและพลานามัยสมบูรณ์ให้กับผู้ที่มีอายุครบ 60 ปี 70 ปี ตามแบบอย่างประเพณีจีนเท่านั้น แต่ยังฉลองเมื่ออายุครบรอบ 77 ปี 88 ปี 99 ปี ด้วยเลขซ้อนเป็นที่นิยมในญี่ปุ่น และเชื่อกันว่าจะมีโชคลาภเป็นสองเท่าในปีดังกล่าวด้วย โดยมีความหมายดังนี้

(1) คันเรคิ (Kanreki) วันครบรอบ 60 ปี มีความหมายว่า เป็นวันที่ปฏิทินกลับไปสู่ราศีเดิมของปีเกิดของตนเอง หลังจากที่มีชีวิตครบ 60 ปี

(2) โคะคิ (Koki) โคะ มีความหมายว่า เก่า แก่ ส่วนคำว่า คิ แปลว่า หายาก แต่ในสมัยโบราณของญี่ปุ่นน้อยคนนักที่จะมีอายุยืนยาวถึง 70 ปี

(3) คิจุ (Kiju) วันครบรอบ 77 ปี คำว่า คิจุ ในอักษรญี่ปุ่นมีความหมายว่า ปิติ เบิกบานใจ เมื่อเขียนแบบลายมือหวัดจะคล้ายกับอักษรเจ็ดสิบเจ็ด ดังนั้นการฉลองอายุครบ 77 ปี จึงเรียกว่า คิจุ ซึ่งหมายถึง การฉลองอย่างปิติยินดี เบิกบานใจ

(4) ซันจุ (Sanju) วันครบรอบ 80 ปี เนื่องจากตัวอักษร “80” ในอักษรญี่ปุ่นเมื่อเขียนแบบลายมือหวัดจะคล้ายกับอักษรคันจิ ที่แปลว่า “ร่วม” ดังนั้นการฉลองอายุครบ 80 ปี จึงเรียกว่า ซันจุ ซึ่งหมายถึง งานฉลองร่วม

(5) เบจ (Beiju) วันครบรอบ 88 ปี เนื่องจากตัวอักษร “88” ในอักษรญี่ปุ่นเมื่อนำมาเขียนรวมกันจะเหมือนกับอักษรข้าว ดังนั้นการฉลองอายุครบ 88 ปี จึงเรียกว่า เบจ ซึ่งหมายถึง งานฉลองข้าว

(6) โซทสึจึ (Sotsuju) วันครบรอบ 90 ปี การฉลองวันเกิดครบรอบ 90 ปี นั้นเรียกว่า โซทสึจึ หมายถึง การฉลองความสำเร็จ ในอักษรญี่ปุ่นตัวหน้าของคำนี้ที่แปลว่า “เสร็จสิ้น” เมื่อเขียนแบบย่อจะคล้ายกับตัวอักษร “90”

(7) ฮาคุจุ (Hakuju) วันครบรอบ 99 ปี การฉลองวันเกิดครบรอบ 99 ปี นั้นเรียกว่า ฮาคุจุ หมายถึง การฉลองสีขาว เนื่องจากเมื่อนำสัน จากตัวอักษรที่แปลว่า “หนึ่งร้อย” ออกหนึ่งเส้นจะได้ตัวอักษรที่แปลว่า “สีขาว”

2.11 มาตรฐานสากลในการออกแบบอาคารสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชรา (Universal Design)²⁴

2.11.1 Universal Design การออกแบบที่เป็นสากล ออกแบบสภาวะสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลสะดวก ปลอดภัย และเสมอภาคในการใช้งานของทุกคน

²⁴ กุสุมา ธรรมธำรง, “การออกแบบสถาปัตยกรรมเพื่อตอบสนองต่อผู้สูงอายุและคนพิการ,” เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสถาปัตยกรรมเพื่อผู้สูงอายุและคนพิการ เสนอที่สมาคมสถาปนิกสยามฯ 27 มกราคม 2550. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

คำจำกัดความ (Definition) = Design of all spaces and products can be made useable by people of all ages and abilities (Center for Universal Design). การออกแบบพื้นที่ใช้สอยและผลิตภัณฑ์ที่ทุกคนสามารถใช้ได้ดี โดยมีคำกล่าวไว้ว่า “ If a design works well for people with disabilities, it works better for everyone” หากการออกแบบใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและใช้ได้ดีกับผู้พิการ สิ่งนั้นก็จะเป็นใช้ได้ดีสำหรับทุกคน” กลุ่มโดยมีหลักในการออกแบบ 7 ข้อ (7 principles) ในการออกแบบให้มีประสิทธิภาพดังนี้

1. หลักการที่ 1 มีความเสมอภาคในการใช้สำหรับทุกคนนสังคม (Equitable Use)
2. หลักการที่ 2 สามารถยืดหยุ่นการใช้งานได้ (Flexibility in Use)
3. หลักการที่ 3 เรียบง่าย เข้าใจการใช้งานได้ง่าย (Simple and Intuitive)
4. หลักการที่ 4 สังเกตได้ง่าย (Perceptible Information)
5. หลักการที่ 5 ออกแบบให้สามารถแก้ไขสิ่งผิดพลาดในการใช้งานได้ (Tolerance for Error) เช่น ลีมนกดชักโครก ควรติดตั้งระบบล้างอัตโนมัติ
6. หลักการที่ 6 Low Physical Effort
7. หลักการที่ 7 Size and Space for Approach and use

ซึ่งความมุ่งหมายของการใช้แนวความคิด Universal Design ในการออกแบบเพื่อให้การดำเนินชีวิตของทุกคนง่ายขึ้นโดยสร้างบ้านที่ใช้สอยได้สะดวกและดีโดยไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

(1) Barrier Free Design การออกแบบที่พยายามกำจัด หรือ ตัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคกีดขวางการใช้งานของคนออกไปโดยมุ่งเน้นไปที่เฉพาะแต่ละกลุ่มคน เช่น ออกแบบ ห้องน้ำในโรงเรียนอนุบาล ที่จะต้องไม่สิ้น ขนาดอุปกรณ์ต้องเป็นของเด็กใช้โดยเฉพาะ

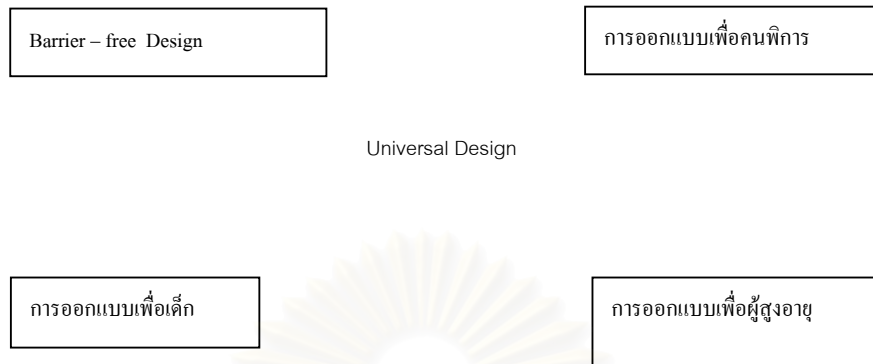
(2) Accessible Designการออกแบบสภาวะแวดล้อมและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ให้ทุกคนใช้ชีวิตประจำวัน ในความต้องการขั้นพื้นฐานได้สะดวกโดยไม่ต้องพึ่งพาคนอื่น

(3) Design For All – An Inclusive Approachการออกแบบสภาวะแวดล้อมและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยคำนึงถึง คนทุกเพศ ทุกวัย และทุกความสามารถในการใช้งาน (สมรรถภาพ) ที่แตกต่างกัน

(4) สิ่งที่เป็นหลักการในการออกแบบ ให้ได้ผลดี

- ปลอดภัยในการใช้ (Safety)
- ใช้ได้สะดวก (accessibility)
- ใช้ประโยชน์ได้จริง (usability)
- ทุกคนสามารถมีไว้ใช้ได้ (affordability)
- ทนทานใช้ได้ยาวนาน (sustainability)
- มีความสวยงามน่าใช้ (aesthetic)

แผนผังที่ 2-3 แสดงวัตถุประสงค์ของการออกแบบที่เป็นมาตรฐานสากล

2.11.2 แนวความคิดที่มีต่อ การออกแบบที่เป็นมาตรฐานสากล

(1) Man Power Resource ทุ่มเทพรรพพลังความคิดอย่างสุด ๆ เพื่อความเป็นเลิศของมนุษย์ เช่น หาวิธีให้คนตาบอดขับรถได้

(2) Assistive Technology มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นตัวช่วย เพื่อให้ชีวิตดีขึ้นสะดวกสบายขึ้น เช่น Wheelchair ไฟฟ้า หรือไม้เท้าติดเซนเซอร์ สำหรับคนตาบอด

(3) Adaptation มีการปรับเปลี่ยนแปลงบ้าง เพิ่มหรือลดเพื่อความเหมาะสม เช่น ติดตั้งไฟฟ้าให้ แสงสว่างพร้อมแบตเตอรี่สำรองไฟที่บ้านได้ สำหรับคนชรา

(4) การออกแบบที่เป็นมาตรฐานสากลนั้น ทุกคนใช้ประโยชน์ได้ดีที่สุดโดยไม่ต้องมีการปรับเปลี่ยนแปลงหรือออกแบบเป็นพิเศษ

2.11.3 แนวคิดการออกแบบสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ มีหลักการดังนี้คือ²⁵

(1) มีความปลอดภัยทางกายภาพ
จัดให้มีแสงสว่างเพียงพอบริเวณบันไดและทางเข้า มีราวจับในห้องน้ำพื้นกระเบื้องไม่ลื่น อุปกรณ์ปิดเปิดน้ำ และเปิดประตูที่ไม่ต้องออกแรงมากมีสัญญาณฉุกเฉินจากหัวเตียง หรือห้องน้ำ สำหรับเรียกขอความช่วยเหลือ

(2) สามารถเข้าถึงได้ง่าย

²⁵ ไตรรัตน์ จารุทัศน์ และคณะ, “ข้อเสนอแนะการออกแบบสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ,” เอกสารประกอบงานวิจัย เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับที่พักอาศัยและสภาพแวดล้อมสำหรับผู้สูงอายุ.

การมีทางลาดสำหรับรถเข็น ความสูงของตู้ที่ผู้สูงอายุสามารถหยิบของได้สะดวก อยู่ใกล้แหล่งบริการต่าง ใกล้แหล่งชุมชนเดิม เพื่อให้ญาติมิตรสามารถมาเยี่ยมเยียนสะดวก

(3) สามารถสร้างแรงกระตุ้น

การเลือกใช้สีที่เหมาะสม มีความสว่างและชัดเจนจะทำให้การใช้ชีวิตดู กระชุ่มกระชวยไม่ซึมเศร้า และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดการนำความสามารถต่าง ๆ ของผู้สูงอายุมาใช้อย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ใช้ความสามารถก่อประโยชน์กับชุมชน

(4) ดูแลรักษาง่าย

ควรออกแบบให้ดูแลรักษาง่ายเท่าที่จะเป็นไปได้ ด้วยเหตุนี้บ้านทั่ว ๆ ไปควร จะเล็กถ้าเป็นหลังใหญ่ควรมีห้องซึ่งง่ายต่อการปิดเอาไว้เพื่อสะดวกสบายในการดูแลบ้าน อาจจะมีบานเลื่อนอลูมิเนียมป้องกันฝน และสนามหญ้าที่มีพุ่มไม้เตี้ยเพื่อลดงานสนาม

2.11.4 ข้อแนะนำเรื่องสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัย

(1) **ลักษณะบ้านพัก** เป็นบ้านชั้นเดียว หรือมีห้องนอนอยู่บนชั้นล่างของบ้าน ทางเข้าบ้านควรมีระดับเดียวกับพื้นภายนอก ทางลาดเข้าบ้านความชัน 1 : 12 วัสดุไม่ลื่น ไม่ควรจะมีพื้นต่างระดับ ไม่ควรมีธรณีประตูมีบริเวณบ้านที่สามารถทำสวน เลี้ยงสัตว์ และทำกิจกรรมเบา ๆ ได้ พืชพันธุ์เป็นไม้ดอก ไม้หอม หลีกเลี้ยงไม้ผล ไม้หนาม ไม้ที่มียางระยะห่าง ระหว่างภายในบ้านมาที่รั้วอยู่ในระยะที่สามารถเดินได้ง่าย รั้วบ้านควรโปร่ง ประตูหน้าบ้านกว้าง 90-150 ซม. มือจับแบบก้านโยก และไม่ติดอุปกรณ์บังคับประตูปิดเอง (ใช้ค้อพ) มีระบบตัดไฟช็อตและไฟฉุกเฉิน

(2) **ห้องรับแขก-ห้องนั่งเล่น** ไม่มีสิ่งกีดขวางหรือเฟอร์นิเจอร์กีดขวาง มีพื้นที่กิจกรรมต่าง ๆ เช่น นั่งทานการและบันเทิง การจัดเฟอร์นิเจอร์ที่ส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์กันได้ ระดับหน้าต่างสูงจากพื้น 50 ซม. มองเห็นวิวภายนอกได้ มีระบบระบายอากาศดี พื้นห้องใช้สี สว่าง นุ่มและบำรุงรักษาง่าย สีและพื้นผิวอุปกรณ์และส่วนของอาคาร ใช้สีที่ตัดกันหรือแตกต่าง ของส่วนใช้สอยต่างกัน เช่น พื้นทางเดิน พื้นต่างระดับ พื้นห้องนุ่ม บัวเชิงผนัง

(3) **ห้องครัว-อาหารระดับโต๊ะ** – เคาน์เตอร์สูงจากพื้น 80 ซม. ด้านล่างของ อ่างล้างมือ ควรโล่งสำหรับรถเข็นเตา ตู้เย็นหรือลิ้นชักในครัวไม่ควรอยู่ในมุมหึ่งและตู้ต่าง ๆ อยู่ใน ระดับที่ 150-168 ซม. มีระบบระบายอากาศดี มีแสงสว่างจากธรรมชาติและไฟแสงสว่าง เฉพาะจุดปลั๊กไฟบริเวณเคาน์เตอร์สูง 90 ซม. จากพื้น

(4) **ห้องนอน** หน้าต่างควรมองเห็นทิวทัศน์ภายนอก เตียงนอนควรมีความยาว ไม่น้อยกว่า 180 ซม. และมีพื้นที่ว่าง 90 ซม. รอบเตียง 3 ด้าน ไม่ควรอยู่ในมุมอับ ควรมี พื้นที่สำหรับเตียงคู่ เตียงนอนควรอยู่ใกล้ห้องน้ำ หัวเตียงควรมีโทรทัศน์ และสัญญาณฉุกเฉิน

ระดับของเตียงสูง 40 ซม. (สูงเท่าระดับพื้นถึงข้อพับเข่า) ระดับหน้าต่างสูงจากพื้น 50 ซม. มองเห็นวิวภายนอกได้ ตู้เสื้อผ้าเป็นแบบบานเลื่อน มีแสงสว่างสำหรับการอ่านหนังสือ มีการระบายอากาศที่ดี พื้นห้องใช้สีสว่าง นุ่มและบำรุงรักษาง่าย

(5) **ห้องน้ำ** ห้องน้ำควรกว้าง 1.50-2.00 เมตร ประตูเปิดออก ระดับพื้นภายใน – ภายในนอกเท่ากัน มีราวจับขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4 ซม. ที่สามารถเดินได้ทั่วห้องน้ำ บริเวณฝักบัวและที่อาบน้ำควรมีที่นั่งและสัญญาณฉุกเฉิน ฝักบัวควรเป็นชนิดแรงดันต่ำ พื้นผิวไม่ควรลื่น ก๊อกน้ำเป็นแบบก้านโยก

(6) **ประตู** มีขนาดความกว้างเป็นพิเศษอย่างน้อย 90 เซนติเมตร ประตูควรเป็นแบบผลักเปิดออกได้ง่าย ห้ามติดตั้งอุปกรณ์ชนิดที่บังคับให้บานประตูปิดได้เอง

(7) **สวิตช์** สูงไม่เกิน 90 เซนติเมตร จากพื้น สามารถเปิดปิดได้ในระยะเอื้อม จากเตียงนอนสวิตช์ใหญ่ มีแสงตอนปิดสวิตช์

(8) **ปลั๊กไฟ** สูงจากพื้น อย่างน้อย 45 เซนติเมตร เพื่อหลีกเลี่ยงการก้ม มีสวิตช์สำหรับปิด-เปิดปลั๊ก

(9) **ราวจับ** ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ในการจับและไม่ลื่น มีลักษณะกลมโดยมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 4 ซม. สูงจากพื้นทางลาด 80 ซม. ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. สามารถทำความสะอาดได้ง่าย

(10) **ทางลาด** พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด ความกว้างสุทธิกว้าง 90 – 150 ซม. มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม. ต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1: 12 และมีความยาวช่วงละไม่เกิน 6 เมตร ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 2050 เมตร ต้องมีราวจับทั้งสองด้าน

(11) **สีและพื้นผิว** อุปกรณ์และส่วนของอาคารให้มีสีที่ตัดกันหรือแตกต่างจากสีของส่วนต่อเนื่องของอุปกรณ์และส่วนของอาคารนั้นอย่างเด่นชัด เช่น พื้นทางเดิน พื้นต่างระดับ พื้นห้องส้วม และพื้นผิวต่างสัมผัส ผนังและบัวเชิงผนัง ประตู ธรณีประตู วงกบหรือขอบประตู ประตูทางเข้าออก บันได บันไดเลื่อน และทางลาด ลูกนอนกับลูกตั้งของขั้นบันได หรือลูกนอนของขั้นบันได บริเวณจุ่มบันได ราวบันได ราวทางลาด ราวระเบียง ราวกันตก ราวยึดเกาะป้าย แผ่นผนัง ตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ แผงสวิตช์ เสา สิ่งกีดขวาง และส่วนยื่นจากผนังบนทางเดินสุขภัณฑ์ และอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

(12) **เครื่องเรือน (เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เตียง)** เก้าอี้ และเตียง ควรสูงจากพื้นประมาณ 40 – 45 ซม. ไม่มีขาของโต๊ะ เก้าอี้ เกะกะ หากต้องใช้รถเข็น วัสดุรองพื้นหรือเบาะควรมีความแข็ง ไม่อ่อนเกินไป สามารถทำความสะอาดได้ง่าย

2.12 กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548²⁶

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 (3) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และมาตรา 8 (1) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ได้กล่าวถึงมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ซึ่งจะขอกล่าวโดยสรุป ดังนี้

(1) คำนิยามที่เกี่ยวข้อง

“สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา” หมายความว่า ส่วนของอาคารที่สร้างขึ้นและอุปกรณ์อันเป็นส่วนประกอบของอาคารที่ติดหรือตั้งอยู่ภายในและภายนอกอาคารเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

“ลิฟต์” หมายความว่า อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับนำคนขึ้นลงระหว่างพื้นของอาคารที่ต่างระดับกันแต่ไม่ใช่บันไดเลื่อนหรือทางเลื่อน

“พื้นผิวต่างสัมผัส” หมายความว่า พื้นผิวที่มีผิวสัมผัสและสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิวและสีในบริเวณข้างเคียงซึ่งคนพิการทางการมองเห็นสามารถสัมผัสได้

“ความกว้างสุทธิ” หมายความว่า ความกว้างที่วัดจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งโดยปราศจากสิ่งใด ๆ กีดขวาง

(2) องค์ประกอบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ ที่ควรจัดให้มี ตามอาคารต่างๆที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงฯ ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ควรมีดังนี้

● **ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก** ต้องจัดให้มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ตามสมควร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- สัญลักษณ์รูปผู้พิการ
- เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
- สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

²⁶ กุสุมา ธรรมธำรง, “กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548,” เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสถาปัตยกรรมเพื่อผู้สูงอายุและคนพิการ เสนอที่สมาคมสถาปนิกสยามฯ 27 มกราคม 2550. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

- สัญลักษณ์รูปผู้พิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา และสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราให้เป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว

- ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้ลึบสน และต้องจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน

● ทางลาดและลิฟต์

ระดับพื้นภายในอาคาร หรือระดับพื้นภายในอาคารกับภายนอกอาคาร หรือระดับพื้นทางเดินภายนอกอาคารมีความต่างระดับกันเกิน 20 มิลลิเมตร ให้มีทางลาดหรือลิฟต์ระหว่างพื้นที่ต่างระดับกัน แต่ถ้ามีความต่างระดับกันไม่เกิน 20 มิลลิเมตร ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศาทางลาดให้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น
- พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด
- ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร ในกรณีที่ทางลาดมีความยาวของทุกช่วงรวมกันตั้งแต่ 6,000 มิลลิเมตร ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร
- มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร
- ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1: 12 และมีความยาวช่วงละไม่เกิน 6,000 มิลลิเมตร ในกรณีที่ทางลาดยาวเกิน 6,000 มิลลิเมตร ต้องจัดให้มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาด
- ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกั้นให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 50 มิลลิเมตร และมีราวกันตก
- ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 2,500 มิลลิเมตร ขึ้นไป ต้องมีราวจับทั้งสองด้านโดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น

(2) มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 30 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 40 มิลลิเมตร

(3) สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 900 มิลลิเมตร

(4) รววจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 50 มิลลิเมตร มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 120 มิลลิเมตร และผนังบริเวณรววจับต้องเป็นผนังเรียบ

(5) รววจับต้องยาวต่อเนื่อง และส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น

(6) ปลายของรววจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร

- มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่คนพิการทางการมองเห็นและคนชราสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของทางลาดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร

- ให้มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ในบริเวณทางลาดที่จัดไว้ให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา

● ลิฟต์

- อาคารที่มีจำนวนชั้นตั้งแต่สองชั้นขึ้นไปต้องจัดให้มีลิฟต์หรือทางลาดที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้ระหว่างชั้นของอาคาร โดยลิฟต์ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้ต้องสามารถขึ้นลงได้ทุกชั้น มีระบบควบคุมลิฟต์ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถควบคุมได้เอง ใช้งานได้อย่างปลอดภัย และจัดไว้ในบริเวณที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถใช้ได้สะดวก ให้มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ที่ช่องประตูด้านนอกของลิฟต์ที่จัดไว้ให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราใช้ได้

- ลักษณะห้องลิฟต์ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) ขนาดของห้องลิฟต์ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1,100 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1,400 มิลลิเมตร

(2) ช่องประตูลิฟต์ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และต้องมีระบบแสงเพื่อป้องกันไม่ให้ประตูลิฟต์หนีบผู้โดยสาร

(3) มีพื้นผิวต่างสัมผัสบนพื้นบริเวณหน้าประตูลิฟต์กว้าง 300 มิลลิเมตร และยาว 900 มิลลิเมตร ซึ่งอยู่ห่างจากประตูลิฟต์ไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 600 มิลลิเมตร

(4) ปุ่มกดเรียกลิฟต์ ปุ่มบังคับลิฟต์ และปุ่มสัญญาณแจ้งเหตุฉุกเฉินต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) ปุ่มล่างสุดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร ปุ่มบนสุดอยู่สูงจากพื้นไม่เกินกว่า 1,200 มิลลิเมตร และห่างจากมุมภายในห้องลิฟต์ไม่น้อยกว่า 400 มิลลิเมตร ในกรณีที่ห้องลิฟต์มีขนาดกว้างและยาวน้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

(ข) มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 20 มิลลิเมตร มีอักษรเบอร์ล็กกำกับไว้ทุกปุ่มเมื่อกดปุ่มจะต้องมีเสียงดังและมีแสง

(ค) ไม่มีสิ่งกีดขวางบริเวณที่กดปุ่มลิฟต์

(5) มีราวจับโดยรอบภายในลิฟต์

(6) มีตัวเลขและเสียงบอกตำแหน่งชั้นต่าง ๆ เมื่อลิฟต์หยุด และขึ้นหรือลง

(7) มีป้ายแสดงหมายเลขชั้นและแสดงทิศทางบริเวณโถงหน้าประตูลิฟต์และติดอยู่ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

(8) ในกรณีที่ลิฟต์ขัดข้องให้มีทั้งเสียงและแสงไฟเตือนภัยเป็นไฟกะพริบสีแดง เพื่อให้คนพิการทางการมองเห็นและคนพิการทางการได้ยินทราบ และให้มีไฟกะพริบสีเขียวเป็นสัญญาณให้คนพิการทางการได้ยินได้ทราบว่าผู้ที่อยู่ข้างนอกรับทราบแล้วว่าลิฟต์ขัดข้องและกำลังให้ความช่วยเหลืออยู่

(9) มีโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉินภายในลิฟต์ซึ่งสามารถติดต่อกับภายนอกได้ โดยต้องอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 1,200 มิลลิเมตร

(10) มีระบบการทำงานที่ทำให้ลิฟต์เลื่อนมาอยู่ตรงที่จอดชั้นระดับพื้นดินและประตูลิฟต์ต้องเปิดโดยอัตโนมัติเมื่อไฟฟ้าดับ

● **บันได** ต้องจัดให้มีบันไดที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้อย่างน้อย ชั้นละ 1 แห่ง โดยต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

(2) มีชนพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2,000 มิลลิเมตร

(3) มีราวบันไดทั้งสองข้าง โดยให้ราวมีลักษณะตามที่กำหนด

(4) ลูกตั้งสูงไม่เกิน 150 มิลลิเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 280 มิลลิเมตร และมีขนาดสม่ำเสมอตลอดช่วงบันได ในกรณีที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 20 มิลลิเมตร

(5) พื้นผิวของบันไดต้องใช้วัสดุที่ไม่ลื่น

(6) ลูกตั้งบันไดห้ามเปิดเป็นช่องโถง

(7) มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่คนพิการทางการมองเห็นและคนชราสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของบันไดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร

● **ที่จอดรถ** ต้องจัดให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา อย่างน้อยตามอัตราส่วน ดังนี้

- ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 10 คัน แต่ไม่เกิน 50 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอย่างน้อย 1 คัน

- ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 51 คัน แต่ไม่เกิน 100 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอย่างน้อย 2 คัน

- ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 101 คัน ขึ้นไป ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราอย่างน้อย 2 คัน และเพิ่มขึ้นอีก 1 คัน สำหรับทุก ๆ จำนวนรถ 100 คันที่เพิ่มขึ้นเศษของ 100 คัน ถ้าเกินกว่า 50 คัน ให้คิดเป็น 100 คัน

- ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคารให้มากที่สุด มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอกัน และมีสัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และมีป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2,000 มิลลิเมตร ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

- ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 2,400 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 6,000 มิลลิเมตร และจัดให้มีที่ว่างข้างที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร ตลอดความยาวของที่จอดรถ โดยที่ว่างดังกล่าวต้องมีลักษณะพื้นผิวเรียบและมีระดับเสมอกับที่จอดรถ

● **ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมระหว่างอาคาร** ต้องจัดให้มีทางเข้าอาคารเพื่อให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าใช้ได้โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

- เป็นพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง หรือส่วนของอาคารยื่นล้ำออกมาเป็นอุปสรรคหรืออาจทำให้เกิดอันตรายต่อผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

- อยู่ในระดับเดียวกับพื้นถนนภายนอกอาคารหรือพื้นลานจอดรถ ในกรณีที่อยู่ต่างระดับต้องมีทางลาดที่สามารถขึ้นลงได้สะดวก และทางลาดนี้ให้อยู่ใกล้ที่จอดรถ

● **ประตู** ประตูของอาคาร ต้องมีลักษณะ ดังนี้ เปิดปิดได้ง่าย, หากมีธรณีประตู ความสูงของธรณีประตูต้องไม่เกินกว่า 20 มิลลิเมตร และให้ขอบทั้งสองด้านมีความลาดเอียงไม่

เกิน 45 องศา เพื่อให้เก้าอี้ล้อหรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราที่ใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน สามารถข้ามได้สะดวกช่องประตูต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร

ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานเปิดผลักเข้าออก เมื่อเปิดออกสู่ทางเดินหรือระเบียงต้องมีพื้นที่ว่างขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานเลื่อนหรือแบบบานเปิดให้มีมือจับที่มีขนาดเท่ากับราวจับ ตามที่กำหนดไว้ ในแนวตั้งทั้งด้านในและด้านนอกของประตูซึ่งมีปลายด้านบนสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร และปลายด้านล่างไม่เกิน 800 มิลลิเมตร ในกรณีที่ประตูบานเปิด ออกให้มีราวจับตามแนวอนด้านในประตู และในกรณีที่ประตูบานเปิดเข้าให้มีราวจับตามแนวอนด้านนอกประตูราวจับดังกล่าวให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 900 มิลลิเมตร ยาวไปตามความกว้างของประตู

ในกรณีที่ประตูเป็นกระจกหรือลูกฟักเป็นกระจก ให้ติดเครื่องหมายหรือแถบสีที่สังเกตเห็นได้ชัด อุปกรณ์เปิดปิดประตูต้องเป็นชนิดก้านบิดหรือแกนผลัก อยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 1,200 มิลลิเมตร

ประตูต้องไม่ติดตั้งอุปกรณ์ชนิดที่บังคับให้บานประตูปิดได้เองที่อาจทำให้ประตูหนีบหรือกระแทกผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

● **ห้องส้วม** ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- มีพื้นที่ว่างภายในห้องส้วมเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

- ประตูของห้องที่ตั้งโถส้วมเป็นแบบบานเปิดออกสู่ภายนอก โดยต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา หรือเป็นแบบบานเลื่อน

- พื้นห้องส้วมต้องมีระดับเสมอกับพื้นภายนอก ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องมีลักษณะเป็นทางลาดตามหมวด 2 และวัสดุปูพื้นห้องส้วมต้องไม่ลื่น

- พื้นห้องส้วมต้องมีความลาดเอียงเพียงพอไปยังช่องระบายน้ำทิ้งเพื่อที่จะไม่ให้มีน้ำขังบนพื้น

- มีโถส้วมชนิดนั่งราบ สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 500 มิลลิเมตร มีพนักพิงหลังที่ให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราที่ไม่สามารถนั่งทรงตัวได้เองใช้พิงได้และที่ปล่อยนี้เป็นชนิดคั่นโยก ปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราที่ไม่สามารถใช้ได้สะดวก มีด้านข้างด้านหนึ่งของโถส้วมอยู่ชิดผนังโดยมีระยะห่างวัดจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนังไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 500 มิลลิเมตร ต้องมีราวจับที่

ผนัง ส่วนด้านที่ไม่ขีดผนังให้มีที่ว่างมากพอที่ผู้บริการหรือทุพพลภาพ และคนชราที่นั่งเก้าอี้ล้อ สามารถเข้าไปใช้โถส้วมได้โดยสะดวก ในกรณีนี้ที่ด้านข้างของโถส้วมทั้งสองด้านอยู่ห่างจากผนัง เกิน 500 มิลลิเมตร ต้องมีราวจับที่มีลักษณะที่กำหนด

- มีราวจับบริเวณด้านที่ขีดผนังเพื่อช่วยในการพยุงตัว เป็นราวจับในแนวนอนและ แนวตั้งโดยมีลักษณะ โดยราวจับในแนวนอนมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 650 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 700 มิลลิเมตร และให้ยื่นล้ำออกมาจากด้านหน้าโถส้วมอีกไม่น้อยกว่า 250 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 300 มิลลิเมตร

ราวจับในแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนด้านหน้าโถส้วมมีความยาววัด จากปลายของราวจับในแนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย 600 มิลลิเมตร

- ด้านข้างโถส้วมด้านที่ไม่ขีดผนังให้มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ เมื่อ กางออกให้มีระบบล็อกที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถปลดล็อกได้ง่าย มีระยะห่าง จากขอบของโถส้วมไม่น้อยกว่า 150 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 200 มิลลิเมตร และมีความยาวไม่ น้อยกว่า 550 มิลลิเมตร

นอกเหนือจากราวจับ ตามผนัง ควรจะต้องมีราวจับเพื่อนำไปสู่สุขภัณฑ์อื่น ๆ ภายใน ห้องส้วม มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 900 มิลลิเมตร

- ติดตั้งระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้ที่อยู่ภายนอกแจ้งภัยแก่ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชรา และระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้พิการหรือทุพพล ภาพ และคนชราสามารถแจ้งเหตุหรือเรียกหาผู้ช่วยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไว้ในห้องส้วม โดยมี ปุ่มกดหรือปุ่มสัมผัสให้สัญญาณทำงานซึ่งติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และ คนชราสามารถใช้งานได้สะดวก

- มีอ่างล้างมือโดยที่มีลักษณะใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่างเป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้ โดยขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร และต้องอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

- มีความสูงจากพื้นถึงขอบบนของอ่างไม่น้อยกว่า 750 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 800 มิลลิเมตร และมีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างของอ่าง

- ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยกหรือก้านกดหรือก้านหมุนหรือระบบอัตโนมัติ

● **ที่อาบน้ำ** ซึ่งเป็นแบบฝักบัวหรือแบบอ่างอาบน้ำโดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- **ที่อาบน้ำแบบฝักบัว**

(ก) มีพื้นที่ว่างขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า 1,100 มิลลิเมตร และความยาว ไม่น้อยกว่า 1,200 มิลลิเมตร

(ข) มีที่นั่งสำหรับอาบน้ำที่มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 500 มิลลิเมตร

(ค) มีราวจับในแนวนอนที่ด้านข้างของที่นั่ง มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 650 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 700 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 650 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 700 มิลลิเมตร และมีราวจับในแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอน และมีความยาวจากปลายของราวจับในแนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย 600 มิลลิเมตร

- ที่อาบน้ำแบบอ่างอาบน้ำ

(ก) มีราวจับในแนวตั้งอยู่ห่างจากผนังด้านหัวอ่างอาบน้ำ 600 มิลลิเมตร โดยปลายด้านล่างอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 650 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 700 มิลลิเมตร มีความยาวอย่างน้อย 600 มิลลิเมตร

(ข) มีราวจับในแนวนอนที่ปลายของราวจับในแนวตั้ง และยาวไปจนถึงผนังห้องอาบน้ำด้านท้ายอ่างอาบน้ำ

- **สิ่งของ** เครื่องใช้หรืออุปกรณ์ภายในที่อาบน้ำให้อยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตรแต่ไม่เกิน 1,200 มิลลิเมตร

- **พื้นผิวต่างสัมผัส** ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับต่างกันเกิน 200 มิลลิเมตร ที่ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันไดที่พื้นด้านหน้าและด้านหลังประตูทางเข้าอาคาร และที่พื้นด้านหน้าของประตูห้องลิฟต์ โดยมีขนาดกว้าง 300 มิลลิเมตร และมีความยาวเท่ากับและขนานไปกับความกว้างของช่องทางเดินของพื้นต่างระดับทางลาด บันได หรือประตู และขอบของพื้นผิวต่างสัมผัสอยู่ห่างจากจุดเริ่มต้นของทางขึ้นหรือทางลงของพื้นต่างระดับ ทางลาด บันได หรือประตูไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 350 มิลลิเมตร

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้อาคารบางประเภทต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมได้ ประกอบกับมาตรา 55 และมาตรา 80 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติว่าบุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ความช่วยเหลืออื่น และการสงเคราะห์จากรัฐ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

2.13 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(1) ผลงานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์แนวโน้มธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ (Adult Care Center) ของไทยสำหรับตลาดผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น” ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นการศึกษาปัจจัย 3 ด้าน 1) ด้านการตลาด, 2) ด้านผลตอบแทนทางการเงิน และ 3) ด้านความเพียงพอของบุคลากรทางการแพทย์และพยาบาล ของตลาดผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในการเข้ามาใช้บริการธุรกิจดูแลผู้สูงอายุ ในประเทศไทย ซึ่งได้ทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง คือ นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เดินทางมายังประเทศไทยด้วยแบบสอบถาม รวมทั้งสิ้น 400 ชุด , ผู้ประกอบการธุรกิจล่องสแคว์ โดยการสัมภาษณ์ 4 แห่ง, และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า ด้านการตลาด ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นต้องการใช้บริการผู้สูงอายุของไทยที่มีการบริการตรวจสุขภาพขั้นพื้นฐาน นวดแผนไทย และการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยยินดีจ่ายค่าบริการเป็นรายเดือนไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือจ่ายเป็นรายปีระหว่าง 10,001 ถึง 30,000 ดอลลาร์สหรัฐ สถานที่ตั้งควรอยู่ในภาคกลาง อยู่ใกล้โรงพยาบาลและสถานที่ท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมการตลาดที่ต้องการคือ การได้รับวีซ่าขึ้น และได้รับส่วนลดจากโรงพยาบาลรวมทั้งสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในประเทศไทย ด้านผลตอบแทนทางการเงิน น่าจะได้รับผลตอบแทนที่อยู่ในระดับรักษาสภาพคล่องของธุรกิจได้ ส่วนด้านบุคลากรนั้น บุคลากรทางการแพทย์และพยาบาลมีจำนวนเพียงพอต่อการรองรับธุรกิจได้ ผู้วิจัยได้สรุปว่าผลการศึกษาครั้งนี้ยังต้องศึกษาอย่างละเอียดต่อไป และทางภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้เข้าถึงความเป็นญี่ปุ่นให้ได้มากที่สุด เพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) ผลงานการวิจัย เรื่อง “วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยศึกษากรณีนักท่องเที่ยวประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย เยอรมัน สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อิตาลี สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย และสิงคโปร์” ภาคนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวจากประเทศต่างๆ อันได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย เยอรมัน สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อิตาลี สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย และสิงคโปร์ รวม 10 ตลาดหลัก และทำการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในประเทศต่างๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อชี้ยืนยันว่านโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น จะต้องเน้นส่งเสริมให้กระทบปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอย่างแท้จริง อันจะเป็นแนวทางในการวางนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่รัฐบาลวางไว้

(3) ผลงานการวิจัย เรื่อง “พฤติกรรมการอยู่อาศัยในสถานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว : กรณีศึกษา โครงการสแกนดิเนเวียนวิลเลจ จ.ชลบุรี” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา สภาพการอยู่อาศัยในสถานที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของผู้สูงอายุชาวสแกนดิเนเวียน, วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1)พฤติกรรม การพักอาศัย (2)ความคาดหวัง และ (3)ปัญหาการอยู่อาศัย โดยศึกษาข้อมูลจะทำการจัดทำแบบสอบถาม 21 ชุด การสัมภาษณ์กลุ่มผู้พักอาศัยที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป ภายในโครงการสแกนดิเนเวียน วิลเลจ จ.ชลบุรี ซึ่งเป็นที่พักอาศัยรองรับกลุ่มชาวสแกนดิเนเวียน ที่อายุ 55ปีขึ้นไป ที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(BOI) เป็นบริษัทชาวต่างชาติแห่งเดียวที่ได้กรรมสิทธิ์ที่ดินที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งในขณะนี้ยังมีได้มีการทำมาตรฐานมาควบคุมดูแลด้านที่พักในอนาคต คาดว่าน่าจะมีโครงการเฉพาะกลุ่มเกิดขึ้นอีกหลายโครงการ โดยมีสมมุติฐานว่าชาวสแกนดิเนเวียนที่เข้ามาพักอาศัยแบบไม่ถาวรและอยู่อาศัยเป็นระยะเวลายาวไม่น้อยกว่า 1 เดือน มีความพอใจต่อการพักอาศัยในโครงการที่จัดขึ้นโดยเฉพาะที่เป็นสถานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว จากผลการศึกษา พิสูจน์แล้วว่า เป็นจริง โดยต้องการพักอาศัยเฉพาะชาวสแกนดิเนเวียน, รองลงมา ต้องการพักอาศัยเฉพาะผู้สูงอายุ ตามลำดับ การดำเนินงานวิจัยเก็บข้อมูลเดือน ต.ค.-ก.พ. ซึ่งเป็นช่วงที่มีผู้อยู่อาศัยมากที่สุดในรอบปี โดยทำการสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถาม กับผู้ที่อยู่อาศัยเกิน 1 เดือนขึ้นไป ผลการศึกษาทั้งหมด จะสะท้อนให้เห็นความต้องการในอนาคตของที่พักอาศัยประเภทท่องเที่ยวพำนักระยะยาว เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอยเดิมให้ตอบสนองต่อความต้องการอย่างแท้จริง เพื่อคุณภาพชีวิตและเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงให้กับประเทศไทย

สภาพกายภาพของโครงการ *พื้นที่รอบนอกอาคารพักอาศัย* แบ่งอาคารออกเป็น 3 หลัง คือ อาคารเอ (A), อาคารบี(B), และอาคารซี(C) นั้น โดยวางในแนวเฉียงตามความยาวของพื้นที่ดินเนื่องจากความต้องการสร้างความเป็นส่วนตัวให้เกิดขึ้นกับแต่ละอาคาร และมุมมองของแต่ละอาคารจะแยกเป็นเอกเทศ, วางแนวอาคารให้ด้านหน้าของห้องพักหันไปทางด้านทิศใต้ นั้นส่งผลให้ห้องพักทุกห้องได้รับแสงแดดตลอดทั้งวัน, แนวอาคารรับลมประจำถิ่นที่พัดเข้ามาสู่อาคารอีกด้วย และการวางทิศทางของอาคารให้ห้องทุกห้องหันไปรับวิว มุมมองทางสระว่ายน้ำนั้น แทนที่จะเลือกหันไปด้านเหนือเพื่อรับวิว มุมมองของทะเลทางอ่างศิลา เนื่องจากผู้พักอาศัยชอบอยู่ใกล้ชิดทะเล แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องอยู่ติดทะเลเสมอไป ซึ่งจะเห็นว่าพฤติกรรมความชอบของกลุ่มผู้พักอาศัยนี้ จะชอบความเป็นธรรมชาติ และความเป็นชุมชนชนบทอยู่ไม่น้อย

บริเวณสระว่ายน้ำที่มีการสร้างให้ทอดแนวยาวไปเรื่อย ขนาดของสระว่ายน้ำคือ 115เมตร และความกว้างที่สุดของสระว่ายน้ำคือ 30เมตร โดยมีความยาวตั้งแต่อาคารเอ (A), อาคารบี(B),

และอาคารซี(C) นั้น เนื่องจากพฤติกรรมที่ชอบอาบน้ำแดด และชอบว่ายน้ำ จึงได้ทำการสร้างสระ ว่ายน้ำให้ใช้ทุกอาคารได้มีสระว่ายน้ำและพื้นที่อาบน้ำแดด ช่วยให้ผู้พักอาศัยมีปฏิสัมพันธ์กันมาก ยิ่งขึ้น ซึ่งจะดีกว่าการแยกสระเป็น 3 สระที่อาจจะส่งผลให้การมีปฏิสัมพันธ์ในชุมชนลดลง (3) ว่ายน้ำในสระที่คดเคี้ยวและยาวนี้ ยังเป็นการเปิดมุมมองหลายๆด้านของสระให้เกิดความเพลิดเพลิน อีกด้วย

เส้นทางเดินรถภายในโครงการ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า มีเส้นทางเดียวคือ จากทางเข้า เลี้ยวไปทางด้านหลังอาคารพักอาศัยและไปหยุดตรงที่ห้องเครื่อง โดยเส้นทางเดินรถนี้จะไม่ไปก่อ ความวุ่นวายภายในส่วนพักอาศัย และผู้พักอาศัยก็ไม่สามารถเห็นมุมมองที่ไม่สวยงามในเรื่อง ของรถที่จะมาเก็บขยะ หรือการส่งของต่างๆอีกด้วย เส้นทางเดินของพนักงาน ที่สามารถสอดส่อง ดูแลผู้พักอาศัยในโครงการได้ตั้งแต่อาคารเอ (A), อาคารบี(B), ไปยังอาคารซี(C) ได้โดยตลอด

สภาพกายภาพของโครงการ พื้นที่ภายในตัวอาคารพักอาศัย จำนวนชั้นของแต่ละอาคารมี 6 ชั้น ซึ่งมีการวางผังอาคารให้มีความลดหลั่นกันเป็นแนวเฉียง โดยพื้นที่ด้านล่างจะมีพื้นที่มากที่สุด และค่อยๆลดหลั่นกันขึ้นไปถึงชั้นที่ 6 ซึ่งการออกแบบผังอาคารในลักษณะนี้ เพื่อเป็นการเปิด เพดานโล่งบริเวณระเบียงในแต่ละชั้นให้ได้รับแสงแดดอย่างเต็มที่ และเพื่อมุมมองตอบรับ ธรรมชาติที่ได้มุมมองทั้ง 360 องศา โดยไม่มีอะไรปิดกั้นได้อย่างเต็มที่ในทุกหน่วยพักอาศัย

รูปแบบการจัดห้องพักอาศัยในแต่ละชั้น จัดเป็นแบบ Single Corridor จะเห็นว่าในแต่ละ ชั้นจะมีห้องพักอาศัย 6 หน่วยพักอาศัยเท่านั้น โดยจะแยกออกเป็น 2 ฝั่งด้วยกัน ในแต่ละฝั่ง ประกอบไปด้วย 3 หน่วยพักอาศัย ซึ่งจะไม่ทำให้ดูแออัดจนเกินไป และมีความเป็นส่วนตัวดี และ ในแต่ละชั้นจะมีห้องแม่บ้านไว้สำหรับเก็บของใช้ที่จำเป็นต่างๆเพื่อใช้ในการบริการผู้พักอาศัยอีก ด้วย ยกเว้นในฝั่งอาคารชั้น 2 จะมีห้องพักรับรองเพิ่มขึ้นมา 6 หน่วยพักอาศัย และชั้น 6 จะมีเพียง 2 หน่วยพักอาศัย ในแต่ละอาคารเท่านั้น ซึ่งเป็นห้องใหญ่ที่จัดเตรียมไว้เป็นพิเศษ

สภาพกายภาพของโครงการ พื้นที่ภายในห้องพัก การจัดพื้นที่ใช้สอยต่างๆภายในห้องพัก จะเห็นได้ว่า พื้นที่ให้ความสำคัญและมีเนื้อที่มากที่สุดคือ ระเบียงห้อง รองลงมาเป็นส่วน ของห้องพักผ่อน และ ห้องนอน ตามลำดับ สัดส่วนของห้องน้ำที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ใหญ่มากกว่าปกติ และประตูห้องน้ำมีขนาดที่ใหญ่มากกว่าปกติ เมื่อเทียบกับห้องน้ำในอาคารพักอาศัยทั่วไป ซึ่งจาก การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สร้างไว้เพื่อรองรับการเข้า-ออกของรถเข็น (Wheelchair)

จากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการพักอาศัย พบว่า เป็นผู้มีการศึกษาดี ร่างกายแข็งแรง เพื่อน เยอะ มีประสบการณ์การทำงานที่สูง สนใจวิถีชีวิต ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมไทย เลือกพักที่ ประเทศไทย เพราะ คนไทยมีน้ำใจ, ค่าครองชีพต่ำ, ภูมิอากาศอบอุ่น, และท้องถิ่นที่มีความเป็น เมืองและชนบทผสมกันอยู่ มีนิสัยเรียบง่าย สันโดษ เป็นพวกอนุรักษ์นิยม ใช้เงินไม่ฟุ่มเฟือย รักการ อ่าน การออกกำลังกาย และชอบเดิน กีฬาที่นิยมเล่นภายในโครงการคือ อาบน้ำแดด ว่ายน้ำ เปรตตอง

และเข้าสโมสรกีฬา ผู้อยู่อาศัยไม่ชอบการจับหัดบ กีฬาที่ชอบไปเล่นข้างนอกคือ กอล์ฟ, ตกปลา, และขี่จักรยาน วันที่ออกไปทำกิจกรรมข้างนอก คือ วันจันทร์-วันศุกร์ ด้านงานเทศกาลรื่นเริง งานประเพณี ชอบให้จัดสม่ำเสมอทุกปี ผู้พักอาศัยเป็นผู้มีกำลังซื้อสูง และต้องการพำนักในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 1 เดือนต่อครั้ง สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทำงาน และการสังเกตการณ์ พื้นที่โครงการ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้นิยมที่จะมีบ้านหลังที่ 2 ในการมาพักผ่อนหลังอายุเกษียณ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีฐานะดี หรือมีเงินบำนาญ ที่สามารถใช้จ่ายได้สบายในการใช้ชีวิตหลังเกษียณ และนิยมที่จะเดินทางท่องเที่ยวในประเทศแถบร้อนเพื่อหนีหนาวจากประเทศของตนซึ่งประเทศไทยก็เป็นจุดหมายปลายทางด้วย พฤติกรรมการพักอาศัยของกลุ่มตัวอย่างจะมีการวางแผนในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับระยะเวลาที่อยู่อาศัยให้ได้โดยมีประสิทธิภาพ มีลักษณะต้องการการเรียนรู้วัฒนธรรมกับท้องถิ่น อธิบายดี แต่ยังมีความเป็นส่วนตัวสูง ต้องการที่จะเข้ามาเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวเท่านั้น ไม่มีความต้องการที่จะอยู่แบบถาวร และกลุ่มผู้พักอาศัยต้องการที่จะพักอาศัยเฉพาะกลุ่มชาติของตนเป็นส่วนใหญ่ เนื่องด้วยภาษาที่ใช้เป็นภาษาเฉพาะ

การศึกษาความคาดหวังเรื่องที่พักอาศัย พบว่า ต้องการที่พัก ใกล้ทะเล ใกล้ชุมชน ใกล้โรงพยาบาล สิ่งที่ขาดไม่ได้ในสถานที่พักนอกเหนือไปจากสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน คือ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ ส่วนบัตรเครดิตพวกเขาจะมีติดตัวกันมาอยู่แล้ว และส่วนใหญ่ถ้าจะใช้จ่ายในประเทศไทยจะใช้เงินสดกันมากกว่า ปัญหาที่พบ คือ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และมีภาษาสวีดิช, ความหลากหลายของอาหาร และโปรแกรมออกกำลังกาย, เรื่องสวนต้องการเพิ่มไม้ดอกกลิ่นหอม ผลไม้ ไม้ยืนต้น และมุมในสวนสำหรับนั่งจิบกาแฟ กลางแจ้ง สิ่งที่ต้องการให้รัฐบาลของประเทศไทยสนับสนุน คือ ต้องการให้ปรับปรุงเรื่องกฎระเบียบของวีซ่า ให้ขออนุญาตได้ง่าย, ขยายเวลา, ลดขั้นตอนต่างๆลง จากการศึกษาพบว่า ผู้พักอาศัยที่เดินทางออกนอกประเทศ เพราะเรื่องต่อวีซ่าทั้งสิ้น ซึ่งโดยเฉลี่ยจะใช้เวลาในการอยู่อาศัย 4 เดือน จึงไม่สอดคล้องและเอื้ออำนวยต่อกลุ่มประชากรนี้ ที่ต้องออกนอกประเทศทุก 3 เดือน

(4) ผลงานการวิจัย “ ความต้องการและความพร้อมในการสนองตอบความต้องการเรื่องการท่องเที่ยวแบบพำนักนานเพื่อการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมโดยชุมชนไทย กรณีศึกษากลุ่มลูกค้าเป้าหมายคนญี่ปุ่นวัยเกษียณวิทยานิพนธ์ดุสิตวิทยานิพนธ์บัณฑิต ภาควิชาสหวิทยาการ สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นการศึกษาทั้งอุปสงค์ที่เกิดขึ้น และอุปทานที่จะรองรับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการออกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด สำหรับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในประเทศญี่ปุ่นตามเมืองใหญ่ เช่น กรุงโตเกียว เมืองโอซากา เมืองฟูกูโอกะเพื่อศึกษาถึงความต้องการในการท่องเที่ยวพำนักระยะ

ยาว ความต้องการสิ่งต่างๆในการใช้ชีวิตประจำวันในต่างแดน การเรียนรู้วัฒนธรรม และได้ศึกษาถึงอุปทานซึ่งหมายถึงชาวเมืองเชียงใหม่ ที่จะเปรียบเสมือนเป็นผู้บริการ และเป็นกลุ่มคนถ่ายทอดวัฒนธรรมต่างๆระหว่างการเดินทางเข้ามาพักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มชาวเชียงใหม่จะต้องมีการเตรียมตัวอย่างไรเพื่อให้สนองตอบต่ออุปสงค์ที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาพบว่า ชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาพักอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ นั้นต้องการที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น ชอบทำกิจกรรมให้เสมือนว่าตนเองยังมีประโยชน์ต่อสังคมนั้นๆ แต่ยังคงประสบกับปัญหาในเรื่องของภาษาเป็นส่วนใหญ่ ความต้องการในเรื่องของจุดบริการ (One Stop Service) ในการอบรม หรือให้ความรู้ก่อนที่จะเข้ามาใช้ชีวิตในประเทศนั้นได้อย่างมีปัญหาน้อยที่สุดทำอย่างไร ได้เข้าใจในวัฒนธรรมของชาตินั้นๆบ้างเล็กน้อย เพื่อให้การใช้ชีวิตในต่างแดนเป็นไปตามที่คาดหวัง สำหรับด้านอุปทานเองยังขาดการฝึกฝนในด้านการให้บริการ และด้านการสื่อสารในภาษาญี่ปุ่น ซึ่งทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมที่จริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้การท่องเที่ยวแบบพำนัคนานบรรลุวัตถุประสงค์ได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสำรวจ การสังเกต การจัดทำแบบสอบถาม และการแปลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพกายภาพของสถานที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว และพฤติกรรมกรรมการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ กรุงเทพมหานครนั้น มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นหรือไม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงสถานที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น และสถานที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งอื่นต่อไป ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา
4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การศึกษา วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1.1 **ศึกษาสภาพกายภาพของที่พักอาศัย** โดยทำการศึกษาในเรื่อง ทำเลที่ตั้งของโครงการ, รูปแบบของสถานที่พักอาศัย, รูปแบบการตกแต่ง, องค์ประกอบของที่พักอาศัย, และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ต่อผู้พักอาศัยสูงอายุ ทั้งภายในและภายนอกอาคาร ซึ่งภายในอาคาร จะทำการสำรวจส่วนบริการต่างๆ ของทางโครงการที่จัดเตรียมไว้ ได้แก่ ทางเข้า-ออกอาคาร ลิฟต์บันได ห้องออกกำลังกาย ห้องสมุด-อินเทอร์เน็ต ห้องพยาบาล ห้องซาวน่า ห้องอาหาร สระว่ายน้ำ ห้องพักอาศัยได้แก่ ห้องน้ำ ส่วนห้องนอน ส่วนพักผ่อน ระเบียง การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ ขนาดเฟอร์นิเจอร์ ประตู หน้าต่าง ช่องเปิด อุปกรณ์ฉุกเฉิน ส่วนบริเวณภายนอกอาคารนั้น จะทำการสำรวจพื้นที่โดยรอบอาคารริเออีฯ และบริเวณของโครงการอาคารพักอาศัยลุมพินีเพลส เนื่องจากอยู่ภายในบริเวณเดียวกัน

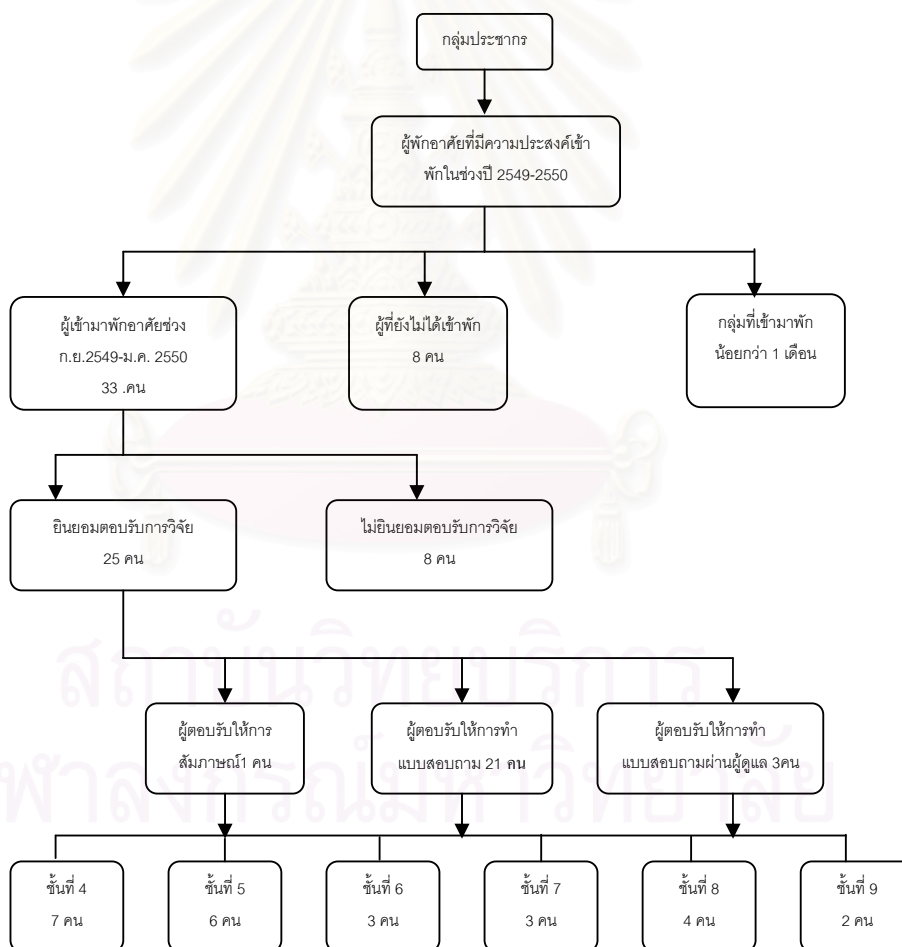
3.1.2 **ศึกษาพฤติกรรมการใช้พื้นที่ต่างๆ** ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ทั้งภายในอาคาร บริเวณส่วนบริการกลาง ส่วนห้องพักอาศัยและภายนอกอาคาร การทำกิจกรรม รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในเรื่องการพักอาศัยจากกลุ่มประชากร ที่เกิดขึ้นระหว่างการเข้ามาพักอาศัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

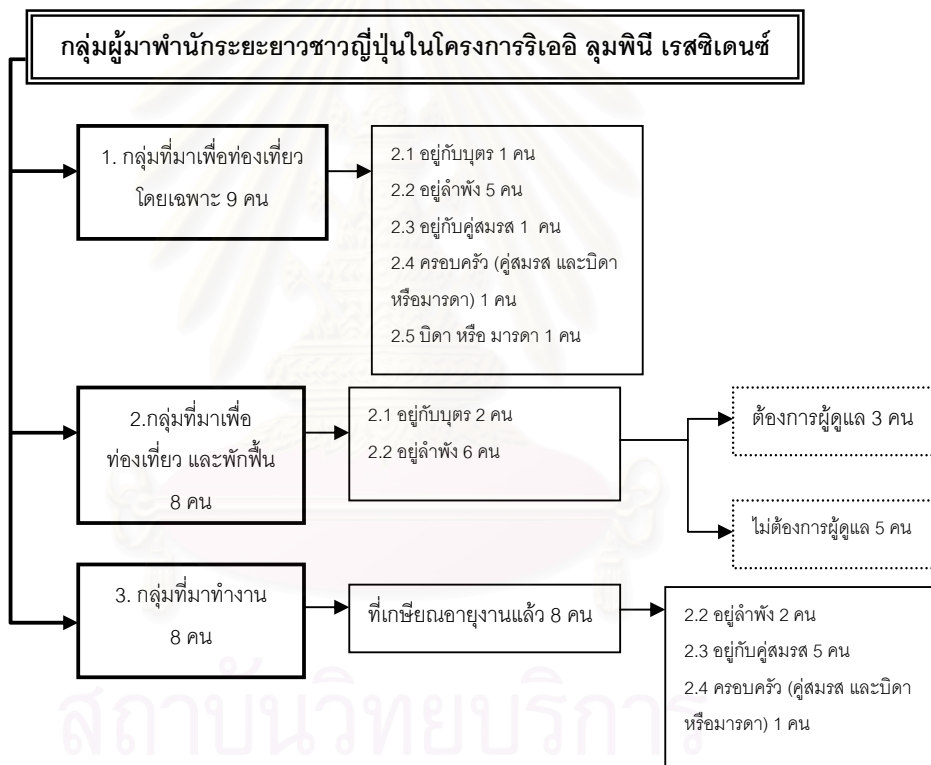
ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้พักอาศัยในโครงการ วิเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ที่เป็นผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป และมีระยะเวลาพักอาศัยตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป การนับประชากรในการศึกษานี้ทำการนับเป็นรายบุคคล ถือว่าข้อมูลที่ได้มาเป็นตัวแทนของประชากร โดยจำนวนประชากรทั้งหมดนั้น เป็นผู้ที่เข้ามาพักอาศัยอยู่ในช่วงเดือนกันยายนพ.ศ.2549 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2550 ซึ่งมีทั้งสิ้น 41 คน แต่มีเพียง 25 ตัวอย่างเท่านั้นที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้

แผนผังที่ 3-1 แสดงกลุ่มประชากรในการทำวิจัย

โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มประชากรที่มีจุดประสงค์ของการมาพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ (2)กลุ่มประชากรที่มีจุดประสงค์ของการมาพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวและการพักผ่อนสุขภาพ และ(3)กลุ่มประชากรที่มีจุดประสงค์เพื่อมาทำงานหลังการเกษียณอายุการทำงานในประเทศญี่ปุ่นแล้วพร้อมกับการท่องเที่ยว หาประสบการณ์ใหม่ๆให้กับชีวิตหลังเกษียณ ซึ่งแต่ละกลุ่มประชากรผู้สูงอายุดังกล่าว นั้นอาจติดตามมาพักอาศัยกับบุตรที่มาทำงานในประเทศไทยโดยพักอาศัยในโครงการริเอชิด้วยกัน หรืออาจแยกกันอยู่กับบุตรแต่อยู่ไม่ไกลกันมากนัก พักอาศัยร่วมกับคู่สมรส หรือพักอาศัยเพียงลำพัง ดังแสดงในแผนภูมิที่ 3-2

แผนผังที่ 3-2 แสดงกลุ่มประชากรในการทำวิจัย

3.2.2 ผู้บริหารโครงการริเอชิ ลุมพินี เรสซิเดนซ์ จะทำการสัมภาษณ์ เพื่อทราบถึงข้อมูลในเรื่องระบบการบริหารโครงการ นโยบายทางการตลาด และแนวโน้มในการพัฒนาโครงการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เป็นข้อมูลสนับสนุนถึงเรื่องพฤติกรรมการอยู่อาศัยของผู้พักอาศัยได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3.2.3 พนักงานที่ทำงาน ภายในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์

พนักงาน มีจำนวนประมาณ 27 คน โดยจะทำการสัมภาษณ์พนักงานทั้งสองบริษัท เพื่อนำข้อมูลที่ได้ของพนักงานในเรื่องการบริการผู้พักอาศัย การดูแลความปลอดภัย การสังเกตการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันของผู้พักอาศัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เป็นข้อมูลสนับสนุนถึงเรื่องพฤติกรรมการอยู่อาศัยของผู้พักอาศัย

3.3 วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ข้อมูลมาจาก 2 แหล่ง คือ

3.3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ คือ

(1) ศึกษาข้อมูลการศึกษาค้นคว้าเอกสาร (Documentary Research) โดยค้นคว้ารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจาก หนังสือ วารสาร เอกสารต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุญี่ปุ่น ศึกษาเกี่ยวกับแนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจาก หนังสือ วารสาร เว็บไซต์ และเอกสารวิชาการ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ อาทิเช่น ความเป็นมาของโครงการ, การบริหารงานภายในโครงการฯ, พฤติกรรมการอยู่อาศัยของผู้พักอาศัยและกิจกรรม, รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุของบริษัทริเออี จากเอกสารต่างๆของโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์

3.3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ คือ

(1) ติดต่อหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอความร่วมมือในการขอข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, บริษัท ไทยจัดการลงสเตย์ จำกัด, คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน(BOI), บริษัทแอลพีเอ็น เดเวลลอปเม้นท์, สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่น จำกัด, สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น

(2) การวิจัยภาคสนาม (Field Research) ได้ทำการเก็บข้อมูลจากการสังเกตการณ์ การทำกิจกรรมของผู้พักอาศัยในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์, สัมภาษณ์พนักงานเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยได้ต่อไป และทำการสัมภาษณ์ผู้พักอาศัยที่ยินยอมให้สัมภาษณ์ ในส่วนผู้ที่ไม่ตอบรับการเข้าสัมภาษณ์ผู้วิจัยจึงใช้การเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

(1) **แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง** โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมตอบรับการสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตอบรับการสัมภาษณ์ ถึงสภาพการอยู่อาศัย พฤติกรรมการพักอาศัย เรื่องที่พักอาศัย ความต้องการ และปัญหาการพักอาศัยในขณะที่ใช้ชีวิตอยู่ในโครงการริเอธิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ โดยคำถามเป็นคำถามปลายเปิด และปลายปิด โดยการแจกแบบสอบถามนั้นทางผู้จัดการโครงการของฝ่ายบริษัทญี่ปุ่น จะทำการแจกและเก็บแบบสอบถามตามห้องพักให้ด้วยตนเอง เนื่องจากทางโครงการเคร่งครัดมากเกี่ยวกับเรื่องที่จะเป็นการรบกวนผู้พักอาศัย ซึ่งแบบสอบถามแต่ละชุดจะระบุหมายเลขห้องพักอาศัยไว้ด้วย โดยแบบสอบถามประกอบไปด้วยคำถาม 4 ส่วน ดังนี้คือ

(ก) **ส่วนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้พักอาศัยด้านสังคม และเศรษฐกิจ เช่น เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, สถานภาพสมรส, จำนวนบุตร อาชีพ, ที่มาของรายได้, การวางแผนเรื่องเงินบำนาญ เป็นต้น

(ข) **ส่วนที่ 2** ข้อมูลสภาพการอยู่อาศัยขณะเข้ามาพักอาศัยภายในโครงการริเอธิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ เช่น ช่วงเวลาที่เข้าพัก, ระยะเวลาจะเข้ามาพัก, การใช้จ่าย, ผู้ที่มาพักอาศัยด้วย, สถานที่ตั้งโครงการที่พึงพอใจ เป็นต้น

(ค) **ส่วนที่ 3** ข้อมูลการทำกิจกรรมของผู้พักอาศัย อาทิเช่น งานอดิเรก, ความถี่ในการออกมาทำกิจกรรมภายในอาคารบริเวณพื้นที่ส่วนกลาง, การทำกิจกรรมภายในห้องพัก, การทำกิจกรรมบริเวณโดยรอบอาคาร, การทำกิจกรรมภายนอกโครงการ นำมาประกอบเพื่อดูพฤติกรรม, ช่วงเวลาที่ออกมาใช้บริการพื้นที่ส่วนกลาง, ระยะเวลาของการทำกิจกรรม, การสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนในโครงการ, สถานที่ท่องเที่ยวที่ต้องการไประหว่างการพักอาศัย เป็นต้น

(ง) **ส่วนที่ 4** ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพักอาศัย เช่น ขนาดของห้องพัก, รูปแบบและองค์ประกอบของห้องพัก, การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ, สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ, รูปแบบการบริการด้านสุขภาพ รวมถึงข้อมูลความต้องการที่ผู้พักอาศัยอยากให้เพิ่มเติม

3.4.2 **แบบสัมภาษณ์ระดับผู้บริหารและผู้ประกอบการ** ในการสัมภาษณ์ระดับผู้บริหารและผู้ประกอบการนั้นได้มีประเด็นสัมภาษณ์ ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร ผู้ประกอบการ ความเป็นมาของโครงการ ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวพำนักนาน แนวทางในการบริหารจัดการโครงการ มาตรฐานในการคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาพักอาศัยในโครงการริเอธิ

ลุมพินี เรสซิเดนส์ ผลประกอบการ สภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในโครงการ และข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการพัฒนาสภาพกายภาพของสถานที่พักอาศัย รวมถึงการอยู่อาศัยของผู้พักอาศัยด้วย

3.4.3 แบบสัมภาษณ์พนักงานผู้ปฏิบัติงานของโครงการ สำหรับกลุ่มผู้ทำงานในส่วนต่างๆของโครงการ มีประเด็นดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของพนักงาน การปฏิบัติหน้าที่แต่ละวัน สภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ในโครงการ และการสัมภาษณ์ผู้ดูแลผู้สูงอายุ เนื่องจากการดูแลผู้สูงอายุนั้น เป็นการรักษาความเป็นส่วนตัวให้กับผู้พักอาศัย การสังเกตการณ์ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ การที่จะได้มาซึ่งข้อมูลนั้นจะต้องอาศัยผู้ดูแลเป็นผู้อธิบายถึงพฤติกรรมต่างๆของผู้พักอาศัยกลุ่มนี้

3.4.4 แบบสังเกตการณ์ สำหรับการสังเกตการณ์โดยปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานของโครงการ เนื่องจากการรักษาความเป็นส่วนตัวให้กับผู้พักอาศัย โดยเฉพาะชาวญี่ปุ่น ซึ่งเป็นชาติที่จะต้องรักษามารยาทเป็นอย่างมาก การสังเกตการณ์การใช้งานจริงของพื้นที่ต่างๆภายในโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ ทั้งภายในอาคาร บริเวณพื้นที่ส่วนกลาง สระว่ายน้ำห้องออกกำลังกาย ห้องสมุดและอินเตอร์เน็ต ห้องพยาบาล ห้องซาวน่า ส่วนพักผ่อน และร้านอาหาร รวมถึงพื้นที่ด้านหน้าอาคาร โดยจัดบันทึกในระยะเวลาต่างๆ เพื่อสังเกตการณ์ผู้พักอาศัยว่าออกมาทำกิจกรรมชนิดใด และช่วงเวลาไหนมากที่สุด

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล การรวบรวมข้อมูลในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ได้ทำระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ.2549-กุมภาพันธ์ พ.ศ.2550 แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ

3.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้พักอาศัยในโครงการ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง มีจำนวนที่อนุญาตทั้งสิ้น 1 ท่าน โดยการใช้แบบสอบถามอีก 22 ชุด และโดยการแจกแบบสอบถามผ่านทางผู้ดูแล 2 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 25 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5.2 การสัมภาษณ์ระดับผู้บริหารและผู้ประกอบการ โดยการนัดหมายล่วงหน้าภายในโครงการริเออิฯ 4 คน

3.5.3 การสัมภาษณ์พนักงานผู้ปฏิบัติงานของโครงการ โดยการนัดหมายล่วงหน้า 10 คน ประกอบด้วย พนักงานดูแลผู้สูงอายุ 2 คน พนักงานฝ่ายต้อนรับ 3 คน พนักงานรักษาความปลอดภัย 2 คน พนักงานทำความสะอาด 4 คน

3.5.4 การสังเกตการณ์ ทำการสังเกตการณ์ใช้งานจริงภายในโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ โดยการจัดบันทึก ชนิดการทำกิจกรรมในแต่ละชั่วโมงของผู้พักอาศัย ช่วงเวลา 6.00-

24.00 นาฬิกา ผู้วิจัยจะต้องให้พนักงานของโครงการเป็นผู้เก็บข้อมูลให้ เนื่องจากสาเหตุการรักษา ความเป็นส่วนตัวของผู้พักอาศัยนั่นเอง โดยอาศัยพนักงานทุกๆ ส่วน พนักงานผู้ดูแลผู้สูงอายุ พนักงานต้อนรับ พนักงานทำความสะอาด พนักงานรักษาความปลอดภัย โดยสังเกตการณ์ใช้ พื้นที่ต่างๆ ในการทำกิจกรรมภายในอาคาร ในบริเวณต่างๆที่ทางโครงการจัดเตรียมไว้ว่า ผู้พักอาศัยใช้เวลาช่วงไหนความถี่เป็นเท่าไร ในการเข้าใช้พื้นที่เพื่อทำกิจกรรม ช่วงเวลาการออกไปทำ ธุระนอกโครงการ และช่วงไหนจะกลับเข้ามายังสถานที่พัก ส่วนผู้พักอาศัยที่เป็นผู้สูงอายุที่ต้องการ การดูแลเป็นพิเศษ ผู้ดูแลได้จัดทำตารางการทำกิจกรรมต่างๆของผู้สูงอายุกลุ่มนี้เรียบร้อยแล้ว

3.5.3 ข้อจำกัดในการวิจัย

จากการที่ได้เริ่มเก็บข้อมูล คือเดือนกันยายน จนถึงเดือนกุมภาพันธ์นั้น ทำให้พบข้อจำกัด ของการเก็บข้อมูล ดังนี้

(1) อุปสรรคทางด้านภาษา เนื่องจากผู้พักอาศัยไม่ได้สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ แต่สื่อสารด้วยภาษาท้องถิ่นคือภาษาญี่ปุ่นเป็นหลัก และธรรมเนียมของชาวญี่ปุ่นที่เคร่งครัด ใน การเข้าไปขอความร่วมมือนั้นจะต้องใช้เวลาการติดต่อกลับมาเป็นระยะเวลาพอสมควร

(2) กลุ่มประชากรต้องการความเป็นส่วนตัวสูง โดยส่วนใหญ่มีการวางแผนการใช้ชีวิตเพื่อการท่องเที่ยวในแต่ละวันไว้แล้ว หรือเป็นไปตามธรรมเนียมของชาวญี่ปุ่นเองการนัด หมายกับผู้พักอาศัย ผู้วิจัยทำได้คือผ่านทางผู้จัดการโครงการทางบริษัทริเออิเท่านั้น

(3) การเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล และการสำรวจพื้นที่ ผู้วิจัยต้องอยู่ใน กฎระเบียบของทางโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ ทำให้ไม่สามารถจะเข้าไปรบกวนผู้พักอาศัย ได้โดยตรง ต้องขอให้ผู้จัดการโครงการทางบริษัทริเออิตอบรับและอนุญาต และทางบริษัทญี่ปุ่นไม่ สามารถให้รายละเอียดของโครงการได้ในหลายๆเรื่อง

(4) กลุ่มประชากรที่ได้จองที่พักไว้ ยังไม่ได้เดินทางเข้ามาพักในช่วงที่ ทำการศึกษา โดยปัจจุบัน มีผู้เข้ามาพักอาศัย 33 คน และยินยอมเพียง 25 คนเท่านั้น

(5) ด้านระยะเวลาการพักอาศัย เนื่องจากบางครัวเรือน ที่เข้าพักเป็นระยะเวลา 1 เดือน ได้ทำการวางแผนการท่องเที่ยวและกิจกรรมไว้แล้ว ผู้พักอาศัยบางส่วนจะเดินทางกลับ ประเทศญี่ปุ่นอยู่บ่อยครั้งเพื่อไปฉลองงานเทศกาลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวันเคารพผู้สูงอายุช่วงวันที่ 15 กันยายน และวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ที่บ้านเมืองของตนเอง ซึ่งเป็นประเพณีที่สำคัญ ต่อชาวญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก ทำให้มีผู้พักอาศัยบางส่วนไม่มีเวลามาให้ข้อมูล หรือให้ข้อมูลล่าช้า

(6) การออกไปทำกิจกรรมบางอย่างภายนอกโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ ผู้วิจัยไม่สามารถจะติดตามไปได้ เนื่องจากเป็นการรบกวนและผู้พักอาศัยรู้สึกไม่เป็นส่วนตัว จะต้องอาศัยการให้ผู้ดูแลสังเกตให้

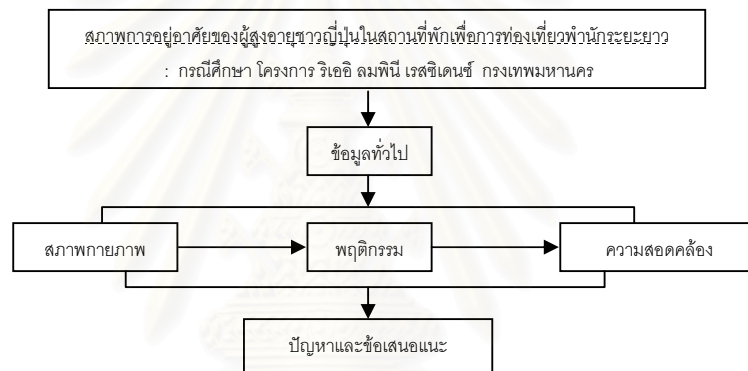
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แยกดำเนินการออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

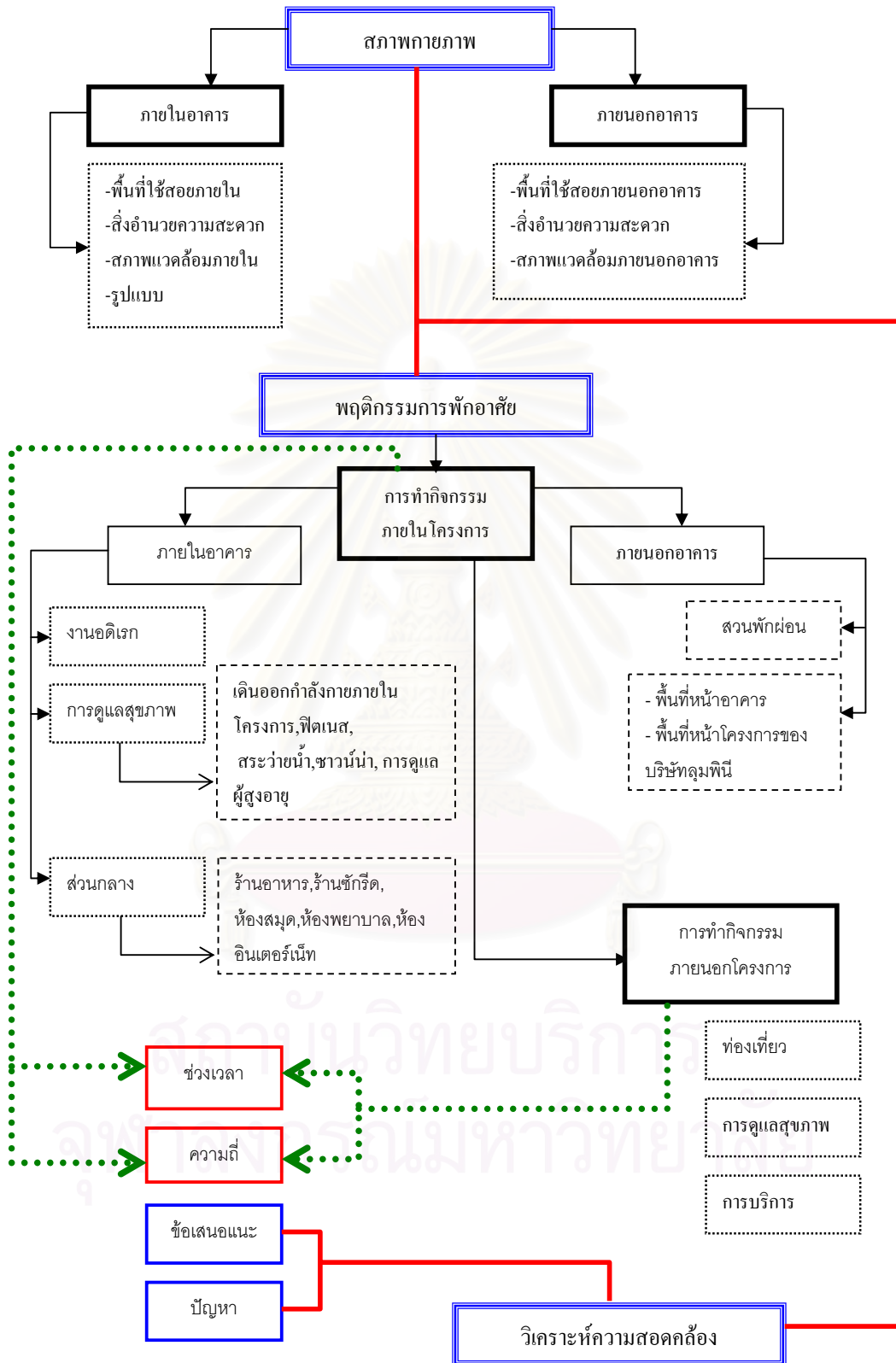
3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประมวลผลหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่กำหนดจากข้อมูลแบบสอบถามทุกฉบับ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป spss หาจำนวนความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์และแบบสอบถาม สังเกต และเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์ภาพรวม โดยแยกแยะและสรุปประเด็นสำคัญด้วยการเน้น และนำเสนอผลในวิธีพรรณนา

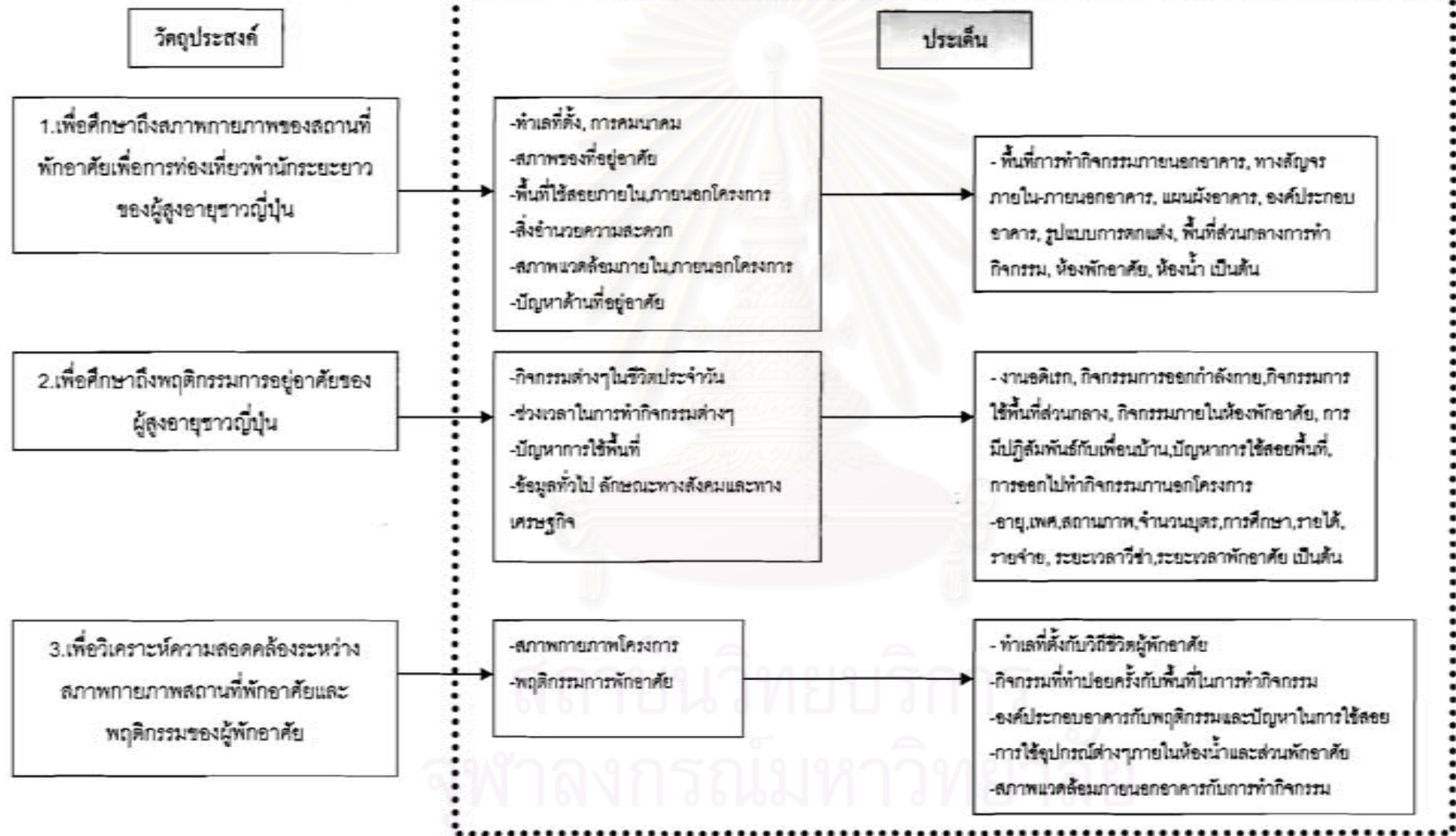
แผนผังที่ 3-3 แสดงการเก็บข้อมูลภาพรวม

แผนผังที่ 3-4 แสดงขั้นตอนการศึกษาตามวัตถุประสงค์

แผนผังที่ 3-5 แสดงประเด็นการศึกษา

บทที่ 4

รายละเอียดโครงการ

4.1 ประวัติความเป็นมาของโครงการ

โครงการริเออิ ลูมพินีเรสซิเดนส์ เป็นโครงการที่แบ่งการบริหารงานร่วมระหว่าง 2 บริษัท คือ บริษัทแอล.พี.เอ็น ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) (LPN Development CO.,LTD) ของประเทศไทย และบริษัทริเออิ จำกัด ของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งบริษัทริเออิ ได้ทำสัญญาเช่าโครงการ ลูมพินี เรสซิเดนส์แห่งนี้

โดยแรกเริ่มนั้นโครงการดังกล่าวจัดสร้างขึ้นตามนโยบายของบริษัทแอลพีเอ็นฯ เพื่อการบริหารงานด้านธุรกิจบริการประเภทเซอร์วิส อพาร์ทเมนท์สำหรับบริการนักท่องเที่ยวทั่วไป ซึ่งไม่ได้ระบุกลุ่มเป้าหมายว่าต้องเป็นชนชาติใดชนชาติหนึ่ง หรือเป็นที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยว พำนักระยะยาวโดยเฉพาะ ดังนั้นการออกแบบลักษณะทางกายภาพต่างๆของโครงการ อาจไม่ได้ ออกแบบมาพิเศษสำหรับรองรับคนเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือชาวญี่ปุ่นโดยเฉพาะ แต่เมื่อบริษัท ริเออิฯ ได้เข้ามาชมโครงการ ได้รายละเอียดและรูปแบบโครงการแล้ว จึงเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะนำโครงการดังกล่าวมาประกอบธุรกิจการบริหารงานด้านการดูแลผู้สูงอายุตามนโยบายของทาง บริษัทริเออิฯ ดังนั้นคุณฮาจิเมะ คาบาชาวา ประธานกรรมการบริหารของบริษัทริเออิ จำกัด ประเทศญี่ปุ่น ในนามของบริษัท ริเออิ (ประเทศไทย) จำกัด ได้ลงนามร่วมกับ บริษัท แอล.พี.เอ็น. ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) ในสัญญาเช่าอาคาร “ลูมพินี เรสซิเดนส์” อาคารเซอร์วิส อพาร์ท เม้นท์นี้ เพื่อดำเนินธุรกิจด้านเซอร์วิส อพาร์ทเมนท์และลونغเตย์ในประเทศไทย หลังจากนั้นทาง บริษัทริเออิฯ จึงได้มองกลุ่มเป้าหมายเฉพาะชาวญี่ปุ่นที่เกษียณอายุแล้วและต้องการมาพักผ่อน ระยะเวลาในประเทศไทย หรือผู้ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยที่ต้องการจะนำพ่อแม่ มาดูแลด้วย ระหว่างการทำงาน เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เข้ามาใช้ชีวิตในประเทศไทยมากขึ้น สัญญาดังกล่าวเริ่มต้นตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2546 ถึงเดือน กรกฎาคม 2549 โดยบริษัท ริเออิ (ประเทศไทย) จำกัด จะเป็นผู้ดำเนินงานด้านการตลาดใน ประเทศญี่ปุ่นและไทย ด้วยการสนับสนุนของบริษัท ริเออิ จำกัด ประเทศญี่ปุ่น

4.1.1 ประวัติความเป็นมาของบริษัทริเออิ จำกัด

บริษัทริเออิ จำกัด บริหารงานโดย คุณฮาจิเมะ คาบาชาวา ประธานและประธาน กรรมการบริหารของบริษัทริเออิ จำกัด คุณฮาจิเมะ คาบาชาวา มีแนวคิดในการจัดการเซอร์วิส อพาร์ทเมนท์เฉพาะสำหรับลูกค้าชาวญี่ปุ่นในประเทศไทย แต่เดิมนั้นคุณคาบาชาวาได้จัดตั้ง บริษัท ริเออิฯ ขึ้นเพื่อให้บริการด้านอาหารสำหรับองค์กรขนาดใหญ่และบริการบำรุงรักษาอาคาร

และเครื่องอำนวยความสะดวก ต่อมาในปี พ.ศ. 2529 (ค.ศ. 1986) คุณคาบาชาวาได้จัดตั้งบริษัท -ภาษาญี่ปุ่น- ร่วมกับ โตชิมา กลุ่มบริษัทก่อสร้างที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งเพื่อให้บริการบำรุงรักษาให้ สำหรับอุตสาหกรรมก่อสร้างโดยเฉพาะ ในปี พ.ศ. 2543 (ค.ศ. 2000) เมื่อเกิดมีระบบประกันภัย การดูแลผู้สูงอายุขึ้นในญี่ปุ่น บริษัทได้เข้าร่วมในธุรกิจการพยาบาลและการดูแลผู้สูงอายุซึ่งรวมถึง การฝึกอบรมพนักงานดูแล เครื่องมือและศูนย์สำหรับผู้เกษียณอายุของบริษัท เรอิชิกายได้ชื่อ "คอม มิวนิแคร์ ทะเวนตีโฟร์" มีชื่อเสียงมากในเขตคันโตเนื่องจากได้ให้บริการที่เป็นมิตรกับบุคคล ในปี พ.ศ. 2545 (ค.ศ. 2002) ได้มีการจัดตั้ง บริษัท ริเออิ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ขึ้นเพื่อตอบสนอง ความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นในหมู่ผู้สูงอายุที่ต้องการอยู่อาศัยในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ภูมิภาคเอเชียภายหลังจากที่เกษียณอายุแล้ว บริษัทริเออิ จำกัด เป็นบริษัทต่างชาติที่ได้รับความ ร่วมมือการจัดการการอยู่อาศัยระยะยาวในประเทศไทย (Thai Longstay management Corporation) ซึ่งจัดตั้งโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

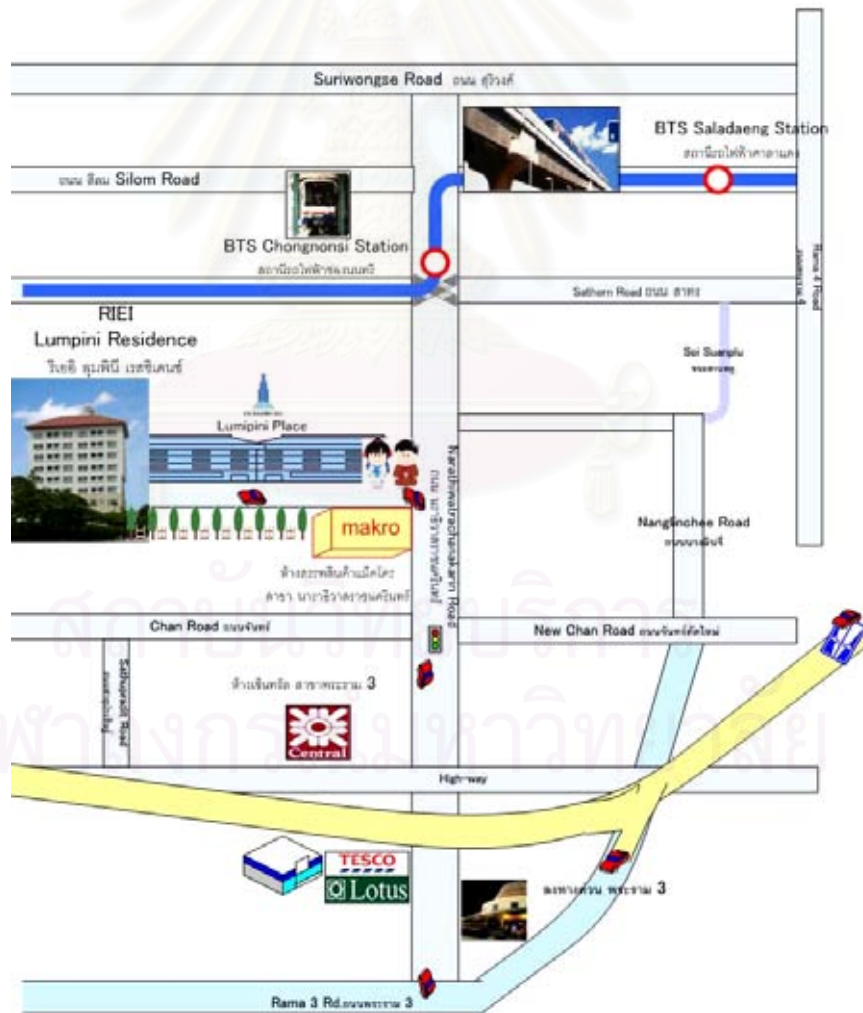
เหตุผลในการตัดสินใจเลือกเข้ามาลงทุนยังประเทศไทย เนื่องจากพื้นฐานของประเทศไทย นั้นมีวัฒนธรรมและความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่อยู่แต่เดิม ชาวญี่ปุ่นและชาวไทยมีความคล้ายคลึง ทางด้านจิตวิญญาณแห่งความเป็นชาวเอเชียด้วยกัน อิทธิพลทางด้านพุทธศาสนา ความ หลากหลายด้านการโภชนา ทั้งยังมีอีกหลายสิ่งๆที่เหมือนกัน เช่น ความเคารพในราชวงศ์ และด้วย ภูมิอากาศที่เหมาะสม ชาวไทยมีความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่ ประเทศไทยจึงได้ดึงดูดความสนใจของชาว ญี่ปุ่น ซึ่งได้เป็นสิ่งดึงดูดใจคุณคาบาชาวาเป็นอย่างมาก และทำให้ได้เข้ามาสู่ธุรกิจการจัดการ เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์ในประเทศไทยร่วมกับบริษัท แอล.พี.เอ็น. โดยปัจจุบันโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ ได้รับบัตรการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI โดยได้รับอนุมัติ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 เลขที่ 1804/2549/18ส.ค.2549 ซึ่งทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางด้าน กฎหมายมากมาย อาทิเช่น ภาษี, การออกวีซ่าพิเศษ เป็นต้น โดยสามารถดูรายละเอียดได้ที่ ภาควณก ห่วงข้อสิทธิและประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

บริษัทริเออิ จำกัด มีวัตถุประสงค์หลักในการให้ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นได้เข้ามาพัก โดย กลุ่มเป้าหมายที่ทางบริษัทได้วางไว้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีรายได้ที่มั่นคงแน่นอน จากเงินสวัสดิการ หลังการเกษียณอายุ และการที่บริษัทริเออิ จำกัด เป็นบริษัทที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการดูแล ผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นแต่เดิม และยังได้รับการส่งเสริมการลงทุน ทำให้เป็นการรับประกัน คุณภาพ ความมั่นคงให้กับผู้อยู่อาศัยได้เป็นอย่างดี

4.1.2 สภาพที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพ

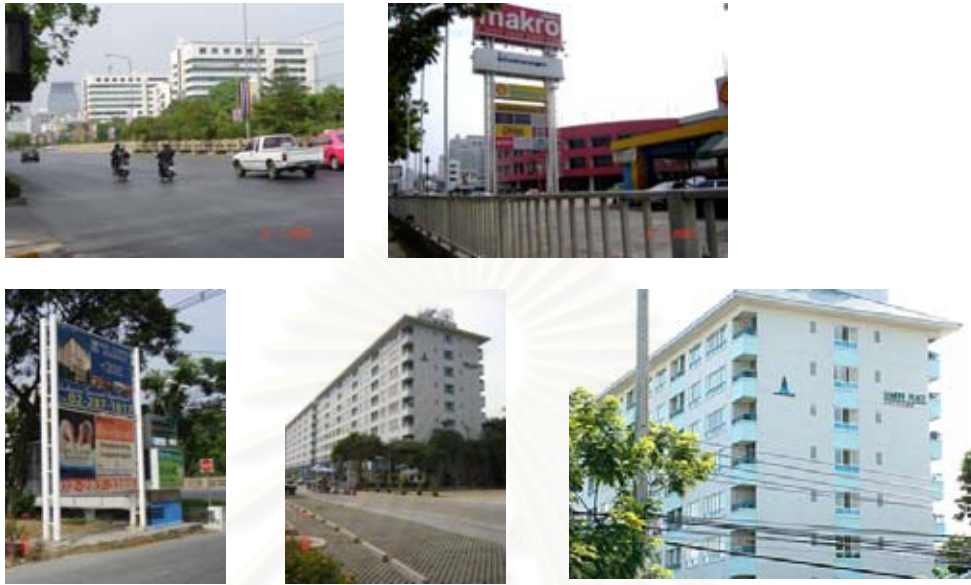
1) ที่ตั้งโครงการ

ชื่อโครงการริเออี ลุมพินีเรสซิเดนส์ ตั้งอยู่เลขที่ 222 ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ 02-2872812, 0 2-2873330 แฟกซ์ 02-2872721 อีเมลล์: info@n-inter.co.th

ภาพที่ 4-1 แสดงแผนที่ ที่ตั้งโครงการและการเข้าถึงโครงการ

2) การเข้าถึงพื้นที่ และสภาพแวดล้อมโดยรอบ

ภาพที่ 4-2 แสดงสภาพแวดล้อมรอบโครงการฯ

การเข้าสู่พื้นที่โครงการสามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวไปตาม ถนนนราธิวาสราชนครินทร์ รถขนส่งมวลชนกรุงเทพ สาย ปอ.77 และ สาย 162 หรือใช้เส้นทางด่วนมาลงที่ พระราม 3 กลับรถเพื่อเข้าสู่ถนนนราธิวาสราชนครินทร์ และยังสามารถใช้บริการรถไฟฟ้าบีทีเอสสายสีลม มายังสถานีช่องนนทรี ซึ่งโครงการอยู่ห่างจากสถานีประมาณ 500 เมตร ติดห้างแมคโครสาทร (Makcro) ภายในพื้นที่โครงการนั้นประกอบไปด้วยอาคารชุดพักอาศัยสูง 9 ชั้น พร้อมชั้นใต้ดิน 1 ชั้น จำนวน 4 อาคาร รวม 603 ยูนิต 3 ไร่ 2 งาน 52.6 ตารางวา เป็นส่วนที่มีไว้เพื่อขาย ในส่วนที่บริษัท ริเรอ (ประเทศไทย) จำกัดทำสัญญาเช่าเหมาทั้งอาคารระยะยาวกับนั้นเป็นอาคารเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์สูง 9ชั้นจำนวน 1อาคารรวม 38ยูนิตขนาดพื้นที่199ต.ร.ว.

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4--3 แสดงบริเวณทางเข้าถนนนราธิวาสราชนครินทร์หน้าโครงการ

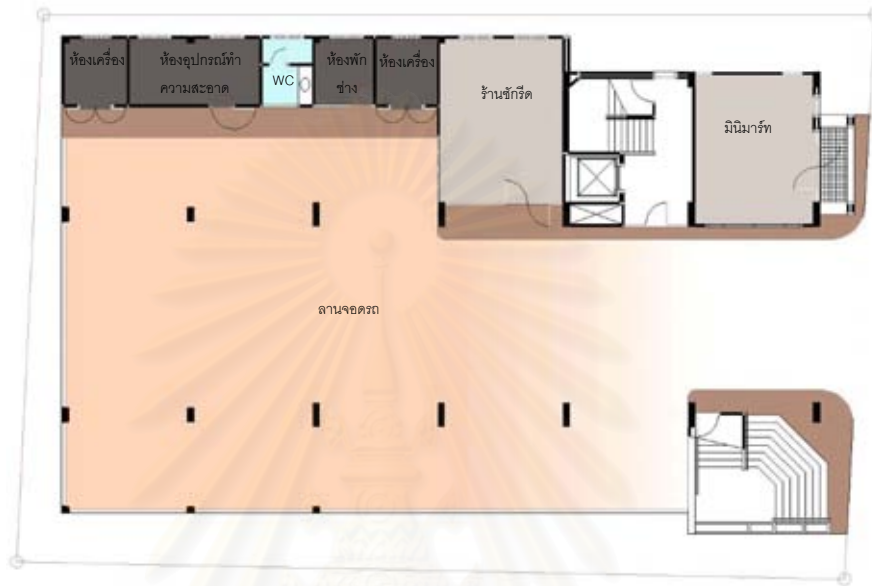
ภาพที่ 4--4 แสดงทางเข้า โครงการ ลุมพินี สาทร และโครงการริเออี ลุมพินีเรสซิเดนส์

ภาพที่ 4-5 แสดงโครงการวิเฮอี่ ดุมพินี่เรสชี่เดนส์

4.1.3 ลักษณะอาคาร

1) การออกแบบอาคารแบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็นส่วนดังต่อไปนี้
ชั้นที่ 1 เป็นส่วนของร้านค้า ร้านซักรีด ห้องแม่บ้าน หน่วยรักษาความปลอดภัย และลานจอดรถ

ภาพที่ 4-6 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 1

ภาพที่ 4-7 แสดงพื้นที่บริเวณชั้นที่หนึ่ง

ชั้นที่ 2 ส่วนนี้เป็นส่วนของพนักงานต้อนรับ ส่วนรักษาความปลอดภัยภายในอาคารโดยมีพนักงานของบริษัท แอล.พี.เอ็น. เป็นผู้ให้บริการ บริเวณพักคอย (Lobby) ร้านอาหารญี่ปุ่นที่คอยบริการผู้พักอาศัย

ภาพที่ 4-8 แสดงผังพื้นชั้นที่ 2

ภาพที่ 4-9 แสดงส่วนรักษาความปลอดภัยในอาคาร, บริเวณพักคอย, ส่วนต้อนรับ, ร้านอาหารญี่ปุ่น

ชั้นที่ 3 เป็นพื้นที่ของส่วนห้องออกกำลังกาย สระว่ายน้ำ ห้องซาวน่า ห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต ห้องพยาบาล ห้องประชุม ห้องสำนักงานของบริษัทริเออิช โดยพื้นที่ส่วนกลางบริเวณชั้น 3 ของโครงการนี้ เป็นของนิติบุคคลร่วมกัน ซึ่งหมายถึงว่า ผู้พักอาศัยในโครงการลุมพินี สาธร สามารถที่จะมาใช้บริการร่วมด้วย

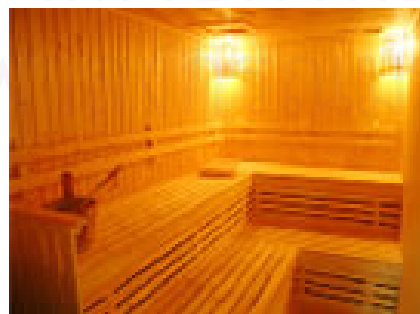
ภาพที่ 4-10 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 3

ภาพที่ 4-11 แสดงสระว่ายน้ำ

ภาพที่ 4-12 แสดงห้องออกกำลังกาย

ภาพที่ 4-13 แสดงห้องซาวน่า

ภาพที่ 4-14 แสดงห้องพยาบาล

ภาพที่ 4-15 แสดงห้องประชุม

ภาพที่ 4-16 แสดงห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต

ภาพที่ 4-17 แสดงโถงลิฟต์

ภาพที่ 4-18 แสดงห้องสาวน่า

ชั้นที่ 4 ตั้งแต่พื้นที่ชั้นที่4 จนกระทั่งถึงชั้นที่ 9 เป็นส่วนห้องพักอาศัย ซึ่งชั้นที่ 4-5 รูปแบบของห้องพักจะเป็นแบบห้องธรรมดา (Standard Room)ทั้งหมด แต่เฉพาะบริเวณชั้นที่4 นี้ ทางบริษัท ริเออิตี ได้ขอให้ทางบริษัทแอลพีเอ็นฯ ปรับปรุงให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในห้องพักอาศัย โดยเฉพาะห้องน้ำให้สามารถนำรถเข็นเข้าได้ มีราวจับตรงตำแหน่งสุขภัณฑ์ต่างๆ รวมถึงบริเวณโถงทางเดินจากช่องลิฟต์เป็นต้นไป จัดให้มีราวจับไปยังห้องพักต่างๆได้สะดวก พื้นของอาคารปูวัสดุกันลื่น เป็นการป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ผู้ที่ต้องใช้รถเข็น หรือผู้ที่

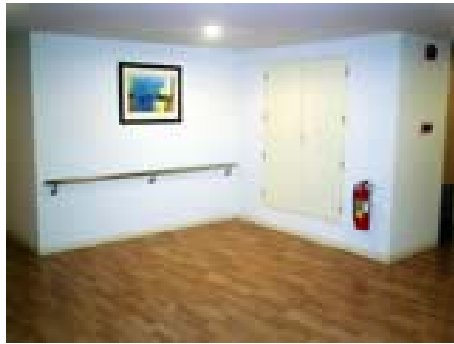
สามารถช่วยเหลือตัวเองได้น้อยที่สุด ส่วนตั้งแต่ชั้น 6-9 นั้นจะมีห้องพักแบบห้องซูพีเรียร์ (Superior Room) คละไปด้วย ชั้นละ 1 ห้อง โดยการตกแต่งห้องจะมีรูปแบบเช่นเดิม ไม่ได้ทำการปรับปรุงพื้นที่ใช้สอย หรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อผู้สูงอายุใดเพิ่มเติม

ภาพที่ 4-19 แสดงผังพื้นที่ 4-5

ภาพที่ 4-20 แสดงผังพื้นที่ 6-9

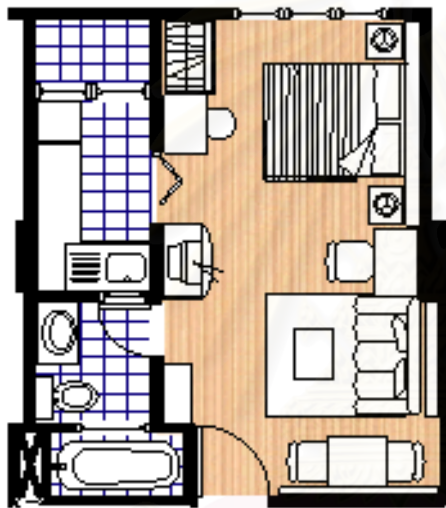
ภาพที่ 4-21 แสดงการตกแต่งภายในชั้นที่ 4

ภาพที่ 4-22 แสดงการตกแต่งภายในห้องน้ำชั้นที่ 4

4.1.4 รูปแบบและขนาดห้องพักอาศัย

ห้องพักอาศัยภายในโครงการริเออิล ลุมพินี เรสซิเดนส์ นี้ มี 2 ขนาด คือ ห้องขนาด 30 ตารางเมตร เป็นห้องธรรมดา (Standard Room) ประกอบด้วย ส่วนห้องนอน ส่วนรับแขก ส่วนรับประทานอาหาร ห้องน้ำ ห้องครัว และ ห้องสุพีเรียร์ (Superior Room) ขนาด 74 ตารางเมตร มี 2 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ ห้องครัว ส่วนรับแขก ส่วนรับประทานอาหาร ส่วนซักล้าง โดยรูปแบบดังกล่าวนี้ เป็นรูปแบบมาตรฐานที่ใช้ในอาคารชุดพักอาศัยทุกๆโครงการบริษัท แอล.พี.เอ็น. ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)

ภาพที่ 4-23 แสดงแบบแปลนขยายห้องแบบธรรมดา

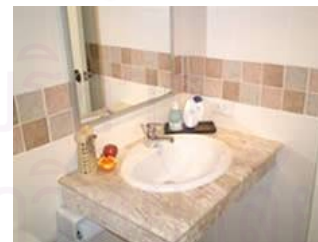
ภาพที่ 4-24 แสดงส่วนห้องนอน

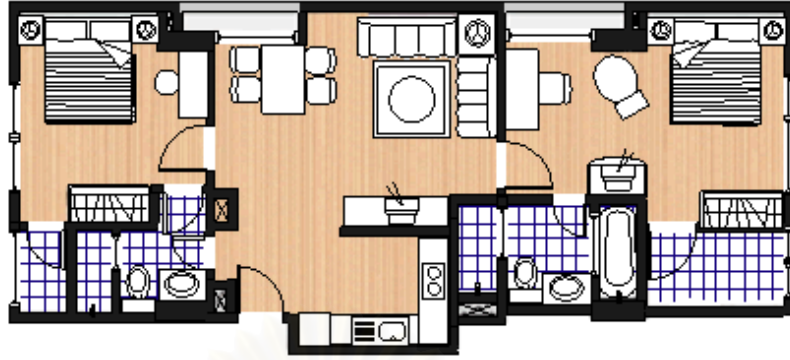

ภาพที่ 4-25 แสดงส่วนรับแขก, รับประทานอาหาร

ภาพที่ 4-26 แสดงส่วนครัว, ห้องน้ำ

ภาพที่ 4-27 แสดงแบบแปลนขยายห้องซูพีเรียร์ (Superior)

ภาพที่ 4-28 แสดงห้องนอน

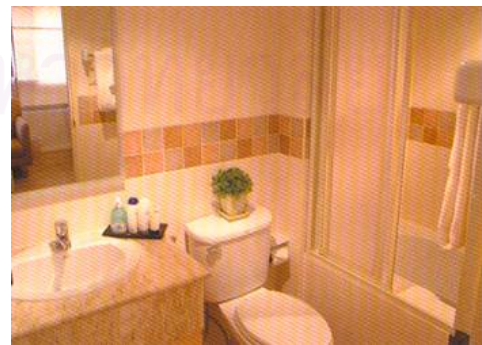
ภาพที่ 4-29 แสดงส่วนรับแขก

ภาพที่ 4-30 แสดงส่วนรับประทานอาหาร

ภาพที่ 4-31 แสดงห้องครัว

ภาพที่ 4-32 แสดงห้องน้ำ

4.1.5 อัตราค่าเช่า

อัตราค่าเช่า มีทั้งการให้เช่าแบบรายวัน รายเดือน และรายปี ซึ่งระดับราคาขึ้นอยู่กับขนาดห้องที่เข้าพัก ส่วนการบริการที่นอกเหนือจากนี้ ทางโครงการจะคิดในอัตราต่างหาก ตารางที่ 4-1 แสดงอัตราค่าเช่า (บาท) ห้องธรรมดา

อัตราค่าเช่า (บาท) ห้องธรรมดา (Standard Room)		
รายวัน		1,600
รายเดือน (1-5 เดือน)	ชั้นที่ 4-5	27,000
	ชั้นที่ 6-7	27,500
	ชั้นที่ 8-9	28,000
รายเดือน (6-11 เดือน)	ชั้นที่ 4-5	26,000
	ชั้นที่ 6-7	26,500
	ชั้นที่ 8-9	27,000
รายปี	ชั้นที่ 4-5	25,000
	ชั้นที่ 6-7	25,500
	ชั้นที่ 8-9	26,000

ตารางที่ 4-2 แสดงอัตราค่าเช่า (บาท) ห้องสุพีเรียร์

อัตราค่าเช่า (บาท) ห้องสุพีเรียร์ (Superior Room)		
รายวัน		2,700
รายเดือน (1-5 เดือน)	ชั้นที่ 6-7	49,000
	ชั้นที่ 8-9	50,000
รายเดือน (6-11 เดือน)	ชั้นที่ 6-7	47,000
	ชั้นที่ 8-9	48,000
รายปี	ชั้นที่ 6-7	45,000
	ชั้นที่ 8-9	46,000

4.2 การบริหารงานภายในโครงการริเออ ลูมฟินี เรสซิเดนส์

การบริหารงานภายในโครงการนั้น เป็นการบริหารงานร่วมทั้ง 2 บริษัท ซึ่งแบ่งออกเป็นหน้าที่การบริหารงานของบริษัทแอล.พี.เอ็น ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) มีหน้าที่ในการดูแลด้านอาคารสถานที่ การบริการติดต่อสอบถาม การรักษาความปลอดภัย และหน้าที่การบริหารงานของบริษัท ริเออ (ประเทศไทย) จำกัด นั้นจะเน้นในเรื่องการติดต่อลูกค้าที่เป็นผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น หรือ ชาวญี่ปุ่นผู้ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยที่ต้องการนำ บิดา มารดา มาดูแลด้วย รวมถึงการบริหารงานในส่วนร้านอาหาร การพยาบาลแก่ผู้สูงอายุ และการ

ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทางราชการที่เกี่ยวข้องกับระเบียบการต่างๆ ในระยะเวลาการเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดการบริหารดังนี้

4.2.1 ลักษณะทางธุรกิจ

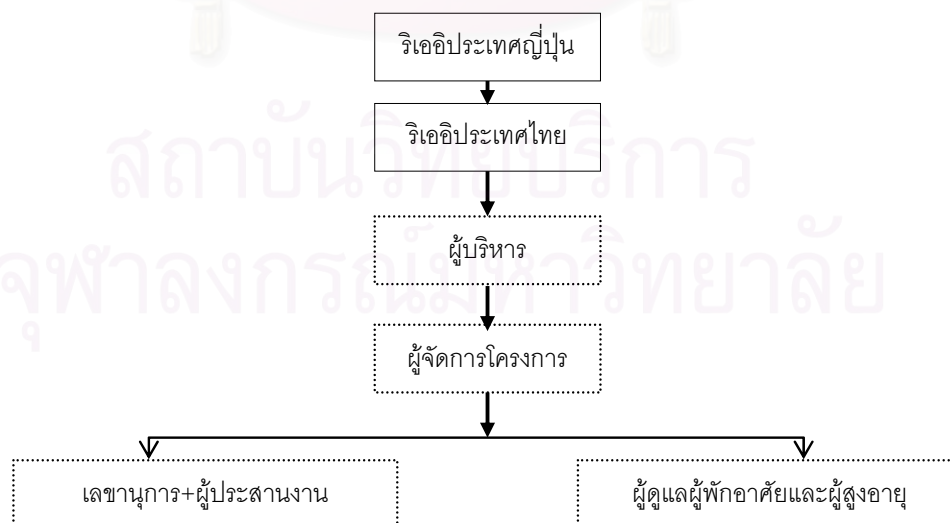
ลักษณะทางธุรกิจของบริษัท ริเออิ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบ้านพักของสเดย์ (และดำเนินธุรกิจทางด้านศูนย์สุขภาพบ้านพักผู้ป่วยและผู้สูงอายุธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลสำหรับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นโดยเฉพาะได้รับการอนุมัติออกบัตรส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 เลขที่ 1804/2549/18ส.ค.2549

ส่วนลักษณะทางธุรกิจของบริษัทแอล.พี.เอ็น ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการขายและการเช่าโครงการต่างๆ ซึ่งดำเนินงานภายใต้การพัฒนาของ บริษัท แอล.พี.เอ็น. ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) และ บริษัท พรสันติ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อย ในรูปแบบของอาคารชุดสำนักงานและอาคารชุดพักอาศัยในเขตศูนย์กลางทางธุรกิจของกรุงเทพมหานคร (CBD) และปริมณฑล อาคารชุดสำนักงานและอาคารชุดพักอาศัยที่พัฒนาขึ้นในช่วงต้นส่วนใหญ่จะเป็นอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่

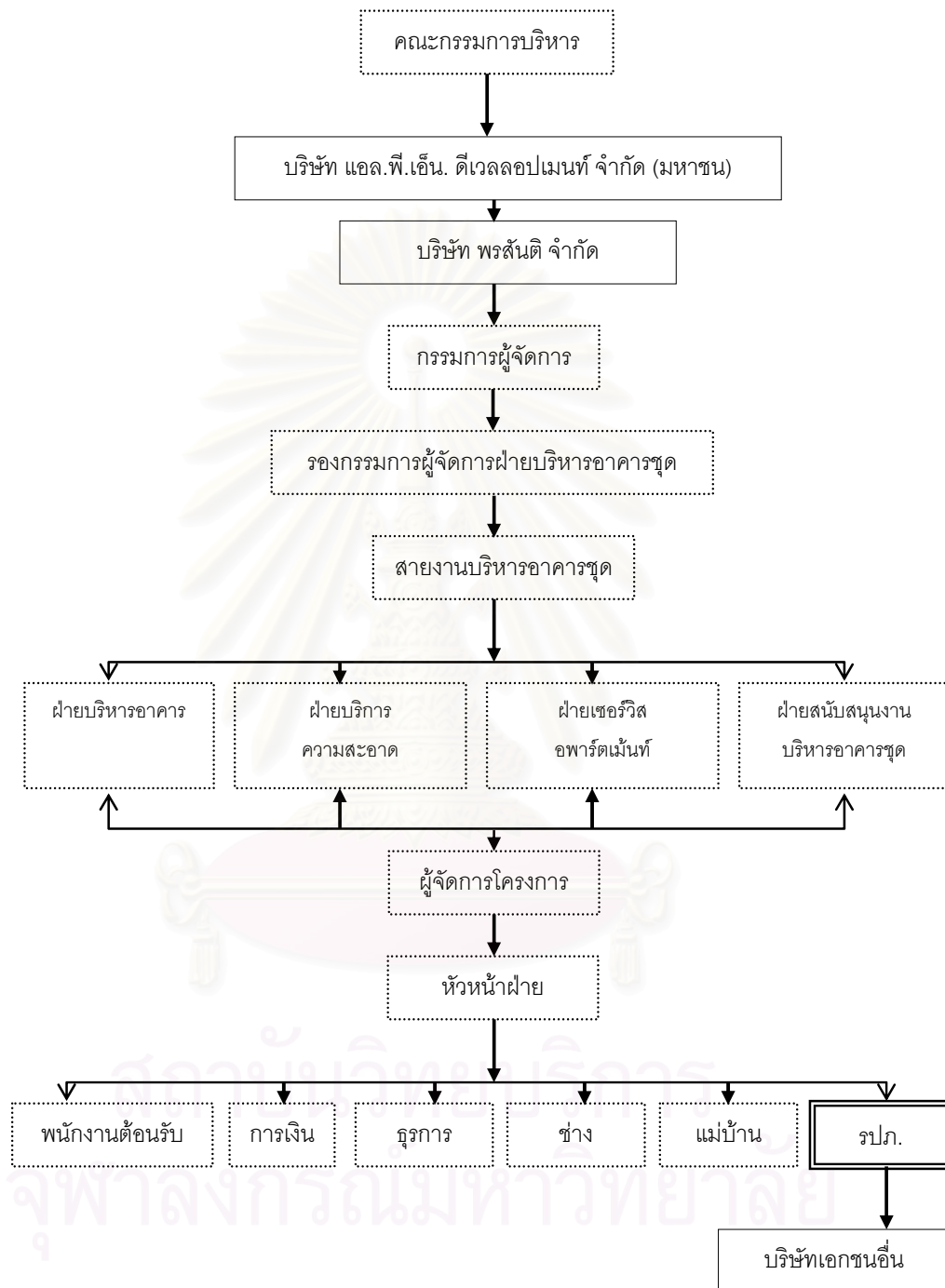
4.2.2 การบริหารจัดการองค์กร

เจ้าหน้าที่ของโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ ปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 27 คน แบ่งเป็นพนักงานของบริษัทแอล.พี.เอ็น ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) 15 คน บริษัท ริเออิ (ประเทศไทย) จำกัด 12 คน

แผนผังที่ 4-1 การบริหารองค์กรโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ ฝ่ายบริษัทริเออิฯ

แผนผังที่ 4-2 การบริหารองค์กรบริษัทโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนส์ ฝ่ายบริษัทแอล.พี.เอ็นฯ

การสรรหาและว่าจ้างพนักงานบริษัท ริเออี (ประเทศไทย) จำกัด นั้นจะนำพนักงานดูแลผู้สูงอายุมาจากโรงพยาบาลกล้วยน้ำไท ที่ทางบริษัทริเออีได้ทำการเปิดสอนคอร์สการดูแลผู้สูงอายุ

ญี่ปุ่นโดยเฉพาะ ซึ่งต้องสามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้บ้าง ส่วนพนักงานของบริษัทแอล.พี.เอ็น ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) นั้น ทางสำนักงานใหญ่จะสรรหาบุคคลมาให้

ในเรื่องการประชาสัมพันธ์โครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ นั้นจะทำการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ของริเออิ ในประเทศญี่ปุ่น www.riei.co.jp โทรทัศน์ญี่ปุ่นช่องเอ็นเอชเค (NHK) และหนังสือพิมพ์ญี่ปุ่น ซึ่งส่วนใหญ่ทางบริษัทแม่ในประเทศญี่ปุ่นที่ดำเนินการในด้านนี้ เนื่องจากต้องการผู้อาศัยที่เป็นชาวญี่ปุ่นเท่านั้น หากมีผู้สนใจที่จะเข้ามาพักระยะยาวในต่างประเทศ หรือต้องการผู้ดูแลโดยเฉพาะ ในปัจจุบันทางโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ ได้เปิดให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้สูงอายุ เข้ามาพักอาศัยได้ แต่จะต้องเป็นชาวญี่ปุ่นเท่านั้น

4.2.3 การบริหารงานด้านดูแลรักษาอาคารสถานที่

เจ้าหน้าที่ฝ่ายอาคารสถานที่ มี 1 คน โดยในช่วงกลางวันนั้นจะต้องประจำที่โครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ ตั้งแต่เวลา 8.00 น. ถึง 17.00 น. มีหน้าที่ตรวจตราระบบประปา ไฟฟ้า หากการใช้ระบบต่างๆภายในอาคารขัดข้อง ก็จะสามารถแก้ไขได้ทันที ส่วนในช่วงกลางคืนนั้นจะมีเวรการพักผ่อนสลับกับเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาอาคารสถานที่ของโครงการลุมพินี สาทร ที่จะช่วยทำหน้าที่การดูแลระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ของทั้งสองโครงการในกรณีฉุกเฉินร่วมกัน

4.2.4 การบริหารงานด้านความสะดวกของอาคารพักอาศัย

เจ้าหน้าที่ในฝ่ายแม่บ้านมีทั้งหมด 6 คน มีหัวหน้าแม่บ้าน 1 คน ทำหน้าที่รับนโยบายจากบริษัทมาบริหารงาน ซึ่งเป็นพนักงานของบริษัทแอล.พี.เอ็น ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) จะต้องทำงานวันละ 8.00 ชั่วโมง แบ่งเป็นช่วงเวลา ซึ่งมี 3 ช่วงเวลา คือ 07.00 น. ถึง 16.00 น. 2 คน เวลา 08.00 น. ถึง 17.00 น. 2 คน และเวลา 12.00 น. ถึง 21.00 น. มีประจำ 1 คน ผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาทำงาน โดยในวันจันทร์จะมีพนักงานครบทั้ง 6 คน ส่วนวันอื่นๆจะมีประจำตามแต่ละช่วงเวลาในแต่ละวัน 5 คน มีหน้าที่ทำความสะอาด ซึ่งจะแบ่งหน้าที่กันทำ 3 ชั้นต่อ 1 คน การทำความสะอาดส่วนห้องพักนั้นจะทำความสะอาดในวันจันทร์, พุธ, ศุกร์ ผ้าปูที่นอนจะเปลี่ยนทุกๆ 4 วัน โดยในวันพุธจะทำความสะอาดห้อง แต่จะมีการเปลี่ยนผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดเท้า ผ้าเช็ดมือให้ การทำความสะอาดอุปกรณ์เหล่านี้จะใช้บริการร้านซักรีดบริเวณชั้นหนึ่ง โดยทางร้านจะส่งซักที่โรงงานทำความสะอาดอุปกรณ์เหล่านี้โดยเฉพาะ

สำหรับเสื้อผ้า หรือเครื่องใช้ส่วนตัวของผู้พักอาศัย ใช้บริการร้านซักรีดบริเวณชั้นล่างของโครงการเช่นกัน โดยคิดค่าบริการต่างหากไม่รวมกับค่าที่พักอาศัย

4.2.5 การบริหารงานร้านอาหาร

ร้านอาหารเปิดบริการวันจันทร์ ถึงวันเสาร์ เวลา 06.00 น.-21.00 น. วันอาทิตย์ปิดบริการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายร้านอาหารในโครงการ เป็นชาวญี่ปุ่น 2 คน ซึ่งเป็นคู่สามี-ภรรยา ที่มีวัตถุประสงค์มาพำนักระยะยาวเช่นกัน แต่มีความต้องการที่จะทำงานไปด้วย เพื่อให้เกิดกิจกรรมในแต่ละวัน อาหารที่จัดเตรียมนั้นมี 2 ประเภท คืออาหารญี่ปุ่นเป็นหลักทุกมื้อ แต่จะมีอเมริกันเบรคฟาสต์ (American Breakfast) เพิ่มขึ้นในช่วงเช้า โดยทางร้านจะปรับเปลี่ยนเมนูอาหารทุกอาทิตย์ ผู้พักอาศัยจะต้องสั่งล่วงหน้าก่อน 1 วัน เพราะทางร้านจะซื้อมาทำรายการที่สั่งเท่านั้น เน้นความสะดวกทุกวัน ซึ่งเจ้าหน้าที่ทางร้านสามารถเดินไปจ่ายตลาดได้ที่ แมคโครสาทร ในระยะทางที่ไม่ไกลจากโครงการมากนัก ผู้พักอาศัยจะได้รับรายการอาหารแต่ละอาทิตย์ที่ทางฝ่ายพนักงานของโครงการจัดส่งไปให้ โดยผู้พักอาศัยที่สนใจอาหารในแต่ละวัน จะต้องทำการเลือกอาหารในแต่ละมื้อแล้วส่งกลับมายังทางร้าน ส่วนผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ ทางผู้ดูแลจะเป็นผู้เตรียมอาหารให้เองในแต่ละมื้อ ตัวอย่างอาหาร สำหรับผู้สูงอายุที่ดูแลโดยผู้ดูแล อาหารที่ทำจะเน้นเส้นใยมากเป็นพิเศษแล้วนำมาปั่นหยาบ เช่น ต้มผัก นัตโตะ อาหารไทยแบบง่าย เช่น ผักต้ม ข้าวสวย แกงจืด ปลาทอด ผลไม้ เป็นต้น ซึ่งจะเน้นอาหารรสจืด บางท่านหากต้องการรับประทานนอกจากนี้ ทางโครงการจะจัดการสั่งให้จากร้านข้างนอก ซึ่งมีร้านประจำเป็นร้านอาหารญี่ปุ่นในซอยนี้ะ ย่านสีลมส่วนอาหารไทยโดยปกติแล้วไม่นิยมที่จะรับประทานบ่อยนัก หากต้องการรับประทานจะออกไปทานนอกโครงการ

ตารางที่ 4-3 แสดงตัวอย่างรายการอาหารระหว่างวันที่ 27 พ.ย.-2 ธ.ค. 2549

เดือน พ.ย.- ธ.ค. 2549	อาหารเช้า		อาหารเย็น	
	ชุดเอ (Set A)	ชุดบี (Set B)	ชุดเอ (Set A)	ชุดบี (Set B)
วันจันทร์ที่ 27 พ.ย.	Grilled fish	Fired bacon and potato	Mabotofu	Chicken saute
วันอังคารที่ 28 พ.ย.	Boiled vegetables	Plain omelet	Boiled meat of a green pepper	Muniel fish
วันพุธที่ 29 พ.ย.	Rice gruel	Fired wiener and cabbage (Naple style)	Boiled chikuzen	Vegetables roll with meat slice
วันพฤหัสบดีที่ 30 พ.ย.	Vegetables thickened with bean curd	Ham sandwich	Grilled meat in eggplant	Hamburger
วันศุกร์ที่ 1ธ.ค.	Osaba	Fired vegetables	Grilled saba with salt	Omelet
วันเสาร์ที่ 2 ธ.ค.	Scramble egg		Potatoes boiled with meat	Cream stew

ตารางที่ 4-4 แสดงตัวอย่างรายการอาหารระหว่างวันที่ 18 ธ.ค. – 23 ธ.ค. 2549

เดือน ธ.ค. 2549	อาหารเช้า		อาหารเย็น	
	ชุดเอ (Set A)	ชุดบี (Set B)	ชุดเอ (Set A)	ชุดบี (Set B)
วันจันทร์ที่ 18 ธ.ค.	Grilled fish	Potofu	Mabotofu	Chicken saute
วันอังคารที่ 19 ธ.ค.	Boiled vegetables Omelet	Fired wiener and cabbage (Curry Flavor)	Boiled meat and burdock	Fired fish (Saba)
วันพุธที่ 20 ธ.ค.	Ikadaikon	Fired Egg	Boiled Saba in a miso soup	Vegetables roll with meat slice
วันพฤหัสบดีที่ 21 ธ.ค.	Boiled tofu	Ham sandwich	Fired spinach and meat	Chinese Cabbage and chicken in a soup
วันศุกร์ที่ 22 ธ.ค.	Shiyoku Donburi	Fired vegetables	Potatoes boiled with meat	Curry rice
วันเสาร์ที่ 23 ธ.ค.	Scramble egg			

4.2.6 การดูแลและการบริการกลุ่มผู้อยู่อาศัย

สามารถแบ่งหน้าที่ออกเป็นดังนี้

1) ฝ่ายต้อนรับ มีเจ้าหน้าที่ 3 คน เป็นพนักงานของบริษัทพรีเซ็นต์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) จะต้องทำงานวันละ 8.30 ชั่วโมง แบ่งเป็นช่วงเวลา ซึ่งมี 3 ช่วงเวลา คือ เวลา 06.00 น. ถึง 15.30 น. เวลา 08.30 น. ถึง 18.00 น. และ 11.30 น. ถึง 21.00น. ผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาทำงาน จะต้อง มี 2 คนอยู่ประจำตลอดเวลา และผลัดกันหยุดสัปดาห์ละ 2 วัน โดยมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้ 1. ประจำด้านหน้าตรงส่วนต้อนรับ เพื่อคอยให้คำปรึกษากับผู้อยู่อาศัย ติดต่อรถเช่า หรือสถานที่ต่างๆ หรือบุคคลภายนอกที่เข้ามาติดต่อ, 2. เช็คบิลทุกอย่างของการบริการ แจ้งข้อมูลทางโครงการต้องการสื่อถึงลูกค้า, 3. เช็คการเข้าและออกจากที่พัก และแจ้งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ, 4. จัดการต้อนรับลูกค้าใหม่ที่เข้ามาพัก, 5.รับเรื่องร้องเรียนจากผู้พักอาศัย เพื่อประสานงานแก้ปัญหา, 6.เข้าสำนักงานใหญ่

2) ฝ่ายดูแลกลุ่มผู้อยู่อาศัย มีเจ้าหน้าที่จำนวน 1 คน เป็นพนักงานของบริษัท รีเออิจิ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งต้องมีความสามารถในการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้เป็นอย่างดี ในกรณีที่ผู้พักอาศัยจำเป็นจะต้องให้ไปรับจากสนามบินเจ้าหน้าที่จะต้องจัดเตรียมการต้อนรับ ส่วนช่วงระหว่างการเข้ามาพักอาศัยในโครงการ หากผู้พักอาศัยถึงกำหนดการไปรายงานตัวที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทางผู้ดูแลจะเป็นผู้ดำเนินการให้

3)ฝ่ายดูแลผู้สูงอายุ มีเจ้าหน้าที่จำนวน 8 คน เป็นพนักงานของบริษัท รีเออิจิ (ประเทศไทย) จำกัด เข้าทำงานเวลา 7.00 น.-21.00 น. หากมีผู้ป่วยที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

ผู้ดูแลจะต้องพักค้างคืนอยู่ที่โครงการ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้ 1.ช่วยเหลือจัดการธุระต่างๆ ของผู้สูงอายุ และช่วยประสานงานกับฝ่ายต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวก, 2.ดูแลผู้สูงอายุทุกๆ อย่างในการดำเนินกิจกรรมประจำวันในกรณีผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลพิเศษ, ตรวจสอบเช็คสุขภาพขั้นพื้นฐานให้กับผู้สูงอายุ, ประกอบอาหารเป็นบางมื้อ, ติดตามผู้สูงอายุไปทำกิจกรรมภายนอกโครงการ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้สูงอายุ เป็นต้น

โดยแผนนี้จะต้องปฏิบัติงานตามตารางการดูแลที่ทางบริษัทริเออิจิ จัดวางไว้เป็นมาตรฐานในการดูแลผู้สูงอายุโดยเฉพาะ ยกเว้นกรณีผู้สูงอายุบางรายที่จะมีตารางการดูแลพิเศษส่งตรงมาจากบริษัทแม่ที่ประเทศญี่ปุ่น การดูแลก็จะแตกต่างออกไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ตารางที่ 4-5 แสดงมาตรฐานลำดับช่วงเวลาในการดูแลผู้สูงอายุของบริษัทริเออิจิ

เวลา	รายละเอียดการดูแล
24.00 น.	ปรับเปลี่ยนท่านอนให้ผู้สูงอายุ
01.00 น.	ผู้สูงอายุหลับ
02.00 น.	ปรับเปลี่ยนท่านอนให้ผู้สูงอายุ ตรวจเช็คอวัยวะสำคัญ
03.00 น.	ผู้สูงอายุหลับ
04.00 น.	ผู้สูงอายุหลับ
05.00 น.	ปรับเปลี่ยนท่านอนให้ผู้สูงอายุ
06.00 น.	อาบน้ำให้ผู้สูงอายุ และตรวจเช็คอวัยวะสำคัญ
07.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.00 น.	ออกกำลังกาย
09.00 น.	ทำกิจกรรมอิสระ
10.00 น.	ทำกิจกรรมอิสระ (เช่น อ่านหนังสือ, เล่นเกมส์ ฯลฯ) ตรวจเช็คอวัยวะสำคัญ
11.00 น.	ผู้สูงอายุเอนหลังเพื่อการพักผ่อน
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น.	สอบถามเกี่ยวกับระบบสุขภาพกับผู้ป่วย
14.00 น.	ผู้สูงอายุหลับและตรวจเช็คอวัยวะสำคัญ
15.00 น.	ผู้สูงอายุหลับ
16.00 น.	ปรับเปลี่ยนท่านอนให้ผู้สูงอายุ
17.00 น.	รับประทานอาหารเย็น
18.00 น.	ออกกำลังกายและตรวจเช็คอวัยวะสำคัญ
19.00 น.	ผู้สูงอายุหลับ

ตารางที่ 4-5 แสดงมาตรฐานลำดับช่วงเวลาในการดูแลผู้สูงอายุของบริษัทริเออี (ต่อ)

เวลา	รายละเอียดการดูแล
20.00 น.	ผู้สูงอายุหลับ
21.00 น.	ปรับเปลี่ยนท่านอนให้ผู้สูงอายุ
22.00 น.	ผู้สูงอายุหลับและตรวจเช็คอวัยวะสำคัญ
23.00 น.	ผู้สูงอายุหลับ

ตารางที่ 4-6 แสดงลำดับช่วงเวลาในการดูแลผู้สูงอายุ กรณีผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลเฉพาะ

เวลา	รายละเอียดการดูแล
07.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
	เช็ดร่างกาย
	กิจวัตรประจำวัน (อาจมีจัดสอน)
	แต่งตัว
07.30 น.	อาหารเช้า
	กินยา
	กิจกรรมดูทีวี
08.30 น.	แปรงฟัน
09.00 น.	เวลาอิสระ
10.00 น.	เวลาน้ำชา
	อาบน้ำ
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น.	สิ้นทนาการ, กิจกรรมนอกสถานที่
15.00 น.	ช่องว่าง, อาบน้ำ
18.00 น.	รับประทานอาหารเย็น, เช็ดร่างกาย, อาบน้ำ

4) การรักษาความปลอดภัย

ส่วนการรักษาความปลอดภัยนั้น มีเจ้าหน้าที่ประมาณ 4 คน เป็นพนักงานที่ใช้บริการจากบริษัทรักษาความปลอดภัยโดยเฉพาะ ซึ่งแบ่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือช่วงเช้าเวลา 07.00น. ถึง 19.00 น. และ 19.00 น. ถึง 07.00 น. จะต้องมีเวลาดำเนินงาน 12 ชั่วโมง ช่วงเวลาละ 2 คน ประจำที่ชั้น 1 บริเวณลานจอดรถ 1คน และประจำที่ชั้น 2 บริเวณเคาเตอร์ห้องวงจรปิดอีก 1 คน โดยจะมีการจัดตารางเดินตรวจตราภายในอาคารทุก 1 ชั่วโมงเพื่อดูแลความสงบ และความเป็นระเบียบเรียบร้อย หมุนเวียนกันไป วันหยุดจะผลัดกันหยุดอาทิตย์ละ 1 วัน

5) การรักษาพยาบาล

ภายในโครงการมีห้องปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยผู้ดูแลที่ได้รับการอบรมหลักสูตรมาจากโรงพยาบาลกล้วยน้ำไท ที่ทางบริษัท ริเออิ เปิดสอน ซึ่งปกติแล้วจากการสอบถามผู้ดูแลพบว่า ผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่มีสุขภาพที่แข็งแรง หากมีกรณีฉุกเฉินโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้เคียงบริเวณนั้นได้แก่ โรงพยาบาลเซนต์หลุย หรือสามารถไปยังโรงพยาบาลกรุงเทพซึ่งเป็นที่ยอมรับเนื่องจากมีแผนกอินเตอร์เนชั่นแนล ที่บุคลากรสามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้เป็นอย่างดี โรงพยาบาลกรุงเทพมุ่งให้บริการทางการแพทย์ด้วยมาตรฐานระดับสากล พร้อมด้วยทีมแพทย์ที่เชี่ยวชาญ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ที่พร้อมให้บริการและอำนวยความสะดวกสำหรับชาวญี่ปุ่น เปรียบเสมือนมาทำการรักษาที่ประเทศญี่ปุ่น โดยมีทีมแพทย์ 14 ท่านที่สำเร็จการศึกษาด้านแพทยศาสตร์ และทันตแพทยศาสตร์จากมหาวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น เพื่อให้ผู้รับบริการรู้สึกอบอุ่น และมั่นใจในการรักษาพยาบาลเหมือนอยู่ประเทศของตนเอง แผนกบริการญี่ปุ่นได้รับการรับรองโดยสถานทูตญี่ปุ่น เปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่ 7.00-20.00 น.

6) ความสัมพันธ์ของกลุ่มผู้ทำงานภายในโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์

เนื่องจากการบริหารงานในโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ เป็นการบริหารงานของ 2 บริษัทตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้ที่ทำงานในโครงการจึงมาจากทั้ง 2 บริษัทซึ่งจะต้องคอยประสานงานและทำงานเพื่อการบริการลูกค้าร่วมกัน บริษัททั้ง 2 ได้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการในโครงการอยู่บ่อยครั้ง เพื่อเป็นการสานสัมพันธ์ที่ดีให้กับพนักงานและผู้พักอาศัย หรือแม้จะไม่มีเทศกาลที่ทางบริษัทจัดขึ้นพนักงานต่างก็ได้ใช้เวลาหลังเลิกงานด้วยกันอยู่เป็นประจำ ทั้งในและนอกโครงการ พนักงานจึงมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งเป็นผลดีในการบริหารจัดการ

7) มุมมองของกลุ่มผู้ทำงานบริการให้กับผู้พักอาศัยชาวญี่ปุ่น

จากการศึกษาพบว่ามุมมองของกลุ่มผู้ทำงานบริการที่มีให้กับผู้พักอาศัยชาวญี่ปุ่น สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ทำงานกล่าวว่า กลุ่มผู้พักอาศัยเป็นกลุ่มคนที่มีอัธยาศัยที่ดี แต่ค่อนข้างที่จะมีกฎเกณฑ์หรือขั้นตอนมากเกินไป นั่นอาจจะด้วยลักษณะนิสัยของชาวญี่ปุ่นและขนบธรรมเนียมของญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้ทำงานก็ยังคงปฏิบัติตามการบริการแก่ผู้พักอาศัยอย่างเต็มที่ แต่อาจจะต้องมีการวางแผน หรือปรับเปลี่ยนวิธีการให้บริการเป็นรายๆไป เป็นการเรียนรู้ผู้พักอาศัยไปด้วย เพื่อเป็นการปรับตัวให้เข้ากับผู้พักอาศัยชาวญี่ปุ่นให้ได้เต็มที่ และมีประสิทธิภาพในการบริการที่ดีที่สุดแก่ผู้พักอาศัย โดยเฉพาะผู้พักอาศัยที่มีระยะเวลาในการเข้ามา

พักอาศัยเป็นรายปี เช่น การเข้าไปทำความสะอาดห้องพักจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมาก อุปกรณ์ เครื่องใช้ต่างๆ ต้องอยู่ในตำแหน่งเดิม เป็นต้น

2. ผู้พักอาศัยมีความสนใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมไทย และภาษาไทย เพื่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ทำงาน แต่ผู้พักอาศัยก็ยังคงปฏิบัติตามธรรมเนียมของตนเองเป็นหลัก เช่นเดิม และยังต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติตามผู้พักอาศัยเองตามมารยาทของญี่ปุ่นด้วยเช่นกัน

3. ในกลุ่มผู้พักอาศัยมีสุขภาพที่แข็งแรง ชอบออกกำลังกาย โดยเฉพาะการเดิน ออกกำลังกายภายในบริเวณโครงการ มีลักษณะแจ่มใส ชอบการทำกิจกรรมที่ทางโครงการจัดขึ้น ในเทศกาลต่างๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

การวิเคราะห์ผลการศึกษา

ผลการศึกษา จากการศึกษารวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของผู้อยู่อาศัย ภายในโครงการวิเออ ลุมพินี เรสซิเดนส์ กรุงเทพมหานคร เป็นการวิเคราะห์โดยวิธี (1) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยสรุปเป็นรายงาน จากแบบสอบถาม ซึ่งอยู่ในรูปแบบของตารางค่าความถี่และค่าร้อยละ และ (2) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยสรุปประเด็นที่เป็นแนวความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแบ่งออกเป็น 6 หัวข้อ คือ

1. ข้อมูลทั่วไป ด้านประชากร และด้านสังคมเศรษฐกิจ
2. ข้อมูลกายภาพของโครงการวิเออ ลุมพินี เรสซิเดนส์
3. ข้อมูลพฤติกรรมและกิจกรรมการอยู่อาศัย

5.1 ข้อมูลทั่วไปข้อมูลทั่วไป ด้านประชากร และด้านสังคมเศรษฐกิจ

5.1.1 เพศ จากการศึกษาพบว่า มีจำนวนตัวแทนของผู้พักอาศัยที่ให้ทำการสัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคือร้อยละ 60 และเพศหญิง ร้อยละ 40 ดังตารางที่ 5-1 ตารางที่ 5-1 แสดงร้อยละของตัวแทนแต่ละครัวเรือนจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ชาย	10	40.0
หญิง	15	60.0
รวม	25	100.0

5.1.2 อายุ จากการศึกษาพบว่า มีกลุ่มตัวแทนผู้พักอาศัย อายุ 55-59 ปี ร้อยละ 12.0 อายุ 60-64 ปี ร้อยละ 52.0 อายุ 65 ปีขึ้นไป ร้อยละ 36.0 โดยอายุน้อยที่สุดคือ 55 ปี และมากที่สุดคือ 85 ปี อายุเฉลี่ยคือ 71ปี ดังตารางที่ 5-2 ตารางที่ 5-2 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามช่วงอายุ

อายุ	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
55-59 ปี	3	12.0
60-64 ปี	13	52.0
65 ปีขึ้นไป	9	36.0
รวม	25	100.0

5.1.3 ระดับการศึกษา จากการศึกษพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 48.0 , กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในระดับปวช. ปวส.วิทยาลัยร้อยละ 20.0, กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในระดับมัธยม และระดับปริญญาโทมีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 16.0 ดังตารางที่ 5-3

ตารางที่ 5-3 แสดงร้อยละระดับการศึกษาของกลุ่มตัวแทน

ระดับการศึกษา	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
มัธยม	4	16.0
ปวช. ปวส.วิทยาลัย	5	20.0
ระดับปริญญาตรี	12	48.0
ระดับปริญญาโท	4	16.0
ระดับปริญญาเอก	0	0
รวม	25	100.0

5.1.4 สถานภาพการสมรส จากการศึกษพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 56.0, กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพเป็นหม้าย ร้อยละ 32.0, กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหย่าร้าง ร้อยละ 8.0, และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพเป็นโสดร้อยละ 4.0 , ดังตารางที่ 5-4 ตารางที่ 5-4 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพ	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
โสด	1	4.0
สมรส	14	56.0
หย่าร้าง	2	8.0
หม้าย	8	32.0
รวม	25	100.0

5.1.5 สถานภาพการทำงาน จากการศึกษพบว่า มีกลุ่มตัวแทนของผู้พักอาศัย เป็นผู้เกษียณอายุการทำงาน ร้อยละ 56.0, ผู้ที่เกษียณอายุงานแล้วแต่ยังคงทำงานอยู่ ร้อยละ 32.0ปัจจุบันยังคงทำงานอยู่ ร้อยละ 12.00 ดังตารางที่ 5-5 ตารางที่ 5-5แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามสถานภาพการทำงาน

สถานภาพการทำงาน	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ปัจจุบันยังทำงานอยู่	3	12.0
เกษียณอายุแล้วแต่ยังทำงานอยู่	8	32.0
เกษียณอายุงานแล้ว	14	56.0
รวม	25	100.0

5.1.6 อาชีพก่อนเกษียณ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มอาชีพของผู้ที่มาอยู่อาศัยในโครงการมีความหลากหลายจากแหล่งที่มา และพบ 1 ตัวอย่างที่ไม่มีการระบุอาชีพ ดังตารางที่ 5-6 ตารางที่ 5-6 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามสถานภาพการทำงาน

อาชีพ	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
รับราชการ	2	8.0
พนักงานบริษัทเอกชน	16	64.0
ธุรกิจส่วนตัว	4	16.0
อื่นๆ	2	8.0
รวม	24	96.0
Missing System	1	4.0
รวม	25	100.0

5.1.7 เปรียบเทียบสภาพการทำงานปัจจุบันกับอาชีพหลังการเกษียณ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มอาชีพที่ทำหลังการเกษียณของผู้ที่มาอยู่อาศัยในโครงการส่วนใหญ่เป็นการทำธุรกิจส่วนตัว มี 1 ตัวอย่างที่ทำงานอย่างอื่น คือ การสอนภาษาญี่ปุ่น จากจำนวนตัวแทนผู้พักอาศัยที่เกษียณอายุแล้ว ดังตารางที่ 5-7 ตารางที่ 5-7 เปรียบเทียบสภาพการทำงานปัจจุบันกับอาชีพหลังการเกษียณ

ปัจจัย		อาชีพปัจจุบันหลังอายุเกษียณ				รวม
		พนักงานบริษัทเอกชน	ธุรกิจส่วนตัว	เกษียณ	อื่นๆ	
สภาพการทำงานปัจจุบัน	เกษียณแล้ว	0	0	14	0	14
	ปัจจุบันเกษียณอายุแล้วแต่ยังทำงานอยู่	2	5	0	1	8
รวม		2	5	14	1	22

5.1.8 สุขภาพโรคประจำตัว จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลกลุ่มตัวแทน ว่าตัวเองร่างกายแข็งแรงดี ไม่เจ็บป่วยเป็นโรคประจำตัวอะไรเป็นส่วนมาก แต่จะมีบางส่วน 3 คนเท่านั้น ที่ยอมเปิดเผยเรื่องโรคประจำตัวบอกว่า ตัวเองมีโรคเกี่ยวกับไขข้อ และความดันโลหิต

จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแล ของโครงการช่วงเดือนกันยายน ถึง เดือนธันวาคม พบว่าผู้พักอาศัยในโครงการส่วนมาก ไม่ค่อยเจ็บป่วยมาก หรือถูกนำส่งโรงพยาบาลด้วยโรคภัยร้ายแรง หรือมีอุบัติเหตุที่รุนแรงแต่อย่างใด ส่วนจากการสังเกตการณ์ผู้พักอาศัย ตั้งแต่เดือนกันยายน-มกราคม มีผู้พักอาศัยเพียง 1 คนที่ใช้รถเข็น จึงสรุปได้ว่า ผู้พักอาศัยส่วนใหญ่มีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ดี

5.1.9 แหล่งที่มาของเงินเพื่อที่อยู่อาศัย หมายถึง รายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือนที่นำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยมากมีแหล่งที่มาของเงินเพื่ออยู่อาศัยมาจากเงินออมและเงินเกษียณ ร้อยละ 56.00, รองลงมาเป็นเงินที่มาจากเงินอื่นๆ ร้อยละ 32.00 โดยที่ เงินอื่นๆคือ เงินที่ได้จากการทำธุรกิจ และการทำงาน ดังตารางที่ 5-8 ตารางที่ 5-8 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามแหล่งที่มาของเงินเพื่ออยู่อาศัย

แหล่งที่มา	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
เงินออม	0	0
เงินเดือนประจำ	3	12.00
เงินออมและเงินเกษียณ	14	56.00
เงินจากการเกษียณ	0	0
อื่นๆ (เงินเกษียณและเงินจากการทำธุรกิจ)	8	32.00
รวม	25	100.00

5.1.10 รายได้ต่อเดือน ขณะที่เข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวแทนมีรายได้ คิดเป็นเงินไทยอยู่ระหว่าง 185,001 บ.-280,000 บ.ต่อเดือน ร้อยละ 44.00, รองลงมารายได้ 280,001 บ.-370,000 บ.ขึ้นไปต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 32.00 และรายได้ 370,001 บ.ขึ้นไปต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-9 ตารางที่ 5-9 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ต่ำกว่า 92,500 บ.	0	0
92,501 บ.-185,000 บ.	1	4.0
185,001 บ.-280,000 บ.	11	44.0
280,001 บ.-370,000 บ.	8	32.0
370,001 บ.ขึ้นไป	5	20.0
รวม	25	100.0

5.1.11 รายจ่ายต่อเดือน ขณะที่เข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวแทนมีรายจ่าย คิดเป็นเงินไทยอยู่ระหว่าง 185,000 บ.-280,000 บ.ต่อเดือน ร้อยละ 32.00, รองลงมารายจ่าย 37,001 บ.-92,500 บ. และ 92,501 บ.-185,000 บ.ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และรายได้ 92,500 บ.-185,000 บ.ต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-10

ตารางที่ 5-10 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

รายจ่ายต่อเดือน	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ต่ำกว่า 37,000บ.	0	0
37,001 บ.-92,500 บ.	6	24.0
92,501 บ.-185,000 บ.	6	24.0
185,000 บ.-280,000 บ.	8	32.0
280,0001 บ.-370,000 บ.	2	8.0
370,000 บ.ขึ้นไป	3	12.0
รวม	25	100.0

สัดส่วนรายจ่ายต่างๆต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด จากการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายเรื่องการเดินทางท่องเที่ยวและพักผ่อนเป็นอันดับแรก, อันดับสองคือค่าใช้จ่ายเรื่องการจับจ่ายซื้อของ, อันดับสามคือค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าอาหาร ตามลำดับ

5.1.12 ชนิดที่พักอาศัยของภูมิลำเนาเดิม ก่อนที่จะมาอยู่อาศัยที่โครงการริเออิลูมฟินี เรสซิเดนส์ จากการศึกษาพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีชนิดที่อยู่อาศัยเป็นบ้านเดี่ยว เป็นกรรมสิทธิ์เอง ร้อยละ 72.0 รองลงมาเป็นคนโดมิเนียมและอื่นๆ ร้อยละ 16.0 ดังตารางที่ 5-11 ตารางที่ 5-11 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชนิดที่พักอาศัยในประเทศญี่ปุ่น

ประเภทที่อยู่อาศัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
บ้านเดี่ยว	18	72.0
คอนโดมิเนียม	4	16.0
อพาร์ทเม้น	3	12.0
รวม	25	100.0

5.2 ข้อมูลกายภาพของโครงการโครงการริเออิลูมฟินี เรสซิเดนส์

จากการสำรวจข้อมูลทางด้านกายภาพของโครงการริเออิลูมฟินี เรสซิเดนส์ ประกอบไปด้วย

5.2.1 ข้อมูลจากการสำรวจ

1. ทำเลที่ตั้งโครงการ
2. สภาพพื้นที่โดยรอบอาคารพักอาศัย
3. สภาพภายในอาคารพักอาศัย
4. สภาพภายในห้องพัก

5.2.2 ข้อมูลจากการทำแบบสอบถามกลุ่มประชากร

5.2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการแก้ไขปัญหา

5.2.1 ข้อมูลจากการสำรวจ

1.ทำเลที่ตั้งโครงการ

โครงการตั้งอยู่ในเขตสาทร ซึ่งเป็นพื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจ มีการคมนาคมที่สะดวก ไม่ไกลจากย่านสำคัญๆ เช่น ย่านสีลม ย่านสุขุมวิท ย่านสยาม ย่านราชประสงค์ แหล่งพักผ่อน แหล่งช้อปปิ้ง ที่นักท่องเที่ยวนิยม และภายในโครงการยังมีโครงการพักอาศัยอีก 1 โครงการร่วมอยู่ด้วย คือ โครงการลุมพินี สาทร ซึ่งลักษณะโครงการเป็นคอนโดมิเนียมพักอาศัยแบบเช่าซื้อ ผู้พักอาศัยส่วนใหญ่เป็นคนไทย มีบ้างบางส่วนที่เปิดให้ชาวต่างชาติทั่วไปที่มาทำงานยังประเทศไทย เข้ามาเช่ารายเดือน แต่ภายในโครงการริเออผู้พักอาศัย 95 % เป็นชาวญี่ปุ่น ด้วยลักษณะของชนชาติญี่ปุ่นที่มีความเป็นชาตินิยมสูง ต้องการพักอาศัยเฉพาะชนชาติเดียวกัน

2. พื้นที่รอบนอกอาคารพักอาศัย

เส้นทางต่างๆ (1) เส้นทางเดินรถ มีเส้นทางเดียวคือ จากถนนนราธิวาสฯ สู่วางเข้าโครงการอาคารลุมพินี สาทร และโครงการ ริเออ ลุมพินีเรสซิเดนส์ เลี้ยวซ้ายเข้าสู่อาคารริเออ ลุมพินีเรสซิเดนส์ บริเวณชั้น 1 โดยเส้นทางเดินรถนี้จะไม่ไปก่อความวุ่นวายไปส่วนพักอาศัย

ลักษณะการวางอาคารริเออ ลุมพินีเรสซิเดนส์ รวมถึงอาคารลุมพินี สาทร ที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันนั้นมีการวางในแนวเหนือใต้ตามความยาวของพื้นที่ดิน คือวางอาคารให้พื้นที่อาคารส่วนใหญ่อยู่ในด้านตะวันออกตะวันตก เพื่อให้ตัวอาคารรับแสงช่วงบ่ายน้อยที่สุด เนื่องจากในประเทศไทยนั้นการเคลื่อนตัวของดวงอาทิตย์มีทิศทางอ้อมไปทางทิศใต้

บริเวณด้านหน้าอาคารโครงการฯ นั้น มีสนามเด็กเล่นที่รองรับผู้พักอาศัยในโครงการ ริเออฯ และโครงการลุมพินี สาทร ซึ่งปัจจุบันนี้ไม่มีผู้เข้ามาใช้สอยในพื้นที่บริเวณนี้มากนัก เนื่องจากมีขนาดเล็กไม่สามารถรองรับกับจำนวนประชากรในบริเวณโครงการได้ ผู้พักอาศัยมักใช้พื้นที่ถนนหน้าอาคารพักอาศัย หรือใช้พื้นที่ทางเดินเท้าริมถนนนราธิวาสฯ ตลอดแนวพื้นที่หน้าโครงการ และหน้าศูนย์การค้าแมคโครสาทร ในการเดินเล่นออกกำลังกายเป็นกิจวัตร ในกรณีของผู้พักอาศัยที่ได้รับการดูแลจากผู้ดูแลผู้สูงอายุของโครงการนั้น ในตารางการดูแลจะต้องมีการพาผู้สูงอายุออกมาเดินเล่นออกกำลังกายภายนอกอาคารอย่างสม่ำเสมอ

รูปที่ 5-1 แสดงพื้นที่ถนนระหว่างโครงการลุมพินีสาทร และโครงการริเออิช พื้นที่สนามเด็ก

รูปที่ 5-2 แสดงพื้นที่ทางเดินเท้าหน้าโครงการลุมพินีสาทร และโครงการริเออิช

3. พื้นที่ภายในอาคารพักอาศัย

จากภาพที่ 4-5 ถึง 4-29 (บทที่ 4) จำนวนชั้นของอาคารมี 9 ชั้น ซึ่งมีการวางผังอาคารให้พื้นที่ชั้นล่างเป็นลานจอดรถ และเปิดทางเข้าสู่ตัวอาคาร 2 ช่องทางด้วยกัน คือสามารถเข้าสู่ตัวอาคารโดยใช้ลิฟต์หรือบันไดได้จากชั้นหนึ่ง ซึ่งจะเข้าถึงส่วนพักอาศัยได้เลยไม่ต้องผ่านส่วนต้อนรับ หรือจะใช้บันไดจากด้านหน้าอาคารผ่านชั้นสองบริเวณส่วนต้อนรับก่อนก็ได้ โดยพื้นที่จากชั้นที่ 1-3 นั้นจะใช้เป็นพื้นที่ส่วนกลางทั้งหมดในการให้บริการแก่ผู้พักอาศัย และตั้งแต่ชั้นที่ 4-9 จึงจะเป็นห้องพักอาศัยทั้งหมด

บริเวณชั้น 3 เป็นการสร้างพื้นที่ส่วนกลางเพื่อให้บริการผู้พักอาศัย ได้แก่ ห้องซาวน่า ห้องฟิตเนส ห้องประชุม ห้องสมุด-อินเทอร์เน็ต และสระว่ายน้ำ เป็นจุดพักผ่อนได้อีกส่วนสำหรับผู้พักอาศัย จากการสังเกตพบว่าห้องซาวน่าเป็นพื้นที่ที่ผู้พักอาศัยมักจะมาทำกิจกรรมซาวน่าเป็นประจำ ซึ่งห้องซาวน่าได้แยกออกเป็นห้องชายและหญิงต่างหาก ทางบริษัทเอชไอ ได้เสนอให้บริษัทแอลพีเอ็นฯ ปรับปรุงใหม่ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เป็นลักษณะของสปาหินแบบญี่ปุ่นรวมกันเป็นห้องใหญ่ห้องเดียว ไม่แยกชาย หญิง แต่เนื่องจากเป็นการดูแลของนิติบุคคล ดังนั้นการใช้สอยพื้นที่อาคารในส่วนนี้จะต้องใช้ร่วมกับผู้พักอาศัยของโครงการลุมพินี สาธรด้วย จึงเป็นการยากในการปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้สอยดังกล่าว

ภาพที่ 5-3 แสดงรูปตัดอาคารพักอาศัย

ทางเข้าออกอาคารมีสองช่องทางคือ 1) บริเวณลิฟต์ซึ่งจะมีบันไดขึ้นลงด้วย ห้องลิฟต์มีขนาด กว้าง 1.40 เมตร ยาว 1.90 เมตร ขนาดช่องประตูลิฟต์กว้าง 1.00 เมตร ไม่มีพื้นผิวต่างสัมผัสบนพื้นบริเวณหน้าประตูลิฟต์ ภายในลิฟต์ไม่มีราวจับอะลูมิเนียมรอบเพื่อช่วยพยุงตัว และยังมีได้ติดตั้งอุปกรณ์ปุ่มกดเรียกลิฟต์ ปุ่มบังคับลิฟต์ที่มีตัวเลขและเสียงบอกตำแหน่งชั้นต่างๆ เมื่อลิฟต์หยุด และขึ้นหรือลง เมื่อมีเหตุฉุกเฉินควรมีปุ่มสัญญาณทั้งเสียงและแสงไฟเตือนภัย รวมถึงโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉิน ส่วนช่องบันไดขึ้นลงจุดนี้เริ่มตั้งแต่ชั้น 1 จนกระทั่งถึงชั้น 9 มีความกว้างของช่วงบันได 1.50 เมตร มีขนาดลูกตั้ง 15 ซม. ลูกนอน 20 ซม. มีจุ่มกั้นบันได มีชานพักทุก

ระยะในแนวดิ่ง 2.00 เมตร และมีราวบันไดอะลูมิเนียมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.75 ซม. มีลูกกรงขนานไปตลอดแนวดิ่งของราวบันได ซึ่งมีราวบันไดเพียงข้างเดียว พื้นผิวเป็นพื้นหินขัดธรรมดา 2) บริเวณทางเข้าอาคารบันไดด้านหน้าอาคาร ซึ่งจะผ่านจุดต้อนรับก่อนที่จะใช้ช่องลิฟต์และบันไดที่มาจากชั้นที่ 1

นอกจากนั้นในตัวอาคารยังมีบันไดฉุกเฉินตั้งอยู่บริเวณด้านทิศตะวันตกของตัวอาคาร โดยจะเริ่มมีตั้งแต่บริเวณชั้น 2 เป็นต้นไปจนกระทั่งถึงชั้นที่ 9 มีความกว้างของช่วงบันได 1.50 เมตร มีขนาดลูกตั้ง 15 ซม. ลูกนอน 20 ซม. มีจุกบันได มีชานพักทุกระยะในแนวดิ่ง 2.00 เมตร เช่นกัน

ภาพที่ 5-4 แสดงลักษณะบันได และราวจับ

บริเวณลานจอดรถ ยังไม่มีที่จอดรถและมีสัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราที่ชัดเจน แต่ได้จัดให้มีราวจับตรงทางเข้าออกอาคารบริเวณชั้นที่ 1 จุดเชื่อมต่อกับช่องลิฟต์ มีพื้นผิวเรียบ แต่ระดับไม่เสมอกันเสมอกัน

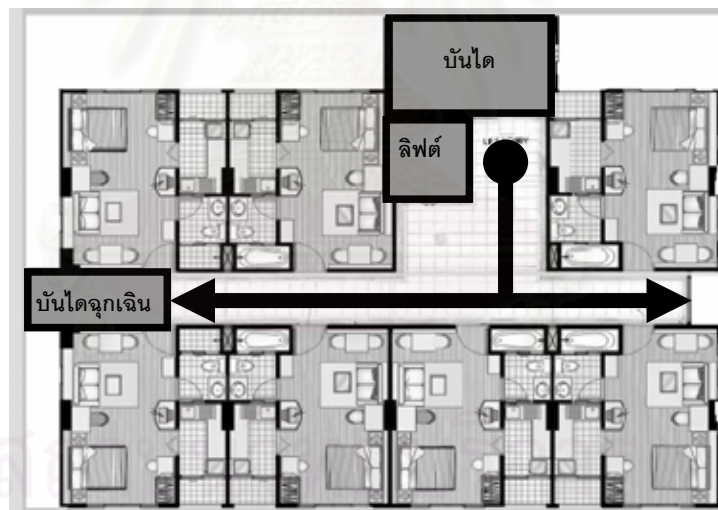

ภาพที่ 5-5 แสดงที่จอดรถและทางเชื่อมเข้าสู่อาคาร

รูปแบบการจัดอาคารในแต่ละชั้น จัดเป็นแบบ Single Load Corridor มีบันไดฉุกเฉินด้านทิศตะวันตกของอาคาร และบันไดขึ้นลงใกล้ช่องลิฟต์ วัสดุที่ใช้ปูพื้นเป็นหินขัด แต่เฉพาะในส่วนชั้นที่ 4 นั้น ปูพื้นลามิเนทเพื่อให้เหมาะกับผู้สูงอายุ และได้ปรับปรุงให้มีอุปกรณ

ช่วยเหลือเบื้องต้นสำหรับผู้สูงอายุ เริ่มจากโถงทางเดินและภายในห้องพักอาศัย จัดให้มีราวจับติดตามผนังจากโถงลิฟต์สูงประมาณ 80 ซม.จากพื้น ห่างจากผนังประมาณ 5 ซม. ทอดยาวไปยังห้องพักอาศัยต่างๆ และภายในห้องพักอาศัยบริเวณห้องน้ำนั้นก็มีการติดตั้งราวจับเช่นกัน รวมถึงการตกแต่งภายในที่มีความสวยงาม ยังได้จัดให้มีจุดสำหรับพยาบาลหรือผู้ดูแลประจำบริเวณโถงทางเดินเพื่อความสะดวกของผู้สูงอายุที่ใช้บริการการดูแลผู้สูงอายุ

จะเห็นว่าในแต่ละชั้นจะมีห้องพักอาศัย 6-7 หน่วยพักอาศัย โดยชั้นที่ 4-5 จะมีห้องพักอาศัย 7 หน่วยพักอาศัย เป็นห้องขนาด 30 ตารางเมตร จะแยกออกเป็น 2 ฝั่งด้วยกัน ฝั่งช่องลิฟต์ประกอบไปด้วย 3 หน่วยพักอาศัย ฝั่งตรงข้ามช่องลิฟต์ประกอบไปด้วย 4 หน่วยพักอาศัย ส่วนชั้นที่ 6-9 มีห้องพักอาศัยชั้นละ 6 หน่วยพักอาศัย โดยแบ่งเป็นห้องขนาด 30 ตารางเมตร 5 หน่วยพักอาศัย และห้องขนาด 74 ตารางเมตร 1 หน่วยพักอาศัยบริเวณทิศตะวันออกของตัวอาคาร ซึ่งแยกออกเป็น 2 ฝั่งเช่นกัน ฝั่งช่องลิฟต์ประกอบไปด้วย 2 หน่วยพักอาศัย ฝั่งตรงข้ามช่องลิฟต์ประกอบไปด้วย 3 หน่วยพักอาศัย และทางด้านทิศตะวันตกจัดให้เป็นห้องขนาดใหญ่ ดังแสดงในภาพที่ 5-6

ภาพที่ 5-6 แสดงการจัดผังหน่วยพักอาศัยชั้น 4-5

ภาพที่ 5-7 แสดงการจัดผังหน่วยพักอาศัยชั้น 6-9

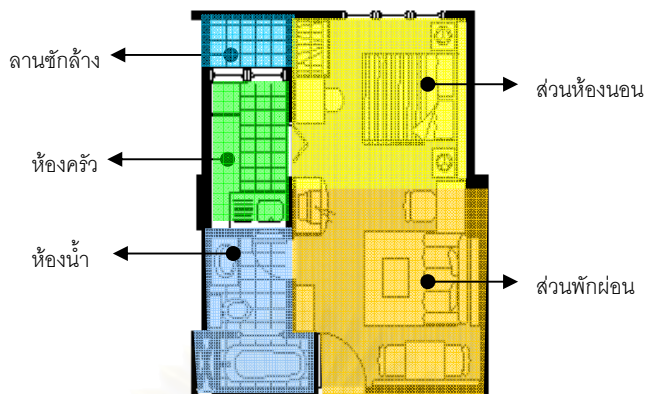

ภาพที่ 5-8 แสดงสัดส่วนเฟอร์นิเจอร์

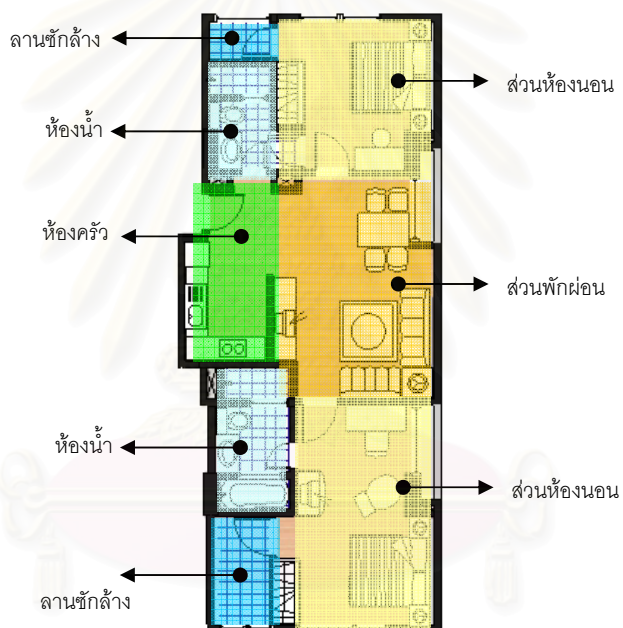
จากภาพที่ 5-8 สัดส่วนเคาท์เตอร์มีขนาดที่สูงเกินไป ผู้สูงอายุหรือผู้ที่ใช้รถเข็น อาจไม่สะดวกในการมาติดต่อ

4. พื้นที่ภายในห้องพัก

การจัดพื้นที่ใช้สอยต่างๆภายในห้องพัก จะเห็นได้ว่าเป็นรูปแบบมาตรฐานของห้องชุดในเครือบริษัทลุมพินีฯจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วนได้ดี คือภายในห้องพักมีพื้นที่ใช้สอยที่จำเป็นต่างๆครบครัน ต่อการพักอาศัย โดยพื้นที่ห้องนอน และห้องพักผ่อนจะเชื่อมถึงกัน แบ่งส่วนห้องครัวออกเป็นสัดส่วนถึงแม้จะมีขนาดเล็กแต่ก็สามารถใช้สอยได้ดี

ภาพที่ 5-6 แสดงสัดส่วนของพื้นที่ใช้สอยต่างๆภายในหน่วยพักอาศัยขนาด 30 ตารางเมตร

ภาพที่ 5-7 แสดงสัดส่วนของพื้นที่ใช้สอยต่างๆภายในหน่วยพักอาศัย 74 ตารางเมตร

ประตูเป็นแบบผลักเข้าด้านใน ก้านจับเป็นแบบก้านโยก พื้นผิวห้องพักอาศัยใช้ลามิเนตปู การตกแต่งและการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ตกแต่งภายในห้องพักอาศัย การตกแต่งภายในตัวอาคารใช้ สีสว่างที่ทำให้ผู้สูงอายุสามารถมองเห็นได้ชัดเจนขึ้น เพราะผู้สูงอายุเริ่มมีสมรรถภาพทางตาที่เสื่อมลง การจัดวางพื้นที่พักผ่อนนั้น ถูกจัดไว้เป็นจุดแรกของการเข้าถึงห้องพักอาศัย ผู้พักอาศัยใช้เป็นบริเวณพักผ่อน และนั่งรับประทานอาหาร จากการสอบถามเพิ่มเติมผู้พักอาศัยมีการเสนอแนวคิดว่าการอยากปรับเปลี่ยนเอาโต๊ะรับประทานอาหารออกไป กล่าวว่าเวลารับประทานอาหาร

อาหารสามารถใช้ได้ร่วมกับบริเวณโซฟาได้ ซึ่งก็คล้ายกับการนั่งบนเสื่อตามาตามิ ตามแบบญี่ปุ่น แต่เมื่อพิจารณาตามสรีระร่างกายของผู้สูงอายุแล้ว ควรเป็นแบบนั่งบนเก้าอี้ที่เหมาะสมกว่า เพราะจะช่วยให้เรื่องข้อเข่า การก้ม สาเหตุที่อยากนำออกไปเนื่องจากอยากให้มีพื้นที่กว้างขึ้น

บริเวณเตียงนอนขนาด 1.80×2.00 เมตร ความสูงจากพื้นถึงที่นอนสูงประมาณ 60 ซม. ซึ่งสูงเกินไปไม่เหมาะกับสรีระของผู้สูงอายุ รวมถึงภายในห้องพักตรงบริเวณหัวเตียงและบริเวณภายในห้องน้ำยังไม่มีอุปกรณ์เรียกฉุกเฉินติดตั้งไว้

ขนาดประตู หน้าต่างและช่องเปิด ขนาดประตูภายในห้องพักมีความกว้างประมาณ 90 ซม. ที่เปิด-ปิดเป็นแบบก้านโยก ซึ่งมีความเหมาะสม หน้าต่างมีการเปิดมุมมองที่ดี เพราะเป็นลักษณะเฟนทวินโดว์ สูงจากพื้น 50 ซม.

ภาพที่ 5-8 แสดงสัดส่วนของหน้าต่าง

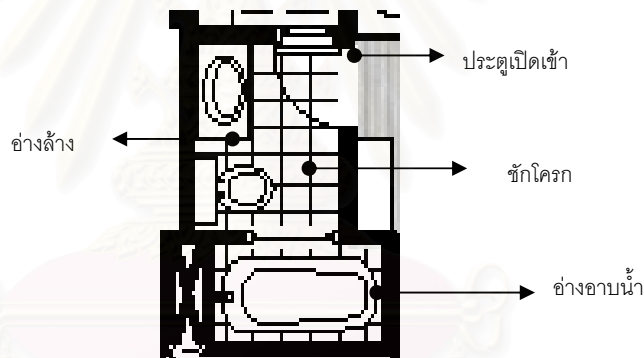
บริเวณส่วนครัว ใช้ประตูบานเฟี้ยมสำหรับห้องขนาดธรรมดา ส่วนห้องสุฟิเรียร์มีขนาดพื้นที่ที่กว้างกว่า ลักษณะเปิดโล่งใกล้ประตูทางเข้า-ออกห้อง การจัดวางเฟอร์นิเจอร์วางชิดผนังในห้องขนาดธรรมดาทอดยาวไปตลอดแนว ห้องสุฟิเรียร์การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ จัดเป็นรูปตัวแอล (L) แต่รูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ยังไม่เหมาะสมกับการใช้งานสำหรับผู้สูงอายุ หรือผู้ที่ใช้รถเข็นทั้งสองแบบ อาจเนื่องด้วยมีพื้นที่ที่จำกัด แต่สามารถเลือกใช้รูปแบบของชั้นวางเป็นแบบช่องเปิดโล่งด้านล่างได้เพื่อให้ผู้ที่ใช้รถเข็น ใช้งานได้ดี ชั้นเก็บของควรสูงในระดับที่ 150-168 ซม.

ภาพที่ 5-9 แสดงการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ส่วนครัว

ส่วนห้องน้ำภายในห้องพักอาศัยมี 2 ลักษณะด้วยกัน คือ แบบมีอ่างอาบน้ำ และแบบแยกเฉพาะส่วนเปียก มีระดับพื้นที่เท่ากันกับพื้นภายในห้องพักอาศัย ขนาดห้องน้ำยังมีขนาดที่แคบ ทำให้การเข้า-ออกของรถเข็นยังไม่สะดวกนัก ประกอบกับไม่มีที่นั่งอาบน้ำสำหรับผู้สูงอายุที่อาจจะไม่มีกำลังในการยืนอาบได้ มีการติดตั้งราวจับบริเวณโถชักโครกยังไม่เหมาะสม รวมถึงยังไม่ได้ติดตั้งราวจับทั้งหมดภายในห้องน้ำเพื่อช่วยในการพยุงตัวของผู้สูงอายุ ประตูห้องน้ำเป็นลักษณะบานเปิดเข้าไปยังภายในห้องน้ำไม่เหมาะต่อผู้ใช้รถเข็น อาจจะเป็นเนื่องจากมีขนาดพื้นที่ห้องพักอาศัยที่จำกัดแต่ต้องการที่จะจัดให้ภายในห้องหนึ่งห้องนั้นมีพื้นที่ใช้สอยครบตามลักษณะการอยู่อาศัย และในการออกแบบตั้งแต่เริ่มต้นนั้นอาจไม่ได้คำนึงถึงผู้พักอาศัยประเภทสูงอายุ โดยเฉพาะ ซึ่งประตูอาจปรับเปลี่ยนมาใช้เป็นแบบบานเลื่อนจะเหมาะสมกว่าในพื้นที่ ที่มีจำกัด และยังไม่ได้มีการติดตั้งอุปกรณ์ หรือสัญญาณเรียกฉุกเฉิน

อ่างอาบน้ำ มีความสูงจากพื้นประมาณ 65 ซม. ซึ่งสูงเกินไป ผู้สูงอายุที่มีปัญหาเรื่องข้อเข่า อาจไม่สะดวกในการใช้งาน

ภาพที่ 5-10 แสดงสัดส่วนของพื้นที่ใช้สอยภายในห้องน้ำ

5.2.2 ข้อมูลจากการทำแบบสอบถามกลุ่มประชากร

1. **การเลือกชั้นที่พักอาศัย** จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เป็นผู้มาพักอาศัย พบว่าทางโครงการเป็นผู้จัดห้องพักให้ โดยพื้นที่พักชั้นที่ 4 จัดไว้สำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษก่อน หรือเป็นผู้พักอาศัยที่ต้องการห้องที่มีการออกแบบเพื่อรองรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะเข้าพักบริเวณชั้นนี้ก่อน เนื่องจากดังที่ได้กล่าวถึงแล้วในบทที่ 4 ว่า ทางบริษัทริเออ ได้ปรับปรุงการตกแต่ง และการปรับพื้นที่ใช้สอยในชั้นนี้ให้มีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุมากกว่าชั้นอื่น ผู้พักอาศัยอื่นๆ ส่วนใหญ่จะไม่เลือกที่จะได้พักชั้นไหน

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติม เรื่องการเดินขึ้น-ลง ของชั้นที่พักอาศัยนั้น จากการศึกษาพบว่า ผู้อยู่อาศัยยังมีความสามารถเดินขึ้น-ลงบันไดได้ในบางครั้ง ที่ต้องการออกกำลังกาย และไม่พบปัญหาในการเดินขึ้น-ลงของบันได แต่โดยส่วนมากจะใช้ลิฟต์ในการลงชั้นล่างมากกว่า

2. **ความคิดเห็นต่อทำเลที่ตั้งใกล้สถานที่ให้สถานที่พำนักระยะยาว** จากการศึกษาพบว่าความพอใจที่จะให้สถานที่พำนักใกล้ชุมชน เป็นอันดับ 1, รองลงมาคือใกล้สวนสาธารณะ และอันดับที่ 3 ใกล้โรงพยาบาล, อันดับที่ 4 ใกล้สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ, อันดับที่ 5 ใกล้ห้างสรรพสินค้า, อันดับที่ 6 อื่นๆ ในที่นี้คือใกล้สนามกอล์ฟ ดังตารางที่ 5-12

ตารางที่ 5-12 แสดงทำเลที่ตั้งที่ต้องการให้อยู่ใกล้สถานที่พำนักระยะยาว

ปัจจัย	จำนวน	ค่าที่น้อยที่สุด	ค่ามากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	อันดับ
ใกล้ชุมชน	19	1	3	2.47	1
สวนสาธารณะ	13	1	3	2.08	2
โรงพยาบาล	15	1	3	1.93	3
สถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ	12	1	3	1.83	4
ห้างสรรพสินค้า	5	1	3	1.80	5
สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	8	1	3	1.50	6
ร้านสะดวกซื้อ	2	1	2	1.50	6
ธนาคาร	1	1	1	1.00	7
อื่นๆ	0	-	-	-	8

4. **ความคิดเห็นต่อรูปแบบอาคาร** รูปแบบภายนอกอาคารการพักอาศัยที่ต้องการ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่พอใจในรูปแบบสากล ร้อยละ 64.0, รองลงมาเป็นรูปแบบไทย ร้อยละ 20.0, และรูปแบบประยุกต์ไทย-ญี่ปุ่น ร้อยละ 12.0 ตามลำดับดังตารางที่ 5-13

ตารางที่ 5-13 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนกับความพอใจในรูปแบบภายนอกอาคาร

รูปแบบ	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
รูปแบบไทย	5	20.0
รูปแบบญี่ปุ่น	1	4.0
รูปแบบสากล	16	64.0
รูปแบบประยุกต์ไทย-ญี่ปุ่น	3	12.0
รวม	25	100.0

5.ความคิดเห็นต่อรูปแบบภายในอาคาร รูปแบบที่ต้องการภายในอาคารและห้องพักอาศัย จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่พอใจในรูปแบบสากล ร้อยละ 52.0, รองลงมาเป็นรูปแบบประยุกต์ไทย-ญี่ปุ่น ร้อยละ 20.0, และรูปแบบญี่ปุ่นร้อยละ 16.0 ตามลำดับดังตารางที่ 5-14 ตารางที่ 5-14 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนกับความพอใจในรูปแบบภายในอาคารและห้องพักอาศัย

รูปแบบ	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
รูปแบบไทย	3	12.0
รูปแบบญี่ปุ่น	4	16.0
รูปแบบสากล	13	52.0
รูปแบบประยุกต์ไทย-ญี่ปุ่น	5	20.0
รวม	25	100.0

6.สวนพักผ่อนภายในโครงการ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ต้องการ ร้อยละ 68.0, ไม่ต้องการ ร้อยละ 32.0 ตามลำดับดังตารางที่ 5-15

ตารางที่ 5-15 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนกับความต้องการสวนพักผ่อนภายในโครงการ

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ต้องการ	17	68.0
ไม่ต้องการ	8	32.0
รวม	25	100.0

7. ขนาดห้องพักที่เหมาะสมกับการอยู่อาศัย จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ต้องการห้องขนาด 74 ตร.ม. (2 ห้องนอน) ร้อยละ 60.0 จากการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม ทราบว่าในกรณีผู้พักอาศัยที่เข้าพักกับสามี หรือภรรยา นั้น มีการขอเตียงเสริมด้วย ดังนั้นอาจเป็นสาเหตุของความ ต้องการห้องที่มีขนาดใหญ่ ดังตารางที่ 5-16

ตารางที่ 5-16 แสดงร้อยละความพอใจในขนาดห้องพักที่พอใจของกลุ่มตัวแทน

ขนาดห้อง	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
30 ตร.ม.(Studio)	8	32.0
60 ตร.ม.(1ห้องนอน)	2	8.0
74 ตร.ม. (2 ห้องนอน)	15	60.0
รวม	25	100.0

8. การทำกิจกรรมภายนอกระเบียบที่ ขึ้นเพื่อการทำกิจกรรมนั้น จากการศึกษาพบว่า มีสัดส่วนระหว่างใช้และไม่ใช้ใกล้เคียงกัน ตามลำดับดังตารางที่ 5-17 ตารางที่ 5-17 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนกับความต้อการ ระเบียบที่กว้างในการทำกิจกรรม

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ใช้	13	52.0
ไม่ใช้	12	48.0
รวม	25	100.0

9. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ต้องการ ร้อยละ 64.0, ไม่ต้องการ ร้อยละ 36.0 ตามลำดับดังตารางที่ 5-18 ตารางที่ 5-18 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนกับความต้อการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ต้องการ	16	64.0
ไม่ต้องการ	9	36.0
รวม	25	100.0

เมื่อพิจารณาหาความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ใช้สอยต่างๆทั้งภายในห้องพักและภายในอาคาร กับเพศ และอายุ พบว่า ผู้พักอาศัยที่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุนั้น พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไปและเป็นเพศหญิงมากที่สุด รองลงมาคือช่วงอายุ 60-64 ปี เพศชายต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าเพศหญิง ดังตารางที่ 5-19

ผู้พักอาศัยที่ไม่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุนั้น พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 60-64 ปีเป็นเพศชาย รองลงมาคือช่วงอายุ 55-59 ปี เป็นเพศชายเช่นกัน ดังแสดงใน ตารางที่ 5-55 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ กับชั้นพักอาศัย และอายุ พบว่าผู้พักอาศัยช่วงอายุ 60-64 ปี พักอาศัยกระจายในทุกชั้นมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ ในช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป นอกจากจะพักอาศัยในชั้นที่ 4 ที่จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกไว้รองรับแล้ว ผู้ที่อยู่ในช่วงอายุนี้ที่พักอาศัยในชั้น 6,8,9 ต่างก็มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกฯ เช่นกันดังตารางที่ 5-20

ตารางที่ 5-19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ ต่อเพศและอายุ

ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้สูงอายุ			เพศ		รวม
			ชาย	หญิง	
ต้องการ	อายุ	55-59 ปี	0	0	0
		60-64 ปี	5	3	8
		65 ปีขึ้นไป	0	9	9
	รวม		5	12	17
ไม่ต้องการ	อายุ	55-59 ปี	2	1	3
		60-64 ปี	3	2	5
		65 ปีขึ้นไป	0	0	0
	รวม		5	3	8

ตารางที่ 5-20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ ต่ออายุ และชั้นที่พัก

อายุ			ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้สูงอายุ		รวม
			ต้องการ	ไม่ต้องการ	
55-59 ปี	ชั้น	6		2	2
		9		1	1
	รวม			3	3
60-64 ปี	ชั้น	4	2	0	2
		5	1	3	4
		6	1	0	1
		7	1	2	3
		8	1	0	1
	9	2	0	2	
รวม		8	5	13	
65 ปีขึ้นไป	ชั้น	4	5	0	5
		6	2	0	2
		8	1	0	1
	9	1	0	1	
รวม		9	0	9	

ตารางที่ 5-21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ ต่อเพศและระยะเวลาการพักอาศัย

เพศ	ระยะเวลาที่ต้องการพำนักระยะยาว		ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ		รวม
			ต้องการ	ไม่ต้องการ	
ชาย		1 เดือน	1	0	1
		2 เดือน	1	1	2
		3 เดือน	0	2	2
		1ปี	2	2	4
		1-3 ปี	1	0	1
	รวม		5	5	10
หญิง		1 เดือน	0	0	0
		2 เดือน	3	1	4
		3 เดือน	1	1	2
		1ปี	7	0	7
		1-3 ปี	1	1	2
	รวม		12	3	15

เมื่อเทียบความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ กับระยะเวลาที่ต้องการเข้ามาพำนักระยะยาว และเพศ แล้ว พบว่าความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ สำหรับเพศชายความต้องการและไม่ต้องการมีสัดส่วนที่เท่ากัน ถึงแม้จะมีระยะเวลาในการพำนักระยะยาวมากกว่า 1 เดือนขึ้นไป มีผู้พักอาศัยชายเพียง 1 คนที่มีระยะเวลาพักเพียง 1 เดือนแต่มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากมีแนวความคิดว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับอาคารพักอาศัยในปัจจุบัน ส่วนความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ สำหรับเพศหญิงนั้น ส่วนใหญ่มีความต้องการ ซึ่งเป็นผู้ที่มีระยะเวลาพักตั้งแต่ 2 เดือนขึ้นไป โดยเฉพาะผู้ที่พักอาศัย 1 ปี มีความต้องการมากที่สุด ดังตารางที่ 5-21

10. ระดับราคาค่าเช่าห้องต่อเดือนที่สามารถจ่าย หากมีการปรับปรุงห้องพัก ระดับราคาค่าเช่าห้องต่อเดือนที่สามารถจ่ายได้อยู่ในระดับราคาเท่าไร จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่สามารถจ่ายได้ในระดับราคา 35,000-50,000 บาท ร้อยละ 72.0, รองลงมาสามารถจ่ายในระดับราคา 35,500 บาท, และระดับราคาที่สามารถจ่ายได้ขึ้นอยู่กับกิจกรรม หรือค่าบริการของโครงการ ร้อยละ 8.0ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-22 ตารางที่ 5-22 แสดงระดับราคาค่าเช่าห้องต่อเดือนที่สามารถจ่ายได้

ราคา	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
35,500 บาท	4	16.0
35,000-50,000 บาท	18	72.0
50,000 บาทขึ้นไป	1	4.0
ขึ้นอยู่กับกิจกรรม	2	8.0
รวม	25	100.0

11. บริเวณที่เป็นสถานที่พบปะกับเพื่อนภายในโครงการจากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่พบปะเพื่อนบริเวณห้องชานา ร้อยละ 32.0, รองลงมาเป็นร้านอาหาร ร้อยละ 28.0, โดยบริเวณอื่นๆมีค่าที่ใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 5-23 ตารางที่ 5-23 บริเวณที่เป็นสถานที่พบปะกับเพื่อนภายในโครงการ

สถานที่	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ลิโอบบี้	4	16.0
สระว่ายน้ำ	1	4.0
ร้านอาหาร	7	28.0
ฟิตเนส	3	12.0
ห้องชานา	8	32.0
ห้องพักผ่อนส่วนตัว	1	4.0
ภายนอกโครงการ	1	4.0
รวม	25	100.0

12. เติงนอน จากการศึกษาค้นพบว่า ส่วนใหญ่เตียงเดี่ยว (Single bed) ร้อยละ 72.0, และ ต้องการเตียงคู่ (Double bed) ร้อยละ 28.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-24 ตารางที่ 5-24 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะเตียง

เตียง	จำนวน	ร้อยละ
เตียงเดี่ยว Single bed	7	28.0
เตียงคู่ Double bed	18	72.0
รวม	21	100.00

เมื่อนำข้อมูลผู้ที่พักอาศัยร่วมด้วยระหว่างพักในโครงการฯ มาเปรียบเทียบกับความต้องการขนาดเตียง พบว่าจำนวนผู้พักอาศัยที่พักอาศัยกับคู่สมรสต้องการเตียงคู่ (Double bed) มากกว่าเตียงเดี่ยว (Single bed) โดย Double bed [N] See also: twin beds, Example: บริษัททัวร์จองห้องเตียงคู่ในโรงแรมทั้งหมด 20 ห้อง, Thai definition: เรียกห้องพักในโรงแรมชั้นหนึ่งที่มีเตียงนอน 2 เตียงในห้องพักเดียว และ Single bed [N] Example: โรงแรมมีห้องเตียงเดี่ยวทั้งหมด 25 ห้อง, Thai definition: มีเตียงเดี่ยว, เรียกห้องพักในโรงแรมที่มีเตียงนอนเตียงเดียว จากการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ดูแลทราบว่า ในปัจจุบันทางโครงการต้องหาเตียงเสริมเพื่อบริการแก่ผู้พักอาศัยที่พักอาศัยกับคู่สมรสในห้องขนาด 30ตร.ม. เพราะส่วนมากมีความต้องการที่จะนอนกันคนละเตียง ดังตารางที่ 5-25

ตารางที่ 5-25 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะเตียงเมื่อเปรียบเทียบผู้ที่พักอาศัยร่วมด้วย

ผู้ที่พักอาศัยด้วยระหว่างพักในประเทศไทย	ขนาด		รวม
	Double bed	single bed	
ลำพัง	0	13	13
คู่สมรส	4	2	6
บุตร	1	2	3
ครอบครัว 3 คนขึ้นไป	2	0	2
บิดา หรือมารดา	0	1	1
รวม	7	18	25

5.2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านกายภาพ

1. ปัญหาในการใช้พื้นที่ส่วนกลางภายในโครงการ จากการศึกษาพบว่า พบปัญหา ร้อยละ 44.0, ไม่พบปัญหา ร้อยละ 56.0 ดังตารางที่ 5-26 ซึ่งสถานที่ที่ผู้พักอาศัยพบปัญหา และต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขได้แก่ สวนสำหรับพักผ่อน ที่ปัจจุบันมีขนาดเล็กมาก ไม่เหมาะสมสำหรับการนั่งพักผ่อนได้เท่าที่ควร เนื่องจากผู้พักอาศัยชอบเดินออกกำลังกายในและภายนอกโครงการบริเวณใกล้เคียง, ห้องซาวน่า มีขนาดเล็กซึ่งผู้พักอาศัยได้เสนอต่อทางบริษัท เอิอิว่า ต้องการให้มีการจัดทำสปาหินแบบญี่ปุ่น, อุปกรณ์บริการสำหรับผู้สูงอายุ ในบริเวณส่วนกลางยังมีไม่ครบถ้วน ดังตารางที่ 5-27

ตารางที่ 5-26 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยต่อปัญหาพื้นที่ส่วนกลางภายในโครงการ

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ไม่พบปัญหา	11	44.0
พบปัญหา	14	56.0
รวม	25	100.0

ตารางที่ 5-27 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยต่อจุดที่พบปัญหาพื้นที่ส่วนกลางภายในโครงการ

สถานที่	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
สถานที่ออกกำลังกาย	1	7.10
ห้องซาวน่า	5	35.70
ห้องพยาบาล	-	-
ห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต	-	-
การออกแบบตกแต่ง	-	-
ร้านอาหาร	-	-
สวนสำหรับพักผ่อน	5	35.70
ไม่มีอุปกรณ์บริการสำหรับผู้สูงอายุ	3	21.50
จำนวนผู้ที่พบปัญหา	14	100

2.ปัญหาในการใช้พื้นที่ภายในห้องพักอาศัย จากการศึกษพบว่า พบปัญหา ร้อยละ 68.0, ไม่พบปัญหา ร้อยละ 32.0 ดังตารางที่ 5-28 ซึ่งส่วนที่ผู้พักอาศัยพบปัญหาและต้องการให้ปรับปรุงแก้ไขได้แก่ ห้องน้ำ ที่ปัจจุบันมีขนาดเล็กไม่เหมาะสมสำหรับการใช้รถเข็น (WheelChair) ของผู้พักอาศัยบางท่าน และไม่มีที่นั่งอาบน้ำสำหรับผู้สูงอายุด้วย, อุปกรณ์ช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุ ภายในห้องพักยังไม่ครบถ้วนเหมาะสม, ไม่มีระบบอินเตอร์เน็ตภายในห้องพักอาศัย ซึ่งผู้พักอาศัยต้องการความเป็นส่วนตัวในการใช้ โดยเฉพาะช่วงกลางวันไม่สะดวกที่จะลงมาใช้ในส่วนกลาง และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาที่ผู้พักอาศัยพบภายในห้องพักกับ เพศ และ ช่วงอายุ พบว่า ปัญหาในส่วนห้องน้ำนั้นส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง ช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป สำหรับเพศชายนั้นพบปัญหาเพียงรายเดียวเท่านั้น โดยเพศชายนั้นส่วนใหญ่จะพบปัญหาในเรื่อง ไม่มีระบบอินเตอร์เน็ตภายในห้องพัก ดังตารางที่ 5-29

ตารางที่ 5-28 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยที่พบปัญหาในส่วนห้องพักอาศัย

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ไม่พบปัญหา	8	32.0
พบปัญหา	17	68.0
รวม	25	100.0

ตารางที่ 5-29 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยจุดที่พบปัญหาในส่วนห้องพักอาศัย

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ขนาดห้องพักอาศัยมีขนาดเล็ก	-	-
ขนาดห้องน้ำแคบ	9	52.9
ห้องน้ำมีกลิ่นไม่พึงประสงค์	-	-
การตกแต่งภายใน	1	5.9
ไม่มีอุปกรณ์ช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุ	4	23.5
ไม่มีระบบอินเตอร์เน็ตภายในห้อง	3	17.6
ความสะอาด	-	-
จำนวนผู้ที่ไม่พอใจ	17	100

3. รูปแบบการบริการด้านสุขภาพ จากการศึกษพบว่า ต้องการการบริการ on call nursing ตลอด 24 ชม. ร้อยละ 48.0, บริการการฟื้นฟูสุขภาพที่บ้านร้อยละ 24.00, ไม่ต้องการ ร้อยละ 16.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-30

ตารางที่ 5-30 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามการบริการด้านสุขภาพ

รูปแบบการบริการ	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ตรวจสุขภาพโดยพยาบาลตลอด 24 ชม.	12	48.0
การดูแลแบบชั่วคราว	1	4.0
การดูแลช่วงกลางวัน	2	8.0
บริการการฟื้นฟูสุขภาพที่บ้าน	6	24.0
บ้านพักคนชรา Nursing Homes	-	-
ไม่ต้องการ	4	16.0
รวม	25	100.0

4. สาธารณูปการส่วนกลางบริการผู้พักอาศัยภายในอาคารอิเคอิการ

บริการที่ต้องการภายในโครงการพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวจากการศึกษาพบว่า ต้องการการบริการในด้านอาหารและห้องสพาทินเป็นอันดับ 1, อันดับ2 คือการตรวจสุขภาพเบื้องต้น-on call nursing, อันดับ3ระบบรักษาความปลอดภัยตามลำดับดังตารางที่ 5-31

ตารางที่ 5-31 แสดงลำดับการบริการที่ต้องการภายในโครงการพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

ปัจจัย	จำนวน	ค่าที่น้อยที่สุด	ค่ามากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	อันดับ
นวดแผนไทย-สปาหิน	9	2	3	2.33	1
การตรวจสุขภาพเบื้องต้น-บริการ on call nursing	14	1	3	2.21	2
ระบบรักษาความปลอดภัย	13	1	3	2.08	3
ห้องออกกำลังกาย	2	1	3	2.00	4
บริการอาหาร	6	1	3	2.00	4
การรวมกลุ่มทำกิจกรรม	8	1	3	1.88	5
ระบบ wireless	6	1	3	1.83	6
บริการยานพาหนะ	3	1	3	1.67	7
การเดินทางท่องเที่ยวด้วยไกด์	8	1	3	1.63	8
กอล์ฟ	2	1	1	1.00	9
บริการอาหาร	6	1	3	2.00	4
ห้องสมุด	0	-	-	-	10

5.3 ข้อมูลพฤติกรรมและกิจกรรมการอยู่อาศัย

5.3.1 ระยะเวลาวีซ่าที่ได้รับจากการศึกษาพบว่าส่วนมากจะได้รับวีซ่า ระยะเวลา 1-3 เดือน ร้อยละ 72.0 ในการเข้ามาพำนักในประเทศไทย หลังจากนั้นเมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้พักอาศัยที่ต้องการพำนักต่อจะต้องไปรายงานตัวและต่อวีซ่าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองกรุงเทพมหานคร

(สวนพลู) ทุกๆ 3 เดือน ประเภทอยู่ชั่วคราวกรณีการเข้ามาใช้ชีวิตบั้นปลาย สำหรับผู้ที่ได้รับอนุญาต วีซ่า 1-3 ปีนั้น จะเป็นผู้เข้ามาทำธุรกิจส่วนตัวไปพร้อมกันดังตารางที่ 5-32 และ ตารางที่ 5-33 ตารางที่ 5-32 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาวีซ่า

ระยะเวลา	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
1-3 เดือน	18	72.0
1-3 ปี	7	28.0
รวม	25	100.0

ตารางที่ 5-33 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาวีซ่า

ปัจจัย		ระยะเวลาวีซ่า		
		1-3 เดือน	1-3 ปี	รวม
สภาพการ ทำงานปัจจุบัน	เกษียณแล้ว	13	1	14
	ปัจจุบันเกษียณอายุแล้ว แต่ยัง ทำงานอยู่	1	7	8
	ปัจจุบันยังทำงานอยู่	3	0	3
รวม		17	8	25

5.3.2 ระยะเวลาที่ต้องการพำนักระยะยาวภายในโครงการริเอธิ ลุมพินี

เรสซิเดนส์ จากการศึกษาพบว่าส่วนมากต้องการเข้ามาพักอาศัย 1 ปี ร้อยละ 44.0, รองลงมาเข้ามาพักอาศัย 2 เดือน ร้อยละ 24.0, และเข้ามาพักอาศัย 3 เดือน ร้อยละ 16.0, เข้ามาพักอาศัย 1 ปีขึ้นไป ร้อยละ 12.0, เข้ามาอยู่อาศัย 1 เดือน ร้อยละ 4.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-34 และเมื่อเปรียบเทียบระยะเวลาที่ต้องการเข้ามาพำนักกับระยะเวลาของวีซ่าที่ได้รับ พบว่าผู้ที่ได้รับวีซ่าระยะเวลา 1-3 เดือนนั้น ต่างก็มีความประสงค์ที่จะพำนักนาน 1 ปี ด้วยกันทั้งหมด แต่ผู้พักอาศัยจะต้องไปรายงานตัวยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองกรุงเทพมหานคร ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ดูตารางที่ 5-35 ตารางที่ 5-34 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่ต้องการพำนักระยะยาวภายในโครงการ

ระยะเวลา	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
1 เดือน	1	4.0
2 เดือน	6	24.0
3 เดือน	4	16.0
1 ปี	11	44.0
1 ปีขึ้นไป	3	12.0
รวม	25	100.0

ตารางที่ 5-35 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามการเปรียบเทียบระยะเวลาที่ต้องการเข้ามาพำนักระยะยาวในโครงการฯ ต่อระยะเวลาของวีซ่าที่ได้รับ

		ระยะเวลาวีซ่า		
		1-3 เดือน	1-3 ปี	รวม
ระยะเวลาที่ ต้องการพำนัก	1 เดือน	1	0	1
	2 เดือน	6	0	6
ระยะยาว	3 เดือน	4	0	4
	1 ปี	6	5	11
	1-3 ปี	0	3	3
รวม		17	8	25

5.3.3 ช่วงเดือนที่ผู้พักอาศัยต้องการมาพำนักภายในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่าส่วนต้องการมาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์มากที่สุด ร้อยละ 40.0 ส่วนในช่วงเดือนมกราคมผู้พักอาศัยต้องการเดินทางมาพักในโครงการเท่ากัน คือ ร้อยละ 24.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-36

ตารางที่ 5-36 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามช่วงเดือนที่ผู้พักอาศัยต้องการมาพำนักภายในประเทศไทย

เดือน	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
มกราคม	6	24.0
กุมภาพันธ์	10	40.0
มีนาคม	6	24.0
มิถุนายน	1	4.0
พฤศจิกายน	2	8.0
รวม	25	100.0

5.3.4 จำนวนครั้งที่กลับประเทศญี่ปุ่นเฉลี่ยของผู้พักอาศัยที่มีระยะเวลาต้องการเข้าพัก 3 เดือนขึ้นไป ระหว่างเข้ามาพักภายในโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ของผู้พักอาศัย จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่กลับไปยังประเทศญี่ปุ่น 3 ครั้ง ร้อยละ 35.70 รองลงมาคือ กลับไปยังประเทศญี่ปุ่น 1 และ 2 ครั้ง ร้อยละ 21.42 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-37

ตารางที่ 5-37 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนเฉลี่ยครั้งที่เดินทางกลับประเทศญี่ปุ่น ระหว่างมาพักภายในประเทศไทย

จำนวนครั้งที่เดินทาง	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
1 ครั้ง	3	21.42
2 ครั้ง	3	21.42
3 ครั้ง	5	35.70
4 ครั้ง	2	14.28
5 ครั้งขึ้นไป	1	7.14
รวม	14	100.0

5.3.5 ช่วงเดือนที่เดินทางกลับประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งคราวระหว่างการ เข้ามาพักภายในโครงการริเอชิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ของผู้พักอาศัย จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ กลับไปยังประเทศญี่ปุ่นในช่วงเดือนมกราคมมากที่สุด ร้อยละ 40.0 รองลงมาคือเดือนกันยายน ร้อยละ 24.0 จากข้อมูลการสัมภาษณ์ และข้อมูลพื้นฐานของประเทศญี่ปุ่นทำให้ทราบว่า สาเหตุที่เดือนมกราคมมีอัตราส่วนที่สูงที่สุด เนื่องจากในเดือนมกราคมนั้นเป็นเทศกาลส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ สำหรับชาวญี่ปุ่นถือว่าเป็นวันที่มีความสำคัญมาก ที่บ่งบอกถึงการเริ่มต้นของปี นั้นๆ ดังตารางที่ 5-38

ตารางที่ 5-38 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเดือนที่เดินทางกลับประเทศญี่ปุ่นเป็น ครั้งคราวระหว่างการ เข้ามาพักภายในโครงการฯ

เดือน	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
มกราคม	10	40.0
มีนาคม	2	8.0
เมษายน	4	16.0
กันยายน	6	24.0
ธันวาคม	3	12.0
รวม	25	100.0

5.3.6 ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการพักอาศัยแบบการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว เรื่อง เคยมีประสบการณ์ในการพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวมาก่อนหรือไม่ ส่วนใหญ่ ตอบว่าไม่เคยพัก ร้อยละ 64.0, และเคยพัก ร้อยละ 36.0 มีผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า เป็นคนที่ชอบการท่องเที่ยวพักผ่อนซึ่งจะเดินทางท่องเที่ยวพักผ่อนไปยังสถานที่ต่างๆเรื่อยๆ ในทุกๆเดือน ดังตารางที่ 5-39

ตารางที่ 5-39 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามประสบการณ์ในการพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
เคย	9	36.0
ไม่เคย	16	64.0
รวม	25	100.0

จากการสอบถามทราบว่า สถานที่ที่เคยไปพักได้แก่ ไทย, มาเลเซีย, ฟิลิปปินส์ หรือ ประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งอยู่ใกล้กับประเทศไทย

5.3.7 ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการพักอาศัยแบบการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว
เรื่องประสบการณ์เคยรู้จักธุรกิจประเภทโครงการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ส่วนใหญ่ตอบว่าเคย รู้จัก ร้อยละ 88.0, และไม่เคย ร้อยละ 8.0 จำนวน 1 ตัวอย่างที่ไม่ระบุ ดังตารางที่ 5-40 ตารางที่ 5-40 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามประสบการณ์เคยรู้จักธุรกิจประเภทโครงการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
เคย	22	88.0
ไม่เคย	2	8.0
รวม	24	96.0
Missing	1	4.0
รวม	25	100.0

5.3.9 เหตุผลที่ตัดสินใจเลือกมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย จากผลการศึกษาลำดับในการตัดสินใจพบว่า เหตุผลด้านค่าครองชีพต่ำ เป็นอันดับหนึ่ง เหตุผลด้านการบริการสุขภาพ เป็นอันดับสอง และเหตุผลด้านธรรมชาติ ภูมิอากาศ เป็นอันดับสาม ดังตารางที่ 5-41 ตารางที่ 5-41 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลที่เดินทางมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย

ปัจจัย	จำนวน	ค่าที่น้อยที่สุด	ค่ามากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	อันดับ
ค่าครองชีพต่ำ	23	1	3	2.78	1
บริการสุขภาพ	13	1	3	2.00	2
ธรรมชาติ ภูมิอากาศ	12	1	3	1.75	3
สปาและนวดแผนไทย	6	1	3	1.67	4
shopping	3	1	3	1.67	4
อาหาร	2	1	2	1.50	5
ธุรกิจ	3	1	2	1.33	6
วัฒนธรรม	10	1	2	1.30	7

5.3.10 เหตุผลที่ตัดสินใจเลือกพักที่โครงการริเออ ลุมพินี เรสซิเดนส์ จากผลการศึกษาพบว่า ชอบแนวความคิดและมีการบริการต่างๆที่ดี และมีแพ็คเกจการดูแลผู้สูงอายุ ร้อยละ 32.0, มีเพื่อนกลุ่มเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน ร้อยละ 28.0, มีระบบคมนาคมสะดวก ใกล้

สถานีรถไฟฟ้า และระบบสาธารณูปโภค การบริการ การรักษาความปลอดภัยคุณภาพสูง ร้อยละ 16.0 , มีสภาพแวดล้อมที่ดี เจียบสงบร้อยละ8.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-42

ตารางที่ 5-42 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลที่ตัดสินใจเลือกพักที่โครงการริเออิช

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
มีการบริการต่างๆที่ดี และมีแพ็คเกจการดูแลผู้สูงอายุ	8	32.0
ระบบคมนาคมสะดวก ใกล้สถานีรถไฟฟ้า	4	16.0
ใกล้ห้างสรรพสินค้า	-	0
มีสภาพแวดล้อมที่ดี เจียบสงบ	2	8.0
ระบบสาธารณูปโภค การบริการ การรักษาความปลอดภัยคุณภาพสูง	4	16.0
มีเพื่อนกลุ่มเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน	7	28.0
รวม	25	100.0

5.3.11 วิธีการเข้าพักอาศัยภายในโครงการริเออิช ลุมพินี เรสซิเดนส์ ผู้พัก

อาศัยเข้าพักอาศัยภายในโครงการฯได้อย่างไร จากการศึกษพบว่าส่วนมาก ร้อยละ 96 เข้าพัก โดยติดต่อผ่านบริษัทริเออิช ทางประเทศญี่ปุ่นก่อนเดินทาง ส่วนใหญ่คือรู้จักและเคยใช้บริการการดูแลผู้สูงอายุของบริษัทริเออิชมาก่อนอยู่แล้ว เมื่อมีความประสงค์ที่จะเดินทางมาพำนักระยะยาวในต่างแดน จึงสนใจในโครงการ ซึ่งก็มีกลุ่มตัวแทนผู้พักอาศัยจำนวนไม่มากนักที่มาติดต่อด้วยตัวเองเมื่อเดินทางมาถึงยังประเทศไทยแล้ว ดังตารางที่ 5-43

ตารางที่ 5 -43 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการเข้าพักอาศัยภายในโครงการริเออิช ลุมพินี เรสซิเดนส์

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ด้วยตัวเอง	1	4.0
ผ่านทางบริษัทริเออิช	24	96.0
รวม	25	100.0

5.3.12 การเชิญชวนคนรู้จักมาพักในโครงการ บุคคลในครอบครัว ญาติมิตร หรือเพื่อนมาเที่ยวเมืองไทย ส่วนใหญ่ตอบว่าชวน ร้อยละ 76.0, ไม่ชวน หรืออาจจะมีโอกาสที่เท่ากัน คือ 12.0 ดังตารางที่ 5-44

ตารางที่ 5-44 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างต่อการเชิญชวนคนรู้จักมาพักในโครงการฯ

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ชวน	19	76.0
ไม่ชวน	3	12.0
อาจจะ	3	12.0
รวม	25	100.0

5.3.13 ผู้ที่พักอาศัยด้วยระหว่างพักภายในโครงการริเอธิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ จากการศึกษาค้นพบว่าส่วนมากเข้าพักเพียงลำพัง ร้อยละ 52.0 รองลงมาพักอาศัยร่วมกับคู่สมรส ร้อยละ 24.0 พักอาศัยร่วมกับบุตร ร้อยละ 12.0, พักอาศัยเป็นครอบครัว (คู่สมรส และบิดาหรือมารดา) ร้อยละ 8.0ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-45

ตารางที่ 5-45 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามผู้ที่พักอาศัยด้วยระหว่างพักภายในโครงการริเอธิฯ

พักอาศัยร่วมกับ	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ลำพัง	13	52.0
คู่สมรส	6	24.0
บุตร	3	12.0
ครอบครัว (คู่สมรส และบิดา หรือมารดา)	2	8.0
บิดา หรือ มารดา	1	4.0
รวม	25	100.0

5.3.14 ด้านสังคม เรื่องการมีปฏิสัมพันธ์จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.0, มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเข้ามาพักอาศัยในโครงการ ดังตารางที่ 5-32 ซึ่งแบ่งการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในโครงการ, บุคคลภายนอกโครงการ และทั้งภายในและภายนอกโครงการ โดยส่วนใหญ่มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนภายในโครงการ ร้อยละ 44.0 รองลงมาตอบรู้จักทั้งภายในและภายนอกโครงการ ร้อยละ 36.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-46

ตารางที่ 5-46 แสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเข้ามาพักอาศัยในประเทศไทย

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
มี	24	96.0
ไม่มี	1	4.0
รวม	25	100.0

ตารางที่ 5-47 แสดงบุคคลที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเข้ามาพักอาศัยในประเทศไทย

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
บุคคลภายในโครงการ	11	44.0
ภายนอกโครงการ	4	16.0
ทั้งภายใน และภายนอกโครงการ	9	36.0
รวม	24	96.0
Missing	1	4.0
รวม	25	100.0

5.3.15 จำนวนเพื่อนที่รู้จักภายในโครงการฯ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ รู้จัก 2-3 คน ร้อยละ 48.0, รองลงมาตอบรู้จักเพื่อนจำนวน 4-10คน ร้อยละ 36.0, และตอบว่ารู้จักเพื่อน 1 คน และรู้จักมากกว่า 10คน ร้อยละ 4.0 ตามลำดับ และมีจำนวน 1 ตัวอย่าง ที่ไม่ตอบคำถามนี้ ดังตารางที่ 5-48

ตารางที่ 5-48 แสดงร้อยละของจำนวนคำตอบทั้งหมดจำแนกตามจำนวนเพื่อน

จำนวน	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
1คน	2	8.0
2-3 คน	12	48.0
4-10 คน	9	36.0
มากกว่า 10คน	1	4.0
รวม	24	96.0
Missing	1	4.0
รวม	25	100.0

5.3.16 เชื้อชาติของเพื่อนที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเข้ามาพักอาศัยในประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่สนใจที่จะสร้างปฏิสัมพันธ์กับทุกเชื้อชาติ ร้อยละ 70.84, รองลงมาสนใจที่จะสร้างปฏิสัมพันธ์เฉพาะชาวญี่ปุ่น ร้อยละ 25.0, และตอบว่ารู้จักเพื่อน 1 คน และรู้จักมากกว่า 10คน ร้อยละ 4.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-49

ตารางที่ 5-49 แสดงร้อยละของจำนวนคำตอบทั้งหมดจำแนกตามเชื้อชาติของเพื่อนที่มีการปฏิสัมพันธ์

เชื้อชาติ	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ชาวญี่ปุ่น	6	25.0
ชาวเอเชีย	1	4.16
ทุกเชื้อชาติ	17	70.84
รวม	24	100.0

5.3.17 งานอดิเรกที่สนใจทำภายในโครงการ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวแทนผู้พักอาศัยส่วนใหญ่มีงานอดิเรกทำโดยแบ่งตามกิจกรรมได้ดังนี้ งานอดิเรกที่ทำในเวลากลางวัน ส่วนใหญ่มีงานอดิเรก เป็นการออกกำลังกาย ร้อยละ 32.0 รองลงมาคือ งานศิลปะ งานประดิษฐ์ ร้อยละ 28.0, ห้างชานา ร้อยละ 16.0, เรียนทำอาหารไทย และเข้าห้องสมุดเล่นอินเตอร์เน็ต ร้อยละ 12.0 (โดยผู้ที่ไม่ได้ระบุอะไร อีก 1 ตัวอย่าง) ดังตารางที่ 5-50

ตารางที่ 5-50 แสดงร้อยละของกลุ่มผู้พักอาศัยที่สนใจทำภายในโครงการ

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ	อันดับ
ออกกำลังกาย	8	32.0	1
ศิลปะ งานประดิษฐ์	7	28.0	2
ชานา	4	16.0	3
เข้าห้องสมุดและ Internet	3	12.0	4
เรียนทำอาหารไทย	3	12.0	4
รวม	24	96.0	
Missing	1	4.0	
รวม	25	100.0	

5.3.18 การหลับพักผ่อนในเวลากลางวัน จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่หลับหรือนอนพักในตอนกลางวัน ร้อยละ 68.0, ส่วนผู้ที่ไม่หลับพักผ่อนในเวลากลางวันคือ ร้อยละ 32.0 ดังตารางที่ 5-51

ตารางที่ 5-51 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามการหลับพักผ่อนในเวลากลางวัน

นอนพักกลางวันบ้างไหม	จำนวนตัวแทนแต่ละครัวเรือน	ร้อยละ
เคย	17	68.0
ไม่เคย	8	32.0
รวม	25	100.00

หากพิจารณาในเรื่องของเพศ และวัย ของกลุ่มที่หลับพักผ่อนในเวลากลางวันแล้ว พบว่า เพศหญิงนอนพักช่วงกลางวันมากกว่า และกระจายอยู่ในช่วงอายุ 60-64 ปี และ 65 ปีขึ้นไป ซึ่งข้อมูลที่ได้คือเท่ากัน และผู้ดูแลให้ข้อมูลว่า จะหลับพักผ่อนในช่วงเวลาประมาณ 13.00 น. หรือ 14.00 น. หรือ 15.00 น.

5.3.19 เวลาตื่นนอน และเข้านอน จากการศึกษาพบว่าเวลาส่วนใหญ่ผู้พักอาศัยตื่นนอนคือ 7.00น. และเวลาเข้านอนคือ 23.00น. ซึ่งรวมระยะเวลาในการทำกิจกรรมระหว่างวันเฉลี่ยอยู่ที่ 15 ชั่วโมง/วัน และใช้เวลาในการนอนหลับพักผ่อนเฉลี่ยประมาณ 9 ชั่วโมง 9 ต่อวัน ดังแสดงในตารางที่ 5-52

ตารางที่ 5-52 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามเวลาตื่นนอน และเข้านอน

เวลาตื่นนอน	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ	อันดับ
6.00	3	12.0	3
7.00	12	48.0	1
8.00	9	36.0	2
9.00	1	4.0	4
รวม	25	100.0	
เวลาเข้านอน	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ	อันดับ
19.00	3	12.0	3
20.00	3	12.0	3
21.00	2	8.0	4
22.00	6	24.0	2
23.00	10	40.0	1
24.00	1	4.0	5
รวม	25	100.0	

5.3.20 การรับรู้ข่าวสารประจำวันระหว่างพักอาศัยแห่งนี้ จากการศึกษาพบว่า อันดับหนึ่งรับรู้ข่าวสารจากทางโทรทัศน์, อันดับที่สอง อินเทอร์เน็ต, และอันดับสาม รับรู้ข่าวสารมาจากหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-53

ตารางที่ 5-53 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างต่อการรับรู้ข่าวสารประจำวันระหว่างพักอาศัยพักในโครงการฯ

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
โทรทัศน์	13	52.0
อินเทอร์เน็ต	7	28.0
หนังสือพิมพ์	5	10.0
รวม	25	100.0

5.3.21 การเดินเล่นออกกำลังกายจะทำทั้งบริเวณภายในและภายนอกโครงการฯ ร้อยละ 52.0, ไม่ทำกิจกรรมนี้ ร้อยละ 16.0, และเดินเล่นออกกำลังกายภายในโครงการ ร้อยละ 16.0 ดังตารางที่ 5-54 เมื่อเปรียบเทียบเพศและช่วงอายุ พบว่า เพศหญิงมากกว่า โดยกระจุกตัวอยู่ที่ช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป

ความถี่ในการเดินเล่นออกกำลังกาย ส่วนใหญ่จะมีความถี่ทุกวันและความถี่ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 42.1 เท่ากัน ของผู้ที่ทำกิจกรรม ดังตารางที่ 5-55

ช่วงเวลาในการเดินออกกำลังกาย ส่วนใหญ่จะเป็นช่วงเย็น ร้อยละ 52.6, รองลงมาเป็นช่วงเช้า ร้อยละ 26.3, และไม่เป็นเวลา ร้อยละ 21.1 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-56

ตารางที่ 5-54 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามการเดินเล่นออกกำลังกาย

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ภายใน	4	16.0
ภายนอก	2	8.0
ทั้งภายในและภายนอก	13	52.0
ไม่ทำกิจกรรม	6	24.0
รวม	25	100.0

ตารางที่ 5-55 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามความถี่ของการเดินเล่นออกกำลังกาย

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ทุกวัน	8	42.1
1ครั้งต่อสัปดาห์	2	10.5
2-3ครั้งต่อสัปดาห์	8	42.1
ไม่แน่นอน	1	5.3
รวม	19	100.0

ตารางที่ 5-56 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามเวลาของการเดินเล่นออกกำลังกาย

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ช่วงเช้า	5	26.3
ช่วงเย็น	10	52.6
ไม่แน่นอน	4	21.1
รวม	19	100.0

5.3.22 การวิ่งออกกำลังกาย (Joking) ไม่นิยมทำกิจกรรม ร้อยละ 64.0, และวิ่งออกกำลังกายภายในโครงการ ร้อยละ 20.0 ดังตารางที่ 5-57

ความถี่ในการเดินเล่นออกกำลังกายภายในโครงการ ส่วนใหญ่จะมีความถี่ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ และ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 44.4 เท่ากันดังตารางที่ 5-58

ช่วงเวลาในการวิ่งออกกำลังกาย (Joking) ส่วนใหญ่จะเป็นช่วงเย็น ร้อยละ 55.6, รองลงมาไม่เป็นเวลา ร้อยละ 33.3 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-59

ตารางที่ 5-57 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามการเดินเล่นออกกำลังกาย

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ภายใน	5	20.0
ภายนอก	4	16.0
ไม่ทำกิจกรรม	16	64.0
รวม	25	100.0

ตารางที่ 5-58 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามความถี่ของการเดินเล่นออกกำลังกาย

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ทุกวัน	1	11.1
1ครั้งต่อสัปดาห์	4	44.4
2-3ครั้งต่อสัปดาห์	4	44.4
รวม	9	100.0

ตารางที่ 5-59 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามเวลาของการเดินเล่นออกกำลังกาย

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ช่วงเช้า	1	11.1
ช่วงเย็น	5	55.6
ไม่แน่นอน	3	33.3
รวม	9	100.0

5.3.23 การทำกิจกรรมภายในพื้นที่ส่วนกลางภายในโครงการ

1) ความถี่การทำกิจกรรมภายในพื้นที่ส่วนกลางของโครงการฯ สามารถแบ่งกิจกรรมที่ส่วนใหญ่ทำทุกวันได้ดังนี้ ชาวนำ ร้อยละ 56.0, การใช้บริการห้องพยาบาลเพื่อเช็คสุขภาพ ร้อยละ 52.0, เข้าร้านอาหาร ร้อยละ 44.0, เข้าห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 36.0, และเข้าห้องออกกำลังกาย ร้อยละ 24.0

กิจกรรมที่ส่วนใหญ่ทำ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คือ การเที่ยว และการพบปะเพื่อนซึ่งมี ร้อยละ 44.0 เท่ากัน, การใช้บริการห้องพยาบาลเพื่อเช็คสุขภาพ ร้อยละ 28.0

กิจกรรมที่ส่วนใหญ่ทำ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ คือ เข้าห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 44.0

กิจกรรมที่ส่วนใหญ่ทำ ไม่ใช้บริการ ไม่ทำกิจกรรม คือ การว่ายน้ำ ร้อยละ 76.0

ตารางที่ 5-60 แสดงความถี่ในการใช้สอยพื้นที่ส่วนกลางภายในโครงการจัดเตรียมไว้ให้

ปัจจัย	ความถี่					
	ทุกวัน	1 ครั้ง ต่อ สัปดาห์	2-3 ครั้ง ต่อ สัปดาห์	เดือน ละครั้ง	หลาย เดือนครั้ง	ไม่ใช้ บริการ
เข้าห้องออกกำลังกาย	24.0	20.0	36.0	20.0	-	-
ว่ายน้ำ	-	4.0	-	8.0	12.0	76.0
เข้าห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต	36.0	12.0	44.0	8.0	-	-
เข้าร้านอาหาร	44.0	20.0	36.0	-	-	-
เข้าชาวนำ	56.0	24.0	16.0	12.0	-	-
เข้าห้องพยาบาล	52.0	28.0	4.0	16.0	-	-
เที่ยว	-	56.0	32.0	-	12.0	-
พบปะเพื่อน	4.0	44.0	36.0	16.0	-	-

2)ช่วงเวลาในการทำกิจกรรมภายในพื้นที่ส่วนกลางของโครงการฯ สามารถแบ่งกิจกรรมที่ส่วนใหญ่ทำช่วงเช้า คือ การว่ายน้ำ ร้อยละ 56.0

ความถี่ของการทำกิจกรรมช่วงกลางวัน คือ การพบปะเพื่อน ร้อยละ 64.0, รองลงมาเป็นการใช้บริการห้องพยาบาลเพื่อเช็คสุขภาพ ร้อยละ 40.0

ความถี่ของการทำกิจกรรมช่วงเย็น คือ การเข้าห้องออกกำลังกาย ร้อยละ 52.0, รองลงมาเป็นการเข้าห้องซาวน่า ร้อยละ 40.0

ตารางที่ 5-61 แสดงช่วงเวลาในการใช้สอยพื้นที่ส่วนกลางภายในโครงการจัดเตรียมไว้ให้

ปัจจัย	ช่วงเวลา				
	ช่วงเช้า	ช่วงกลางวัน	ช่วงเย็น	ช่วงกลางคืน	ไม่แน่นอน(อื่นๆ)
เข้าห้องออกกำลังกาย	20.0	-	52.0	-	28.0
ว่ายน้ำ	50.0	-	16.6	-	33.4
เข้าห้องสมุดและอินเตอร์เน็ต	10.0	32.0	28.0	20.0	10.0
เข้าร้านอาหาร	32.0	16.0	32.0	-	20.0
เข้าซาวน่า	12.0	32.0	40.0	8.0	8.0
เข้าห้องพยาบาล	24.0	40.0	12.0	-	24.0
เที่ยว	-	48.0	24.0	12.0	16.0
พบปะเพื่อน	-	64.0	28.0	8.0	-

5.3.24 การทำกิจกรรมภายในพื้นที่ส่วนกลางภายนอกโครงการ

ความถี่ในการทำกิจกรรมในแต่ละสถานที่นอกโครงการฯ สามารถแบ่งกิจกรรมที่ทำบ่อย 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ คือ ห้างสรรพสินค้า , 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คือ การออกไปยังสถานที่เที่ยวธรรมชาติ, นวด-สปา, กิจกรรมที่ส่วนใหญ่ทำ เดือนละครั้ง คือ ไปโรงพยาบาลเพื่อเช็คสุขภาพ, รองลงมา คือ การเข้าร้านหนังสือ ส่วนกิจกรรมที่หลายเดือนครั้ง คือ ไปร้านตัดผม-ร้านเสริมสวย รองลงมา คือ ธนาคาร และกิจกรรมที่ส่วนใหญ่ที่ไม่นิยมไปคือ ศาลเจ้า

ช่วงเวลาในการทำกิจกรรมภายนอกโครงการฯ สามารถแบ่งกิจกรรมที่ส่วนใหญ่ทำช่วงเช้า คือ การไปศาลเจ้า, ไปสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ, สวนสาธารณะ และโรงพยาบาล ร้านหนังสือจะไปช่วงกลางวัน, รองลงมาธนาคาร และไปรษณีย์ การทำกิจกรรมช่วงเย็น คือ ไปสวนสาธารณะ รองลงมา นวด-สปา และการทำกิจกรรมที่ไม่เป็นเวลาที่แน่นอนคือ การไปร้านตัดผม

5.3.25 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

(1) **ปัญหาที่พบขณะออกไปทำธุระภายนอกโครงการฯ** จากการศึกษาพบว่า ผู้พักอาศัยพบปัญหาขณะออกไปข้างนอก ร้อยละ 88.0, และไม่มีปัญหาอะไรเลย ร้อยละ 12.0 ดังตารางที่ 5-62

ตารางที่ 5-62 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวแทนจำแนกตามการออกไปทำธุระนอกโครงการฯ

ปัญหาที่พบขณะออกไปทำธุระนอกโครงการฯ	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ไม่พบปัญหา	3	12.0
พบ	22	88.0
รวม	25	100.00

จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาเกิดมาจากความแตกต่างทางด้านภาษาเป็นอันดับที่ 1, รองลงมาคือปัญหาไม่รู้เส้นทาง, และปัญหาเรื่องอาหาร อันดับที่3 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5-63 ตารางที่ 5-63 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยต่อปัญหาที่พบขณะออกไปทำธุระนอกโครงการฯ

ปัจจัย	จำนวน	ค่าที่น้อยที่สุด	ค่ามากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	อันดับ
ภาษา	22	1	3	2.68	1
เส้นทาง	15	1	3	2.00	2
อาหาร	16	1	3	1.94	3
สภาพอากาศ	4	1	2	1.50	4
วัฒนธรรม	6	1	2	1.33	5
ผู้คน	3	1	1	1.00	6

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม หากเกิดปัญหาขึ้นไม่ว่าเรื่องใดก็ตามผู้อยู่อาศัยจะทำการปรึกษาผู้ใด จากการศึกษาพบว่า ถ้าปัญหาเล็กๆน้อยๆที่เกิดขึ้นภายในโครงการฯ ผู้อยู่อาศัยจะปรึกษานักงานต้อนรับ (reception) ของโครงการให้ประสานงานเรื่องต่างๆให้, หากมีปัญหาในเรื่องอื่นๆ ที่หนักกว่านั้นก็จะปรึกษาผู้จัดการโครงการฯ และโดยส่วนมากจะให้ข้อมูลว่า ไม่พบปัญหาอะไรที่มากมายจนไม่สามารถจะแก้ไขได้ และอยู่อาศัยด้วยความสะดวกสบายดี

การเดินทางออกไปนอกโครงการฯของผู้อยู่อาศัยโดยส่วนมากใช้บริการรถแท็กซี่, รองลงมา เป็นรถไฟฟ้ามหานคร ซึ่งผู้พักอาศัยที่เดินทางออกไปท่องเที่ยวด้วยตนเอง ซึ่งบางรายทำการซื้อทัวร์จากบริษัทนำเที่ยว หรือท่องเที่ยวด้วยตนเองจะเดินทางโดยเครื่องบิน เป็นอันดับหนึ่ง, อันดับที่สองคือรถบัส และรถยนต์เช่า ซึ่งทางส่วนต้อนรับจะจัดการติดต่อให้

(2) การบริการของทางโครงการฯ จากการศึกษาพบว่า ผู้พักอาศัยมีความประทับใจกับการบริการของทางบริษัททั้งสอง โดยเฉพาะในเรื่องความมีอัธยาศัยดีของพนักงานทุกส่วน สื่อสัต์ย์ และมีน้ำใจ พอใจในการจัดกิจกรรมระหว่างพนักงานและผู้พักอาศัยในเทศกาลต่างๆ แต่จะมีบางส่วนที่พบปัญหาในเรื่องของการสื่อสารด้วยภาษาญี่ปุ่น

(3) ศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ ความต้องการศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ต้องการถึง ร้อยละ 96.0 ดังตารางที่ 5-64

จากการสอบถามและข้อมูลที่ได้มา ทราบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วผู้ที่เข้ามาพักอาศัยมีปัญหาในการปรับตัวระหว่างที่เข้ามาพักอาศัยในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านภาษา ด้านวัฒนธรรมหรือการใช้ชีวิตประจำวันต่างๆ ทำให้ผู้พักอาศัยมีความต้องการจุดบริการดังกล่าวให้คำแนะนำเพื่อให้การปรับตัวในการใช้ชีวิตในแต่ละแดนมีปัญหาให้น้อยที่สุด และสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมได้ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 5-64 แสดงร้อยละของตัวแทนผู้พักอาศัยกับความต้องการศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ

ปัจจัย	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
ต้องการ	24	96.0
ไม่ต้องการ	1	4.0
รวม	25	100.0

(4) สิทธิพิเศษที่ต้องการในการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพำนักระยะยาวในประเทศไทย ผู้พักอาศัยส่วนใหญ่ต้องการสิทธิพิเศษอื่นๆ ถึงร้อยละ 48.0 โดยสิทธิพิเศษอื่นๆนั้น ผู้พักอาศัยต้องการสิทธิพิเศษ สองอย่างขึ้นไป คือต้องการ วีซ่าระยะยาวมาเป็นอันดับแรก และยังต้องการสิทธิพิเศษด้านอื่นประกอบด้วย เช่น ต้องการวีซ่าระยะยาวคู่กับหลักสูตรเรียนหลักสูตรรวมไทย วัฒนธรรมไทยจำนวน 3 คน, วีซ่าระยะยาวคู่กับส่วนลดจากโรงพยาบาลจำนวน 3 คน, วีซ่าระยะยาวคู่กับส่วนลดจากโปรแกรมเล่นกอล์ฟจำนวน 5 คน, วีซ่าระยะยาวคู่กับส่วนลดการท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆจำนวน 1คน ดังตารางที่ 5-65

ตารางที่ 5-65 แสดงสิทธิพิเศษที่ต้องการในการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพำนักระยะยาวในประเทศไทย

สิทธิพิเศษ	จำนวนตัวแทนผู้พักอาศัย	ร้อยละ
วีซ่าระยะยาว	4	16.0
หลักสูตรฟรีเรียนหลักสูตรรวมไทย	3	12.0
ส่วนลดโรงพยาบาล	3	12.0
ส่วนลดโปรแกรมการเล่นกอล์ฟ	1	4.0
ส่วนลดการท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ	2	8.0
อื่นๆ	12	48.0
รวม	25	100.0

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสำรวจ การสังเกต การจัดทำแบบสอบถาม และการแปลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงสภาพกายภาพของสถานที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น การศึกษาถึงพฤติกรรมการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น แล้วนำมาวิเคราะห์หาความสอดคล้องระหว่างสภาพกายภาพสถานที่พักอาศัยและพฤติกรรมของผู้พักอาศัยภายในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการพำนักระยะยาว

โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ขอบเขตด้านเนื้อหา (1) การศึกษาลักษณะทางกายภาพในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ, การใช้พื้นที่ภายในโครงการเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ในการใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ (2) การศึกษาพฤติกรรมการพักอาศัยต่างๆ สิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายที่พักในโครงการ (3) การศึกษาปัญหาการพักอาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่เกิดขึ้นในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ (4) วิเคราะห์ความสำคัญของปัญหาและโอกาสในการพัฒนาที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

กลุ่มประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่พักอาศัยในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ และมีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป รวมถึงผู้บริหารโครงการ พนักงานที่ทำงานภายในโครงการ

เพื่อให้ได้ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล 3 ประเภท ได้แก่

1. การศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น กิจกรรมและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ตลอดจนสภาพทางกายภาพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ
2. การสำรวจสภาพของ ชุมชน อาคาร และห้องที่อยู่อาศัย โดยการถ่ายภาพ สังเกต และจดบันทึก เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหา
3. การสัมภาษณ์ผู้สูงอายุโดยใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งสร้างจากข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากกลุ่ม

ตัวอย่าง และจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบสภาพการอยู่อาศัยและสภาพปัญหาใน ส่วนที่ไม่สามารถสังเกตเห็น รวมทั้งความคิดเห็นทั่วไปของผู้สูงอายุที่มีต่อที่พักอาศัยเพื่อการ ท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

4. แบบสัมภาษณ์ระดับผู้บริหาร,ผู้ประกอบการ และแบบสัมภาษณ์พนักงานผู้ปฏิบัติงาน ของโครงการ

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่ร้อยละและพิจารณาความสัมพันธ์โดยใช้ หลักการทางทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาช่วยในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ ดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา และอภิปรายผล

การสรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา จะแบ่งเป็น 3 ประเด็นหลักตามวัตถุประสงค์ คือ

- 1) เพื่อศึกษาถึงสภาพกายภาพของสถานที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยว พำนักระยะยาว (Long Stay) ของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น
- 2) เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการอยู่อาศัยที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยว พำนักระยะยาวของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น(Long Stay)ในโครงการริเอชิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ : กรุงเทพมหานคร
- 3) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสภาพกายภาพสถานที่พักอาศัย และพฤติกรรมของผู้พักอาศัย

6.1.1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร

6.1.2 ข้อมูลกายภาพของโครงการโครงการริเอชิ ลุมพินี เรสซิเดนส์

(1) ข้อมูลจากการสำรวจ

1. ทำเลที่ตั้งโครงการ
2. สภาพพื้นที่โดยรอบอาคารพักอาศัย
3. สภาพภายในอาคารพักอาศัย
4. สภาพภายในห้องพัก

(2) ข้อมูลจากการทำแบบสอบถามกลุ่มประชากร

(3) ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการแก้ไขปัญหาด้านกายภาพ

6.1.3 ข้อมูลพฤติกรรมและกิจกรรมการอยู่อาศัย

6.1.4 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของสภาพกายภาพของสถานที่พักอาศัย กับ

พฤติกรรมการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น และข้อเสนอแนะในการพัฒนา

6.1.1 สรุปเรื่องข้อมูลทั่วไป

เมื่อพิจารณาข้อมูลทั่วไป จากการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรเป้าหมาย ชาวญี่ปุ่น ที่มาพักเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว เป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 55 ปี ขึ้นไป อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุ 60-64 ปี โดยอายุน้อยที่สุดคือ 55 ปี และมากที่สุดคือ 85 ปี อายุเฉลี่ยคือ 71ปี เป็นผู้ที่สมรส และเกษียณอายุแล้ว มีระดับการศึกษาปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มอาชีพของผู้ที่มาอยู่อาศัยในโครงการมีความหลากหลายจากแหล่งที่มา กลุ่มพนักงานบริษัทมีมากที่สุด, รองลงมา เป็นธุรกิจส่วนตัว, รับราชการ ตามลำดับ ชนิดที่พักอาศัยถาวร ส่วนมากเป็นบ้านเดี่ยว ซึ่งมีกรรมสิทธิ์เป็นของตัวเอง

ผู้พักอาศัยเป็นผู้ที่มีฐานะดีการเงินที่มั่นคง พิจารณาจาก แหล่งเงินเพื่อนำมาใช้จ่ายในเรื่องการอยู่อาศัย ส่วนมากได้มาจากเงินออมและเงินเกษียณ รองลงมา เป็นเงินเกษียณและเงินจากการทำธุรกิจ รายได้ต่อเดือนที่ได้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 185,001-280,000 บาทต่อเดือน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยอยู่ประมาณ 92,501-280,000 บาท/เดือน และพบว่าค่าใช้จ่ายเรื่องการท่องเที่ยวพักผ่อน, การช้อปปิ้ง จั๊บจ่ายซื้อของ และการดูแลสุขภาพ ตามลำดับ

ทางด้านสุขภาพส่วนมากกลุ่มตัวอย่างจะบอกว่า เป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรงดี ไม่เจ็บป่วย เป็นโรคประจำตัวอะไรเป็นส่วนมาก แต่จะมีเพียง 3 คน ที่ผู้ดูแลเปิดเผยเรื่องโรคประจำตัวบอกว่า เป็นโรคเกี่ยวกับไขข้อ และความดันโลหิต โรคชราทั่วไป ส่วนจากการสังเกตการณ์ผู้พักอาศัย ตั้งแต่เดือนกันยายน-มกราคม มีผู้พักอาศัยเพียง 1 คน ที่ใช้รถเข็น

ประชากรกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และมีช่วงอายุที่ยืนที่สุดในโลก ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้ที่มีอายุมากแล้วก็ตาม พวกเขาักเดินเล่นออกกำลังกายในโครงการฯ เดินทางเดินเท้าริมถนนราชมรรคาชนครินทร์ หรือเดินจากโครงการฯไปยังสถานีรถไฟฟ้าย่านที่เอสสถานีช่องนนทรีได้ได้สบายๆ หากอากาศไม่ร้อนจนเกินไป และเมื่ออยู่ในหมู่เพื่อน ๆ จะชวนกันไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆที่น่าสนใจ เช่น ไปลานโบว์ลิ่งแถวซอยสุขุมวิท 41,43 สอดคล้องกับที่ วิฑูร แสงสิงแก้ว, 2536 ได้ให้คำจำกัดความว่า “ผู้สูงอายุวัยเริ่มต้น หรือ Young Old” คือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 60-70 ปี ส่วนใหญ่มีสุขภาพอนามัยที่ช่วยเหลือตัวเองได้ และยังสามารถประโชยชน์ให้แก่สังคมได้ ส่วนผู้สูงอายุวัยปลาย (Oldest Old) เป็นผู้มีอายุมากกว่า 80 ปี ส่วนใหญ่ของผู้สูงอายุกุุ่มนี้ จะต้องได้รับการดูแลจากบุตรหลานและคนอื่นๆ โดยส่วนมาก ถ้าสามารถเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางเองได้ มักจะไม่นิยมให้ผู้ดูแลติดตาม

6.1.2 สรุปข้อมูลกายภาพของโครงการโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนส์

จากการวิเคราะห์เบื้องต้นสามารถสรุปข้อมูลทางด้านกายภาพซึ่งเมื่อพิจารณาร่วมกับ ทัศนวิสัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำไปสู่การเสนอแนวทางการพัฒนาที่พำนักระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ดังนี้

1. ทำเลที่ตั้งโครงการ

ด้วยลักษณะของชนชาติญี่ปุ่นที่มีความเป็นชาตินิยมสูง ต้องการพักอาศัยเฉพาะ ชนชาติเดียวกัน และนิยมการจับจ่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของญี่ปุ่น ไม่ว่าจะไปพำนักที่ใดในโลก พฤติกรรมการบริโภคยังคงเป็นเช่นเดิม ถึงแม้ว่าทำเลที่ตั้งของโครงการริเออี ลุมพินีเรสซิเดนส์ ตั้งอยู่ในเขตสาทร ซึ่งถือเป็นพื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจ มีการคมนาคมที่สะดวกไม่ไกลจากย่านสำคัญๆ เช่น ย่านสีลม ย่านสุขุมวิท ย่านสยาม ย่านราชประสงค์ แหล่งพักผ่อน แหล่งช้อปปิ้งต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปใช้บริการ มีบรรยากาศที่ตีเหมาะแก่การพักอาศัย แต่สำหรับพฤติกรรมของ ชาวญี่ปุ่นและความเป็นชาตินิยมแล้วถือว่าไม่เหมาะสมต่อกลุ่มประชากรมากนัก เพราะปัจจุบันผู้ พักอาศัยยังเดินทางเข้าไปยังแหล่งที่ชาวญี่ปุ่นนิยมไปใช้บริการ หรือชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่พักอาศัย เกือบจะทุกวัน เช่น แถวสุขุมวิท ทองหล่อ ห้างสรรพสินค้าไอเซตัน และห้างสรรพสินค้าดิเอ็มโพเรียม การเดินทางยังต้องพึ่งพาารถแท็กซี่ ซึ่งผู้พักอาศัยมีความคิดว่าอยากให้ใกล้สถานี รถไฟฟ้าบีทีเอสมากกว่านี้

ดังนั้นทำเลที่เหมาะสมของการพัฒนาที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะ ยาวสำหรับชาวญี่ปุ่นในเมืองนั้น ควรตั้งอยู่ในย่านชุมชนที่ชาวญี่ปุ่นพักอาศัยเป็นส่วนใหญ่ เพราะ ทำให้รู้สึกว่าเป็นสังคมเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ K.J. Button กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญ ในการเลือกที่อยู่อาศัยสัมพันธ์กับ รายได้ของครอบครัวเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจคนมีรายได้สูงจะมี โอกาสเลือกที่อยู่อาศัยได้มากกว่า ใกล้เส้นทางคมนาคมขนส่งและเข้าถึงได้สะดวก และคุณภาพ สิ่งแวดล้อมที่ดี นอกจากนั้นความสัมพันธ์ของเพื่อนบ้านก็เป็นข้อสำคัญอีกประการหนึ่ง แต่จะต้อง มีรายได้และรสนิยมในระดับเดียวกัน

2. สภาพพื้นที่โดยรอบอาคารพักอาศัย

ลักษณะการวางอาคารอยู่ในทิศทางที่เหมาะสม ถ่ายเทอากาศได้ดี และพื้นที่ รอบอาคารโครงการมีบรรยากาศที่สงบ เป็นชุมชนน่าอยู่ การเข้าออกโครงการสะดวกสบาย

พื้นที่ภายนอกอาคารไม่มีสวนของโครงการสำหรับการพักผ่อน มีเพียงสนามเด็ก เล่น ซึ่งมีขนาดเล็กไม่เหมาะสม ผู้พักอาศัยชอบเดินเล่นออกกำลังกายช่วงเช้า และช่วงเย็นจะ

ทำเป็นประจำ เมื่อไม่มีพื้นที่สวนพักผ่อนจึงต้องใช้ถนนระหว่างโครงการด้านหน้าอาคารเป็นพื้นที่ในการออกกำลังกายประเภทนี้แทน

ดังนั้นการพัฒนาที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสำหรับชาวญี่ปุ่นในเมืองนั้น ควรมีการจัดให้มีสวนพักผ่อนภายในโครงการด้วย เพราะผู้สูงอายุจะได้ใช้ทำกิจกรรมภายนอกอาคารได้ เป็นการส่งเสริมสุขภาพร่างกายอีกทางหนึ่ง

3. สภาพภายในอาคารพักอาศัย

การออกแบบผังพื้นที่ภายในอาคาร มีการวางแผนในการออกแบบ โดยแบ่งสัดส่วนการใช้สอยพื้นที่ในส่วนพักอาศัยและส่วนกลางออกจากกันได้ดี ทั้งระบบความปลอดภัยภายในอาคาร เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้พักอาศัยรู้สึกปลอดภัย

พื้นที่ส่วนกลาง บริเวณชั้น 3 นั้น ผู้พักอาศัยเข้าใช้บริการ แต่จากที่จะต้องใช้พื้นที่อาคารในส่วนนี้ร่วมกับผู้พักอาศัยของโครงการลุมพินี สาธารด้วย บางครั้งผู้พักอาศัยรู้สึกไม่เป็นส่วนตัว และเกรงในเรื่องความปลอดภัยจากบุคคลภายนอกโครงการ

ทางเข้าออกของอาคาร บริเวณชั้น 1 ตรงประตูทางเข้า-ออก ควรมีระดับพื้นภายในอาคาร หรือระดับพื้นภายในอาคารกับภายนอกอาคาร ความต่างระดับกันไม่เกิน 20 มิลลิเมตร ต้องลาดมุมพื้นที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น พื้นผิวของจุดต่อเนืองระหว่างพื้นที่กับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด ต้องมีราวจับทั้งสองด้านโดยมีลักษณะทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่นมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 30 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 40 มิลลิเมตร สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 900 มิลลิเมตร

ลิฟต์ ของโครงการมีขนาดที่ได้มาตรฐาน แต่ยังไม่มียุโรปอร์และระบบเตือนภัยฉุกเฉินสำหรับผู้สูงอายุครบ ควรมีการติดตั้งให้สมบูรณ์ โดยภายในลิฟต์ไม่มีราวจับอะลูมิเนียมรอบเพื่อช่วยพยุงตัว และยังมีได้ติดตั้งอุปกรณ์ปุ่มกดเรียกลิฟต์ ปุ่มบังคับลิฟต์ที่มีตัวเลขและเสียงบอกตำแหน่งชั้นต่าง ๆ เมื่อลิฟต์หยุด และขึ้นหรือลง เมื่อมีเหตุฉุกเฉินควรมีปุ่มสัญญาณทั้งเสียงและแสงไฟเตือนภัย รวมถึงโทรศัพท์แจ้งเหตุฉุกเฉิน ด้านหน้าลิฟต์ระหว่างชั้นควรมีพื้นผิวต่างสัมผัสบนพื้นกว้าง 300 มิลลิเมตร และยาว 900 มิลลิเมตร ซึ่งอยู่ห่างจากประตูลิฟต์ไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 600 มิลลิเมตร

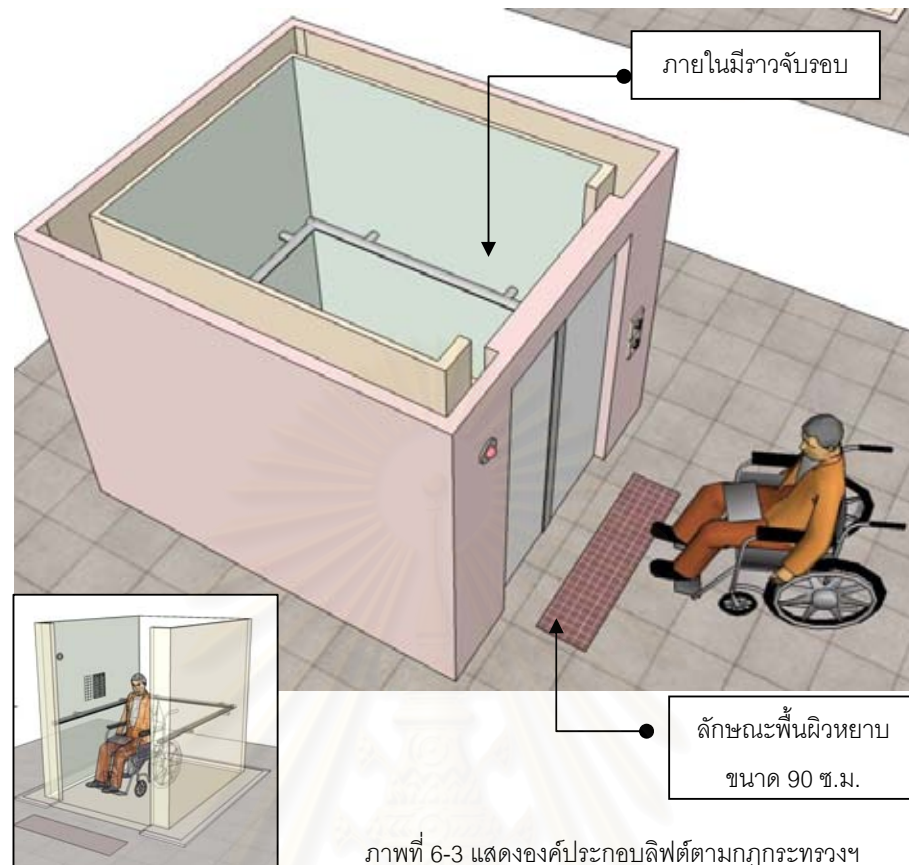

ภาพที่ 6-1 แสดงห้องลิฟต์

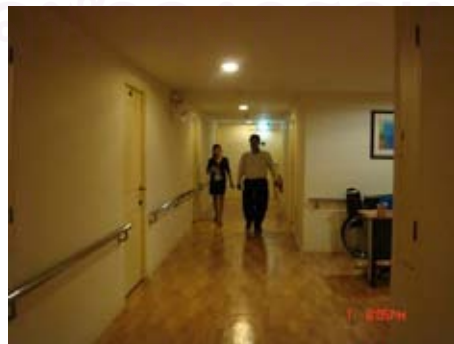
ภาพที่ 6-2 แสดงองค์ประกอบลิฟต์ตามกฎหมายฯ

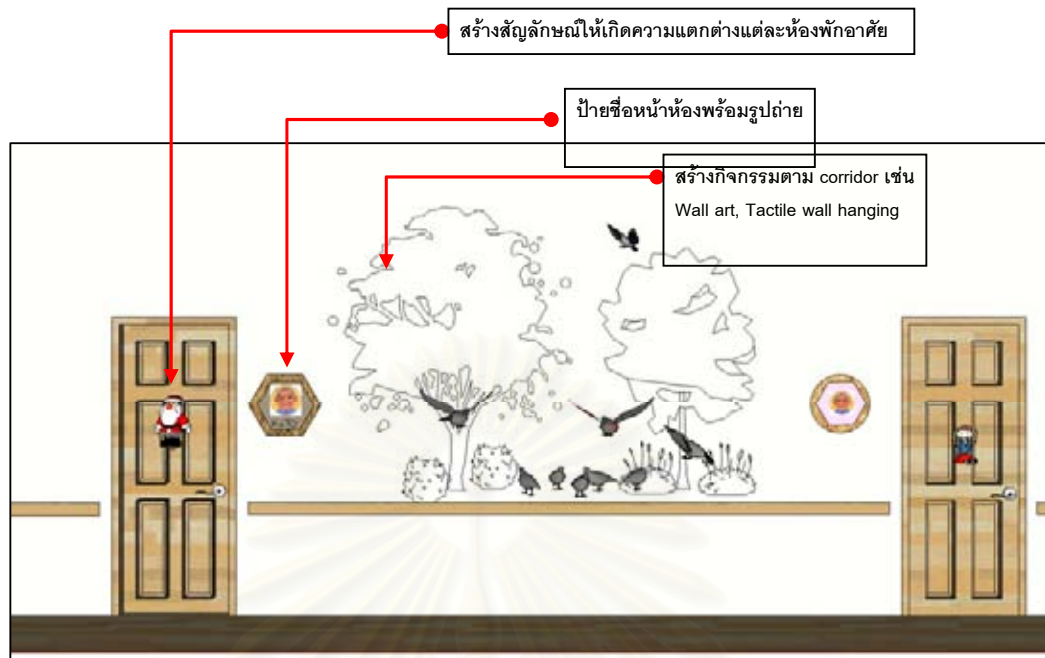
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช่องบันไดขึ้นลงทั้งหมดภายในโครงการ มีความกว้างของช่องบันได 1.50 เมตร มีขนาดลูกตั้ง 15 ซม. ลูกนอน 20 ซม. มีมุมบันได มีชานพักทุกระยะในแนวตั้ง 2.00 เมตร และมีราวบันได อะลูมิเนียมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.75 ซม. พื้นผิวเป็นพื้นหินขัดธรรมดา ที่ได้มาตรฐาน มีลูกกรง ขนานไปตลอดแนวตั้งของราวบันได แต่มีราวบันไดเพียงข้างเดียว ซึ่งควรจะมีทั้งสองด้าน

โถงทางเดินที่มีลักษณะแบบ Single Load Corridor มีความคล้ายคลึงกันทุกชั้น อาจทำให้ผู้สูงอายุสับสนในชั้นที่พักของตน ควรมีการจัดองค์ประกอบที่สามารถจดจำได้ และสร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้พักอาศัยได้

ภาพที่ 6-4 แสดงตัวอย่างการสร้างกิจกรรมและป้ายเตือนความจำ

สัดส่วนเคาท์เตอร์ควรมีขนาดที่สูงจากพื้นประมาณ 80 ซม. ไม่เกิน 90 ซม.ไป ผู้สูงอายุและผู้ใช้รถเข็นจะได้มีความสะดวกมากขึ้น

4. สภาพพื้นที่ภายในห้องพัก

ภาพที่ 6-5 แสดงตัวอย่างผังห้องพักอาศัยในโครงการ

การจัดพื้นที่ใช้สอยต่างๆภายในห้องพัก จะเห็นได้ว่าเป็นรูปแบบมาตรฐานของห้องชุดในเครือบริษัทลุมพินีจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วนได้ดี สรุปรตามส่วนต่างดังนี้

ห้องน้ำ ปัญหาที่พบคือ ขนาดห้องน้ำแคบเกินไปสำหรับผู้ใช้รถเข็น ไม่มีราวจับโดยรอบภายในห้องน้ำ ขนาดที่นั่งอาบน้ำ ไม่มีราวจับบริเวณอ่างล้างหน้า และราวจับบริเวณโถชักโครกไม่ได้มาตรฐาน อ่างอาบน้ำสูงเกินไป และยังขาดอุปกรณ์ฉุกเฉิน ประตูเป็นลักษณะผลักเข้าไปยังภายในห้องน้ำ

แนวทางการปรับปรุง ควรมีการติดตั้งอุปกรณ์ให้ครบถ้วนเหมาะสมและปลอดภัยต่อการใช้งานของผู้สูงอายุ คือ

- มีพื้นที่ว่างภายในห้องส้วมเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร

- ประตูของห้องที่ตั้งโถส้วมเป็นแบบบานเปิดออกสู่ภายนอก โดยต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา หรือเป็นแบบบานเลื่อน

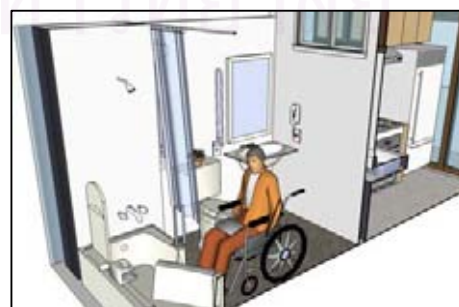
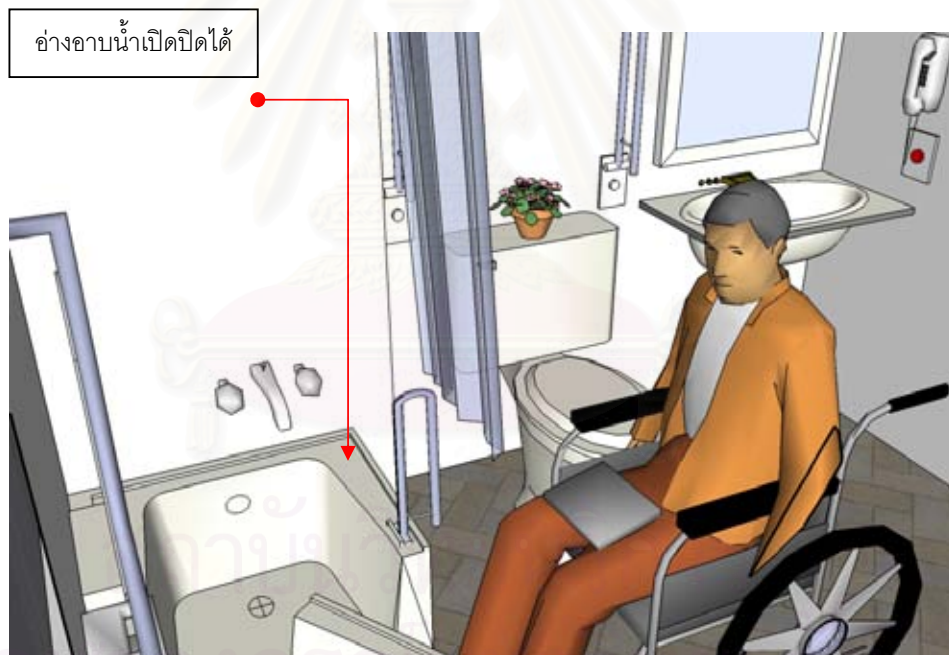
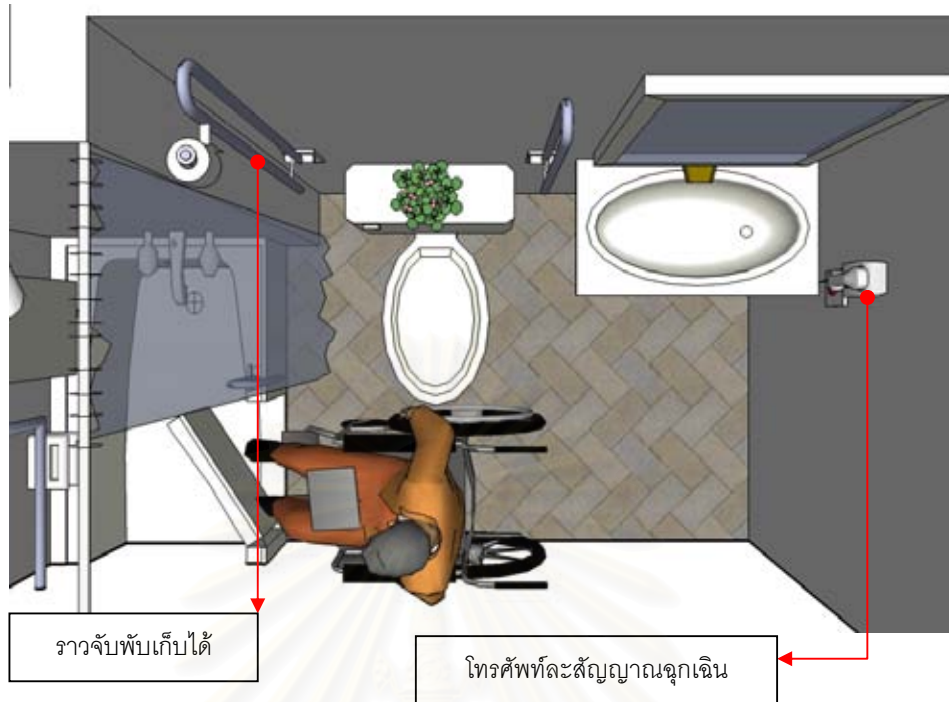
- โถส้วมชนิดนั่งราบ สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 45 ซม. แต่ไม่เกิน 50 ซม. มีพนักพิงหลัง

- โถส้วมทั้งสองด้านอยู่ห่างจากผนัง ต้องมีราวจับแนวนอนมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 66 ซม. แต่ไม่เกิน 70 ซม. และให้ยื่นล้ำออกมาจากด้านหน้าโถส้วมอีกไม่น้อยกว่า 25 ซม. แต่ไม่เกิน 30 ซม. ซึ่งควรจะพับเก็บได้เพราะห้องน้ำของโครงการมีขนาดแคบ เพื่อให้การใช้สอยได้ประโยชน์สูงสุด

- อ่างอาบน้ำควรสูงจากพื้นประมาณ 45 ซม. มีที่นั่งอาบน้ำ มีราวจับมีราวจับในแนวนอนที่ด้านข้างของที่นั่ง ในกรณีนี้เนื่องจากพื้นที่ห้องน้ำมีจำกัด อ่างอาบน้ำและที่นั่งอาบน้ำควรใช้ร่วมกัน โดยออกแบบให้อ่างอาบน้ำสามารถเปิดปิดได้ มีที่นั่งอาบน้ำด้านใน พับเก็บได้

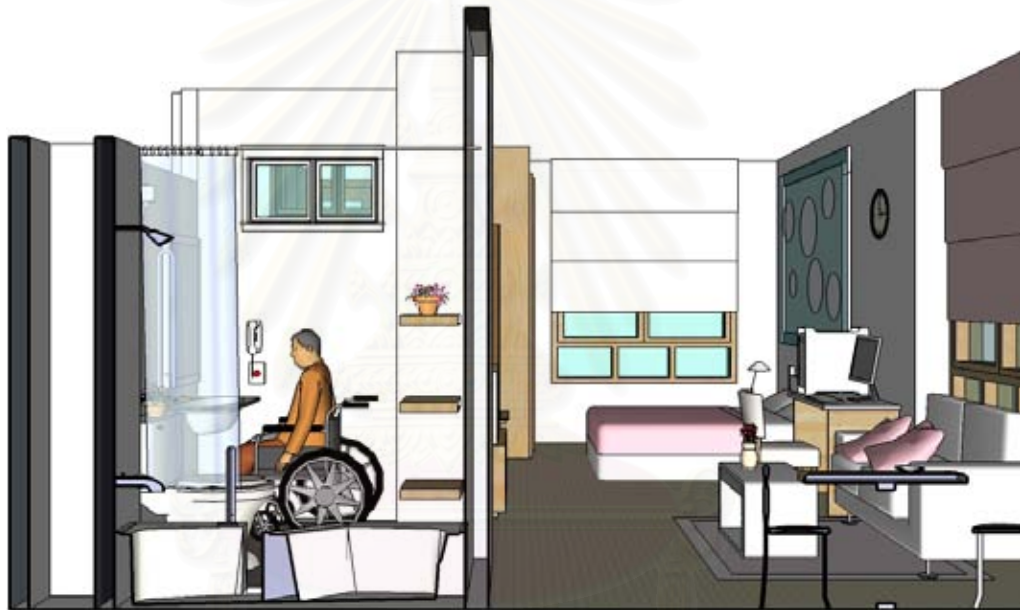

ภาพที่ 6-6 แสดงการตกแต่งภายในห้องน้ำชั้นที่ 4

ที่นั่งอาบน้ำพับเก็บได้

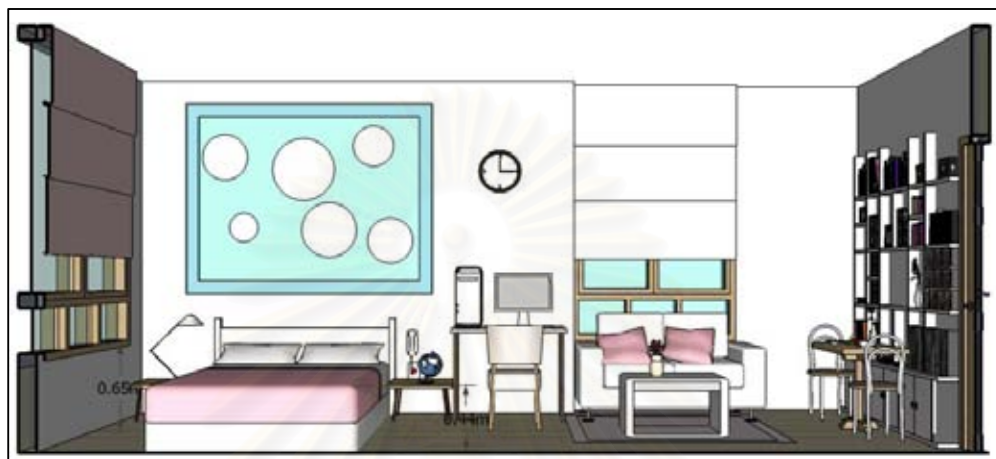

ภาพที่ 6-7 แสดงรูปตัดห้องพักอาศัย

การจัดวางพื้นที่ พักผ่อนนั้นจากที่ผู้พักอาศัยมีการเสนอแนวคิดที่ว่า ต้องการอยากปรับเปลี่ยนเอาโต๊ะรับประทานอาหารออกไปเนื่องจากอยากให้มีพื้นที่กว้างขึ้น และจะใช้พื้นที่โซฟาปรับแขกเป็นที่นั่งรับประทานอาหารด้วยนั้น ไม่เหมาะสมเพราะผู้สูงอายุมักมีปัญหาในเรื่องข้อเข่าเสื่อม รวมถึงการก้ม เงยที่ลำบาก การนั่งบนเก้าอี้มีความเหมาะสมมากกว่า

ห้องนอนหน้าต่างควรมองเห็นทิวทัศน์ภายนอก เตี้ยนอนควรมีความยาวไม่น้อยกว่า 180 ซม. และมีพื้นที่กว้าง 90 ซม. รอบเตียง 3 ด้าน ไม่ควรอยู่ในมุมอับ ควรมีพื้นที่สำหรับเตียงคู่ เตี้ยนอนควรอยู่ใกล้ห้องน้ำ หัวเตียงควรมีโทรทัศน์ และสัญญาณฉุกเฉิน ระดับของเตียงสูง 40 ซม. (สูงเท่าระดับพื้นถึงข้อพับเข่า) ระดับหน้าต่างสูงจากพื้น 50 ซม. มองเห็น

วิวภายนอกได้ ตู้เสื้อผ้าเป็นแบบบานเลื่อน มีแสงสว่างสำหรับการอ่านหนังสือ มีการระบายอากาศที่ดี พื้นห้องใช้สีสว่าง นุ่มและบำรุงรักษาง่าย

โทรทัศน์ที่ละสัญญาณฉุกเฉิน

ภาพที่ 6-8 แสดงองค์ประกอบส่วนห้องนอน

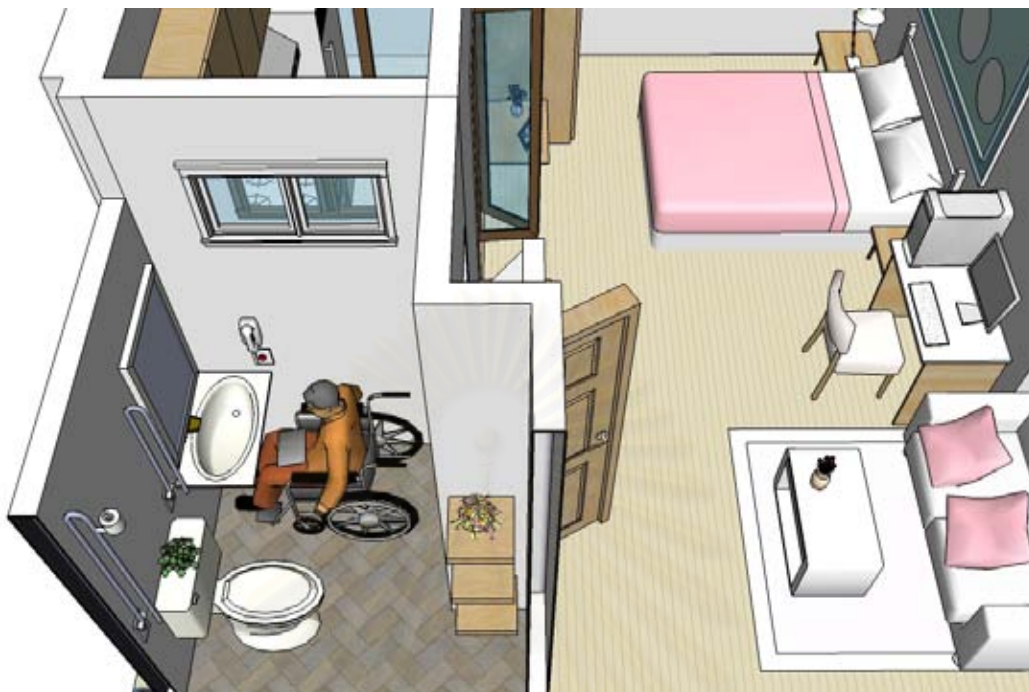
ประตู หน้าต่างและช่องเปิด ประตูมีขนาดกว้างประมาณ 90 ซม.ได้มาตรฐาน รถเข็นสามารถเข้า-ออกได้ รวมถึงมีอุปกรณ์เปิดปิดประตูเป็นแบบชนิดก้านโยกที่เหมาะสม แต่ประตูยังเป็นแบบบานผลักเข้าภายใน ซึ่งควรจะเป็นบานผลักออกภายนอกจึงจะเหมาะสม

ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานเลื่อนหรือแบบบานเปิดให้มีมือจับที่มีขนาดเท่ากับราวจับตามที่กำหนดไว้ ในแนวตั้งทั้งด้านในและด้านนอกของประตูซึ่งมีปลายด้านบนสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1 เมตร และปลายด้านล่างไม่เกิน 80 ซม.

หน้าต่างมีสัดส่วนที่เหมาะสม เพราะสามารถถ่ายเทอากาศได้ดี มองเห็นภายนอกได้

ภาพที่ 6-9 แสดงองค์ประกอบภายในห้องพักอาศัย

ภาพที่ 6-10 แสดงองค์ประกอบภายในห้องพักอาศัย

บริเวณส่วนครัว ใช้ประตูบานเฟี้ยมสำหรับห้องขนาดธรรมดา ส่วนห้องสุวีเรียร์มีขนาดพื้นที่กว้างกว่า ลักษณะเปิดโล่งใกล้ประตูทางเข้า-ออกห้อง การจัดวางเฟอร์นิเจอร์วางชิดผนังในห้องขนาดธรรมดาทอดยาวไปตลอดแนว ห้องสุวีเรียร์การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ จัดเป็นรูปตัวแอล (L) แต่รูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ยังไม่เหมาะสมกับการใช้งานสำหรับผู้สูงอายุ หรือผู้ที่ใช้รถเข็นทั้งสองแบบ อาจเนื่องด้วยมีพื้นที่ที่จำกัด

แนวทางการปรับปรุงเลือกใช้รูปแบบของชั้นวางเป็นแบบช่องเปิดโล่งด้านล่างได้เพื่อให้ผู้ที่ใช้รถเข็น ใช้งานได้ดี ชั้นเก็บของควรสูงในระดับที่ 150-168 ซม.

(2) ข้อมูลจากการทำแบบสอบถามกลุ่มประชากร

จากการศึกษาพบว่าความคิดเห็นต่อทำเลที่ตั้งโครงการของกลุ่มประชากรนั้นควรมีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้ชุมชน เป็นอันดับ1, รองลงมาคือใกล้สวนสาธารณะ, ใกล้โรงพยาบาล, ใกล้สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ, ใกล้ห้างสรรพสินค้า ตามลำดับ

รูปแบบที่พักอาศัยมีความต้องการเป็นรูปแบบเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์ ดังโครงการที่เป็นอยู่ปัจจุบัน เพราะไม่ต้องคอยดูแล ทำความสะอาดด้วยตัวเอง มีพนักงานคอยให้บริการ มีเพื่อนฯชาวญี่ปุ่นเช่นกันพักอาศัยอยู่ด้วย มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ไม่รู้สึกเงียบเหงา ได้เรียนรู้

วัฒนธรรม และภาษาใหม่ๆ ถึงแม้จะไม่สามารถเรียนรู้ได้มากนัก และความต้องการในเรื่องรูปแบบที่อยู่อาศัยของ Short, J.R 1982 กล่าวว่า ในช่วงชีวิตบั้นปลาย (Later life) จะเลือกที่จะเป็นห้องชุด หรือบ้านพักเฉพาะกลุ่ม ซึ่งตรงกับผลการศึกษาในครั้งนี้ โดยชาวญี่ปุ่น อายุ 55ปีขึ้นไป รูปแบบอาคารที่จะเข้าพักอาศัยส่วนใหญ่ต้องการรูปแบบที่มีความเป็นสากล รองลงมาเป็นรูปแบบไทย ส่วนรูปแบบภายในนั้นก็ต้องการรูปแบบที่เป็นสากลเช่นเดียวกัน โดยให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุภายในอาคารและห้องพักอาศัยด้วย เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานของคนกลุ่มนี้ ขนาดห้องที่ผู้พักอาศัยมีความต้องการเป็นพิเศษคือห้องขนาด 74 ตร.ม.(superior) ที่เป็นห้องขนาดใหญ่ภายในโครงการ แต่ด้วยห้องมีจำนวนจำกัดจึงไม่สามารถมีตัวเลือกได้มากนัก จากการศึกษาข้อมูลพบว่าผู้พักอาศัยส่วนใหญ่มีความสามารถที่จะจ่ายค่าเช่าห้องพักได้ในราคา 35,000-50,000 บาทต่อเดือนหากมีการปรับปรุงห้องพัก ซึ่งในปัจจุบันภายในโครงการมีการให้บริการเตียงเสริมให้ โดยผู้พักอาศัยมีความต้องการเตียงแบบคู่ (Double bed) มีสองเตียงในห้องเดียว มากกว่าเตียงเดี่ยว (Single bed) เพราะผู้สูงอายุที่อยู่ 2 คนสามี-ภรรยา ส่วนใหญ่จะไม่นอนร่วมเตียงเดียวกันหรือแยกพื้นที่นอน

ความคิดเห็นต่อพื้นที่ระเบียง มีสัดส่วนการใช้เท่าๆกัน แต่เนื่องจากปัจจุบันระเบียงมีขนาดที่แคบผู้พักอาศัยไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มที่

องค์ประกอบของสถานที่พักอาศัยอีกส่วนที่ผู้พักอาศัยมีความต้องการ คือ สวนพักผ่อนภายในโครงการ เพราะผู้พักอาศัยชอบการเดินเล่นออกกำลังกาย อยากมีส่วนร่วมเป็นส่วนใช้พักผ่อนได้ภายในโครงการ เนื่องด้วยความสะดวกในการเดินทางของผู้สูงอายุ จึงไม่สามารถที่จะเดินทางไปยังสวนสาธารณะของเมืองเช่น สวนลุมพินี ในบริเวณใกล้เคียงได้บ่อยครั้งนัก ดังนั้นการมีส่วนร่วมสำหรับพักผ่อนภายในโครงการจึงถือว่าเป็นปัจจัยที่น่าส่งเสริมให้มีภายในโครงการ สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่โครงการพักอาศัยต้องมี คือ ระบบอินเตอร์เน็ตไร้สาย ภายในห้องพักอาศัย เพื่อความสะดวกในการติดต่อสื่อสารมากยิ่งขึ้น

ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุพบว่าส่วนใหญ่มีความต้องการร้อยละ 64 ในช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไปและเป็นเพศหญิงมีความต้องการมากที่สุด ผู้พักอาศัยที่ไม่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศชายช่วงอายุ 60-64 ปี

ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ กับชั้นพักอาศัย และอายุพบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไปที่กระจายอยู่ทุกๆชั้นต่างก็มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกฯ เช่นกัน และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่พักอาศัยไม่ต่ำกว่า 1 ปี แต่เนื่องด้วยโครงการมีส่วนที่ปรับปรุงตามความต้องการนั้นเฉพาะพื้นที่พักชั้นที่ 4 ซึ่งจัดเตรียมไว้สำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษก่อน บริเวณที่ใช้พบปะเพื่อนภายในโครงการนั้น คือ บริเวณห้องชาวน้ำ รองลงมาเป็นร้านอาหาร

(3) ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการแก้ไขปัญหาด้านกายภาพ

พบว่า พบปัญหา ร้อยละ 44.0, ไม่พบปัญหา ร้อยละ 56.0

พื้นที่ส่วนกลางภายในโครงการ มีปัญหาสวนสำหรับพักผ่อน ที่ปัจจุบันมีขนาดเล็กมาก ไม่เหมาะสมสำหรับการนั่งพักผ่อนได้เท่าที่ควร เนื่องจากผู้พักอาศัยชอบเดินออกกำลังกายภายในและภายนอกโครงการบริเวณใกล้เคียง และห้องชานาามีขนาดเล็กซึ่งผู้พักอาศัยได้เสนอต่อทางบริษัทริเออว่า ต้องการให้มีการจัดทำสปาหินแบบญี่ปุ่น, การระบบการพยาบาลแบบ on call nursing และระบบรักษาความปลอดภัยที่ถือว่ามีความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ ในการมาพำนักยังต่างแดน

พื้นที่ห้องพักอาศัย พบว่า พบปัญหา ซึ่งส่วนที่ที่ผู้พักอาศัยพบปัญหาในเรื่องการใช้ห้องน้ำ ที่ปัจจุบันมีขนาดเล็กไม่เหมาะสมสำหรับการใช้รถเข็น ของผู้พักอาศัยบางท่าน และไม่มีที่นั่งอาบน้ำสำหรับผู้สูงอายุด้วย, อุปกรณ์ช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุ ภายในห้องพักยังไม่ครบถ้วนเหมาะสม, ไม่มีระบบอินเตอร์เน็ตภายในห้องพักอาศัย ซึ่งผู้พักอาศัยต้องการความเป็นส่วนตัวในการใช้ โดยเฉพาะช่วงกลางคืนไม่สะดวกที่จะลงมาใช้ในส่วนกลาง

พื้นที่ที่ไม่เคยใช้พื้นที่บริเวณนั้นเลยภายในโครงการ จากการศึกษาพบว่า **อันดับหนึ่งคือ สระว่ายน้ำ** ส่วนใหญ่ผู้พักอาศัยไม่ค่อยได้ใช้ คนที่ใช้สระว่ายน้ำจะเป็นผู้ที่พักอาศัยในโครงการลุมพินี สาธรมากกว่า พื้นที่ส่วนกลางด้านอื่นมีการเข้าใช้อยู่อย่างสม่ำเสมอตามความต้องการ จากการสอบถามผู้ดูแล และพนักงานภายในโครงการพบว่าผู้พักอาศัยไม่ชอบว่ายน้ำ หรือนอนอาบแดดเลย มีเพียง 1 ท่านเท่านั้นที่จะว่ายน้ำบ้างแต่ไม่ค่อยบ่อยนัก อาจเป็นเพราะความไม่เป็นส่วนตัว แต่ถ้ามีการปรับปรุงพื้นที่ เพื่อที่จะได้ไปใช้พื้นที่บริเวณนั้นบ่อยขึ้น พบว่าอันดับหนึ่งคือ สวนพักผ่อน เหตุผลคือ ต้องการให้ใช้งานพื้นที่บริเวณนี้ได้จริง มีความเหมาะสมต่อการใช้งาน

6.1.3 ข้อมูลพฤติกรรมและกิจกรรมการอยู่อาศัย

ระยะเวลาการอยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อยู่ประมาณ 1 ปี ช่วงเดือนที่ต้องการมาพำนักภายในประเทศไทยส่วนใหญ่ต้องการมาในเดือนกุมภาพันธ์ รองลงมาคือ ช่วงเดือนมกราคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูหนาวและมีนาคมเป็นช่วงต้นฤดูใบไม้ผลิ (ดูข้อมูลประกอบภาคผนวกหน้า 160) ซึ่งในช่วงการพักอาศัยอยู่ในโครงการฯ ผู้พักอาศัยมักจะเดินทางกลับประเทศญี่ปุ่นเฉลี่ยประมาณ 2 ครั้งโดยจะใช้เวลาอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นประมาณ 1-2 อาทิตย์ หลังจากนั้นก็จะเดินทางกลับมาพำนักระยะยาวยังประเทศไทยต่อ ช่วงเดือนที่นิยมกลับประเทศญี่ปุ่นมักจะเป็นปลายเดือนธันวาคมถึงต้นเดือนมกราคม รองลงมาคือเดือนกันยายน การเดินทางกลับนั้นเดินทางไปเพื่อร่วมงานเทศกาลต่างๆที่มีความสำคัญ ในช่วงเดือนธันวาคม-มกราคมนี้ ถือว่ามีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นช่วง

ที่นิยมจัดงานเลี้ยงส่งท้ายปีเก่าซึ่งจะเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 28 ธันวาคมเป็นต้นไป และจะเริ่มฉลองต้อนรับปีใหม่ช่วงปีใหม่ระหว่างวันที่ 1-3 มกราคมเป็นเวลาที่มีสมาชิกในครอบครัวจะอยู่กันพร้อมหน้าฉลองกัน ผู้คนชาวญี่ปุ่นจะพากันไปวัดพุทธ หรือ วัดชินโตเป็นครั้งแรกของปีเพื่อขอพรให้มีความสุข สิ่งเหล่านี้เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณ ส่วนในช่วงเดือนกันยายน (วันที่ 15 กันยายนของทุกปี) ชาวญี่ปุ่นจะกลับไปร่วมงานเทศกาลวันสำคัญสำหรับผู้สูงอายุ เยี่ยมพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ ปู่ย่า ตายาย และผู้สูงอายุที่ตนรู้จักเพื่อเป็นการแสดงความเคารพ ในช่วงเดือนอื่น ๆ นั้น ผู้พักอาศัยสูงอายุจะเดินทางกลับด้วยสาเหตุจำเป็นอย่างอื่นไป แต่จะให้ความสำคัญกับวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่และวันผู้สูงอายุเป็นอันดับต้นก่อนเทศกาลต่าง ๆ ที่มีในขนบธรรมเนียมสืบทอดกันมา ซึ่งในหนังสือ 12 เดือนในญี่ปุ่นกล่าวถึง ในวันเคารพผู้สูงอายุนั้นชาวญี่ปุ่นไม่เพียงแต่จัดงานฉลองการมีอายุยืนและพลานามัยสมบูรณ์ให้กับผู้ที่มีอายุครบ 60 ปี 70 ปี ตามแบบอย่างประเพณีจีนเท่านั้น แต่ยังฉลองเมื่ออายุครบรอบ 77 ปี 88 ปี 99 ปี ด้วยเลขซ้อนเป็นที่นิยมในญี่ปุ่น และเชื่อกันว่าจะมีโชคลาภเป็นสองเท่าในปีดังกล่าวด้วย

สิ่งที่ค้นพบ จากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการพักอาศัย ชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาพักอาศัยในโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย เป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง แต่ส่วนใหญ่เกษียณอายุแล้ว และมีเงินสนับสนุนจากรัฐบาลของประเทศเดิม รวมถึงเงินออมที่ได้เก็บออมมาตั้งแต่สมัยหนุ่มสาว ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยของชาวญี่ปุ่น ที่มีระเบียบวินัยทางการเงินที่ดี ในบางรายที่ยังทำงานอยู่หลังจากเกษียณอายุงานแล้วไม่ว่าจะเป็นการประกอบธุรกิจส่วนตัว หรือทำงานที่เป็นประโยชน์กับผู้อื่น อย่างเช่น การสอนภาษาญี่ปุ่นให้กับคนไทยทำให้มีรายได้ที่แน่นอนในแต่ละเดือน เมื่อเทียบเป็นค่าเงินบาทของไทย จึงถือว่าเป็นผู้ที่มีกำลังซื้อสูง ชาวญี่ปุ่นใช้ชีวิตค่อนข้างหรูหราในประเทศไทย เช่น อยู่ในสถานที่ที่สะดวกสบาย มีคนรับใช้เล่นกอล์ฟเงินที่ได้รับมานั้น จะใช้ไปเพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อน และการพักผ่อนร่างกาย การตรวจสุขภาพ

ด้านการเดินทางท่องเที่ยว ชอบท่องเที่ยวที่เน้นการพักผ่อน และได้เรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ทางด้านศิลปวัฒนธรรมชอบการท่องเที่ยวในระยะสั้นๆ โดยการเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้เป็นการท่องเที่ยว ที่เดินทางจากที่อยู่อาศัยเดิมไปยังจุดหมายปลายทางเป็นการชั่วคราว แต่ไม่ใช่เพื่อการอยู่อาศัยอย่างถาวร เป็นการเดินทางที่มีวัตถุประสงค์ ซึ่งวัตถุประสงค์ก็จะจำแนกไปตามผู้พักอาศัยแต่ละกลุ่มที่ได้จัดแบ่งไว้ ตามแผนภูมิที่ 3-2 แสดงกลุ่มประชากรในการทำวิจัย **กลุ่มที่มาเพื่อท่องเที่ยว** วัตถุประสงค์หลัก คือ การมาท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ๆ, วัตถุประสงค์รอง คือ การหลบอากาศหนาวเย็น ในฤดูหนาวที่ประเทศของตนเอง มาหาอากาศที่อบอุ่นในประเทศไทย, **กลุ่มที่มาเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน** วัตถุประสงค์หลัก คือ การเดินทางมาพักอาศัยในประเทศที่บุตรของตนทำงานอยู่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิด ไม่ให้ความสัมพันธ์ทางครอบครัวห่างหายไป ซึ่งนับวันประเทศญี่ปุ่นก็เริ่มห่างหายสังคมในครอบครัวแบบนี้มาก

ขึ้นเรื่อยๆ หรือมาพักฟื้นร่างกายจากความเสื่อมถอยของสภาพร่างกายที่ร่วงโรยตามวัยเพียงลำพัง โดยการให้บริการสุขภาพของบริษัทญี่ปุ่นที่ผสมผสานการท่องเที่ยวในต่างแดนไปด้วย, วัตถุประสงค์รอง คือ การมาท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ๆ, กลุ่มที่มาทำงานหลังเกษียณอายุวัตถุประสงค์หลัก คือ การเดินทางพำนักการีของตนมาพักอาศัยในประเทศที่อบอุ่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิด ไม่ให้ความสัมพันธ์ทางครอบครัวห่างหายจนเกินไป, วัตถุประสงค์รอง คือ มาทำงานหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว เนื่องจากสังคมสูงอายุนั้น หรือสังคมสูงอายุทั่วไปยังคงต้องการทำงานเพื่อให้รู้สึกว่าตนยังคงมีประโยชน์ต่อสังคมอยู่, โดยสรุปแล้วทุกๆกลุ่มมีวัตถุประสงค์เพื่อมาท่องเที่ยวพำนักระยะยาวหรือใช้ชีวิตในต่างแดนเช่นกัน และมีค่าครองชีพที่ต่ำกว่าประเทศตน โดยระยะเวลาในการพักอาศัยโดยเฉลี่ยเป็นระยะเวลา 1 ปี

ประชากรกลุ่มนี้ถือว่ามีผู้ที่มีการศึกษา และที่**มีนิสัยรักสุขภาพ** และจะชอบแสวงหาความรู้ใหม่ๆเสมอ **ความสนใจ** ในเรื่องของ**วิถีชีวิต ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์** อยากรู้อยากเห็นภาษาไทยเพื่อที่จะได้สื่อสารกับคนไทยได้เข้าใจยิ่งขึ้น แต่ยังคงมีความเข้าใจต่อสังคมไทยในระดับต่ำ เช่น พูดภาษาไทยไม่ค่อยได้ ไม่ดูโทรทัศน์ ไม่ค่อยไปชมบท รักการใช้ชีวิตในเมืองที่มีความสะดวกสบาย อาจมีทัศนคติที่ไม่เปิดกว้างมากนัก ยังคงรักษาความเป็นคนญี่ปุ่น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการยืนยันว่าไม่ว่าชาวญี่ปุ่นจะไปอยู่ที่ไหนก็ยังนำลักษณะของชาวญี่ปุ่นไปปฏิบัติ ซึ่งทัศนคติเหล่านี้เกิดมาจาก วิถีชีวิต และสังคม ประเพณีที่ถือปฏิบัติมาของชาวญี่ปุ่น

ลักษณะนิสัย คือ มีมนุษยสัมพันธ์ดี **มีเพื่อนบ้าง**ทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ แต่จะต้องถือปฏิบัติตามธรรมเนียมญี่ปุ่น ชอบธรรมชาติ ในขณะที่เดียวกันก็ชอบชีวิตในเมืองมากเช่นกัน **ด้านการออกกำลังกาย ชอบความสบายๆได้พักผ่อน** ไม่โดดโผน อาทิเช่น ชอบการเดินทาง การเล่นเกมการรวมกลุ่มทางสังคม มักอยู่กันเป็นกลุ่มชาวญี่ปุ่นด้วยตนเอง

ประสบการณ์ในเรื่องเคยรู้จักธุรกิจประเภทโครงการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว และเคยพักอาศัยในโครงการการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวมาก่อนหรือไม่นั้น ส่วนใหญ่ของผู้พักอาศัยนั้นรู้จักมาก่อนเกี่ยวกับธุรกิจประเภทนี้ มีบางส่วนที่เคยพักในโครงการประเภทนี้มาก่อน เพราะหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลญี่ปุ่นได้มองเห็นความสำคัญของประชากรผู้สูงอายุเป็นสิ่งสำคัญ ต่างสนับสนุนประชากรในเรื่องการออกไปใช้ชีวิตต่างแดนหลังอายุเกษียณ ซึ่งตรงกับการใช้ชีวิตหลังการเกษียณหรือที่เรียกว่า **“Secondary Life”**รูปแบบการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่มีความต้องการไปใช้ชีวิตในต่างแดน **Life Style of Japanese seniors**

เหตุผลที่ตัดสินใจเลือกมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย เหตุผลส่วนใหญ่มาจากประเทศไทยมีค่าครองชีพที่ต่ำกว่าประเทศญี่ปุ่น มีนโยบายสนับสนุนการบริการสุขภาพระดับ

นานาชาติ และมีสภาพธรรมชาติและภูมิอากาศที่แตกต่างจากประเทศของตน ส่วนเหตุผลที่ตัดสินใจมาพักผอนที่โครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนส์ ซึ่งเป็นโครงการที่มีลักษณะตามความหมายของคำว่า การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ในหัวข้อความเป็นมาของการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว เป็นธุรกิจบริการเพื่อสุขภาพระยะยาว (Long-stay and Health Care) เป็นการให้บริการร่วมกันระหว่างโรงพยาบาล รีสอร์ท โรงแรม โดยใช้บริการด้านสุขภาพเป็นจุดขาย ให้บริการพักผ่อนระยะยาว พร้อมทั้งบริการด้านสุขภาพอย่างครบวงจรให้บริการแก่ กลุ่มลูกค้าเป้าหมายผู้สูงอายุชาวต่างประเทศที่ต้องการเข้ามาพักผ่อนระยะยาวแบบ Long Stay นี้เป็นลักษณะการไปพำนักในต่างประเทศ ซึ่งไม่ได้หมายความว่า การไปอยู่อาศัยเป็นการถาวรในประเทศนั้นๆ กลุ่มลูกค้าเป้าหมายผู้สูงอายุ หรือวัยเกษียณอายุ พำนักเป็นระยะเวลานานด้วยเหตุผลส่วนใหญ่มาจากชอบแนวความคิดของโครงการ ที่ชูประเด็นเรื่อง **แพ็คเกจการดูแลผู้สูงอายุ และมีการบริการต่างๆที่ดี** ผู้ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยสามารถที่จะนำบุพการีมาพักอาศัยในเมืองไทยได้ด้วย อาจจะได้พักอาศัยในโครงการเดียวกัน แต่อย่างน้อยได้อยู่ใกล้ ได้ดูแลใกล้ชิดมากกว่าการให้บุพการีของตนอาศัยอยู่ลำพังยังประเทศญี่ปุ่นในช่วงที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ดังนั้นจึงมีความสนใจพาบุพการีมาพักอาศัยในโครงการนี้ รองลงมาคือ เป็นการอยู่อาศัยรวมกลุ่มชาวญี่ปุ่นเหมือนกัน มีระบบคมนาคมสะดวก ใกล้สถานีรถไฟ และระบบสาธารณูปโภค การบริการ การรักษาความปลอดภัยคุณภาพสูง ตามลำดับ และที่เลือกที่พักประเภท เซอร์วิส อพาร์ทเมนต์ เพราะว่า สะดวกสบาย ไม่ต้องดูแลรักษามาก ปัญหาบ่อย และมีบริการที่ดี ซึ่งโครงการริเออี มีลักษณะเป็นโครงการพำนักระยะยาวประเภทที่ อยู่อาศัยที่ผู้สูงอายุต้องการพึ่งพิงหรือกึ่งพึ่งพิงบุคคลอื่น แบบ Congregate Housing มีลักษณะเป็นการเช่า มีการบริการอย่างดี ผู้สูงอายุที่เข้าไปอยู่ไม่จำเป็นต้องเจ็บป่วย ซึ่งรวมถึงการบริการต่าง ๆ เช่น อาหาร การดูแลสุขภาพอนามัยและการขนส่ง หรือจะเป็น การเช่าอพาร์ทเมนต์ มีลักษณะเช่นเดียวกับ Congregate Housing จนแทบแยกกันไม่ออก ทั้งในด้านการดูแลสุขภาพ อาหารและกิจกรรม แต่โดยทั่วไปจะแยกกันที่ว่า apartment จะมีการบริการอาหารให้เพียง 1 มื้อ ส่วน congregate housing จะมีบริการอาหารให้ครบทั้ง 3 มื้อ ตามแนวคิดของ Friedman and Harris

ในประเด็นเรื่องความต้องการที่จะพักในประเทศไทยประเภทเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเพื่อเข้ามาใช้ชีวิตไปจนถึงอายุไขหรือไม่นั้น จากการศึกษาพบว่าไม่มีความต้องการในประเด็นนี้เลย ผู้พักอาศัยต้องการเข้ามาเพื่อพักผ่อนเพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อนร่างกายเท่านั้น การมาพักอาศัยระยะยาวที่ส่วนใหญ่อย่างน้อยที่สุดคือ 2 สัปดาห์ และมากที่สุดคือ 1 ปีขึ้นไป วิธีการที่ผู้พักอาศัยเข้ามาพักอาศัยภายในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนส์ ส่วนใหญ่ติดต่อผ่านบริษัทริเออี ทางประเทศญี่ปุ่นก่อนเดินทางมายังประเทศไทย ซึ่งเคยใช้บริการการดูแลผู้สูงอายุของบริษัทริเออีมาก่อนอยู่แล้ว เมื่อมีความประสงค์ที่จะเดินทางมาพำนักระยะยาวในต่างแดน จึงสนใจในโครงการนี้ ผู้ที่พักอาศัย

ด้วยระหว่างพักภายในโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ พบว่าส่วนมากเข้าพักเพียงลำพัง รองลงมาพักอาศัยร่วมกับคู่สมรส และบุตร ผู้ที่เข้ามาพักเพียงลำพังนั้นมักจะเป็นผู้ที่ใช้บริการการดูแลผู้สูงอายุของโครงการริเออิฯ ที่ให้บริการสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น (Private Nursing Home) เมื่อสังคมญี่ปุ่นได้กลายมาเป็นประเทศอุตสาหกรรมการใช้ชีวิตในสังคมเมืองมีบทบาทสำคัญต่อชาวญี่ปุ่น จึงทำให้วิถีชีวิตเมืองเข้ามาแทนที่วิถีชีวิตแบบชนบท การใช้ชีวิตในสังคมเมืองเป็นการจำกัดโอกาสที่คนต่างรุ่นต่างวัยจะอาศัยเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ที่ดูแลซึ่งกันและกัน ดังนั้นการส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลด้านที่อยู่อาศัยของคนญี่ปุ่นวัยสูงอายุจึงมีความสำคัญมาก จะได้เป็นที่พึ่งสำหรับผู้สูงอายุต่างๆเหล่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับระบบประกันสุขภาพของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นของรัฐบาลญี่ปุ่น ที่สนับสนุนให้ประชาชาติญี่ปุ่นมีระบบประกันสุขภาพ เป็นการให้บริการดูแลรักษาพยาบาลระยะยาวแก่ผู้ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป และเบี้ยประกันที่รัฐจะจัดเก็บจากผู้ที่มีอายุ 40-64 ปี (Japan External Trade Organization – JETRO, 2543 : 23) และยังมีกลุ่มผู้พักอาศัยที่มาพักร่วมกับคู่สมรส หรือบุตร ซึ่งได้อ้างถึงใน รูปแบบการใช้ชีวิตสังคมชาวญี่ปุ่น เรื่อง รูปแบบการใช้ชีวิตของสังคมเมืองในประเทศญี่ปุ่น การดูแลผู้สูงอายุโดยบุตรหรือการดูแลซึ่งกันและกันของคู่สามี-ภรรยาเมื่ออยู่ในช่วงอายุหลังเกษียณถือเป็นธรรมเนียมเดิมของชาวญี่ปุ่น เมื่อถามถึงการเชิญชวนบุคคลที่ผู้พักอาศัยรู้จัก ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัวญาติ หรือเพื่อนมาพักในโครงการหรือไม่นั้นส่วนใหญ่ตอบว่าจะชวน แสดงให้เห็นว่าสังคมของชาวญี่ปุ่นนั้นได้รับอิทธิพลจากการพูดแบบปากต่อปาก (World of Mouth) เมื่อเกิดความประทับใจในสิ่งๆใดขึ้นกับตัวเองหรือเจอเรื่องที่อยู่ในแง่ลบ ก็อาจจะส่งผลไม่ดีต่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของประเทศไทย ต่อผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นได้

กิจกรรมของผู้อยู่อาศัย ภายในและภายนอกโครงการริเออิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ งานอดิเรกที่ทำในโครงการฯ พบว่าอันดับหนึ่งเป็นการออกกำลังกาย รองลงมาคือ งานศิลปะ และงานประดิษฐ์ ร้อยละ, ห้องชาวน้ำ, เรียนทำอาหารไทย และเข้าห้องสมุดเล่นอินเตอร์เน็ต ตามลำดับจากการสังเกต พบว่า ส่วนใหญ่จะชอบการเดินทางทั้งบริเวณภายในและภายนอกโครงการฯ มากกว่าการวิ่งออกกำลังกายซึ่งไม่นิยมทำกิจกรรม โดยการเดินทางออกกำลังกายนั้นมีการทำกิจกรรมที่ทำทุกวันและ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ชอบทำในช่วงเย็นมากที่สุด การทำกิจกรรมใช้ภายในพื้นที่ส่วนกลางภายในโครงการ คือ การใช้ห้องชาวน้ำ, การใช้บริการห้องพยาบาล เพื่อการตรวจสุขภาพเบื้องต้น, การใช้บริการร้านอาหาร, การทำกิจกรรมภายนอกโครงการฯ พบว่า ชอบกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้แรงมากเกินไป แต่ได้ออกกำลังกายผสมผสานกับการไปท่องเที่ยวพักผ่อน อาทิเช่น เล่นกอล์ฟมากที่สุด รองลงมาโยนโบว์ลิ่ง เป็นการเดินเล่น (จากการสอบถามผู้ดูแล) รวมระยะเวลาในการทำกิจกรรมระหว่างวันเฉลี่ยอยู่ที่ 15 ชั่วโมง/วัน และใช้เวลาในการ

นอนหลับพักผ่อนเฉลี่ยประมาณ 9 ชั่วโมง/วัน เวลาในการไปทำกิจกรรมภายนอกโครงการส่วนใหญ่จะเป็นช่วงเวลากลางวัน และช่วงเช้า โดยเฉลี่ย ไม่นิยมเดินทางออกไปข้างนอกในช่วงกลางคืนเลย

ภาพที่ 6-11 แสดงกิจกรรมการพักผ่อนภายนอกโครงการ

เวลาตื่นนอนและเข้านอนพบว่าโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่ผู้พักอาศัยตื่นนอนตอนประมาณ 7.00 น. และเข้านอนเวลาประมาณ 23.00 น. และยังมีกรนอนหลับพักผ่อนช่วงกลางวันซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของผู้พักอาศัย โดยเฉพาะเพศหญิงซึ่งจะหลับพักผ่อนในช่วงเวลาประมาณ 13.00 น. หรือ 14.00 น. หรือ 15.00 น.

ด้านสังคมและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นระหว่างเข้ามาพักอาศัยในโครงการฯ เป็นผู้ที่มีความต้องการที่จะสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เพื่อสร้างมิตรภาพใหม่อยู่เช่นกัน ซึ่งเป็นบุคคลทั้งภายในและภายนอกโครงการฯ และทุกเชื้อชาติที่สามารถจะสร้างมิตรภาพได้ การพบเพื่อนส่วนใหญ่จะพบกันที่ห้องซาวน่า หรือในเวลาที่มีสังสรรค์ส่วนใหญ่จะนัดบริเวณร้านอาหารของโครงการฯ จากการสังเกตยังพบอีกว่า ผู้อยู่อาศัยมีนิสัยเป็นกันเอง แต่จะต้องมีความสนิทสนมกันช่วงระยะเวลาหนึ่ง ที่จะทำให้เกิดความคุ้นเคยกันในระดับหนึ่งก่อน และโดยธรรมเนียมญี่ปุ่นแล้วคนญี่ปุ่นจะเคร่งครัดในเรื่องการเคารพผู้อาวุโส หรือผู้สูงวัยเป็นสำคัญ เมื่อพิจารณาตามที่ได้กล่าวไว้ในรูปแบบการใช้ชีวิตสังคมชาวญี่ปุ่น เรื่องการจัดลำดับชั้นในสังคม(Hierarchy) และการเคารพผู้อาวุโส จะแสดงให้เห็นถึงสถานะภาพของคุณสนทนาว่าเป็นผู้ที่อยู่สูงกว่าหรือเท่าเทียมกัน หรือต่ำกว่าและเป็นการสนทนาอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการและควรจะปฏิบัติต่อคุณสนทนาอย่างไร โดยสถานะภาพดังกล่าวจะปรากฏชัดเจนในการใช้ภาษาญี่ปุ่น ซึ่งในการพบปะกันแต่ละครั้งจะต้องมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนทุกครั้ง บอกวันและเวลาที่ชัดเจนไปด้วย ไม่เช่นนั้นจะเป็นเพียงการเชิญชวนเพื่อมารยาทเท่านั้น ในด้านงานเทศกาลรื่นเริงที่ทางโครงการฯ จัดขึ้นเพื่อให้ร่วมทำกิจกรรมด้วยกันจะจัดอย่างสม่ำเสมอ ทุกปี อาทิเช่น งานปีใหม่, งานวันคริสต์มาส, ประเพณีลอยกระทง, สงกรานต์ เป็นต้น ผู้อยู่อาศัยที่มากกว่า 90% ให้ความร่วมมือดีในกิจกรรมทางวัฒนธรรมไทย ไม่ว่าจะจัดขึ้นภายในโครงการฯ หรือไปร่วมกิจกรรมภายนอกโครงการฯ แต่จะไม่มีการจัดประเพณีที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นเลย เพราะผู้พักอาศัยมักจะเดินทางกลับไปร่วมงานเทศกาลที่สำคัญที่ประเทศญี่ปุ่นอยู่แล้ว โดยปกติ (จากการสังเกต และสำรวจ)

ภาพที่6-12 แสดงกิจกรรมวันลอยกระทง

ภาพที่6-13 แสดงกิจกรรมงานสังสรรค์บริเวณร้านอาหารของโครงการฯ

ภาพที่ 6-14 แสดงกิจกรรมสังสรรค์วันคริสต์มาส

การศึกษาในประเด็นเรื่อง มีความต้องการที่จะซื้อที่พักเพื่อการพำนักระยะยาวในประเทศไทยหรือไม่ ผู้พักอาศัยเกือบร้อยละ 100 ไม่มีความต้องการนั้นเลย มีเพียงความต้องการที่จะมาพำนักในระยะเวลาหนึ่งเท่านั้นแล้วเดินทางกลับไปใช้ชีวิตยังประเทศญี่ปุ่นเช่นเดิม จึงมีความประสงค์ที่จะเช่าที่พักอาศัยมากกว่า และจากข้อมูลเกี่ยวกับการพักอาศัยที่เป็นสถานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ผู้อยู่อาศัยไม่เคยเดินทางท่องเที่ยวมาพักผ่อนเป็นช่วงระยะเวลาานานๆ ด้วยรูปแบบการใช้ชีวิตของประเทศญี่ปุ่นนั้น มีโค้งแห่งชีวิตที่ได้รับการวางรูปแบบในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับโค้งแห่งชีวิตของคนอเมริกัน โดยชาวญี่ปุ่นมีชีวิตช่วงวัยรุ่นและวัยกลางคนที่เคร่งครัดต่อการใช้เวลา มีข้อบังคับมากที่สุดในวัยแต่งงานและในวัยทำงานที่แสนจะยาวนาน เมื่อวัยล่วง 60 ปีไปแล้ว ชายและหญิงชาวญี่ปุ่นจึงจะสามารถทำอะไรได้ด้วยอิสรภาพตั้งในวัยเด็ก และเมื่อนั้นกิจกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ก็จะเริ่มขึ้น โดยเริ่มสนใจมาท่องเที่ยวในประเทศแถบเอเชีย ซึ่งมีประเทศไทยรวมอยู่ด้วยในหลายๆ ประเทศ ดังที่กล่าวถึงอิสระแห่งวัยชรา ตามรูธ เบนเนดิกส์ (บทที่ได้แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของชาวตะวันตกกับทัศนคติของคนญี่ปุ่นโดยใช้โค้งแห่งชีวิต มาอธิบายเปรียบเทียบถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของแต่ละกลุ่มคนในประเทศใหญ่ๆ และพบ 9 ตัวอย่างที่เคยพักผ่อนระยะเวลานานในประเทศอื่น โดยประเทศที่เคยพักอาศัยเพื่อการพำนักระยะยาวนั้น มีทั้งประเทศสิงคโปร์, สหรัฐอเมริกา, ฟิลิปปินส์ และต่อมาเมื่อประเทศไทยได้ชูประเด็นให้กรุงเทพมหานครกลายเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ(Medical Tourism Hub) โดยเปรียบเทียบอัตราการให้บริการในด้านสุขภาพกับประเทศคู่แข่ง หรือประเทศต่างๆ ที่ชาวญี่ปุ่นวัยเกษียณนิยมเข้าไปใช้ชีวิตบั้นปลาย เช่นประเทศสหรัฐอเมริกา ฮองกง จีน เกาหลี ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายในด้านสุขภาพในประเทศญี่ปุ่นเอง ซึ่งตรงกับแนวคิดในการทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจดูแลผู้สูงอายุระดับโลก และศูนย์กลางการบริการสุขภาพ (Medical Tourism Hub) จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้สนใจที่จะเข้ามาพักในประเทศไทย สรุปว่า ชาวญี่ปุ่นเมื่ออายุหลังเกษียณที่เข้ามาพักอาศัยในประเทศไทย เป็นผู้ที่ชอบการเดินทางท่องเที่ยว และหากิจกรรมทำให้ชีวิตหลังเกษียณรู้สึกว่าจะตนยังสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้นั้นคือ การใช้ชีวิตตามแบบ Secondary Life ได้อย่างมีคุณค่าแต่เป็นแคในระยะสั้นๆ เท่านั้น ซึ่งคนกลุ่มนี้ มีความต้องการใช้ชีวิตบั้นปลายเพื่อการพักผ่อน ซึ่งเป็นการเดินทางเพื่อหลบอากาศหนาวเย็นของประเทศตนเอง ชั่วคราว มาหาประเทศที่มีภูมิอากาศที่อบอุ่นและประหยัดค่าใช้จ่าย โดยมองหาประเทศที่มีค่าครองชีพต่ำกว่าประเทศของตนเอง และมีลักษณะสังคม วัฒนธรรม ประเพณีที่น่าสนใจ ซึ่งประเทศไทยก็มีจุดเด่นต่างๆ นั้น

ปัญหาและข้อเสนอแนะการทำกิจกรรมภายนอกโครงการ ปัญหาเรื่องการเดินทางเดินทางออกไปทำธุระข้างนอกโครงการฯ ของผู้พักอาศัย ในเรื่องการสื่อสารเป็นอันดับหนึ่ง, การไม่รู้จักเส้นทาง, และด้านอาหารเป็นอันดับที่ 3

การบริการของโครงการฯ พบว่า ผู้พักอาศัยมีความประทับใจกับการบริการของทางบริษัท ทั้งสอง โดยเฉพาะในเรื่องความมีอัธยาศัยดีของพนักงานทุกคน สื่อสัต์ และมีน้ำใจ พอใจในการจัดกิจกรรมระหว่างพนักงานและผู้พักอาศัยในเทศกาลต่างๆ แต่จะมีบางส่วนที่พบปัญหาในเรื่องของการสื่อสารด้วยภาษาญี่ปุ่น และต้องการให้ทางโครงการฯ มีการจัดการบริการยานพาหนะในการเดินทางไปยังที่ต่างๆ เนื่องจากปัญหาการไม่รู้จักรoad ดีเท่าที่ควรรวมถึงส่งเสริมโปรแกรมการเดินทางท่องเที่ยวด้วยไกด์ในเวลาที่ต้องการ

6.1.4 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของสภาพกายภาพของสถานที่พักอาศัย กับพฤติกรรมอยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น และข้อเสนอแนะในการพัฒนา

จากการสรุปข้อมูลทางสภาพกายภาพของสถานที่พักอาศัย และพฤติกรรมอยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ในโครงการริเอชิ ลุมพินี เรสซิเดนส์ : กรุงเทพมหานคร จะเห็นได้ว่ามีทั้งส่วนที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกัน ทั้งด้านกายภาพของโครงการและการบริการ ทางบริษัทผู้บริหารโครงการทั้งสองจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขต่อไปเพื่อให้สามารถตอบสนองของผู้พักอาศัยกลุ่มนี้ได้มากขึ้น โดยจะแบ่งประเด็นที่ไม่สอดคล้อง ได้ดังนี้

ทำเลที่ตั้งโครงการ ไม่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่นที่มีความเป็นชาตินิยมสูง และต้องการอยู่อาศัยในพื้นที่ที่ชาวญี่ปุ่นพักอาศัยมากกว่า

พื้นที่ภายนอกอาคารและพื้นที่ภายในห้องพักอาศัย

โครงการไม่มีพื้นที่สวนพักผ่อนภายในโครงการ ซึ่งกลุ่มประชากรผู้สูงอายุ ชอบเดินออกกำลังกาย รวมถึงผู้พักอาศัยที่ดูแลด้วยผู้ดูแลจะต้องมีการออกมาสูดอากาศภายนอก ดังนั้นควรจัดให้มีพื้นที่ส่วนนี้ในการทำกิจกรรมภายในโครงการพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว

พื้นที่ส่วนกลางสำหรับการทำกิจกรรมต้องใช้ร่วมกับผู้พักอาศัยในโครงการอื่นด้วย ทำให้ผู้พักอาศัยไม่มีความเป็นส่วนตัว และเกรงความไม่ปลอดภัยในการออกมาใช้บริการเท่าที่ควร ดังนั้นภายในโครงการพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวสำหรับชาวญี่ปุ่นนั้น ควรมีการจัดพื้นที่นี้ให้มีความเป็นส่วนตัวมากที่สุด และจะต้องมีห้องสพาทินแบบญี่ปุ่น หรือห้องชานาด้วย

ร้านอาหารญี่ปุ่นก็เป็นส่วนสำคัญที่ต้องคำนึงถึง เพราะชาวญี่ปุ่นจะยังคงนิยมรับประทานอาหารญี่ปุ่นเป็นอาหารหลักเช่นเคย และคนประกอบอาหารยังจะต้องเป็นชาวญี่ปุ่นเช่นกัน

อุปกรณ์ละสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ นับเป็นปัจจัยสำคัญที่จำเป็นจะต้องมีในสถานที่โครงการพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว เพราะกลุ่มประชากรเป็นผู้ที่อยู่ใน

วัยที่สมรรถภาพของร่างกายเริ่มเสื่อมลง โดยจะต้องใช้มาตรฐานตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรากำหนดไว้มาพิจารณา รวมถึงแนวคิดการออกแบบสภาพแวดล้อมและที่พักอาศัยของผู้สูงอายุที่เหมาะสม ขนาดของเฟอร์นิเจอร์ควรมีขนาดที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อให้การออกแบบอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา มีมาตรฐานเป็นสากล ใช้ได้กับทุกคนในสังคม

ภายในห้องพักอาศัย โต๊ะรับประทานอาหาร ผู้พักอาศัยไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์ จึงต้องการที่จะย้ายออก เพราะสามารถนั่งรับประทานอาหารแบบญี่ปุ่นบริเวณโต๊ะรับแขกได้ แต่เมื่อพิจารณาตามความเหมาะสมในสภาพปัจจุบันมีความเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุแล้วไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน ห้องน้ำยังไม่เหมาะสมกับพฤติกรรมของผู้ใช้ ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นหรือผู้สูงอายุโดยทั่วไป ภายในห้องน้ำจะต้องจัดให้มีที่นั่งสำหรับอาบน้ำ มีราวจับโดยรอบภายในห้องน้ำ และสุขภัณฑ์ต่างๆ รวมถึงการมีสัญญาณฉุกเฉินด้วย

การตกแต่ง การใช้สี การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือนต่างๆ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับพฤติกรรมและลักษณะกายภาพ แต่การใช้รูปแบบเฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือนบางอย่างยังไม่เหมาะสมกับพฤติกรรม ได้แก่ ขนาดเตียง ชุดตู้ภายในห้องครัว และห้องน้ำบางชั้นที่ยังไม่เปิดโล่งด้านล่างเพื่อให้ผู้ใช้รถเข็นเข้าไปได้

จากลักษณะการอยู่อาศัย ที่พบว่าผู้พักอาศัยที่พักอาศัยร่วมกับคู่สมรสนั้น มักจะแยกที่นอนในการนอน ดังนั้นขนาดห้องพักอาศัยที่เหมาะสมสอดคล้องกับการอยู่อาศัย ควรมีขนาดใหญ่หรือมี 2 ห้องนอนขึ้นไปซึ่งเปรียบเทียบกับความต้องการห้องขนาด 74 ตร.ม.ของผู้พักอาศัย

ข้อเสนอแนะด้านนโยบายเพื่อประโยชน์ต่อนักวิจัย หน่วยงานทางภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะได้ศึกษาเป็นแนวทางในการจัดการกำหนดแนวทางเรื่องที่พักอาศัยให้ได้มาตรฐานสากล และเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้พักอาศัยอีกด้วย

(1) การจัดศูนย์ วัน สตอป เซอร์วิส(One Stop Service) ขึ้น เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ หรือนักลงทุนชาวต่างชาติที่สนใจ สามารถเข้ามาติดต่อประสานงานในเรื่องนี้ได้โดยตรง ไม่ต้องผ่านหลายหน่วยงาน, และยังเป็นสิ่งที่ผู้พักอาศัยต้องการ

(2) ส่งเสริมสิทธิประโยชน์พิเศษที่กลุ่มนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวกลุ่มนี้จะได้รับ หากเข้ามาพำนักระยะยาวในประเทศไทย เป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ และยังทำให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้มีกิจกรรมร่วมกันทั้งคนไทย และกับกลุ่มคนญี่ปุ่นด้วยตนเอง

(3) ประเทศไทยควรมีการศึกษาถึงความพร้อมบุคลากร(อุปทาน)ของไทย ว่ามีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาวหรือไม่ หากไม่มีควรมีการส่งเสริมทักษะใน

การบริการ การทำความเข้าใจถึงการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว การใช้ภาษาญี่ปุ่นให้ได้มากขึ้น ควรมีหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นสำหรับผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่พูดได้เฉพาะภาษาญี่ปุ่น

(4) การนำเข้าทรัพยากรนักท่องเที่ยวที่มีค่า นำมาใช้ประโยชน์คืนคุณค่าสู่ประเทศไทย จะทำให้เราสามารถดึงดูดศักยภาพของประชากรกลุ่มนี้ออกมาใช้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมอีกด้วย

(5) รัฐบาลควรมีนำเสนอการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวของประเทศไทยให้มีความแตกต่างกับประเทศคู่แข่ง

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

เนื่องจากเนื้อหาในการศึกษาเรื่องที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว สำหรับชาวต่างประเทศที่เข้ามาพักอาศัยในประเทศไทย ยังมีประเด็นต่างๆ ที่ยังไม่ได้ทำการศึกษา และมีบางประเด็นที่น่าทำการศึกษาต่อไป เพื่อให้ได้ข้อมูลมาช่วยในการพัฒนาแหล่งที่พักอาศัย และช่วยส่งเสริมพัฒนาธุรกิจภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอีกด้วย ซึ่งควรจะมีการดำเนินการศึกษาอย่างต่อเนื่องต่อไป คือ

การศึกษากลุ่มประชากรชาวญี่ปุ่น ที่เข้ามาพักอาศัยในจังหวัดต่างๆของประเทศไทย เรื่องความต้องการสถานที่พักอาศัยในรูปแบบ และลักษณะต่างๆ

ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นการต่อยอดของการทำวิทยานิพนธ์ของเล่มนี้ เนื่องจากกลุ่มประชากรชาวญี่ปุ่นมีอัตราการเข้ามาพักอาศัยในประเทศไทยในอัตราส่วนที่สูงกว่าประเทศอื่นๆ และมาพักอาศัยในระยะเวลาที่นาน และในการศึกษาของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้ทำการศึกษาชาวญี่ปุ่นไปที่พักอาศัยในเมืองเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น ซึ่งการเข้ามาพักอาศัยนี้จะมี การกระจายออกไปทั่วประเทศไทย ซึ่งการเก็บข้อมูลในครั้งเดียวเป็นไปได้อย่าง จึงเสนอให้มีการศึกษาประชากรกลุ่มนี้ในจังหวัดต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาได้อีกต่อไป และควร จะศึกษาชนชาติอื่นที่นิยมเดินทางเข้ามาพักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย เพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมความเป็นอยู่แต่ละชนชาติว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. จำนวนนักท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ปี พ.ศ.2547.

กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายส่งเสริมการตลาดต่างประเทศ, 2547.(อัดสำเนา)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สถานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว[ออนไลน์]. (ม.ป.ท.).

แหล่งที่มา: [http://www2.tat.or.th/longstay\[2548\]](http://www2.tat.or.th/longstay[2548]).

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. หลักเกณฑ์การให้สิทธิและการถือหุ้นของชาวต่างชาติ[ออนไลน์].

(ม.ป.ท.). แหล่งที่มา: [http://www.boi.go.th\[2548\]](http://www.boi.go.th[2548]).

เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด โครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนส์ สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2550.

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำ โครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนส์. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2550.

ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. ภูมิศาสตร์เมือง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญกิจ, 2531.

ชัยวัฒน์ ปัญจพงศ์ และประภาเพ็ญ สุวรรณ. ประชากรศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช 2520,

หน้า189

ธงชัย สันติวงษ์. พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2524. หน้า10-

12

นฤมล สมิตินันท์. การพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวที่อำนวยความสะดวกกับทุกฝ่ายอย่าง

ยั่งยืน. ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา

มาตรฐานบริการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว, หน้า 1-3. 25 กันยายน 2546. ณ คณะ

พาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นัตซีโก๊ะ เอกกว่า. เจ้าหน้าที่บริษัทริเออี ประเทศไทยจำกัด. สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2549.

บัญชา นูรณสิงห์. ความต้องการที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่ทำงานในบริษัทชั้นนำใน

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาเคหการ บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539.

บัณฑิตา พิไลดีเดช. พฤติกรรมกรอยู่อาศัยในสถานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว :

กรณีศึกษา โครงการสแกนดิเนเวียนวิลเลจ จ.ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,

ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2549.

ประเทือง หงสรานากร. ความต้องการและความพร้อมในการสนองตอบความต้องการเรื่องกร

ท่องเที่ยวแบบพำนักรถไฟเพื่อการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมโดยชุมชนไทย กรณีศึกษา

- กลุ่มลูกค้าเป้าหมายคนญี่ปุ่นวัยเกษียณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, ภาควิชาสหวิทยาการ สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2549.
- พิเชษฐ ศุภกิจจานุสันต์. กรรมการบริหารบริษัทแอลพีเอ็นเดเวลล็อปเมนท์ จำกัด. สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม 2549.
- พุดิพงษ์ พุทธินันท์และคณะ. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมาพำนักระยะยาวในประเทศไทย กรณีศึกษาชาวญี่ปุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2544.
- พันธุดี เกิดะวันดี. แนวโน้มการท่องเที่ยวเพื่อกำหนดผลิตภัณฑ์และบริการสำหรับการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว. ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานบริการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว, หน้า 1-14. 25 กันยายน 2546. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ผกาทิพย์ สกุลครุ สุมาลี แพศชะเรตตี และทัศนีย์ วรจรรยาวงศ์. 12 เดือนในญี่ปุ่น. 1,500เล่ม, ครั้งที่4. กรุงเทพมหานคร : แอริคอป, 2541.
- เย็นใจ เลาหวณิช, คุณภาพชีวิต: ความคิดรวบยอดที่สำคัญของประชากรศึกษา. วารสารประชากรศึกษา. (สิงหาคม 2520): 46-53.
- วรรณภา จันทร์คล้าย. เจ้าหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุโครงการริเอชิ ลุมพินี เรสซิเดนส์. สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2549.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. สวัสดิการผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544.
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา. แนวทางการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว : กรณีศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวอายุ 50ปีขึ้นไป[รายงานการวิจัยเสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 20 มิถุนายน 2545.
- สุชาติ แซ่โจ้ว. "วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทยศึกษา กรณีนักท่องเที่ยวประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย เยอรมัน สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อิตาลี สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย และสิงคโปร์." ภาควิชาบริหารบัณฑิต คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2535.
- เอกรัตน์ ทับทิม. ผู้จัดการฝ่ายบริการอาคาร บริษัท แอลพีเอ็น เดเวลล็อปเมนท์. สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2550.
- เอกสารรวบรวมเรื่อง LONGSTAT TOURISM IN THAILAND ปี พ.ศ.2544-2546.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548.(อัดสำเนา)

อัญชลี ดั่งวงเงิน. เจ้าหน้าที่ฝ่ายต้อนรับโครงการริเอติ ลุมพินี เวสซีเดนส์ สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2549.

ภาษาอังกฤษ

Brain Goodall, The Economic of Urban Areas. (Oxford : pressman Press, 1972.)

B.J.Berry and F.F. Horton, Geographic Perspectives on Urban Systems. (Washington D.C.: National Industrial Conference Board, 1970.)

Harris, C. W., and Dines, N. T. Time-Saver Standards for Landscape Architecture. New York: McGraw-Hill, 1997.

Japan's Policies on Long-Term Care Insurance Programs [Online]. Available from: <http://www.Kaigo.gr.jp/JLClhp.html>.

K.J. Button. Urban Economics. (London: Mc Milan Press, 1976.)

Long-Stay and Health Care[Online]. (n.d.). Available from: http://exporter.thaitrade.com/servicetrade/en/hcs/hcs_Is_02.htm[6 September 2005].

Margaret P. Calkins. Design for Dementia Planning Environments for The Elderly and The Confused. Maryland: National Health, p.66-77.

Robinette, Scott, Emotion marketing : the Hallmark way of winning customers for life, (New York : McGraw – Hill, 2001), p. 12.

TLM Travel Centre (TTC) Company Limited. Healthcare Service in Thailand [Online]. (n.d.). Available from: http://www.thailongstay_tlm.com/index.cfm?menuid=245[6 September 2005].

Tourism Authority of Thailand. Longstay in Thailand. Bangkok: Advertising Production Division, 2004

Tourism Authority of Thailand. Longstay in Thailand[Online]. (n.d.). Available from: <http://www.tourismthailand.org>[2005].

Universal Facilities Tours [Online]. Available from: http://www.humec.k-state.edu/atid/udf/ud_facility_tour.html [Febuary 2007]

Wiinston Conrad B. Padojinog, and Ma. Cherry Lyn S.Rodolfo. Discussion Paper Series NO.2004-31 [Online]. Available from: <http://www.pids.gov.ph> Developing the Japanese Market for Philippine Tourism and Retirement Services :Prospects and Impediments, Philippine Institute for Development Studies 2004.

Winston Conrad B. Padojinog, and Ma. Cherry Lyn S. Rodolfo. Discussion Paper Series NO.2004-31 [Online]. Available from: <http://www.pids.gov.ph> Developing the Japanese Market for Philippine Tourism and Retirement Services :Prospects and Impediments, Philippine Institute for Development Studies 2004.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะภูมิอากาศของประเทศญี่ปุ่น

ภาพแสดงฤดูกาลต่างๆในประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีลักษณะภูมิประเทศที่ทอดยาว สภาพอากาศจึงแตกต่างกันมาก จากฮอกไกโดที่เยือกเย็นในภาคเหนือจนถึงเกาะกึ่งเขตร้อนของภาคใต้ ทุกๆภูมิภาคมีความแตกต่างกันเล็กน้อยสภาพอากาศเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล ซึ่งสามารถแบ่งตามแต่ละฤดูกาลได้ดังนี้

1. ฤดูใบไม้ผลิ (ฮารุ)

เริ่มในเดือนมีนาคม เมื่อต้นไม้เริ่มผลิดอกออกใบและกลางวันเริ่มอุ่นขึ้น โดยเริ่มจากต้นพลัมบานเป็นทิวด้วยสีส้ม จากนั้นต้นท้อก็จะบานประมาณปลายเดือนมีนาคมหรือต้นเดือนเมษายน ชาวญี่ปุ่นจะรอคอยอย่างกระตือรือร้นเมื่อสถานีโทรทัศน์พยากรณ์อากาศวันที่ดอกซากุระจะบานในแต่ละเมือง จากนั้นจะเริ่มมีการจัดงานเลี้ยงเพื่อชมดอกไม้ (เทศกาลโอบานามิ) ได้ต้นซากุระ ดอกซากุระสีชมพูที่งดงาม ซึ่งจะมีระยะเวลาบานเพียงประมาณ 1-2 สัปดาห์ก่อนที่จะโรยเปิดทางให้แก่ดอกไม้ฤดูใบไม้ผลิอื่น ๆ เช่น ดอกฟูจิ

2. ฤดูร้อน (นัสซึ)

ซึ่งเริ่มจากเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนกันยายน ช่วงต้นฤดูร้อน (โซะคะะ) จะมีระยะเวลาที่สั้น เป็นช่วงเวลาที่อากาศร้อนและปลอดโปร่ง จากนั้นจึงจะเป็นช่วงฤดูฝน (ทซึซึ) ซึ่งจะมีฝนตกแทบทุกวัน ฤดูร้อนโดยรวมจะร้อนและชื้นทั่วญี่ปุ่น ยกเว้นเมืองฮอกไกโด อากาศจะร้อนเบาๆมาก ระหว่างช่วงกลางฤดูร้อน (มะนัสซึ) ในเดือนสิงหาคม อากาศแม้จะร้อนแต่สดใส ผู้คนจึงนิยมไปตั้งแคมป์ เดินป่า (hiking) หรือว่ายน้ำ

3. ฤดูใบไม้ร่วง (อะกิ)

เริ่มจากเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน สภาพอากาศจะเริ่มแห้งและเย็นลง แม้จะมีฝนตกเป็นครั้งคราว และยังมีลมแรงหรือไต้ฝุ่น จากนั้นใบไม้จะเริ่มเปลี่ยนสี พืชพรรณธัญญาหารจะถูกเก็บเกี่ยวในช่วงฤดูใบไม้ร่วง ท่ามกลางเทศกาลเก็บเกี่ยวของท้องถิ่นมากมาย

4. ฤดูหนาว (ฟุยุ)

เริ่มจากปลายเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ลมหนาวจากไซบีเรียและมองโกเลียจะพัดผ่านประเทศญี่ปุ่น แม้ว่าอุณหภูมิจะหนาวพอประมาณในภาคใต้ แต่อากาศในโตเกียวจะอยู่เหนือจุดเยือกแข็งไม่มากนัก ทางภูมิภาคแถบเหนือของเกาะฮอนชู ที่เรียกว่า โทโฮกุ และ โฮคุริคิ จะมีเนหิมะขนาดใหญ่ และเกาะฮอกไกโดมีสภาพอากาศที่หนาวมาก ถึงอย่างนั้นก็ตาม แม้สภาพอากาศทางเหนือจะหนาวมากก็ยังคงไม่สามารถหยุดนักท่องเที่ยวจำนวนมากจากทั่วโลกที่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อมาดูหิมะและรูปปั้นหิมะ ณ เมืองซัปโปโร เมืองหลวงของเกาะฮอกไกโดได้

วันหยุดราชการประจำปีของประเทศญี่ปุ่น

ตารางแสดงวันหยุดราชการประจำปีของประเทศญี่ปุ่น

วันที่	เทศกาล	ชื่อภาษาญี่ปุ่น
1 มกราคม	วันขึ้นปีใหม่	Ganjitsu
15 มกราคม	วันฉลองบรรลุนิติภาวะ มีพิธีที่จัดขึ้นเพื่อฉลองให้แก่ผู้ที่อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์	Seijin no hi
11 กุมภาพันธ์	วันสถาปนาประเทศ	Kenkoku kinenbi
21 มีนาคม	วันเริ่มต้นฤดูใบไม้ผลิ วันที่กลางวันและกลางคืนยาวเท่ากัน ในฤดูใบไม้ผลิ	Shunbun no hi
29 เมษายน	วันสีเขียว หรือวันอนุรักษ์ต้นไม้	Midori no hi
3 พฤษภาคม	วันรัฐธรรมนูญ	Kenpoo kinenbi
4 พฤษภาคม	วันหยุดประชาชาติ	Kokumin no kyuujiitsu
5 พฤษภาคม	วันเด็กแห่งชาติ	Kodomo no hi

ตารางแสดงวันหยุดราชการประจำปีของประเทศญี่ปุ่น (ต่อ)

วันที่	เทศกาล	ชื่อภาษาญี่ปุ่น
15 กันยายน	วันเคารพผู้สูงอายุ ไปเยี่ยมพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ เพื่อเป็นการแสดงความเคารพ	Keiro ho ni
23 กันยายน	วันเริ่มต้นฤดูใบไม้ร่วง วันที่กลางวันและกลางคืนยาวเท่ากัน ในฤดูใบไม้ร่วง	Shubuun no hi
10 ตุลาคม	วันกีฬาแห่งชาติ	Taiiku no hi
3 พฤศจิกายน	วันวัฒนธรรมแห่งชาติ	Bunka no hi
23 พฤศจิกายน	วันขอบคุณผู้ใช้แรงงาน	Kinroo Kansha no hi
23 ธันวาคม	วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระจักรพรรดิ	Tennoo Tanjoobi

วีซ่าสำหรับผู้สูงอายุในการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว

วีซ่าสำหรับผู้สูงอายุในการท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาวนั้น เรียกว่า Non-Immigrant Visa รหัส “O-A” (Long Stay) เป็นการตรวจลงตราสำหรับคนต่างชาติซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 50 ปี บริบูรณ์ ซึ่งประสงค์จะเดินทางเข้าประเทศไทยเพื่อพักผ่อน โดยจะได้รับอนุญาตให้พำนักในราชอาณาจักรได้ไม่เกิน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร และไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในระหว่างที่พำนักในประเทศไทย

1. คุณสมบัติของผู้ที่สามารถขอรับการตรวจลงตรา

- คนต่างชาติทุกสัญชาติ อายุ 50 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
- ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามเข้าประเทศตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง

พ.ศ. 2522

- ไม่มีประวัติที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ทั้งต่อประเทศไทย และประเทศที่ตนมีสัญชาติหรือประเทศที่ตนมีถิ่นพำนัก

- ไม่เป็นโรคต้องห้ามตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2535)

- มีเงินฝากและ/หรือเงินได้หรือเงินบำนาญรวมกันไม่น้อยกว่า 800,000 บาท
- มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้ามาพักผ่อน และไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย

ไทย

2. ขั้นตอนการยื่นคำร้อง

คนต่างด้าวที่ประสงค์จะขอรับการตรวจลงตรา Non-Immigrant Visa รหัส "O-A" (Long Stay) สามารถยื่นคำร้องได้ที่สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ของไทยในประเทศที่คนต่างด้าวมียุติพลเมืองหรือในประเทศที่มีถิ่นพำนักเท่านั้น โดยจะต้องมีเอกสารประกอบการยื่นคำร้องคือ (1) หนังสือเดินทางที่มีอายุใช้ได้ไม่น้อยกว่า 18 เดือน (2) แบบฟอร์มการขอรับการตรวจลงตราพร้อมรูปถ่าย และแบบฟอร์มประวัติส่วนตัว จำนวน 3 ชุด (ขอรับแบบฟอร์มได้จากสถานทูตสถานกงสุล) (3) หลักฐานด้านการเงิน ได้แก่ สำเนาบัญชีเงินฝาก (Bank Statement) จำนวนเทียบเป็นเงินไทยไม่น้อยกว่า 800,000 บาท หรือหนังสือรับรองรายได้/เงินบำนาญ (ฉบับจริง) เดือนละไม่น้อยกว่า 65,000 บาท หรือมีบัญชีเงินฝากและรายได้/เงินบำนาญ (ต่อเดือน X 12) รวมกันไม่น้อยกว่า 800,000 บาท (กรณีแสดงสำเนาบัญชีเงินฝาก ให้แสดงหนังสือรับรองจากธนาคารฉบับจริงด้วย *หมายเหตุ ในการแสดงหลักฐานด้านการเงินนั้น ผู้ร้องอาจแสดงหลักฐานบัญชีเงินฝากหรือการมีรายได้ในประเทศที่ตนมีสัญชาติหรือประเทศที่มีถิ่นพำนักก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นบัญชีเงินฝากในประเทศไทย)

(4) ใบรับรองการสอบประวัติอาชญากรรม (Criminal Record) จากประเทศที่ตนมีสัญชาติหรือจากประเทศที่ตนมีถิ่นพำนัก (ใบรับรองอายุไม่เกิน 3 เดือน) (5) ใบรับรองแพทย์จากประเทศที่ยื่นคำร้องที่แสดงว่าไม่เป็นโรคต้องห้ามตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 14 พ.ศ. 2535 (ใบรับรองมีอายุไม่เกิน 3 เดือน) (6) ในกรณีมีความประสงค์จะนำคู่สมรสเข้ามาพำนักในราชอาณาจักรด้วย แต่คู่สมรสไม่มีคุณสมบัติที่จะขอรับการตรวจลงตราประเภท "O-A" (Long Stay) ได้ ให้แสดงหลักฐานทะเบียนสมรส ทั้งนี้ คู่สมรสจะได้รับการพิจารณาให้ได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว รหัส "O" พำนักได้ 3 เดือน ซึ่งมีค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา Non-Immigrant Visa รหัส "O-A" (Long Stay) อายุวีซ่า 3 เดือน ใช้ได้ครั้งเดียว (single entry) ค่าธรรมเนียม 2,000 บาท หรืออายุวีซ่า 1 ปี ชนิดใช้ได้หลายครั้ง (multiple entries) ค่าธรรมเนียม 5,000 บาท

3. การปฏิบัติตนของผู้ที่ได้รับการตรวจลงตรา Non-Immigrant Visa รหัส "O-A" (Long Stay)

- เมื่อคนต่างด้าวที่ได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว รหัส "O-A" (Long Stay) เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะประทับอนุญาตให้อยู่ได้ไม่

เกิน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่เดินทางเข้า หากจะเดินทางออกนอกราชอาณาจักรภายในระยะเวลาดังกล่าว คนต่างด้าวจะต้องไปขอ re-entry permit ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองก่อน เพื่อรักษาสิทธิในการกลับเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตไว้ได้จนครบ 1 ปี

- เมื่อเดินทางเข้ามาพำนักในราชอาณาจักรครบ 90 วัน จะต้องรายงานตนต่อเจ้าหน้าที่ และครั้งต่อไปต้องรายงานตนทุกๆ 90 วัน ซึ่งสามารถรายงานตนต่อเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ณ ที่ตั้งที่พักอาศัย หรือกรณีที่ไม่มิด่านตรวจคนเข้าเมือง ให้รายงานที่สถานีตำรวจในท้องที่ที่ตนพักอาศัย

การรายงานตนสามารถรายงานโดยส่งทางไปรษณีย์ได้ โดยปฏิบัติดังนี้ (1) ส่งแบบฟอร์มการแจ้งที่กำหนด (แบบ ตม. 47) พร้อมด้วยสำเนาหนังสือเดินทางหน้าที่มีรูปถ่ายและรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลต่างด้าว และหน้าที่ปรากฏการตรวจลงตราประทับขาเข้าครั้งล่าสุด (2) หากเป็นการแจ้งครั้งที่ 2 ขึ้นไป ให้แนบใบตอบรับการแจ้งครั้งก่อนมาแสดงด้วย (3) สอดของเปล่าติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ของถึงบุคคลต่างด้าวผู้แจ้ง (4) ส่งเอกสารทั้งหมดมาทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ภายใน 7 วันล่วงหน้าก่อนครบกำหนดทุก 90 วัน มาถึงงาน กก. 4 บก. อก. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ซอยสวนพลู ถนนสาทรใต้ เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 ทั้งนี้ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะส่งใบตอบรับการแจ้งให้แก่คนต่างด้าวผู้แจ้งไว้ใช้อ้างอิงในครั้งต่อไปด้วย

- เมื่อพำนักในราชอาณาจักรครบ 1 ปี หากประสงค์จะพำนักอยู่ต่อไป ให้ยื่นคำขอยุ่ต่อที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยแสดงหลักฐานการโอนเงินหรือการมีเงินฝากในราชอาณาจักรจำนวนไม่น้อยกว่า 800,000 บาท หรือหนังสือรับรองรายได้หรือบำนาญเดือนละไม่น้อยกว่า 65,000 บาท อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือรวมกันปีละไม่น้อยกว่า 800,000 บาท หากมีคุณสมบัติครบถ้วนถูกต้อง จะได้รับอนุญาตให้อยู่ต่ออีกคราวละ 1 ปี

นโยบายการส่งเสริมการลงทุน BOI

BOI คือ Board of Investment (นโยบายการส่งเสริมการลงทุน) หรือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. สนับสนุนอุตสาหกรรมการเกษตรไทย เพื่อสิทธิประโยชน์ทางภาษีพิเศษเพื่อส่งเสริมสนับสนุนแล้วเสริมสร้างพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรไทยอย่างครบวงจร

2. ส่งเสริมเพื่อพัฒนาทักษะ เทคโนโลยีและนวัตกรรม Skill Technology & Innovation-STI) โดยเพิ่มสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีแก่โครงการที่มีการพัฒนาด้าน STI เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3. ส่งเสริมกิจการซอฟต์แวร์ มีการปรับประเภทกิจการซอฟต์แวร์ใหม่โดยเน้นการให้การส่งเสริมเป็นกลุ่มธุรกิจ แทนที่จะเป็นลักษณะการทำงาน (Activity Group) เพื่อดึงดูดกลุ่มธุรกิจซอฟต์แวร์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาซอฟต์แวร์ของประเทศในอนาคตเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์

4. ส่งเสริมสนับสนุน SMEs ไทย โดย BOI ปรับบทบาทการส่งเสริมการลงทุนแก่ SMEs ไทย ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา SMEs ของรัฐบาลเพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์ทางภาษีและลดเงื่อนไขให้เอื้ออำนวยแก่กิจการเกษตรแปรรูป และอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ พิเศษสำหรับ SMEs ที่มีสินทรัพย์ถาวรสุทธิหรือขนาดการลงทุน (ไม่รวมที่ดินและทุนหมุนเวียน) รวมทั้งบริษัท ไม่เกิน 200 ล้านบาท

นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน

เพื่อบรรเทาภาระด้านการคลังของรัฐบาล และเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต คณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุนจึงได้กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนใหม่ ดังนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้สิทธิและประโยชน์ภาษีอากร โดยให้สิทธิและประโยชน์แก่โครงการที่มีผล ประโยชน์ ต่อเศรษฐกิจอย่างแท้จริง และใช้หลักการบริหารและการจัดการองค์กรที่ดี (Good Governance) ในการให้ สิทธิและประโยชน์ด้าน ภาษีอากร โดยกำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องรายงานผลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับ การส่งเสริม เพื่อให้สำนักงาน ได้ตรวจสอบก่อนใช้สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรในปีนั้นๆ

2. สนับสนุนให้อุตสาหกรรมพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการผลิตเพื่อแข่งขันในตลาดโลก โดยกำหนดให้ผู้ได้รับการ ส่งเสริม ทุกรายที่มีโครงการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ต้องดำเนินการให้ได้รับ ใบรับรองระบบ คุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่า

3. ปรับมาตรการส่งเสริมการลงทุน ให้สอดคล้องกับข้อตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยการยกเลิกเงื่อนไข การส่งออกและการใช้ชิ้นส่วน ในประเทศ

4. สนับสนุนการลงทุนเป็นพิเศษในภูมิภาคหรือท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำ และมีสิ่งเอื้ออำนวยต่อการลงทุนน้อย โดยให้สิทธิและ ประโยชน์ด้านภาษีอากรสูงสุด

5. ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยไม่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเงินลงทุนขั้นต่ำของ โครงการ ที่จะได้รับการส่งเสริมเพียง 1 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน)

6. ให้ความสำคัญแก่กิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร กิจการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและทรัพยากร มนุษย์ กิจการสาธารณสุขโรค สาธารณูปการ และบริการพื้นฐาน กิจการป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรม เป้าหมาย

หลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการ

ในการพิจารณาความเหมาะสมของโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการมีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

1. โครงการที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 500 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) จะใช้ หลักเกณฑ์พิจารณาอนุมัติโครงการ ดังนี้

(ก) จะต้องมีส่วนเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ ยกเว้นการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วน กิจการ เกษตรกรรม และผลิตผลจากการเกษตร และโครงการที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบเป็นกรณีพิเศษ

(ข) มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนจดทะเบียนไม่เกิน 3 ต่อ 1 สำหรับโครงการริเริ่ม ส่วนโครงการขยายจะพิจารณาตามความ เหมาะสม เป็นรายๆ ไป

(ค) ใช้กรรมวิธีการผลิตที่ทันสมัยและใช้เครื่องจักรใหม่ ในกรณีที่ใช้เครื่องจักรเก่าจะต้องให้สถาบันที่เชื่อถือได้ รับรอง ประสิทธิภาพ และคณะกรรมการให้ความเห็นชอบเป็นกรณีพิเศษ

(ง) มีระบบป้องกันสภาพแวดล้อมเป็นพิษที่เพียงพอ โครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม คณะกรรมการ จะพิจารณาเป็นพิเศษในเรื่องสถานที่ตั้งและวิธีการจัดการมลพิษ

2. โครงการที่มีเงินลงทุนมากกว่า 500 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) จะใช้ หลักเกณฑ์ ตามข้อ 1 และจะต้อง แนบรายงานศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการตามที่คณะกรรมการกำหนด

3. สำหรับกิจการที่ได้รับสัมปทานและกิจการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการจะใช้แนวทางการพิจารณามติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 และวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2547 ดังนี้

(ก) โครงการลงทุนของรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 จะไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการส่งเสริม

(ข) โครงการที่ได้รับสัมปทานที่เอกชนดำเนินการ โดยจะต้องโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่รัฐ (Build Transfer Operate หรือ Build Operate Transfer) หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการดังกล่าว ที่ประสงค์จะให้ผู้ได้รับสัมปทานได้รับสิทธิและประโยชน์การส่งเสริม

การลงทุนจะต้องเสนอโครงการให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พิจารณาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ ก่อนออกประกาศเชิญชวน เอกชนเข้าร่วมประมูล และในขั้นการประมูล จะต้องมีการประกาศระบุโดย ชัดเจนว่าเอกชนจะได้รับสิทธิและประโยชน์ใดบ้าง ในหลักการคณะกรรมการ จะไม่ให้การส่งเสริม กรณีเอกชนต้องจ่ายผลตอบแทนให้แก่รัฐในการรับ สัมปทานเว้นแต่เป็น ผลตอบแทนที่ สมเหตุสมผลกับการลงทุนที่รัฐใช้ไปในโครงการนั้น

(ค) โครงการของรัฐที่ให้เอกชนลงทุนและเป็นเจ้าของ (Build Own Operate) รวมทั้งให้เอกชนเช่าหรือ บริหาร โดยจ่ายผลตอบแทนให้รัฐในลักษณะค่าเช่า คณะกรรมการจะพิจารณาให้การส่งเสริมตาม หลักเกณฑ์ปกติ

(ง) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ หากจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ควรพิจารณาตั้งงบประมาณที่เหมาะสมภายหลังจากการแปรรูปจากรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัทจำกัด ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 แล้ว หากต้องการขยายงาน จะขอรับการส่งเสริม ได้เฉพาะส่วนที่ลงทุนเพิ่ม โดยจะได้รับสิทธิและประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ปกติ

หลักเกณฑ์การถือหุ้นของต่างชาติ

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติในการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรม คณะกรรมการจะผ่อนคลายมาตรการจำกัดการ ถือ หุ้นโดยใช้แนวทางการพิจารณา ดังนี้

1. โครงการลงทุนในกิจการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจและ การทำเหมืองแร่ และการให้บริการตามที่ ปรากฏ ในบัญชีหนึ่งท้ายพระราชบัญญัติการประกอบ ธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้น รวมกันไม่น้อยกว่า ร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน
2. โครงการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรม อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากหรือ ทั้งสิ้นได้ไม่ว่าตั้งในเขตใด
3. เมื่อมีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการอาจกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของ ต่างชาติเป็นการเฉพาะสำหรับกิจการที่ให้การ ส่งเสริม บางประเภท

สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร

ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรตามที่คณะกรรมการ พิจารณานุมัติแต่เครื่องจักรนั้น ต้องไม่เป็นเครื่องจักรที่ผลิต หรือประกอบได้ในราชอาณาจักร ซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกันกับชนิดที่ผลิตในต่าง ประเทศ และมีปริมาณเพียงพอที่จะจัดหามาใช้ได้

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า การให้การส่งเสริมแก่กิจการใด หรือผู้ขอรับการ ส่งเสริมรายได้ไม่สมควรได้รับสิทธิหรือประโยชน์ตามมาตรา 28 คณะกรรมการจะให้การส่งเสริม

แก่กิจการนั้นหรือผู้ขอรับการส่งเสริมรายนั้น และรายต่อไป โดยให้ได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้า สำหรับเครื่องจักรเพียงเครื่องหนึ่ง หรือจะไม่ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้า สำหรับเครื่องจักรเลยก็ได้

เขตส่งเสริมการลงทุน

คณะกรรมการได้แบ่งเขตการลงทุนออกเป็น 3 เขต ตามปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยใช้รายได้ และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ของแต่ละจังหวัดเป็นเกณฑ์ ดังนี้

1. เขต 1 ประกอบด้วย 6 จังหวัดในส่วกลาง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และ สมุทรสาคร
2. เขต 2 ประกอบด้วย 12 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก พระนครศรีอยุธยา ภูเก็ต ระยอง ราชบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง
3. เขต 3 ประกอบด้วย 58 จังหวัด แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 36 จังหวัด และ 22 จังหวัดรายได้นี้

36 จังหวัด ได้แก่ กระบี่ กำแพงเพชร ขอนแก่น จันทบุรี ชัยนาท ชุมพร เชียงราย เชียงใหม่ ตรัง ตราด ตาก นครราชสีมา นครศรีธรรมราช นครสวรรค์ ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี พังงา พัทลุง พิจิตร พิษณุโลก เพชรบุรี เพชรบูรณ์ มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน ระนอง ลพบุรี ลำปาง ลำพูน เลย สงขลา สระแก้ว สิงห์บุรี สุโขทัย สุราษฎร์ธานี อุตรดิตถ์ อุทัยธานี

22 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ นครพนม นราธิวาส น่านบุรีรัมย์ ปัตตานี พะเยาแพร่ มหาสารคาม ยโสธร ยะลา ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สตูล สุรินทร์ หนองบัวลำภู ชัยภูมิ หนองคาย อุบลราชธานี อุตรธานี และอำนาจเจริญ ให้ท้องที่ทุกจังหวัดในเขต 3 เป็นเขตส่งเสริมการลงทุน

สิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรตามเขตการลงทุน

1. เขต 1 โครงการที่ตั้งสถานประกอบการในจังหวัดกรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการและสมุทรสาคร
 - (ก) โครงการที่ตั้งในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมในเขต 1
 - (ข) ให้ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรเครื่องหนึ่ง เฉพาะเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10
 - (ค) ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 3 ปี ทั้งนี้ ผู้ได้รับการส่งเสริมในโครงการที่มีขนาดการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) จะต้องดำเนินการให้ได้รับใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 หรือ

มาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่าภายในระยะเวลา 2 ปี นับตั้งแต่วันเปิดดำเนินการ หากไม่สามารถดำเนินการได้จะถูกเพิกถอนสิทธิและประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 1 ปี

(ง) ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 1 ปี

ประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน

กิจการสนับสนุนการพำนักระยะยาว อยู่ในหมวด 7 ประเภทกิจการบริการและสาธารณูปโภคกิจการสนับสนุนการพำนักระยะยาว (ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ส. 8/2547 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2547 ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จัดหาให้มีบริการต่างๆ เช่นที่พัก การดูแลสุขภาพ และการท่องเที่ยว เป็นต้นที่ได้รับสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น (คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. แหล่งที่มา:

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

แบบสอบถามภาษาไทย

แบบสอบถามสำหรับผู้พักอาศัยในโครงการ ริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ (Riei Lumpini Residence) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในสถานที่พักเพื่อการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว กรณีศึกษา: โครงการ ริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ (Riei Lumpini Residence)** ของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ภาควิชาเคหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ _____

ท่านสามารถสละเวลาให้สัมภาษณ์ ให้สัมภาษณ์ วันที่ _____ ไม่ให้
ข้อมูลส่วนตัว สภาพสังคม

- เพศ ชาย หญิง
- การศึกษา ระดับมัธยม ระดับวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี
 ระดับปริญญาโท ระดับปริญญาเอก
- สถานภาพ โสด แต่งงาน หย่าร้าง อื่นๆ
- อายุ 50-54 55-59 60-64 65ขึ้นไป
- จำนวนบุตร ชาย _____ คน หญิง _____ คน

สภาพทางเศรษฐกิจ

- อาชีพ รับราชการ พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว
 อื่นๆ _____
- รายได้ต่อเดือน เงินเดือน หรือ เงินบำนาญที่ท่านได้รับต่อเดือน
 <200,000 ¥ 200,000-350,000 ¥ 350,000 -500,000 ¥ >500,000 ¥
- ที่มาของรายได้ในแต่ละเดือน
 เงินจากการเกษียณ เงินออมของท่านเอง เงินเกษียณและเงินออม
 เงินเดือนประจำ อื่นๆ _____
- รายจ่ายเฉลี่ยต่อ 1 วัน ของท่าน
 <3,500 ฿ 3,500-7,000฿ 7,035-10,500฿ >10,500฿
- ท่านมีการวางแผนเรื่องเงินบำนาญไว้อย่างไรบ้าง

สภาพการอยู่อาศัย

- การถือครองกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยของท่านในประเทศญี่ปุ่นเป็นแบบใด
 - เช่า เช่าซื้อ เป็นเจ้าของ
- ประเภทที่อยู่อาศัยของท่านในประเทศญี่ปุ่นเป็นแบบใด
 - บ้านเดี่ยว ตึกแถว อพาร์ทเมนต์
- หากการถือครองกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยของท่านในประเทศญี่ปุ่นเป็นแบบเช่า ท่านมีรายจ่ายในส่วนนี้เป็นเท่าไร
 - _____ ¥
- ท่านมีความต้องการที่จะมีสถานที่พักอาศัยที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตัวเองในเมืองไทยหรือไม่ หากต้องการท่านต้องการสถานที่พักอาศัยประเภทใด
 - ต้องการ ไม่ต้องการ
- หากต้องการ
 - บ้านเดี่ยว คอนโดมิเนียม ทาวน์เฮาส์
- ช่วงเดือนใดที่ท่านต้องการมาพักอาศัย Long Stay ในประเทศไทย
 - มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน
 - พฤษภาคม มิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม
 - กันยายน ตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม
- ท่านเคยเดินทางมายังประเทศไทยกี่ครั้ง _____
- ท่านพักอาศัยกับใครในโครงการ ริเออิล ลุมพินี เรสซิเดนซ์
 - คนเดียว คู่สมรส บุตร ญาติ เพื่อน
- ระยะเวลาที่ท่านต้องการพักอาศัยภายในโครงการริเออิล ลุมพินี เรสซิเดนซ์ (Riei Lumpini Residence)
 - 1-2 อาทิตย์ 1 เดือน 1เดือนขึ้นไป 2-3ปี
- ระยะเวลาของวีซ่าที่ท่านได้รับในการเข้ามาพักอาศัยในประเทศไทย
 - 1-2 อาทิตย์ 1 -3 เดือน 1-3ปี อื่นๆ _____
- ท่านเดินทางมาพักในโครงการ ริเออิล ลุมพินี เรสซิเดนซ์ (Riei Lumpini Residence) ได้อย่างไร
 - ด้วยตัวเอง ผ่านทางบริษัทริเออิล อื่นๆ _____
- ท่านจ่ายเพื่อการพักอาศัยในโครงการ ริเออิล ลุมพินี เรสซิเดนซ์ (Riei Lumpini Residence) ด้วยรูปแบบใด
 - รายวัน รายเดือน รายปี อื่นๆ _____

- เวลาที่ท่านตื่นนอน _____ น. และเข้านอนเวลา _____ น.

กิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวัน

- กรุณาเลือกกิจกรรมและความถี่ในการทำกิจกรรมของท่าน

กิจกรรมภายในโครงการ	ทุกวัน	1 ครั้งต่อ อาทิตย์	2-3 ครั้ง ต่อ อาทิตย์	เดือนละ ครั้ง	หลาย เดือนครั้ง
ห้องออกกำลังกาย					
สระว่ายน้ำ					
ห้องสมุด และ Internet					
ร้านอาหาร					
ซาวน่า					
ห้องพยาบาล					

กิจกรรมนอก สถานที่	ทุกวัน	1 ครั้งต่อ อาทิตย์	2-3 ครั้ง ต่อ อาทิตย์	เดือนละ ครั้ง	หลาย เดือนครั้ง
ห้างสรรพสินค้า					
ร้านสะดวกซื้อ					
ร้านอาหารไทย					
ธนาคาร					
โรงพยาบาล					
สถานที่ท่องเที่ยว					
สวนสาธารณะ					
ศาลเจ้า					
ร้านตัดผม					
ไปรษณีย์					
ร้านหนังสือ					

- กรุณาเลือกกิจกรรมและกรอกความถี่ในการทำกิจกรรมของท่าน

“ความถี่” 1=ทุกวัน , 2=1ครั้งต่ออาทิตย์ ,3=2-3ครั้งต่ออาทิตย์ ,4=เดือนละครั้ง , 5=หลายเดือนครั้ง

ประเภทกิจกรรม	ภายในโครงการ			ภายนอกโครงการ		
	ไม่ทำ	ทำ	ความถี่	ไม่ทำ	ทำ	ความถี่
เดินเล่น						
วิ่งออกกำลังกาย						

- **เรียงลำดับความสำคัญ 3 อันดับของเหตุผลที่ท่านเดินทางมายังประเทศไทย**
 วัฒนธรรม shopping อาหาร สปาและนวดแผนไทย
 ธุรกิจ ค่าครองชีพต่ำ บริการสุขภาพ ธรรมชาติ
- **งานอดิเรกที่ท่านสนใจระหว่างที่พักอาศัยภายในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ (Riei Lumpini Residence)**
 ออกกำลังกาย เข้าห้องสมุด และ Internet เรียนทำอาหารไทย สปาและนวดแผนไทย อื่นๆ_____
- **ท่านได้ใช้บริการ แพคเกจดูแลผู้สูงอายุที่ทางบริษัทริเออี จัดเตรียมไว้ ระหว่างเข้ามาพักหรือไม่**
 ใช้บริการ ไม่ใช้บริการ
- **ในระหว่างที่ท่านเข้ามาพักอาศัยภายในโครงการ ท่านได้สร้างมิตรภาพกับผู้อื่นบ้างหรือไม่ ถ้ามีเป็นบุคคลภายในโครงการ หรือบุคคลภายนอก**
 มี ไม่มี
 บุคคลภายในโครงการ บุคคลภายนอกโครงการ ทั้งสอง
- **ท่านมีเพื่อนที่พักอาศัยในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ กี่คน**
 1 คน 2-3 คน 4-10 คน มากกว่า10 คน
- **ลักษณะเพื่อนบ้านที่ท่านต้องการผูกมิตร (ท่านสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)**
 ทุกวัย ชาวญี่ปุ่น ชาวเอเชีย ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น
 ทุกเชื้อชาติ อื่นๆ_____
- **ท่านได้ท่องเที่ยวหรือต้องการที่จะไปท่องเที่ยวในสถานที่อื่นใดบ้าง ระหว่างการเข้ามาพักอาศัยภายในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ (Riei Lumpini Residence)**
 กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ พัทยา ภูเก็ต
 พระนครศรีอยุธยา อื่นๆโปรดระบุ_____
- **เรียงลำดับ 3 ลำดับ ของประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่านชื่นชอบ ระหว่างการเดินทางมาพักอาศัยในประเทศไทย**
- ทะเล ภูเขา-น้ำตก สถานบันเทิง เมืองประวัติศาสตร์และโบราณสถาน
- **ท่านรับข่าวสารประจำวันในขณะที่พักอาศัยในโครงการ ริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์ จากช่องทางใด**
 หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ Internet อื่นๆ

- ท่านจะเชิญชวนสมาชิกในครอบครัว ญาติ หรือเพื่อนมาเที่ยวเมืองไทยหรือไม่
 - ชวน
 - ไม่ชวน
 - อาจจะ
- ท่านเคยพักอาศัยในโครงการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวในประเทศไทย (Long Stay) หรือไม่
 - เคย
 - ไม่เคย
- ท่านเคยรู้จักธุรกิจประเภทโครงการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว(Long Stay) มาก่อนหรือไม่
 - เคย
 - ไม่เคย
- ท่านมีความพอใจที่จะให้สถานที่พำนักระยะยาว (Long Stay) อยู่ใกล้สถานที่ใดบ้าง กรุณาจัดลำดับความสำคัญจาก 1-3 ในปัจจัยที่ท่านสนใจ
 - ห้างสรรพสินค้า
 - ร้านสะดวกซื้อ
 - แหล่งท่องเที่ยวกลางคืน
 - สถานที่ท่องเที่ยว
 - โรงพยาบาล
 - ธรรมชาติ
 - สวนสาธารณะ
 - แหล่งอาหาร
 - สถานที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม
 - ใกล้ชุมชน
 - อื่นๆ_____
- ความพอใจต่อส่วนบริการต่างๆของโครงการฯ
 - พอใจ
 - ไม่พอใจ

พอใจ ไม่พอใจ

● **พอใจ สิ่งใด**

ห้องออกกำลังกาย

ห้องชานา

ห้องพยาบาล

ห้องสมุด- ห้องอินเทอร์เน็ต

การตกแต่ง

ธรรมชาติ

อื่นๆ_____

- **ไม่พอใจ สิ่งใด**
- ห้องออกกำลังกาย
- ห้องชานา
- ห้องพยาบาล
- ห้องสมุด- ห้องอินเทอร์เน็ต
- การตกแต่ง
- ธรรมชาติ
- อื่นๆ_____

- ความพอใจต่อห้องพักอาศัยของโครงการฯ

พอใจ ไม่พอใจ

● **พอใจ สิ่งใด**

ความสะอาด

แบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน

ห้องโปร่ง-ถ่ายเทอากาศได้ดี

ห้องน้ำ

มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน

อื่นๆ_____

- **ไม่พอใจ สิ่งใด**

- ห้องน้ำ เพราะ..... ○ การตกแต่ง ○ อุปกรณ์สำหรับผู้สูงอายุ
- ความสะอาด ○ อื่นๆ_____

- **ความพอใจต่อการบริการของโครงการฯ**

- พอใจ ○ ไม่พอใจ

- **พอใจ สิ่งใด**

- พนักงานมีอัธยาศัยดี ○ บริการที่ดี-รวดเร็ว-ปลอดภัย ○ อื่นๆ_____

- **ไม่พอใจ สิ่งใด**

- การสื่อสาร ○ บริการช้า ○ ไม่สุภาพ ○ อื่นๆ_____

- **ประเภทของสถานที่พักที่ท่านต้องการเข้าพักระหว่างที่พักอาศัยในประเทศไทย**

- Service apartment/ Condo ○ โรงแรม ○ บ้านไทย
- บ้านเดี่ยว

- **ขนาดของพื้นที่ห้องพักที่ท่านพอใจ**

- 30 ตร.ม. (Studio). ○ 40 ตร.ม. (Studio) ○ 60 ตร.ม.(1ห้องนอน)
- 74 ตร.ม.(2ห้องนอน)

- **ท่านต้องการบรรยากาศแบบใดในสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อพำนักระยะยาวในประเทศไทย**

1. บรรยากาศภายนอกอาคาร เช่น พื้นที่สวน และพื้นที่โดยรอบ

- รูปแบบไทย ○ รูปแบบญี่ปุ่น ○ รูปแบบตะวันตก ○ รูปแบบผสมไทย-ญี่ปุ่น

2. บรรยากาศภายในอาคาร เช่น ห้องพัก พื้นที่ส่วนกลาง

- รูปแบบไทย ○ รูปแบบญี่ปุ่น ○ รูปแบบตะวันตก ○ รูปแบบผสมไทย-ญี่ปุ่น

- **บริเวณใดของโครงการที่ใช้พบปะกับเพื่อนๆ**

- Lobby ○ สระว่ายน้ำ ○ ร้านอาหาร
- Fitness ○ ห้องซาวน่า ○ ห้องพักผ่อนส่วนตัว

- **ท่านต้องการ การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุหรือไม่**

- ต้องการ ○ ไม่ต้องการ

- **ท่านต้องการให้มีสวนสำหรับการพักผ่อนในโครงการหรือไม่**

- ต้องการ ○ ไม่ต้องการ.....เพราะ.....

- ท่านต้องการให้มีส่วนระเบียงที่กว้างขึ้นสำหรับการพักผ่อนภายในห้องของท่านหรือไม่
 - ต้องการ ไม่ต้องการ.....เพราะ.....

- อะไรคือสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับท่าน ในการเข้ามาพักอาศัยในโครงการริเออี ลุมพินี เรสซิเดนซ์
 - การบริการที่ดี การรักษาความปลอดภัย ธรรมชาติ
 - ความสะอาด สิ่งอำนวยความสะดวกของโครงการ ระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี

- ท่านต้องการ การบริการด้านใดบ้างในโครงการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว(Long Stay)
 - การตรวจสุขภาพเบื้องต้น การพักผ่อน นวดแผนไทย
 - การรวมกลุ่มทำกิจกรรม สปา,ชาวน้ำนำ ห้องสมุด กอล์ฟ
 - การเดินทางเพื่อท่องเที่ยวโดยไกด์ บริการยานพาหนะ ห้องInternet
 - ห้องออกกำลังกาย ห้องอาบน้ำรวม บริการจากแพทย์ตลอด 24 ชั่วโมง
 - อาหาร อื่นๆ

- ประเภทการบริการสุขภาพใดที่ท่านต้องการให้มี
 - Nursing Home พบแพทย์ ผู้ดูแล ใกล้โรงพยาบาล
 - ต้องการผู้ดูแลบางเวลา ผู้ดูแลด้านโภชนาการ

- เรียงลำดับความถี่ ในสถานที่ ที่ท่านใช้บริการภายนอกโครงการที่ท่านพักอาศัย
 - ภัตตาคาร ร้านอาหาร ผับและบาร์ ร้านตัดผม
 - ร้านเสริมสวย ร้านหนังสือ สปา ธนาคาร ไปรษณีย์
 - โรงหนัง ซ็้อสินค้า โรงพยาบาล อื่นๆ

- อัตราค่าบริการที่ท่านพึงพอใจจ่าย
 - แบบรายเดือน 35,000฿ 35,035฿-10,500฿ >10,500
 - แบบรายปีพร้อมส่วนลด 350,000฿ 350,035฿-1,050,000฿ >1,050,000฿
 - ขึ้นอยู่กับกิจกรรม

- ท่านต้องการ “ศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ” (One Stop Service)
 - ต้องการ ไม่ต้องการ

- กรุณาระบุปัจจัยที่จะสามารถ เป็นสิทธิพิเศษสำหรับท่านในการเดินทางมาท่องเที่ยว เพื่อพำนักระยะยาวในประเทศไทย
 - วีซ่าระยะยาว
 - หลักสูตรฟรีสำหรับการเรียนหลักสูตรไทย และวัฒนธรรมไทย
 - ส่วนลดโรงพยาบาล
 - ส่วนลดโปรแกรมการเล่นกอล์ฟ
 - ส่วนลดการท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆในประเทศไทย

ปัญหาการอยู่อาศัย

- เรียงลำดับความสำคัญ 3 ลำดับของปัญหาเรื่องการปรับตัวระหว่างที่เข้ามาพักอาศัย ในสถานที่พักอาศัยในประเทศไทย

วัฒนธรรม สภาพอากาศ อาหาร ภาษา
 การเดินทาง ผู้คน เส้นทาง

- ด้วยเหตุผลใดที่ท่านไม่สามารถไปทำกิจกรรมภายนอกโครงการ ริเออิจิ ลุมพินี เรสซิเดนซ์

ปัญหาสุขภาพ ไม่มีเหตุผล ต้องการพักผ่อนในห้องพัก อากาศร้อน
 ไม่มีกิจกรรมน่าสนใจ ผู้คนมากเกินไป อื่นๆ_____

- ท่านต้องการเสนอแนะสิ่งใดบ้างต่อ รัฐบาลไทย ที่จะเพิ่มคุณภาพสำหรับการพักอาศัยของท่าน ในขณะที่พำนักระยะยาวในประเทศไทย

- ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ท่านต้องการเพิ่มเติม

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์

หมายเหตุ

ขอความอนุเคราะห์รูปภาพการทำกิจกรรมในการท่องเที่ยวของท่าน มาประกอบได้หรือไม่

ให้ ไม่ให้

แบบสอบถามภาษาญี่ปุ่น

チューラーロンコーン大学大学院建築学部住居学科によるリエイ・ルンピニー・レジデント・プロジェクト (Riei Lumpini Residence) : 日本人を対象にする長期滞在にあたっての住居状況アンケート

日付_____

インタビューにご協力をいただけますか。はい。日付_____

いいえ。

個人情報

- 性別 男 女
- 教育 高等学校 専門学校・短期大学
 大学 修士 博士
- 婚姻状況 独身 結婚 その他
- 年齢 050-54歳 055-59歳 060-64歳 065歳
以上
- 子ども 男_____人 女_____人

財務的な情報

- 職業 公務員 会社員 自営業
 その他_____
- 月給 <200,000 ¥ 200,000-350,000 ¥
 350,000 -500,000 ¥ >500,000 ¥
- 月々の収入源
 年金 貯金 年金および貯金
 その他_____

一日にかかる生活費

<3,500 ㊞ 3,500-7,000㊞ 7,035-10,500㊞ >10,500

- 年金についてどんな計画がありますか。
-

住居状況

- 日本での住居所有権は？
 - 賃貸 賃貸ローン購入 私物
- 日本での住居はどんなタイプですか？
 - 一戸建て マンション アパート
- 賃貸している場合、月にどれぐらいの費用がかかりますか？
 - _____ ㊞
- タイでの住居所有権のご希望はありますか。
 - はい。 いいえ。
 - ご希望がある場合、どんな物件を対象にしますか。
 - 一軒家 マンション 壁を隣家と共有する小さな家（タウンハウス型）
- タイへの長期滞在する場合、どの時期が一番いいと思いますか。
 - 一月 二月 三月 四月
 - 五月 六月 七月 八月
 - 九月 十月 十一月 十二月
- タイへの旅行は何回目ですか。 _____
- リエイ・ルンピニー・レジデント・プロジェクト (Riei Lumpini Residence) にはどなたと滞在していますか。
 - 単身 配偶者 子ども 親戚 友人

- **リエイ・ルンピニー・レジデント・プロジェクト**(Riei Lumpini Residence)に滞在する場合に希望する滞在期間は？
 1-2 週間 一ヶ月 一ヶ月以上 2-3年

- **タイに滞在するビザの在留期間は？**
 1-2 週間 1-3 月 1-3年 その他_____

- **リエイ・ルンピニー・レジデント・プロジェクト**(Riei Lumpini Residence)にどうやって参加しましたか？
 自分で申し込んだ。 リエイ社を通した。 その他

- **ご滞在中に当たりどうやってお支払いをしていますか。**
 日ごとにお支払い 月に一回 年に一回 その他_____

- **起床時間は_____時 就床時間は_____時**

日常生活について

- **タイに来た理由を順位をつけて、3つまで教えてください。**
 文化的活動 ショッピング 食べ物 スパおよびマ
 ッサージ
 ビジネス 物価が低い 健康サービス 自然
 ・環境

- **ご滞在中にどんな趣味に興味がありますか？**
 運動 インターネットおよび図書館に行く事
 タイ料理の勉強 スパおよびマッサージ その他

- **ご滞在中にリエイが提供する高齢者のための健康サー
 ビスを利用していますか？**
 はい いいえ

- ご滞在中に人間関係を作っていますか？
 - はい ○ いいえ
 「はい」と答えた場合、このプロジェクトにいる方ですか、又は外部の方ですか。
 - このプロジェクトにいる方 ○ 外部の方 ○ 両方

- このプロジェクトに参加している知人は何人いますか。
 - 一人 ○ 2-3 人 ○ 4-10 人 ○ 10 以上

- 友達になりたいと思っている人はどんな人ですか。
(二項目以上選べます)
 - 全ての年齢の人 ○ 日本人 ○ アジア人 ○ 日本人の高齢者
 - すべての国籍の人 ○ その他_____

- ご滞在中にどこかへ旅行に行きましたか、またはどこへ行きたいと思えますか。
 - バンコク ○ チェンマイ ○ パタヤ ○ プーケット
 - アユタヤ ○ その他_____

- ご滞在中に行きたいと思う観光地を順位をつけて、3つまで答えてください。○海 ○ 山、滝 ○ 娯楽 ○ 遺跡

- ご滞在中にどうやってニュースや情報を入手していますか。
 - 新聞 ○ テレビ ○ ラジオ ○ インターネット ○ その他

- 友人、家族または親戚をタイに遊びに来るように誘おうと思えますか。
 - はい ○ いいえ ○ 機会があれば

- 以前タイで長期滞在（ロングステイ）をした経験がありますか。
 - はい ○ いいえ

- 以前から長期滞在（ロングステイ）という事業は知っていましたか。
 - はい
 - いいえ

- 長期滞在（ロングステイ）をするにあたり、滞在する場所の近くに何があったら、満足しますか。順位をつけて、3つまで答えてください。
 - デパート ○コンビニ ○ナイトクラブや風俗店など
 - 観光名所 ○病院 ○自然
 - 公園 ○レストラン ○文化的に有名な場所 ○繁華街
 - その他_____

- ご希望の部屋の広さは？
 - 30 m²(ワンルーム) ○40 m²(ワンルーム) ○60 m²(ワンベッドルーム) ○74 m²(ツーベッドルーム)

- タイでの長期滞在にあたり、ご希望の環境はどれですか。
 1. 建物の周囲「庭および、周りのスペースなど」
 - タイ風 ○和風 ○洋風 ○タイ風と和風の組み合わせ
 2. 建物の中「部屋、共有スペースなど」
 - タイ風 ○和風 ○洋風 ○タイ風と和風の組み合わせ

- 高齢者のための特別な設備がほしいですか。
 - はい
 - いいえ

- あなたにとってリエイ・ルンピニ□・レジデント・プロジェクト (Riei Lumpini Residence) に滞在する際、最も重要だと思えることは何ですか。
 - 良いサービス ○安全性 ○自然
 - 清潔感 ○設備 ○良い通信体制

- **長期滞在にあたりご希望のサービスは何ですか。**
 - 健康診断 ○リハビリテーション ○タイ式マッサージ
 - グループ活動 ○スパ、サウナ ○図書館 ○ゴルフ
 - ガイド付の旅行 ○交通機関 ○インターネットルーム
 - ジム ○銭湯 ○24時間体制の医療サービス
 - 食事 ○その他

- **リエイ・ルンピニ□・レジデント・プロジェクト (Riei Lumpini Residence)のサービス以外で、外部で利用するサービスは何ですか。最も頻繁に利用するサービスから番号をつけて、教えてください。**
 - レストラン ○バーおよびパブ ○床屋
 - 美容院 ○本屋 ○スパ ○銀行 ○郵便局
 - 映画館 ○デパート ○病院 ○その他

- **ご希望のサービス料金はどのくらいですか。**
 - 月払い ○35,000฿ ○35,035฿-10,500฿ ○>10,500
 - 割引付年払い ○350,000฿ ○350,035฿-1,050,000฿ ○>1,050,000฿
 - そのサービスの内容による。

- **“ワンストップサービスセンター（全てのサービスを一貫して管理するセンター）”があってほしいですか。**
 - はい ○いいえ

- **タイへの長期滞在に関して、どのような特典がほしいですか。**
 - 長期ビザ
 - 手芸品およびタイ文化の無料コース
 - 治療費の割引
 - ゴルフの割引料金
 - タイ国内観光名所の割引

ご滞在中に発生するトラブル

- タイへの長期滞在にあたり、生活面でどのようなトラブルがありますか。番号をつけて、3つまで教えてください。

○文化 ○気候 ○食べ物 ○言葉
○交通 ○人間関係 ○自宅の利用可能スペース

- リエイ・ルンピニ□・レジデント・プロジェクト(Riei Lumpini Residence) 以外の活動に参加できない理由は何ですか。

○健康の問題 ○理由なし ○自宅でゆっくりしたい ○外は蒸し暑い
○興味のある活動がない ○人が多すぎる
○その他_____

- さらにゆったりとした気分で長期滞在をするために、タイ政府に対して何かコメント又はご意見などがあれば、遠慮なくご記入ください。

- 他のご意見があれば、遠慮なくご記入ください。

ご協力ありがとうございました。

備考：このアンケートの参考資料として、貴方のご旅行の写真を添付していただけませんでしょうか。

○はい ○いいえ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวภาวินี ศรีอาจ เกิด วันที่ 1 มิถุนายน 2522 สถานที่เกิด จังหวัดขอนแก่น
การศึกษา สถาปัตยกรรมผังเมืองและชุมชน คณะสถาปัตยกรรม-ผังเมือง-นฤมิตรศิลป์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ปีการศึกษา 2545 ประวัติการทำงานตำแหน่งสถาปนิกผังเมือง บริษัท คอนซัลแทนท์
ออฟ เทคโนโลยี จำกัด ปีพ.ศ. 2546-2550

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย